ב"י אייר תשל"ט, 23.5.79 מספר 2177 84 עמודים שנה 43 המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

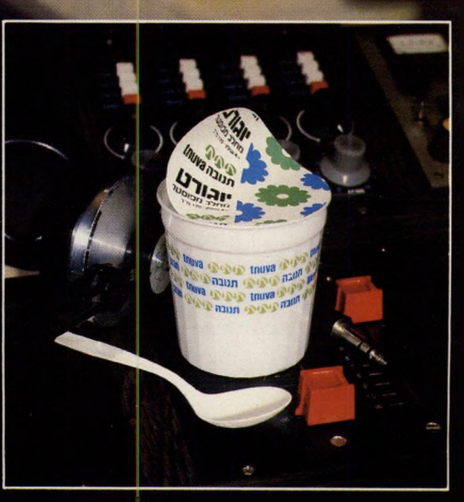
תוכנית המילחמה הסודית של עובדי הטלוויזיה

המרד נגד לפיד

מוטי קירשנבאום

"אם חייך מתנהלים בקצב
את זקוקה ליותר מכמה שעות שינה,
נסי יוגורט."

ג'וזי כץ, בדרנית.

כשיש לך סדר יום מלא פעילות,
כשאינך יודעת מה לעשות קודם וזה מכניס אותך למתח,
יוגורט יכול לעזור.
האם ידעת שהוכח כי יוגורט עוזר
להרפיית שרירים מתוחים, משקיט עצבים, מתח ודאגה.
למעשה הוא משמש כסם מרגיע טבעי.
כן, ליוגורט יש אופי מיוחד מאוד.
כדאי לך להכיר אותו,
מלבד היותו בריא הוא גם טעים.

ליוגורט יש אופי שעושה יופי יופי...

תנובה

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך מערכת: יוסי שגיב • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־פיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קודם כל

לשבועון זה יש יתרון אחד, שאין לשום אמצעי־תיקשורת אחר בארץ: יש לו כתב פרלמנטרי היושב במליאת־הכנסת. אותו כתב פרלמנטרי ממלא תפקיד בכיר למדי גם בעיתון.

אליה ויקץ בה. אותו כתב פרלמנטרי משמש, כמילוי תפקידו בכנסת, נציג של גוף פוליטי ומצע פוליטי.

שתי עובדות אלה ביחד יוצרות בעייה, שהתחבטנו בה במשך כמה חודשים: כיצד, לדווח בשבועון על אירועי הכנסת?

כפי שדיווחנו לך, במדור זה, ערב שי־בתו לכנסת, נעוצות במצב זה כמה בעיות. העולם הזה הוא עיתון בלתי־תלוי, והוא דוגל בסיסמה הרשומה למעלה, ליד האריה של שמואל בק, מי שהיה צייר המערכת.

במילא אין העולם הזה יכול ורוצה לש־מש כלי־ביטוי למחנה פוליטי מוגדר, וגם לא למחנה של"י, שאני מייצג אותו בכנ־סת. דיווח על פעולות הסיעה יכול לבוא רק בצורת פירסום מיפלגתי גלוי מטעם מחנה של"י, במודעה נפרדת, כמו של כל מחנה פוליטי אחר.

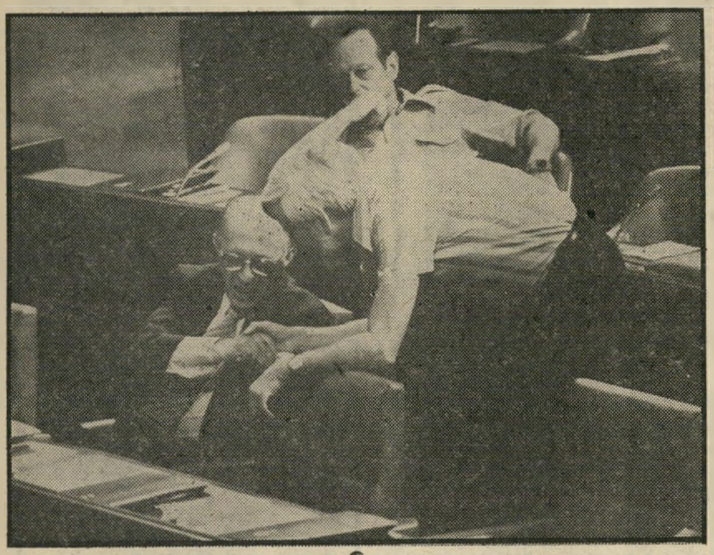
מבחינה זו יש הבדל מסויים בין הסיעה הנוכחית ובין סיעתנו בכנסת הששית וה־שביעית. אף כי לא היתה זהות פורמלית בין השבועון העולם הזה ובין תנועת העולם הזה — כוח חדש, הרי עצם זהות השם לימד על התוכן. התנועה קמה על ברכי השבועון, ולמען מאבק על העקרו־נות המדיניים והמוסריים שהתגבשו ב־שבועון במשך שנים. עורך השבועון ונציג התנועה בכנסת היו אותו האיש, והוא ביטא את אותם זרעיונות בעיתון ובמ־ליאת־הכנסת. משום־כך סברנו אז כי אין פגם במדור אישי, שבו ידווח האיש לקור־אי השבועון על מעשיו בכנסת.

מצב זה אינו קיים עתה, ועל כן לא חידשנו מדור זה כאשר חזרתי לכנסת, במקומו של לובה אליאב, על־פי הסכם־הרוטציה שנקבע לפני הבחירות.

אולם גם המצב הקיים אינו סביר, מאחר שנמנע ממני לדווח לא רק על מעשי שלי, אלא גם על התרשמויותי ממעשי אחרים, אנושיות, אוכיר גם את פעולתי שלי שם. אך הכוונה אינה לדווח על מעשי, או על מעשי סיעתי, אלא לתת תמונה שלמה ככל האפשר על המתרחש, לפני הקלעים ומאח־ריהם, במוסד הפרלמנטרי של ישראל.

חיזק אותי בהחלטה זו הרושם שקיבלתי, בשבועות אלה, מן הדיווח הפרלמנטרי המר־פיע ברוב שאר כלי־התיקשורת.

ברובם הדיווח רחוק מלהיות מאוזן.

אבנרי וכגין במליאת הכנסת (מאחור: אדון)
איך לדווח?

אחרי שהפכתי בדבר במשך כמה שבו־עות, החלטתי להציע למערכת לכתוב דיווח שבועי על המתרחש בכנסת, מנקודת־הראות של כתב פרלמנטרי שהוא גם מעו־רב אישית בנעשה. התרשמויותי לא יבואו מן החוץ, אלא מבפנים. לא אסתיר את מעורבותי האישית בעניין, והקורא הרחום יסלח לי אם מדי פעם, מתוך חולשה אנושית, אוכיר גם את פעולתי שלי שם.

יש לכך סיבות רבות. כתבים מסויימים כלל אינם נוכחים לרוב בדיוני המליאה, אלא קוראים רק את הפרוטוקול (אם בכלל). אחרים בוחרים להם מראש על איזה אירוע הם רוצים לדווח, ומתעלמים מכל השאר — גם אם, במפתיע, קורים דברים מעניינים וחשובים. יש המתרכזים ברכי־לות פרלמנטרית בילבד, תוך התעלמות מהדיונים החשובים, המשעממים אותם.

לכמה כתבים יש „בני־חסות". אלה מספ־רים להם סודות מדיוני ועדות, תמורת תשלום פשוט: פירסומת אישית. כתוצאה מכך יש כמה גיבורים פרלמנטריים, שה־ציבור שומע עליהם בלי הרף נסים ונפ־לאות, ואילו בכנסת עצמה הם מוחזקים ככסילים גמורים, ואין איש מתייחס אליהם.

אחת הצרות הגדולות בדיווח הפרלמנ־טרי הוא מה שקרוי „סערה בכנסת". כלו־מר: אם כמה ח"כים, ויהיו גם אפסים מאופסים, מתחילים לצרוח בעת ישיבה ולגדף זה את זה, זוכה הדיון בדיווח בולט, גם אם תוכנו חסר כל חשיבות. אם, כעבור שעה, דנה הכנסת בנושא שהוא חיוני לכל אדם במדינה, ונשמעים בו נאו־מים בעלי עומק מחשבתי, אך אין „סערה" כזו — לא ייזכר דיון זה בשום עיתון.

התוצאה: כמה ח"כים מפברקים מראש „סערות". לפעמים זה נעשה מתוך תיאום גלוי או סמוי בין ח"כים מסיעות יריבות, המגדפים איש את רעהו בתשוקה ובחד־ווה, לעיני הכתבים. כעבור כמה דקות ניתן לראותם, שמחים וטוביילב, יושבים בצוותא במיזנון ומחליפים ביניהם בדיחות.

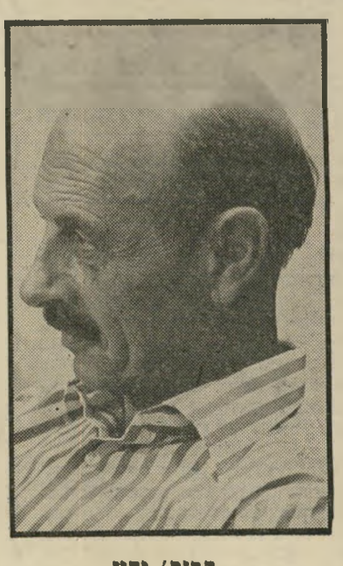
איני בא לטעון, חלילה, שאסור לכתב פרלמנטרי לדווח על „סערות בכנסת", או על רכילויות פרלמנטריות. אך אני בא לטעון שיש לדווח גם על הדברים הרציניים הקורים בכנסת, על דיונים מע־מיקים, על רעיונות חדשים בעלי מישקל. ברוב כלי־התיקשורת, האיזון אינו קיים.

השיטה העיתונאית של העולם הזה מבו־ססת כולה על איזון בין חלק קל, הכולל גם רכילות גלוייה, ובין חלק רציני, הדן במירב הרצינות בבעיות הגדולות של המ־דינה. נדמה לי שזהו איזון בריא — ואסור להפרו, לא לכיוון זה ולא לכיוון זה. במדור הפרלמנטרי החדש, אשתדל לשמור על האיזון הזה, כדי שיהיה מעניין, מושך לקריאה — אך גם מטפל בעניינים החשו־בים, אשר למענם קיימת הכנסת.

חנוכי תבור

אלי תבור יצא לחופשה ממושכת. בהעדרו חזר מדור זה, זמנית, לידי אורי אבנרי.

הסכם פשרה

פרופ' ידין
התנצלות

לפני יותר משנתיים הגיש הפרופסור ייגאל ידין שורה של קובלנות פליליות ותביעה אזרחית אחת, ביגלל סידרת־פיר־סומים של העולם הזה. מאז התגהל המיש־פט, אך הדברים לא הגיעו עדיין לשמיעת עדויות ולדיון לגופו של הטענות.

העולם הזה מסר את החומר, ששימש בסיס לכתבות, לעיון פרקליטו, עורך־הדין אמנון זיכרוני, וביקש ממנו חוות־דעת על המצב העובדתי. באותו זמן ביקש גם השו־פט מהצדדים לסכם ביניהם את הדברים בדרך של פשרה.

השבוע באו הצדדים לידי הסכם על נוסח של הודעה מטעם העולם הזה, ובכך נסתיימו המישפטים.

וזו נוסח ההודעה:

בחודשים מארס ואפריל 1977 התפרסמה בהעולם הזה (2065 והלאה) סידרת־כתבות, הנוגעת לפרופ' ייגאל ידין. בשל כתבות אלה הגיש פרופ' ידין קובלנות פליליות ותביעה אזרחית נגד יגאל לביב, אורי אבנרי והעולם הזה.

נושאי התביעה והקובלנות נבדקו מחדש על־ידי העולם הזה, ובעיקבות בדיקה זו החליטה המערכת לפרסם בזה את מס־קנותיה.

(א) יצוא כלי־נשק עתיקים והת־רומה בסך 6,000 דולר.

העולם הזה וכתבו, יגאל לביב, האשימו את פרופ' ידין בכך שייצא לחוץ־לארץ כלי נשק עתיקים, ללא רישיון, כי נטל לעצמו את הסכום של 6,000 דולר ששולם תמורת כלי־הנשק, וכי הבריח את הצ'ק מן הארץ תוך ביצוע עבירה על תקנות ההגבה (כספים).

התברר כי כלי־הנשק העתיקים יוצאו ברשיון על־ידי סוחר עתיקות בשם לוי, ולא על־ידי פרופ' ידין, ולפיכך לא היה בסיס להאשמת פרופ' ידין בייצוא כלי־הנשק ללא רשיון.

כן התברר כי 6,000 הדולר שולמו לסוחר לוי תמורת העתיקות, שחלק־הארי נמסר לאוניברסיטה, ומיעוטם נשלח אל התורם בחו"ל.

הצ'ק בסך 6,000 דולר, שנתקבל מהתו־רם, הופקד בחשבונו של מר לוי בבנק בישראל, ביום שבו נתקבל.

לפיכך, העובדות לאמיתן הן, כי פרופ' ידין לא עשה את המעשים שיוחסו לו על־ידי „העולם הזה" ויגאל לביב, וההאשמות היו מוט־עות וחסרות־יסוד.

מקורה של אי־ההבנה היה כי הצ'ק, שנמשך על־שם המכון לארכיאולוגיה, האו־ניברסיטה העברית, הוסב במישרין על־ידי פרופ' ידין, בשם המכון, לסוחר־העתיקות שהפקידו בבנק.

(ב) פירסומי מצדה

בעיקבות חפירות מצדה פירסם ייגאל ידין הן פירסומים מדעיים והן פירסומים עממיים.

סברת „העולם הזה" כאילו לא קיים ייגאל ידין את הוראות פקו־דת העתיקות בכך שזא פירסם פירסום ראשי — נבעה מהערכה מוטעית לגבי מהות הפירסומים, ומכאן שההאשמות היו חסרות־יסוד.

(ג) השקל החסר

אחת הכתבות עסקה בשקל משנת ה', אחד מחמישה שקלים כאלה, שנעלם, כב־יכול, בעת חפירות מצדה. לאמיתו של דבר התברר, בעת ניקוי השקלים, כי רק אר־בעה מהם היו משנת ה', ואילו החמישי זוהה בטעות כשקל משנה זו, בעוד שהיה למעשה שקל משנת ב'.

לא היתה כל כוונה לייחס לפרופ' ידין זיקה או ידיעה בעניין השקל החסר, אם כי מהקשר הדברים בכתבה משתמע ייחוס זיקה כזו, אך ייחוס הזיקה היה מוטעה וחסר־יסוד.

(ד) מסקנות

מלאכת איסוף העובדות על־ידי העולם הזה נעשתה מתוך הנחות מוקדמות, והמס־קנות שהסיק היו מוטעות ובלתי־מעוגנות בעובדות. השבועון אכן עשה מאמצים לאסוף את מירב הנתונים ממקורות שהיו בני־השגה בשבילו, אך מאחר שהגיעו נתו־נים חלקיים, יצר לעצמו תמונה מוטעית של המצב, ודבק בעמדה זו מבלי שהיה לו בסיס לכך.

נוסף לכך לא היתה אף הצדקה להעדר פנייה ישירה, בעוד מועד, אל פרופ' ידין, כדי לקבל את עמדתו בעניין, וגם אחרי שהתקבלה תגובת ידין היתה אצל הנוגי־עים בדבר נטייה שלא להתייחס אליה לגו־פו של עניין, אלא לראות בה „אליבי". אילו נבדקו כהלכה העובדות שנמסרו על־ידי ידין, לא היה מקום לפירסום הכתבות האמורות.

לפיכך מביעים „העולם הזה", אורי אבנרי ויגאל לביב את צערם על כך הפירסומים האמורים, ואת התנצלותם המלאה בפני פרופ' ידין.

היומיים הראשונים של השבוע מחאימים לערי־כת חשבון נפש ולהב־הרת מטרות לטווח ארוך. דאג לכך שתי־מצא בחברתם של ידי־דים מהימנים וריאלי־טיים, שיוכלו להדריכך ולסייע לך בקבלת הח־לטות חשובות. היה זהיר בכל הנוגע להו־צאות כספיות שתקבענה את עתידך.

* * *

אם כי יש כל הסיכויים שתרצה לנצל את החו־פש החדש שלך, אל תעשה זאת: גם הנסי־עות מסוכנות השבוע, לבני־דלי, וגם שינויי־הפתע טומנים בחובם כל מיני סכנות פסיכו־לוגיות. כדאי, לעומת זאת, להכיר אנשים חדשים, ולהתעניין ב־תחומים חדשים. בזהירות. עיסקה טו־בה מזדמנת בדרכך. עסוק בספורט.

* * *

אתה מרבה לשבת במ־קומות ציבוריים, בלי לעשות דברים מועילים. נסה לשנות מינהג פסול זה לפני שיזיק לך. אל תנסי לחפש את עתידך בעבר — הוא עוב אר־תך וזהו! לעומת זאת, תפגשי השבוע אדם, ש־יקסים אותך. בגישה נבונה, תצליחי לרכוש את חיבתו. בעיות נפשיות המציקות לך, אינן מאפשרות לך להתרכז בדברים נחוצים. התייעצי עם רופא. צאי לחופשה קצרה.

תיווכח לראות שהוא מוכן לבוא לקראתך ולגלות הבנה בכל הנו־גע לך. הוא לא יוכל להסתיר את מבוכתו כשתבחיני שהוא נמשך אליך. יום חמישי הוא יום השילטון הבלתי מעורער שלך. הוא עשוי ביום זה להסכים לכל מה שעולה על רו־חך, אפילו לקבל את חייצייך השנונים. אל תספרי לו על הידיד החדש שהיכרת. בת סרטן — צאי לחיק הטבע.

* * *

מוזר איך שאתה מסתבך כל הזמן בתככי־הזולת, לא? כאילו כל זה היה אהוב עליך. אבל אתם שונאים תככים, לא כן, בני־אריה? נו, את ה־סוד לא נגלה. זה יישאר בינינו. לעומת זאת, כדאי להתרענן במעט נסיעות או טיולים. ה־בריאות שלך חשובה, בת אריה: שימרי על עצמך — בייחוד הישמרי ממחלות מידבקות, בעיקר במ־קומות ציבוריים. הרבי להתרחץ בים.

* * *

מיפנה במחשבה ביום ה' יהווה עבורך סימן לתקופת־חיים חדשה. אין צורך למחוק את העבר, אך השתדלי לב־נות עתיד טוב יותר. כוח השכנוע שלך גו־בר. את האמנם מוצא את עצמך מבודד, אך יחד עם זאת מאושר ובעל כוח בלתי־רגיל. אפילו יריבים, עליהם תשפיע בנושא מסויים, יכבדוך. חרבו בשבוע זה במס־עות והשתדלו לעסוק הרבה בספורט.

ה־16 בחודש עשוי להתגלות לך כיום בעל משמעות בכל הקשור לפעילותך הרומנטית. תיווכח שיש לך יותר ידידי־אמת ממה ששי־ערת. מתנות שימושיות יפתיעו אותך. חיי־חב־רה עליזים ונעימים יסיחו את דעתך מבע־יות היום־יום. שבוע טוב לחיסכון. בת מאזניים: לבשי בגדים צהובים.

* * *

יום ד' מתאים לסידורים כספיים. יום ו' מביא לך בשורה לא כל־כך נעימה. זהו שבוע טוב לאלה הרו־צים לבלות, לרקוד ולטייל. אולם בסוף ה־שבוע עליך לאגור כוח לקראת הבאות — לא כל־כך טוב לעסקים. בייחוד ידאיגו אותך שותפיך ושכניך. סידורי בית קטנים יש לסיים בזריזות ובמהירות.

* * *

רגש־הנקמנות לא יעזור לך, ועשוי אף להזיק לתוכניותיך לטווח רחוק. מיכתב ש־יגיע אלייך ביום ג' בת קשת יכעיס אותך כל־כך, שמוטב כי תשקלי ימים אחדים את תוכנו, בטרם תנקטי פעולה או תשגרי תשובה, לכאן או לכאן. לעומת זאת אין ספק שאפשר לנצל את השבוע הזה: לשקול בו מחדש את כל הבעיות הכספיות והמישפחתיות המעיקות עלייך. בת קשת, הינפשי קצת.

* * *

השבוע מתחילה תקופה בחייך, בה תצ־טרך לנקוט ביוזמה, שוב ושוב. על כן מוטב שתתכנן בזהירות את צעדיך הבאים. בת גדי: הזהרי בעיקר מ־שחייה, תאכלי לפני שאת הולכת בבוקר ל־סידורים, כוח המשיכה שלך יגבר. אחרי מוצאי שבת תגבר השפעתך לזמן קצר. נצלי זאת.

* * *

עננים סוערים יכסו לקראת סוף השבוע את חיי האהבה שלך. אם אתה נשוי — תפרוץ מריבה סוערת בינך לבין אשתך. אם יש לך חברה — תיפר־דו. גם את, בת דלי לא תלקקי דבש השבוע: את תיפרדי לזמן ארוך מ־אדם הקרוב מאד אלייך. שתייתך המופרזת תר־חיק את רוב ידידיך.

* * *

אם את מתאכזבת מאד בימי סוף ה־שבוע. זכרי שרצית ב־זה, ולא עשית שום דבר בסיסי כדי למנוע את הדבר. האיש ש־פגשת שוב אינו מש־איר בפיך אלא טעם של אפר. זכרי שגם הוא איננו יכול לתת לך מה שאת מרשה לו לתת. אל תחסוך לצאת לב־לות הרבה, לערוך טיולים ארוכים בכפר.

מכתבים

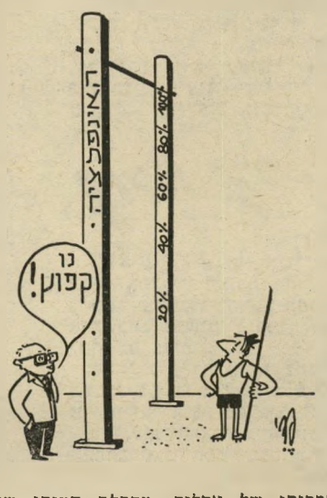
ימי רבינוביץ

שימחה ארליך, יהושע רבינוביץ וכל השאר.

שימחה ארליך — שיאן עולמי. מה נשאר לו עוד? להשיג את ארגנטינה ועוד איזו מדינה אחת או שתיים, כדי לזכות בתואר: „האינפלציונר הגדול שבתבל". באמת, כל הכבוד, למרות שהיום גם כבוד עולה הרבה כסף.

רן צוקר, נתניה

איש אחד מבסוט היום מאלס, יותר מכל אחד אחר: יהושע רבינוביץ, שספג בימי כהונתו בממשלה את כל חיצי הלעג, הבדיחות, העקיצות והעלבונות. על רקע

אפסותו של ארליך, מקבלת דמותו של רבינוביץ ממדי ענק, וכולנו זוכרים אותו לטוב.

אלוהים, לטובת עמך ישראל, חדש ימי רבינוביץ כקדם.

מיכה ורות חוד, תל־אביב

● ● ●

באוזני הממשלה

וההסתדרות

על נוראות האינפלציה ועל חובת הממשלה וההסתדרות לפעול בצוותא כדי להדביר.

ההסתדרות והממשלה צריכים לכרות שלום ביניהן ולהקים בצוותא קואליציה, כדי להציל את העם מן האינפלציה. כי האינפלציה היא סרטן בגוף העם.

היא מולידה מיקרים סוציאליים חדשים; מגדילה את העוני ואת הבילבול; מייצרת עשירים חדשים החיים חיי רווחה וביזבוז על חשבון החלשים; מונעת בניית דירות עממיות; מעמיקה את הפחד מפני המחר; מזניקה אל על הן את היוקר והן את ריווחיהם של העשירים.

ההסתדרות לומדת מאיגודים־מקצועיים במדינות המערב ומגדילה בכך את הפער. למשל: מי שמשתכר 3000 לירות בחודש מקבל תוספת של 120 לירות, ומי שמש־תכר כפליים, 6000 לירות בחודש, מקבל תוספת כפולה, בסך 240 לירות.

הממשלה חייבת לצמצם את תקציבה — כלומר: את תקציב משרדיה השונים. עליה לבנות דירות לעם, תחת בנייה של מלונות ומישרדים. יש להחזיר את הרוח החלוצית ולהפנות כוחות צעירים לעבודה יצרנית וללמד מקצועות יצרניים בבתי־הספר התיכוניים. יש לקבוע את ממדי הפער פעם בארבע שנים: כמה ישתכר פועל בניין וכמה ישתכר רופא. כמה יקבל בחודש פועל חקלאי וכמה יקבל חבר־כנסת. הדבר אפשרי וחובה לעשותו.

וכמובן, יש לדאוג לבניית דירות עממיות ברמה מתקבלת על הדעת, שתתאים גם למישפחה וגם ליחידים. העיקר הוא לעשות הכל, כדי למנוע שאנשים טובים וחרוצים, נקיי־כפיים וישרי־דרך, יהפכו למיקרי־סעד.

ישנם בארץ עשירים של המערך וישנם עשירים של הליכוד. אלה וגם אלה חייבים לפעול ביחד, לטובת העם ולא רק לטובת עצמם.

בהה צ'כובר, תל־אביב

הבטלויזיה שלך

אתה הוא המחליט מה ישדרו... ומתי!

מה זה KV-1842E ?

זו המילה האחרונה בטלויזיות הצבעוניות של סוני.
"18, צבעים טבעיים Trinitron, עיצוב מדרני, שליטה מרחוק (remote control) מכל מקום בחדר ולחצני מגע ל־8 ערוצים.

מה זה BETAMAX SL-8000E ?

"בטמקס" הוא וידיאו־טייפ־קסטות לשימוש ביתי, בעזרתו תוכל להפיק יותר הנאה מהטלויזיה הצבעונית שלך, ואם תרצה להפוך את ביתך ל"בית קולנוע"...

עם "בטמקס", תוכל להקליט כל דבר מהטלויזיה, להקליט תוכנית אחת בזמן שאתה צופה באחרת, להקליט תוכניות גם כשאתה אינך בבית, להקליט ולשדר סרטים תוצרת בית (ע"י רכישת מסרטת וידיאו), ליהנות מספריית קסטות מוקלטות ולהמשיך לצפות בטלויזיה גם לאחר סיום התוכניות.

6 סיבות טובות
מדוע "בטמקס" של סוני:

הפעלה נוחה וקלה

1 רוב הפעולות של "בטמקס" הן אוטומטיות, לכן כל מי שהפעיל טלויזיה רגילה וטייפ־קסטות, יש לו הנסיון הדרוש כדי להפעיל וליהנות מ"בטמקס".

הקומפקטית והחסכונית ביותר

2 יכולת הקלטה רצופה משך 3 שעות ו־15 דקות מאפשרים מקסימום הקלטה על מינימום קסטות.

U - Loading

3 הטעינה בשיטת ה- U - Loading מבטיחה מהימנות מירבית ואורך חיים לקסטות.

איכות התמונה

4 הראש (head drum) בקוטר 7.45 ס"מ ושיטת ה־ noise reduction מאפשרים השגת תמונה מושלמת.

טיימר דיגיטלי ל־72 שעות

5 מאפשר מתן הוראות מראש ל"בטמקס" להתחיל את ההקלטה באופן אוטומטי בכל שעה שתיקבע, וזאת משך 3 ימים, גם כשאתה אינך בבית.

מבית SONY®

6 מאחורי "בטמקס", 20 שנות נסיון בוידיאו, החל מתחנות שידור לקידום מכירות ועד לשימוש ביתי.

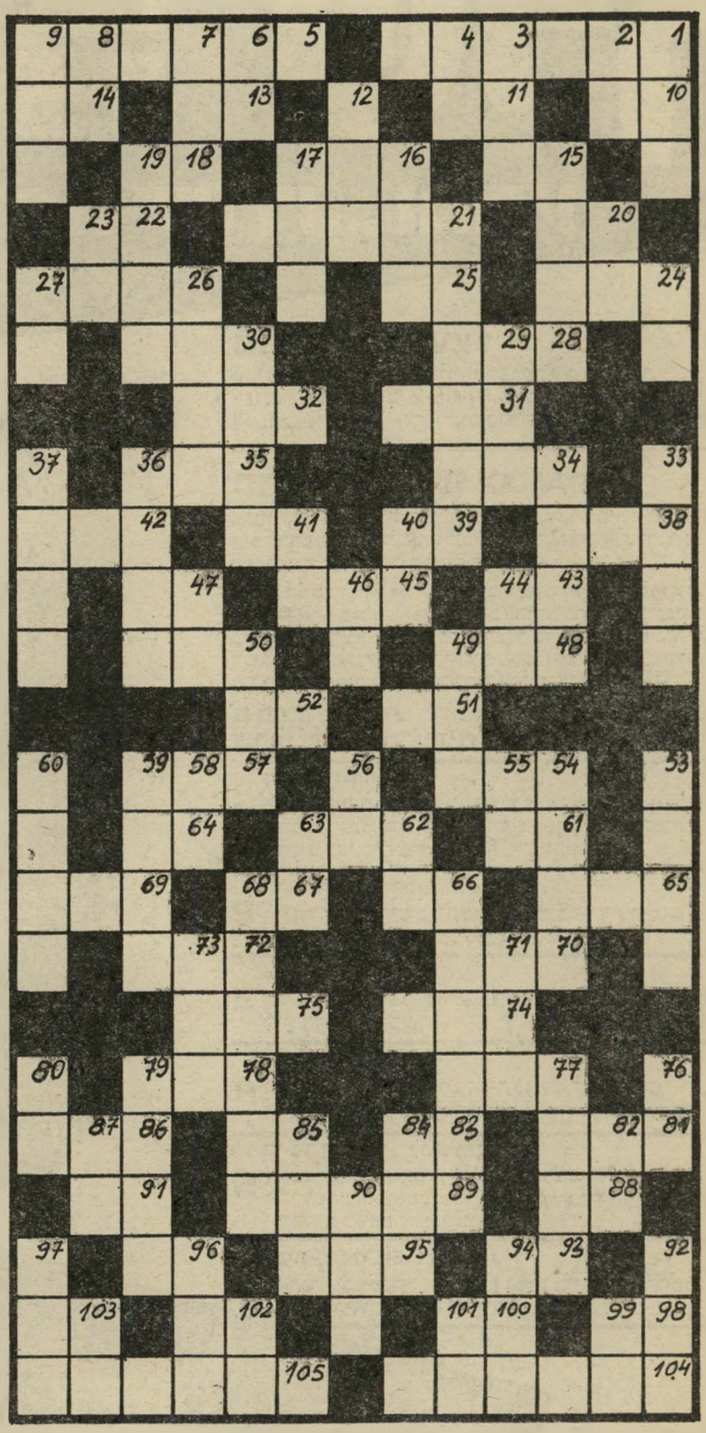

למבקשים
את הטוב ביותר!
SONY®

תחנת הטלויזיה הפרטית שלך!
Betamax

כרסום מדניק | רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2177

מאוזן:

1) מעשים; 2) ראסיזם; 10) כינוי; 11) בת־קול; 13) תיספורת לצאן; 14) מעבד את הבצק; 15) שן הפיל; 16) מענית; 18) גוף שלישי רבים; 20) בירת הנגב (ר"ת); 21) בעל־בשר; 22) שקט!; 24) הללו; 25) נגמר; 26) עיוור; 28) נתקל ב־; 30) היום הקדוש; 31) עובד בית־המרחץ; 32) מחוטי הארג; 34) אולם; 35) מלחין רומנטי; 38) יפעה; 39) מילת חיוב; 41) אות בא"ב האנגלי; 42) לבוש; 43) עצח; 45) מידה עשרונית; 47) מסולם הצלילים; 48) קיטור; 50) מלבוש לרגל; 51) קידמת הולנדית; 52) בלוטת־הנקה; 54) דרום; 57) משמש לכיסוי הגג; 61) הביא בבריתו של אברהם; 63) מפל גרגרי התבואה בשעת הזרייה; 64) עבר; 65) תנובת העץ; 66) פחות מאלוף; 67) בתוכם; 68) ערוץ; 70) ואקום; 72) רגולאטור; 74) פעלו; 75) עץ־פרי; 77) היד שלו; 78) יחידת־זמן; 81) מוחשי; 83) ידיד; 85) בלבד; 86) מתוח על מים סוערים; 88) משמש בקפריצה־לגובה; 89) יוזמתיות; 91) קיים; 93) תבלין לקפה; 95) גורל; 96) מן השוואים; 98) מן הגפיים; 100) גינת־נוי; 102) דלקה; 103) לא־עדין; 104) ארטיסטי; 105) ליצן.

מאונך:

1) משמעות; 2) גוי; 3) חום גדול; 4) ודי בלי סוף; 6) קליפת העינב; 7) בירת הרצועה; 8) נהר באפריקה; 9) תחרב; 12) מין אבן לבנה רכה; 15) גלוי; 16) שאף אוויר; 17) זימרה; 19) תמצית; 20) ממציא השלפון; 21) יישוב בארץ; 23) תרופה; 24) מן ההורים; 26) בהקפה; 27) מילת־יחס נפוצה; 29) שכווי; 30) שיכור; 33) אוכל; 34) שלפוחית; 36) גשם קל; 37) רצרצי־גלים; 40) ישן; 41) שור קל; 44) מחייתו־יער; 46) מגש; 47) אדון; 49) מדינה ערבית; 50) מקיפה את החצר; 53) משמש לתקיעות; 54) היה ראש־עיריית תל־אביב (ש"מ); 55) דבר הפרה; 58) אילן; 59) ישועה; 60) מן המצעים; 62) שאין נשמה באפו; 63) בעל־חיים איטי; 66) קומוניקציה; 68) מן האמנויות; 71) מטרה; 73) עסקו בלי התחלה; 76) במקום ההוא; 77) אבן טובה; 79) בא; 80) מידת שטח; 82) שטעמו לא־נעים; 84) התעופף; 85) מגן על העין; 87) יריג מיקראי מובהר; 90) רכה בצאן; 92) פיסגה; 94) מישחק־ילדים פופולארי; 96) נתן נשיקה; 97) אספר; 99) נוזל החיים; 101) נמל־תעופה (ר"ת); 102) מילת־ברירה; 103) גוף.

מכתבים

האיצטדיון - ז"ל

אגודת־ישראל מנהיגה את הכפייה הדתית בירושלים ומסכלת את הת־חוכנית לבניית איצטדיון ספורט.

חשכת ימי־הביניים עומדת לחגוג את ניצחונה הסופי בישראל בכלל ובירושלים בפרט. אגודת־ישראל אינה מסתפקת במיל־חמת הקומנדו הדתי המהולל, הנלחם עד האבן האחרונה בכביש רמות. הפעם, ב־שיתוף־פעולה מלא מצד הממשלה, הצליחה

אגודת־ישראל להביא להחלטה על הקפאת הבנייה באיצטדיון, שאמור היה להיבנות בירושלים. הכפייה הדתית הגיעה לשיא חדש, והמוני הירושלמים יאלצו להמשיך להידחק בכרי המירעה בקטמון וב־י.מ.ק.א.

הפעם, בניגוד למילחמת רמות, הוסוותה מיתקפת הכפייה בלבוש של מילחמה ב־אינפלציה, אך למעשה זהו ונדליזם דתי. ברמה הטאקטית היכו הפעם כוחות האופל בירושלים. ברמה הסטראטגית יש רצון לחומיניזם כלל־ארצי. והראייה לכך, ה־רצון לחוקק חוק שיבטל נישואים אזרחיים שנערכו בחו"ל.

אהוד אריז, ירושלים

● ● ●

הדואר והשאלה הפלסטינית

המדיניות של ממשלת־ישראל מזי־נה את התעמולה האנטי־ישראלית ברחבי העולם.

לפני שבועיים, בעת חופשה בלונדון, הבחנתי באחד מחלונות הראווה בפלאקט מרשים, הקשור למציאות היומיומית שבה אנו חיים, ושממנה חשבתי להימלט אל לונדון הרחוקה.

הפלאקט היה כה מרשים, עד שמבלי לשים־לב לטיבה של החנות ולשמה, נכנסתי פנימה ושאלתי אם אפשר לרוכשו. להפ־תעתי הציעו לי את הפלאקט חינם אין כסף, ועוד העמיסו עלי חוברות וסיפרו־נים, כולם באנגלית. אז הבנתי שנכנסתי לגוב־אריות של ממש: היתה זו לישכת־תעמולה של ממשלת עיראק, עשויה בטעם טוב ומרוהטת להפליא.

הפלאקט צוייר ועוצב בידי צייר פולני, הודפס בלונדון ונועד להצגה בפסטיבל תעמולתי בבגדאד.

אבנר שגב, רמת־גן

● פלאקט התעמולה העיראקי — ראה תמונה.

● ● ●

ח"כים + איורים

על סידרת הכתבות של „העולם הזה": „הח"כים — ממה הם חיים באמת?"

אני מציע לכם להוציא סידרה זו בחוברת, או אפילו בספר, בליווי איורים ותמונות על רמה גבוהה יותר מאלה שפורסמו בשבועון. הכתבות מעניינות מבחינות רבות. הקורא מעוניין כנראה לערוך השוואה בינו לבין „בחירי העם" (סליחה על הביטוי).

בהזדמנות זו ברצוני להציע, שתציגו את חברי־הכנסת גם מזוויות־ראיה אחרות, מלבד הזווית החומרית. וגם אם לא תקבלו את הצעתי, רצוי שתדעו כי בפירסום סידרת הכתבות המעניינת על הח"כים עשיתם שירות חשוב לקורא.

עופר שנער, תל־אביב

● זוועת ראייה נוספת — ראה כתבה „כנסת בחו"ל", בעמודים 14—13.

● ● ●

גימגום אוטונומי

הירהורים נוגים על הצעת האו־טונומיה, כפי שנוסחה על־ידי ראש־הממשלה מנחם בגין.

קייץ. הנפש צמאה אל מעבר למים. רוח ערב קרירה מסיעה גם הירהורים. לועס מסטיק־חוץ וחושב על האוטונומיה. בא לי לכתוב משהו בעט מחוספס.

זה לא מוצא חן בעיני, מה שהולך עם גושא האוטונומיה.

גישה מכשירית אל אנשים. תפיסתם כחפצים. ליבוי לא־עדין של חיצי־אש. התססת הקרקע מתחת לרגליים. ביטויים דבליים — לא, זה לא מוצא חן. האוטו־נומיה, כפי שראש־ממשלתנו ההדור ורב־הטכס רואה אותה, היא סידור אירגוני גרוע, אשר תחת להקהות את הבעיה הפלסטינית — יחדד ויחריף אותה. חד וחלק, בלי פשרות.

פלאקט תעמולה עיראקי
קו־פרודוקציה עיראקית־פולנית

בכפור החם הזה לא תיפתר שאלת ההגדרה הלאומית ובעיית הזהות העצמית של „ערביי יהודה ושומרון", כפי שהם מכונים בלשונו הקוסמטית של רה"מנו הנ"ל. אוטונומיה לשטחים — מה עלוב ומגוחך מזה? הגוף הוא אוטונומי בין כה

(המשך בעמוד 8)

אוהבים
TIME
TIME
Filter
CIGARETTES
KING SIZE
דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

וכה, ורק ההיסטוריה לא שקטה, ותביעת הבעלות עליה היא עניין מטריד שעוד יעשה פה שמח.

מי כמונו, שהקאנו את נשמתנו והקזנו את דמנו, רגיש וער לתחושה של היעדר מולדת? מי כמונו יתפתה להאמין, שהאר־טונומיה תהיה הביטוי הסופי של רצון התושבים ב„יהודה ושומרון"?

הבה נשפוך על עצמנו דלי מים קרים, ונתחיל לראות את הדברים כפי שהם, לפני שיהיה מאוחר מדי.

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

היורים בעצמם

„רק כך", מיכתבו של הקורא משה עזרא („העולם הזה 2176), על הישראלים היורים באוויר ופוגעים בפלסטינים על הקרקע.

התוכנית של הקורא עזרא, להקים מועדון־פתוח של יורים, שייקרא מועדון

א״י (ראשי־תיבות של „אזרחים יורים") וחוגי דע״ה (ראשי־תיבות של „דם ערבי הפקר"), היא אמנם עוקצנית, אבל מיותרת לחלוטין.

הנה, הולך ומתברר, מחקירות מישטר־תיות וצבאיות, שגם בחלחול וגם בבירר־זית לא נמצאו הוכחות חותכות לכך, שישראלים, במדים או בלעדיהם, הם אלה שירו על הערבים.

מצד שני התברר, למעלה מכל ספק, שגם הנער והנערה שנהרגו בחלחול וגם הצעיר שנפצע בבירר־זית נפגעו מקליעי נשק־חם כלשהו.

המסקנה: הערבים יורים בעצמם.

מתי שחר, חיפה

● ● ●

למען חנינה

על חנינה כללית בברית־המועצות, במזרח־אירופה, באיראן של חו־מייני ובישראל שבשילטון הליכוד, בעיניו של קיבוצניק מקריית־ענבים.

מעולם לא היתה בישראל ממשלה שהת־אכזרה לאזרחיה כפי שעושה זאת הממשלה הנוכחית, בסרבה להעניק חנינה כללית לרגל המאורע ההיסטורי הכביר, שהתגלם בכריתת חוזה השלום בין ישראל ומצריים. וזאת למרות שחלפו כבר תריסר שנים מאז החנינה של 1967, אחרי מילחמת ששת־הימים.

אפילו מישטר עריצות כמו זה השורר בברית־המועצות העניק חנינה לאסירים היהודים, שפוטי מישפט לנינגרד. והרי אלה עברו עבירה פלילית, בנסותם לחטוף מטוס. מה היה קורה, אם כמה אזרחים ערבים היו מנסים לחטוף מטוס של אל־על בנמל־התעופה בן־גוריון, כדי להימלט ב־אמצעותו לחו״ל? האם לא היו בתי־המישפט שלנו דנים אותם למאסר־עולם? והנה, רוסיה נתנה לכאלה חנינה.

גם מאיראן של חומייני מודיעים, שתיתכן חנינה כללית, ובכל מישטרי העריצות של מזרח־אירופה ושל דרום־אמריקה יש חנינה כללית, לפחות פעם בעשר שנים.

ואצלנו? חנינה „סלקטיבית" בלבד: לערבים־מחבלים שרצחו ילדים יש חנינה, אבל ליהודי שעבר עבירת־מס, או עבירת־תנועה, או שהחזיק, לראשונה בחייו, חשיש, אין חנינה.

ומי הם המתנגדים העיקריים לחנינה? השר שמואל תמיר, שעשה מיליוני לירות כעורך־דין, כאשר ייצג עבריינים, והיועץ־המישפטי, הפרופסור יצחק זמיר, שיש החושבים כי הוא, ולא פקודיו ופקידיו, ביזה את בית־המישפט העליון בפרשת קרקעות הבדואים.

הלזה צדק יקרא?

משה סגל, קרית־ענבים

● ● ●

יריבי המישטר זעלמים

על עונש־מוות בישראל, בארגנטי־נה ובברזיל („העולם הזה" 5—2174).

לדעתי יש הרבה מן הצביעות בקרב מתנגדי עונש־המוות.

כיוצא ארגנטינה, שמישפחתו עדיין נמצאת שם, מוכרת לי דוגמה יפה לצבי־עות זו: אין היום בארגנטינה עונש־מוות רשמי והמדינה פטורה מהמחאות ומהמסע הבין־לאומי המתלווה להוצאה להורג.

הפיתרון הארגנטיני לבעייה זו הוא קל ופשוט: יריבי המישטר פשוט „נע־למים" והיעלמות זו דינה הוצאה להורג בלתי־רשמית. מדיניות דומה הונהגה גם בברזיל, והיא מופעלת לא רק נגד יריבי המישטר אלא גם נגד עבריינים פליליים דוגמת סוחרי־סמים.

היעדרו של עונש־מוות חוקי עלול להוליד עונש־מוות לא־חוקי: למשל, הור־אה בלתי־רשמית לחיילי צה״ל לא לקחת בשבי מחבלים, גם כשאלה מרימים את ידיהם כאות לכניעה. מוטב, איפוא, שיהיה עונש־מוות רשמי, מעוגן בחוק ובנוהג. הוא עדיף על הפיתרון הארגנטיני וה־ברזילי.

צבי זובובסקי, פתח־תיקווה

● ● ●

מה באמת לבשה

אייימי לרנר

הסרבל האופנתי של הדוגמנית אייימי לרנר, („מדור „אנשים", „העולם הזה" 2175).

בסיפור שהתלווה לתמונתה של הדוג־

דוגמנית לרנר בסרבל
ניבה ולא דיוה

מנית נפלה טעות: הסרבל הוא מתוצרת ניבה, ולא מעשה ידיה של דיוה, כפי שנכתב.

יהודה איזיקר, אלעזר ושות', פירסומאים בע״מ, תל־אביב

● הדוגמנית בסרבל — ראה תמונה.

מענק "גחלת" לנכדים מתנה של סבא וסבתא

בקשה לפרטים לחסכון לחינוך גבוה

שם החוסך _____ מס ת.ז. _____
המשפחה השם הפרטי

הכתובת _____
עיר רחוב מספר

שם הנהנה _____ תאריך לידה _____ מס' ת.ז. _____

שם הנהנה _____ תאריך לידה _____ מס' ת.ז. _____

נא להמציא לי הצעה מפורטת ללא כל התחייבות מצידי.

תאריך _____ חתימה _____

למען הילד חיסכו בגחלת

גחלת גמול חסכון לחינוך גבוה מיסודה של עירית תל-אביב-יפו

ההרשמה - בכל לשכות המודיעין העירוניות וב גחלת, אלנבי 19, ת"א.

שושנה בע"מ

לרהיטי אלומיניום וסולמות

מוצרי איכות

כסא נח

עם קפיצי נחש וריפוד דגם „נורית" למרפסת ולגן

תל־אביב, רח' המסגר 31, טל' 335935

חיפה, שד' הציונות 34, טל' 522459

פתחנו מבט חדש בבית־כלל- ת״א

במרחק שתי דקות הליכה מכיכר דיזנגוף תגלי את מרכז ״רהיטי מבט״ החדש. כאן תמצאי מבחר עשיר של מטבחים עם עשרות חלקים ופריטים מתוכם תבחרי את המתאים לך: את תחליטי על מיקום הפינה המסתובבת ושטחי האחסון, על עגלת הכל־בו לקופסאות ובקבוקים ועל עוד ועוד אפשרויות. סדרי את המטבח המתאים לך, כמו אצל נגר פרטי.
במרכז ״רהיטי מבט״ החדש בבית כלל (מאחורי קולנוע ת״א) תמצאי חדרי שינה מודולריים לניצול מירבי של שטח החדר, תתאימי מיטה זוגית מרווחת ונוחה למערכת שידות ומדפים, ואת ארון הקיר שתבחרי, תוכלי להזמין ביותר מ־20 אפשרויות סידור שונות.

״רהיטי מבט״ — מגדולי יצרני המטבחים וחדרי השינה בארץ — בונה ריהוט של איכות מעץ מעולה ובגימור מושלם. ל״רהיטי מבט״ שירות ואחריות. החודש כדאי במיוחד לבקר במרכז ״רהיטי מבט״ החדש בבית כלל ולזכות ב־10% הנחה לרגל הפתיחה. ולעולים חדשים — הנחה מיוחדת של 32%.

רהיטי מבט
מטבחים וחדרי שינה

לרגל הפתיחה
10% הנחה
אצל סוכני מבט בכל הארץ.

בית כלל, רח׳ דרויאנוב 5, ת״א. פתוח ברציפות מ־9⁰⁰ – 19⁰⁰

להשיג אצל הסוכנים המורשים: תל־אביב: ככר המדינה, ה׳ באייר 64; [illegible] הרצל 13. באר־שבע: קק״ל 106. ירושלים: יפו 30. נתניה: שמואל הנציב 13. כפר־סבא: וייצמן 58; רהיטי השרון, טשרניחובסקי 28. דימונה: [illegible] מרכז מסחרי. אשקלון: רהיטי גזית, פינת ההסתדרות. נהריה: נדלר, רח׳ הרצל, ככר העיריה; רהיטי נתן, שד׳ הגעתון 20. נצרת: מיטלמן, מרכז מסחרי 5. פתח־תקוה: דובריש, מוהליבר 2; לב־און, רמת סיב (ליד סופרגז). קרית מלאכי: ישראליאן, מרכז מסחרי. רחובות: רהיטי סולו, הרצל 187. רמלה: חזיזה, הרצל 79. קרית־גת: רהיטי לכיש, שד׳ לכיש 7. רעננה: רהיטי רעננה, אחוזה 109. עפולה: רהיטי ולדמן, שד׳ ארלוזורוב 14. קרית־אתא: בית הרהיט, מורדי הגיטאות 2 (פינת העצמאות).

תוכנית מץ 80

אתה חושב שבעוד שנה יהיה לך מספיק כסף לקנות טלויזיה צבעונית?

התשובה בידינו!

אמת בפרסום
TRUTH IN ADVERTISING

עם "תוכנית מץ־צבע 80" תהיה גם לך טלויזיה צבעונית

תחנות ההרשמה, אך ורק בחנויות המורשות למכירת מוצרי מץ, אשר בידיהן חוזה קנייה רשמי של מץ לתוכנית „מץ צבע־80"

תל־אביב: סלון להיט — רחוב אבן גבירול 20; שילה — רחוב בן־יהודה 1, בנין מגדלור; מ.ש.י. — רחוב בן־יהודה 3; סופר — רחוב אלנבי 122; הללה את ורדי — רחוב בן־יהודה 100; צליל אור — רחוב אצ"ל 44 (שכונת התקוה); שואף — רחוב אצ"ל 1 (שכונת התקוה) ● **ירושלים:** אלקטריק 2001 — רחוב המלך ג'ורג' 21; טטרון — בית כלל — רחוב דוד ילין 33; סלון השלום — רחוב יפו 68 ● **חיפה:** שופ סנטר (אחים סייג) — רחוב הנביאים 16; סלון הבנקים — רחוב הבנקים 1; סלון באלי — רחוב הרצל 1; כל אלקטריק — רחוב הנביאים 15; קריידמן אמנון — רחוב הנביאים 20 ● **אילת:** שרות מהיר — מרכז חנויות יעלים ● **אשדוד:** סוכנויות דרום — רחוב רוגוזין 31; סלון ושרותים לטלוויזיות צבעוניות בע"מ — מרכז א' חנות 118 ● **אשקלון:** סלון אלקטרוניקה כחלון — רחוב הרצל 9 ● **באר־שבע:** סלון צמרת בע"מ — רחוב החלוץ 114 ● **בת־ים:** מוסקוביץ — רחוב רוטשילד 27; סלון פאר — רחוב רוטשילד 32; אלקטרוליק — רחוב עוזיאל 28; סלון צמרת — רחוב רוטשילד 40 ● **גבעתיים:** נתנאלי משה — רחוב כצנלסון 12 ● **דימונה:** פיליפ יצחק — מרכז מסחרי 443 ● **הוד השרון:** חמד — דרך השרון 94 ● **חדרה:** סלון באלי — רחוב הנשיא 51; רדיו הפט — רחוב רוטשילד 38; חשמלית — רחוב הרברט סמואל 66 בפסג' ● **חולון:** סלון סבוי — רחוב סוקולוב 77 ● **טבעון:** אלקטרו טבעון — מרכז מסחרי ● **טבריה:** קובי יוסף — רחוב הגליל ● **יהוד:** אלקטרו רון — רחוב

®אדמון

תוכנית '80 Metz

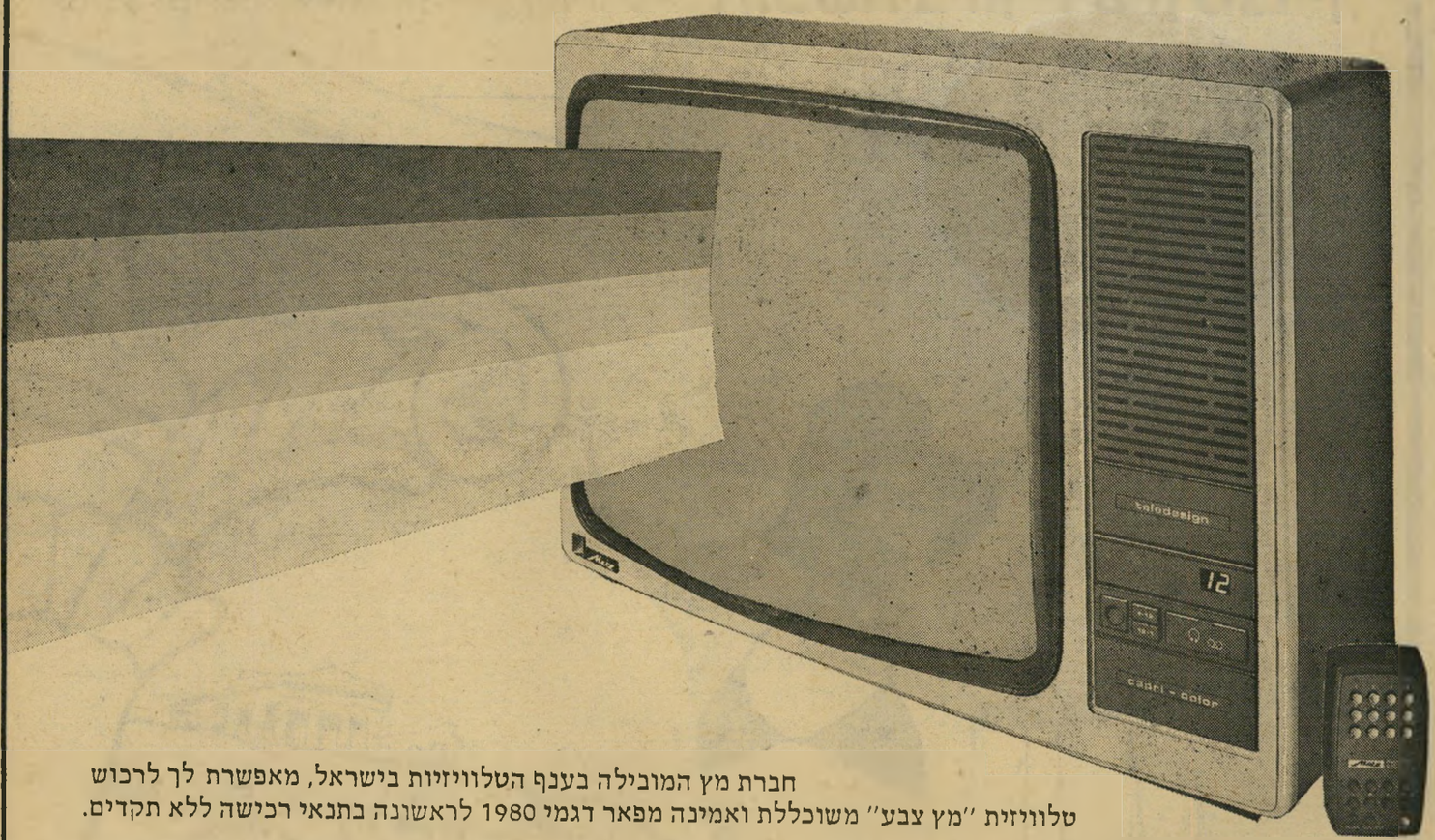
טלוויזיה "26

Metz

דגם 1980
עם "שלט־רחוק"

47,000.- ל"י

ב-12 תשלומים ללא ריבית

חברת מץ המובילה בענף הטלוויזיות בישראל, מאפשרת לך לרכוש
טלוויזית "מץ צבע" משוכללת ואמינה מפאר דגמי 1980 לראשונה בתנאי רכישה ללא תקדים.

למה זה כדאי לך?

א. מחיר טלוויזית "מץ-צבע" בתוכנית זו הינו קבוע וסופי (כאשר לפי התחזיות הכלכליות המקובלות תחול בשנה הקרובה עליית מחירים תלולה עקב האינפלציה בשיעור של 60% בקירוב).
ב. אפילו תוכנית החיסכון הטובה ביותר שבה תשקיע אותו סכום של כסף - לא תדביק בעוד שנה את הפער בין מחיר טלוויזיה צבעונית, לבין הסכום שתצליח לחסוך.
ג. התשלומים שלך קבועים, בלתי־צמודים ואינם נושאים ריבית כל־שהיא.
ד. אתה רוכש "מץ-צבע" "26 עם "שלט-רחוק" 1980 במחירי 1978.

מהן אפשרויות הרכישה?

לפניך מספר אפשרויות נוחות לרכישת "מץ-צבע". אחת מהן בודאי תתאים לך. אפשרויות נוספות תוכל לקבל בתחנות ההרשמה.

מזומן	מס תשלומים	תשלום חודשי	סה"כ מחיר לתשלום
5,000.-	12	3,500.-	47,000.-
20,000.-	12	2,000.-	44,000.-
4,000.-	12	3,750.-	49,000.-
20,000.-	9	2,850.-	45,650.-
5,000.-	9	4,750.-	47,750.-

המחירים אינם כוללים מ.ע.מ. האספקה בתום התשלום האחרון.

זה כדאי לך - זה כדאי גם לנו!

אל תחמיץ את התוכנית. פנה עוד היום לאחת מתחנות ההרשמה של "תוכנית מץ-צבע 80". התוכנית בתוקף עד 6.7.79

תחנות ההרשמה, אך ורק בחנויות המורשות למכירת מוצרי מץ, אשר בידיהן חוזה קנייה רשמי של מץ לתוכנית „מץ צבע־80"

קיבוץ גלויות 47 ● יפו: לבל אליהו — שדרות ירושלים 29; אלקטרו יפו — שדרות ירושלים 121 ● מעלות: מחבוט יעקב — מרכז מסחרי ● נהריה: גורה אברהם — גבעת כצנלסון ● נס־ציונה: א.ק. אלקטרוניקה רחוב וייצמן 14 ● נצרת: רדיו אקספרס (נביל את נעים) — ככר המעיין; דיב עמורי — רחוב השוק ● נתניה: אלחוט — שדרות בנימין 5; חשמלית — רחוב שמואל הנציב 3 ● עכו: אחים סט — רחוב בן־עמי 27 ● עפולה: סלון באלי — רחוב הנשיא 17; פנת האושר — רחוב ירושלים 5 ● פתח־תקוה: סלון ברק — רחוב חובבי ציון 30 ● צפת: אחים בוכניק — רחוב ירושלים; חדד עמוס — רחוב ירושלים 20 ● קרית־גת: אלקטרו אלבז — מרכז מסחרי 44/48 ● קרית־ים א': טל קול (אחים סייג) — שדרות ורבורג ● קרית־מלאכי: צלאח שלמה — מרכז מסחרי ● קרית מצקין: וידאו קול — דרך עכו 175; טל קול (אחים סייג) — שדרות השופטים 5 ● קרית־שמונה: בזק — (כהנים יעקב) — מרכז מסחרי 2 ● ראשון־לציון: רמזור (כדריה) — רחוב רוטשילד 36 ● רחובות: נחום את מזרחי — רחוב הרצל 187 ● רמלה: יולזדי חיים — רחוב הרצל 77 ● רמת־גן: סלון באלי — רחוב ביאליק 75 ● רעננה: רן אלקטרוניקה — רחוב בורוכוב 15 ● תל־חנן: אור תל־חנן — רחוב בן־יהודה 17

מץ — אולם תצוגה מרכזי, רחוב מודיעין 19, רמת-גן — בני-ברק.

חופשה חלומית באיי יוון במחיר שלא חלמת עליו!

בוא לחופשת כיף אמיתית באיי יוון הקסומים: חופי-ים יפהפיים, חיי-לילה תוססים, מקצבים לוהטים, חוויות גסטרונומיות... טעמה של חופשה בלתי נשכחת, ואירוח בבתי-מלון מן המפוארים ביותר ועד לעממיים. מרכזי קניות זולים במיוחד - לכל טעם ולכל כיס.

יוון. גלה את נופיה המרהיבים וכפריה הציוריים, הכר עם לבבי ומכניס אורחים. ולכשתשוב תאמר גם אתה:

חופשה ביוון - רעיון מצויין.

24 טיסות שבועיות ליוון - פרטים בסוכנויות הנסיעות או במשרדי אוליימפיק ואל-על.

OLYMPIC AIRWAYS

אל על EL AL

„את רוח ההתנגדות העברית לא זו בילבד שלא הצלחתם לשבור, אלא להפך: לנגד עיניכם, על אף הגרדום ואולי תודות לגרדום, היא הולכת וגוברת..."

בצל הגרדום

שלמה בן־יוסף
„מגרדומו נעשה מיגדל"

איהו בית־צורי
„החלטנו לרכוש עצמאות"

אליהו חכים
„אנחנו המאשימים"

דב גרונר
„בשעות אלה אין משקרים"

„ה קהל מתבקש לא לשוטט ולא להתקהל ברחובות, להישמע להוראות סדרני העירייה והמישטרה ולא להפריע לתנועה החופשית של האוטובוסים הצבאיים", נכתב במודעה הגדולה, שהודבקה על לוחות המודעות ברחבי תל־אביב.

המודעה, שפורסמה מטעם העירייה, קראה לתושבי העיר לשאת את אבלם הגדול בדומיה, כיאה „לעם העומד במילחמה ממושכת על עתידו ואשר בניו יודעים למסור את נפשם על קדושת העם והמולדת". היא הודבקה בחוצות העיר ביום הרביעי, ה־29 ביוני 1938. כמה שעות קודם לכן הוצא להורג בתלייה שלמה בן־יוסף, צעיר בית"ר, שיחד עם שני חבריו תקף אוטובוס ערבי שהיה בדרכו מטבריה לצפת. היתה זו פעולה שבאה כתגמול על מארב שהונח למכונית שבה נסעו חמישה חברי ההגנה. שלושה מהם נהרגו (העולם הזה 2175—6).

כשניתלה בן־יוסף סערו הרוחות ביישוב היהודי בארץ. הזעם דבק בכולם, גם באלה ששללו את מעשה בן־יוסף וחבריו. לכן מיהרה עיריית תל־אביב לצאת בקריאה להרגעת הרוחות. היא חששה ממהומות.

במיבצרה של תנועת־החרות, במצודת זאב בתל־אביב, שמורים עד היום הדברים שכתב בן־יוסף לפני שניתלה. „אני הולך למות ואני בכלל לא מצטער," כתב. „מדוע? מפני שאני הולך למות בעד ארצנו!" ובמקום אחר: „אני מאמין שאחרי מותי לא יבליגו."

ימים ספורים אחרי תלייתו של בן־יוסף כתב מנחיגו, זאב ז'בוטינסקי, כי „מגרמו נעשה מיגדל, מקיברו — היכל, מזכרו — דת אזרחית." ואילו 41 שנים לאחר מכן החליט ראש־הממשלה, מנחם בגין, הרואה עצמו כממשיך דרכו של ז'בוטינסקי, לשוב ולכונן גדודם בישראל.

בשנים ההן, כשהמרד הערבי („המאורעות") הסעיר את הארץ, תלו הבריטים עשרות ערבים. בן־יוסף היה היהודי היחידי שניתלה אז. אולם כמה שנים לאחר מכן, כשהחל המאבק המזויין נגד הבריטים, ניתלו עוד 11 צעירים יהודים, הידועים מאז כעולי־הגרדום.

שני־אליהו בקאהיר

ד ויד בן־גוריון, שניצב ליד דוכן הנואמים בוועידה השישית של ההסתדרות, שהתכנסה בתל־אביב, היה סר וזועף. הוא תקף בזעם את אנשי אצ"ל ולח"י, כינה אותם „שרלטנים" ו„מניאקים" וקבע כי כל עיסוקם הוא „רצח, שוד, גניבות ושחיתות".

סיבת זעמו וכעסו: הריגתו בקאהיר של הלורד מוין, מניסטר המדינה הבריטי לענייני המזרח־התיכון, בידי שני לוחמים צעירים של לח"י.

כמה שבועות קודם לנאומו של מנהיג היישוב ארבו שני הצעירים, אליהו חכים ואליהו בית־צורי, ללורד הבריטי ליד ביתו, באחד מן הרובעים העשירים של בירת מצריים. זה היה ב־6 בנובמבר 1944, חודשים ספורים לפני הבסתה הסופית של גרמניה הנאצית, כאשר בלב אירופה רעמו התותחים ואת עין השמיים כיסו להקים של מפציצים כבדים.

כשהגיעה מכונית הלורד לשערי הבית, כדי להוביל את נציג הכתר למנוחת צהריים, שלפו שני־אליהו את אקדחיהם. המכונית נעצרה והשליש יצא ממנה, כדי לפתוח את הדלת בפני הלורד. אליהו חכים הקדימו, קרב למכונית, פתח את דלתה בשמאלו וירה שלוש יריות באקדח שהחזיק בימינו. אליהו בית־צורי ניצב באותו הזמן מאחרי המכונית, כדי לחפות על חברו.

נהג המכונית זינק החוצה, אל עבר חכים, אך בית־צורי הקדים תרופה למכה וירה בו. שני־אליהו זינקו אל עבר האוטניים שלהם והחלו בנסיגה, כשהם מקפידים לא להתרחק איש מרעהו. אך לרוע מזלם חלף במקום שוטר־תנועה מצרי, ששמע את זעקות שלישו של הלורד ופתח ברדיפה אחרי השניים. בית־צורי נפגע מכדור שחדר לצלעותיו ונפל. חכים, שלא רצה לנטוש את חברו, חש לעזרתו. השניים נתפסו על גשר בולאק בקאהיר, וכעבור חודשיים הובאו בפני בית־דין צבאי מצרי.

„טעות היא לחשוב שאנו מייצגים פה את הציונות, או שכאן מתנהל מישפט על הציונות," הכריז בית־צורי בפני שופטיו, בנאום שמשך אליו תשומת־לב עולמית ועורר גלי־אהדה בקרב הנוער האנטי־פאשיסטי במצריים. „אנו, בני ארץ־ישראל העברים, החלטנו לרכוש את עצמאות ארצנו מידי השילטון הזר השורר בתוכה..."

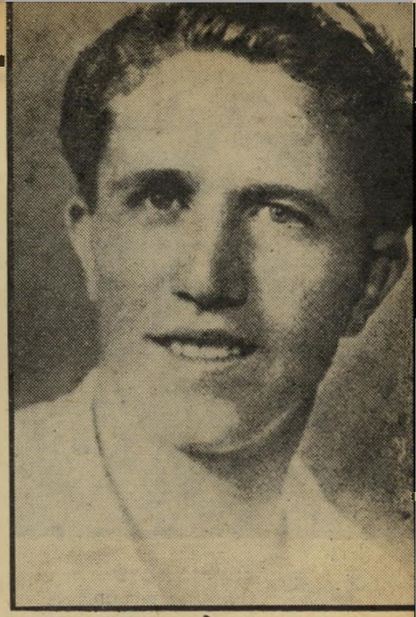
„התעמולה הבריטית הרגילה את העולם לראות את שאלת ארץ־ישראל כקונפליקט בין יהודים לערבים, ואת הבריטים — בתור שופטים ומסדרים. אין זה נכון לראות את הענין כך."

חברו לנשק, חכים, הצהיר: „אומרים לנו לענות על האשמה של רצח הלורד מוין, אבל אנחנו הננו המאשימים את הלורד מוין ואת הממשלה שהוא ייצג, ברצח מאות אלפים מאחינו, בגזילת מולדתנו ושוד רכושנו.

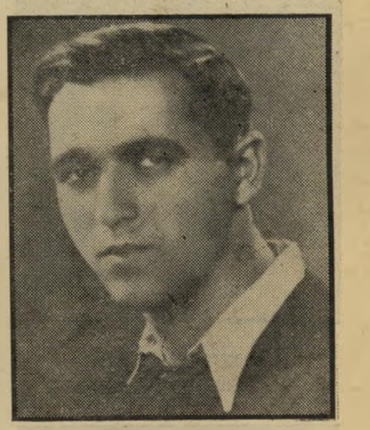
„היכן החוק שלפיו צריך היה לשפוט

כרוז עיריית תל־אביב אחרי הוצאתו להורג של בן־יוסף
„תחת הרושם המדכא"

מרדכי אלקחי
„נדע למות בכבוד"

אליעזר קשאני
„צריך לחשוב על האומה"

יחיאל דרזנר
„מרדנו בשילטונכם"

משה ברזני
„בתליות לא תפחידונו"

(המשך מעמוד 17)
אותם על פשעיהם? חוק זה עדיין אינו כתוב בשום ספר חוקים, אך הוא כתוב בליבנו. על כן אנוסים היינו לקחת את הדין בידינו."

החליפה היפה

דווח אחד העיתונאים שסקר את המישפט: „הכל ציפו לראות שני פושעים נכאי־רוח, המודים על פישעם ומבקשים רחמים. והנה הם מופיעים, שני הצעירים העיברים, מוקפים שרשרת בלשים גברתנים, כשהם זקופים, גאים, שקטים ובוטחים. עמידתם אמיצה וגובלת לעתים בשחצנות מלגלגת."

מי היו שני הצעירים שעלו לגרדום כששירת התיקווה בפיהם ושעוררו הערצה גם ברגעיהם האחרונים, אפילו בלב האבן של התליין?

בית־צורי, שהיה בן 23 כשנכרך חבל התלייה סביב צווארו, נולד בתל־אביב כבן למישפחה ותיקה בארץ. אביו הגיע לארץ בתחילת המאה ואילו אמו נולדה במישפחה ספרדית, שהיתה מעורה בארץ מדורי דורות.

אליהו, שהעברית שבפיו היתה רהוטה, ידע גם צרפתית, איטלקית, ספרדית, אנגלית וערבית. כשהיה בן 19 נרשם כסטודנט באוניברסיטה העברית בירושלים (פינקס החבר שלו באגודת הסטודנטים נושא את המיספר 1846), אך בגלל סירובו להתגייס לצבא הבריטי נאלץ לנטוש את ספסל הלימודים ולהתפרנס למחייתו כמודד.

אליהו השני, חכים, היה בן 20 בלבד כשהוצא להורג. הוא נולד בבירות, לבנון, והיה בן שבע כשעלתה מישפחתו לארץ. הוא לא ידע מחסור מעודו. הכסף היה מצוי תמיד בכיסו, לבושו היה הדור ומגונדר והוא הירבה לבלות במסיבות, בבתי־קפה ובבתי־קולנוע. אך משהו הטרידו, בליבו פנימה, והוא נמשך למחתרת.

בעיצומה של מילחמת־העולם השנייה התגייס חכים לצבא הבריטי. כמה מחבריו סברו אז, כי עשה זאת בלחץ המישפחה, שרצתה להרחיקו מחבריו ה„מסוכנים". אך דבר לא מנע בעדו מלהצטרף ללח"י. את חברו לנשק ולגרדום הכיר חכים רק על אדמת מצריים. קודם לכן לא התראו הם שניים מעולם.

עם עלות השחר, ב־23 במארס 1945, הוּפיע סגן הרב־הראשי של יהודי מצריים בתאיהם של שני־אליהו. הוא בא לבשרם כי עוד שעה קלה ייתלו. אמר בית־צורי לרב: „הפתעת אותי במיקצת, אך אין דבר — מן היום שהצטרפתי לתנועה הלוחמת הייתי מוכן לכך." כשהולבשו הגיעים בבגדים האדומים, ביגדי המוצאים להורג, אמר חכים: „זוהי החליפה היפה ביותר שלבשתי אי פעם בחיי."

מאוחר יותר סיפר התליין המצרי לעיתונאי: „זוהי התלייה הראשונה בעשרים שנה, שגרמה לי להרגיש כי אני פושע בשל מה שעשיתי. זוהי הפעם הראשונה שהתרגשתי. הם ראו שאני רועד ואמרו לי: ‚אל תפחד, אנו יודעים כי אתה רק ממלא את תפקידך...'"

שופט עם גלימה בבונקר

מכונית עמוסת אסירים ערביים, שלוותה על־ידי אנשי־צבא בריטיים, חדרה באחד מימי הקיץ של שנת 1946 אל חצות המישטרה המבוצרת ברמת־גן, על אם הדרך הראשית מתל־אביב לפתח־תיקווה.

השמש עמדה ברום הרקיע, ובכביש הראשי התנהלה התחבורה כסידרה, עד שהדי יריות והתפוצצויות בקעו מבניין המישטרה החוצה. חיש מהר התברר, כי גם האסירים הערביים וגם החיילים הבריטיים היו אנשי האצ"ל, כ־40 במיספר, שבאו להחרים נשק בריטי ולהעבירו למחסנים הסודיים של המחתרת.

אחד הלוחמים — שהיה אחראי ליחידת ה„סבלים", שנועדה להטעין את הנשק המוחרם — נתפס על־ידי הבריטים כשהיה מוטל בתעלה, ליד הגדר הצפונית של התחנה, פצוע וזב־דם. הלסת שלו היתה מרוסקת. בידו היה אקדח טעון. הוא ניסה לכוונו אל עבר מפקח־מישטרה אנגלי, אך כוחותיו לא עמדו לו. זה היה דב גרונר, לוחם מנוסה בן 34, שמאחוריו שירות קרבי בצבא הבריטי בימי מילחמת־העולם השנייה.

דב, שנולד בדצמבר 1912 בעיירה ההונגרית קשוורדה, למד בצעירותו בחדר ובישיבה. אחר־כך השתלם בלימודי הנדסה ומאוחר יותר, כשהיה בן 26, עבר לבודפשט הבירה, הצטרף לבית"ר, והתבלט בשורותיו בפעילות בתחום הרעיוני. הוא מונה גם אחראי על קורס המדריכים המקומי. בפברואר 1940 הגיע ארצה כמעפיל והובל מייד למעצר במחנה עתלית. כששוחרר מן המעצר, אחרי שישה חודשים תמימים, הצטרף לפלוגת־הגיוס של בית"ר בראש־פינה והספיק לעבוד זמן מה בקטיף טבק, במחצבה ובתיקון השביל לקיברו של שלמה בן־יוסף (ראה לעיל), שניתלה על־ידי הבריטים כשלוש שנים קודם לכן.

בבית־הדין הצבאי, שבסמכותו כפר, נידון גרונר למוות בתלייה. הוא סרב לבקש חנינה, אך בקשות להמתקת גזר־הדין החלו זורמות אל לישכתו של הנציב העליון מכל העברים — מן הסוכנות היהודית ומן הוועד הלאומי, מן העיריות ומן המועצות המקומיות.

האצ"ל פירסם אזהרה: בצל התלייה הועמד חייל עברי, ששירת בדם ליבו את עמו ואת ארצו ונפל בשבי האוייב. קציני של צבא הכיבוש הבריטי, המתיימרים להיות דיינים, הוציאו גזר־דין מוות על דב גרונר, ברמסם את חוקי המילחמה המקובלים בעולם התרבותי. העלאת שבוי לגרדום הוא רצח בכוונה תחילה. אנו מזהירים את שילטון הדמים הבריטי מפני ביצוע הפשע.

כדי לתת תוקף לדברים, חטפו אנשי האצ"ל שני בני־ערובה: קציין־ביון בריטי, המייג'ור קולינס, שהוצא מביתו ברחוב ממילא בירושלים על־ידי שלושה צעירים נושאי תת־מיקלעים, והובל לבונקר בשכונת גיבעת־שאול, ונשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, ראלף וינדהם, שנלקח על־ידי שני צעירים מזויינים מתוך אולם המישפטים ברחוב יהודה הלוי, במהלכו של דיון מישפטי. יושופט, עושה גלימה וחובש פאה־נוכרית, הובל לבונקר ברמת־גן. הם שניים שוחררו מאוחר יותר, מבלי שאונה להם כל רע. אך שיחרורם לא מנע את הוצאתו להורג של גרונר, שסרב להגיש עירעור, חרף בקשותיהם של אישים אמריקאים — ביניהם חברי־קונגרס וסנטורים, ומי שהיה סגן הנשיא, הנרי וואלאס — להמתיק את דינו.

גרונר ועוד שלושה אנשי אצ"ל שנידונו למוות — דרזנר, אלקחי וקשאני (ראה להלן) — הועברו במפתיע מכלא ירושלים ללא עכו. ב־16 באפריל 1947, בשעה ארבע לפנות בוקר, הם הובלו לתא הגרדום והוצאו להורג בתלייה בזה אחר זה, כשהם שרים את התיקווה.

במיכתבו האחרון אל מפקד האצ"ל, מנחם בגין, כתב גרונר: „אני כותב את השורות האלה 48 שעות לפני שנוגשינו עומדים להוציא לפועל את רציחתם, ובשעות אלה אין משקרים. והנני נשבע, שאילו היתה לי הברירה להתחיל מחדש, הייתי בוחר באותה הדרך שהלכתי בה, בלי להתחשב בתוצאות האפשריות בשבילי."

למות בכבוד, כיאה לעברים

ד"ר ניוז שחורבק בחוצות הערים, ב־לילות הקרים של דצמבר 1946, נשא את הכותרת „אזהרה!" מתחת לסמל ה־אצ"ל — יד אוחזת ברובה, על רקע מפת הארץ משני צדי הירדן — נאמר:

חייל עברי, שנפל בשבי האוייב, „נידון" על־ידי „בית־דין" של צבא הכיבוש הבריטי למלקות. אנו מזהירים את ממשלת הדיכוי מפני הוצאה לפועל של עונש משפיל זה.

אם הוא יוצא אל הפועל, יוטל אותו עונש על קציני הצבא הבריטי. כל אחד מהם יהיה עלול ללקות 18 מלקות.

כמה ימים לאחר מכן, ב־29 בדצמבר, אותתו חיילים בריטיים לנוסעי מכונית שחלפה על פניהם, ליד מישטרת כפר־סבא, לעצור. המכונית הגבירה את מהירותה וחמקה מפניהם. אולם כאשר הגיעה לצומת הדרכים לוד־בית־דגן, נתקלה במחסום תייל דוקרני. על המכונית נפתחה אש והיא הוקפה על־ידי צנחנים בריטיים. בידי נוסעיה נמצאו כלי־נשק ושוטים עשויים מעור. אברהם מזרחי, שנפצע מן היריות, הופרד מארבעת חבריו ומת כעבור זמן קצר. האר־בעה הועברו למכונית משוריינת, ואחרי שהוכו באכזריות במשך שעות רבות, הובלו לבית־הסוהר המרכזי בירושלים.

בבית־הדין הצבאי בירושלים הצהירו, כי לא ישתתפו במהלך המישפט. הם כפרו בסמכותו של בית־הדין וסירבו אפילו לחקור אחד מתוך תריסר עדי התביעה. טענתם היתה, כי הם שבויי־מילחמה. הצעיר שבחבורה, חיים גולובסקי, נידון למאסר

(המשך בעמוד 52)

מאיר פיינשטיין
„ניתקלתם בפלדה"

יעקב זיים
„רוח ההתנגדות"

מאיר נקר
„לשבת בגיטאות"

אבשלום חביב
„נפשו של האדם החופשי"

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

אילת. שיער פרוע וצחוק מתגלגל על החוף. כחול עמוק ושמש החוגגת כל השנה. ידיים שזופות מגישות שוב ושוב כוסות צוננות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ואילת אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

אתה תהיה מרוצה
מה"אופל" שלך גם ב־1989

רכישת אופל חדשה היא השקעה מצוינת לטווח ארוך.
"אופל" מוכיחה עצמה מדי יום במשך שנים. אתה
נוסע ונוסע ב"אופל" שלך לעבודה, לטיולים ולבילויים
עם כל בני המשפחה - ואתה בטוח שתגיע בשלום וללא תקלות.

וכשיגיע היום ותרצה להעביר אותה ל"יד שניה" תקבל
עבור ה"אופל" שלך מחיר גבוה שיהווה בסיס מצויין
לרכישת "אופל" חדשה.

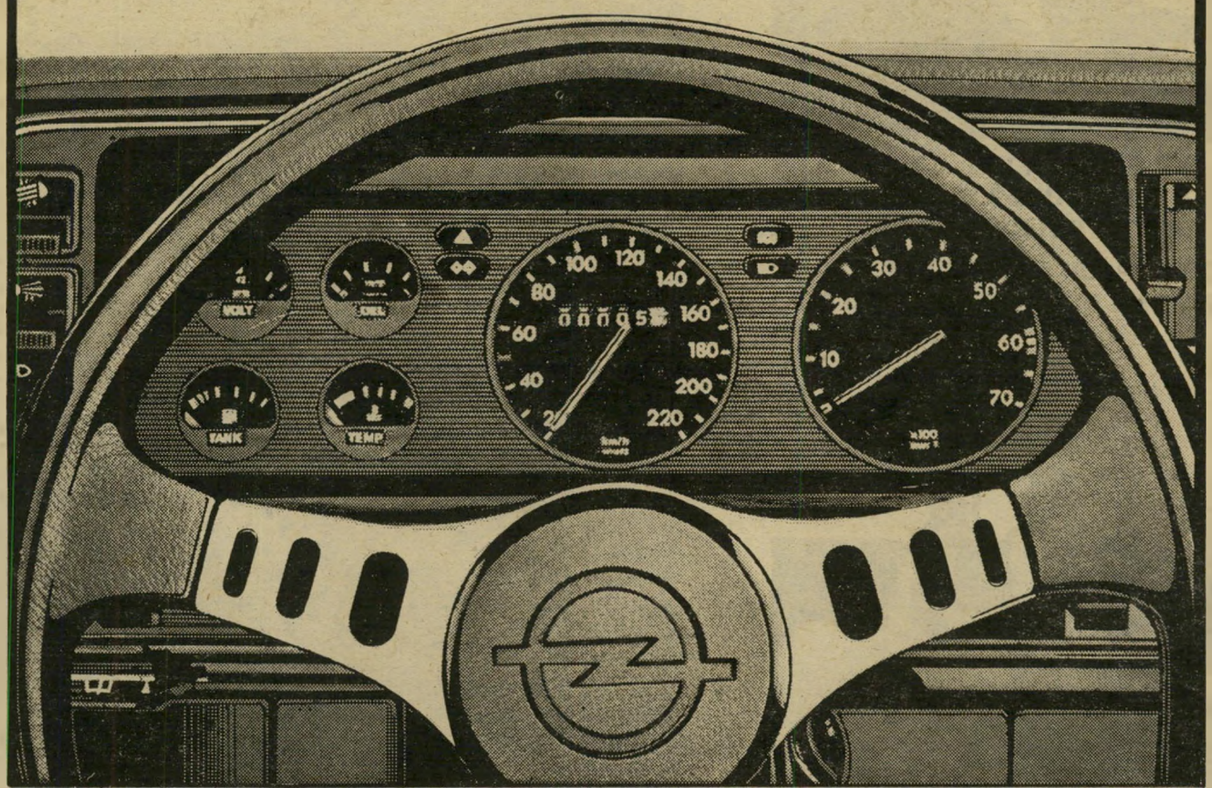
הכנס לאופל. הכנס להשקעה בטוחה

KADETT ,MANTA ,ASCONA ,REKORD

סוכנים בלעדיים

ליאו גולדברג בע"מ

תל-אביב דרך פתח־תקוה 86 טל. 284111

חיפה: רח' יפו 132, טל. 522682, וולטר יעקב, יפו 19, טל. 512251. ירושלים: רח' שלומציון המלכה 15, טל. 234536.
באר־שבע: רח טרומפלדור 40, טל. 73515. נצרת: סרוג'י יוסף, טל. 56399. נתניה: מכונית נתניה, טל. 39423.
רמת־גן: ארז, ז'בוטינסקי 18, טל. 720738.

בעיקבות הגילוי של „העולם הזה" על הקשרים

בין משרד הפעולות החשאיות של דרום־אפריקה

עם ישראלים, החל המידע לזרום

הקשר הישראלי

ה שערוריה המפעירה מזה כמה חדשים את העולם כולו, שערוריית השוחד הדרום־אפריקאי הגדול, לא פסחה כמובן גם על ישראל. כאשר גילה השבועון הבריטי הרצ'יני, אובזרבר, כי רודי אשל ערך תריסר ביקורים חשאיים בישראל, התעוררה מייד השאלה: מה הוא עשה כאן? רודי אשל היה מנכ"ל של מיניסטריון דרום־אפריקאי חמים, ש־נשא את השם הרישמי „משרד־ההסברה". הבוס של רודי אשל היה השר הדרום־אפריקאי קוני מולדר.

מאחרי השם התמים של משרד־ההסברה הסתתר מוסד מסוג אחר לגמרי. מולדר ומישרדו ניהלו מערכה בינלאומית משוכללת, של שיתוד עיתונאים ו־הוללות, מה שנגד את הנורמות הגוצריות־קאלוויניסטיות שעליהם מבוסס המישטר. מולדר עף מתפקידו וכמוהו המנכ"ל שלו, רודי אשל, וראש שירותי־הביטחון, הגנרל הנדריק ואן־דן־ברג.

הזמנות ופגישות

ר ודי נמלט לאירופה, שם הוא חי תוך חשש לחייו. הוא הפקיד במקומות־סתר אחדים הקלטות ומיסמכים, המוכיחים לדבריו כיצד פעל המישרד. רודי גם העניק במקום המיסתור שלו ראיון לעיתונאי אירופי ידוע, הודיע כי הוא של רודי אשל, דמות ידועה: רואה החשבון ומי שהיה חבר ד"ש, דן בבלי. לפי מידע זה כונתה הקבוצה כולה על שמו של דן בבלי, „קבוצת דני".

דן בבלי מכחיש כל קשר לקבוצה. „הייתי אמנם לפני שנה בדרום־אפריקה, אבל זה היה בעניין קשרי מיסחר שלי. כאשר הרציתי שם, אבל יותר אין לי קשר איתו."

הפרופסור דן אבי־סגרה מודה בקשרים שלו עם דרום־אפריקה. „הייתי פעמיים ב־דרום־אפריקה, והם גילו התעניינות מרובה בספר שלי, סיוע טכני. הכרתי את רודי אשל, הוא הכיר את כל הישראלים שביקרו בדרום־אפריקה, כמו הפרופסור אמנון רובינשטיין ועורכת דבר, חנה זמר. הוא היה האיש שהזמין את כולם לדרום־אפריקה."

גם מי שהיה יועצו המדיני של שר הביטחון דאז, שמעון פרס, אשר („אר־תור") בן־נתן, מודה כי פגש את רודי אשל. „במיסגרת תפקידי עסקתי בענייני צבא ורכש עם דרום־אפריקה. היה לי מגע בנושאים האלה עם דרום־אפריקה, וגם פגשתי את רודי אשל."

האיש ששיחד מדינאים ועיתונאים בכל העולם

היה קשור בישראלים רבים, והזמינם לדרום־אפריקה

פוליטיקאים, רכישת אמצעי־תיקשורת המונית ואירגון פעולות בלתי־חוקיות מ־סוגים שונים. מטרת המיפעל כולו היתה אחת: שבירת ההתנגדות העולמית ל־מדיניות הגיזענית של דרום־אפריקה. ה־פעולה כולה נעשתה בשיתוף־פעולה מלא עם השירותים החשאיים של ממשלת דרום־אפריקה.

כאשר התברר כי מישרד־ההסברה ניסה להקים עיתון פרטי־כביכול בדרום־אפריקה עצמה, התפוצצה הפרשה. דרום־אפריקה מתיימרת להיות דמוקראטית, לפחות ב־כל הנוגע למיעוט הלבן שבה. הממשלה נאלצה למנות ועדת־חקירה. מסקנות וע־דת־החקירה היו, כי מולדר ומישרדו עסקו בפעולות מחתרתיות רבות, גם בדרום־אפריקה עצמה, והעניקו לכמה מאנשי הצמרת של מדינה זו חיים של שחיתות מוכן למסור, תמורת 200 אלף דולר, רשימה מפורטת של פוליטיקאים ועיתונאים בכל רחבי העולם, שקיבלו שוחד ישיר או באמצעות כרטיסי־טיסה ואירוח בדרום־אפריקה.

לפני שבועות ספורים יצא העולם הזה עם הסיפור כולו, פרסם את תמונתו של רודי אשל (העולם הזה 2170) וישאל את מי פגש ומי ראה את האיש הזה באחד מביקוריו בארץ. העולם הזה ביקש מ־קוראיו פרטים על הקשר הישראלי, על האנשים שנפגשו עם רודי אשל, או שידוע שהיו להם קשרים איתו או עם המישרד שניהל.

המידע שהגיע למערכת כלל כמה שמות של אישים ידועים וידועים פחות. על פי מידע זה עמדה בראש הקבוצה הישראלית, שהיתה קשורה עם מישרדו של רודי אשל, דמות ידועה: רואה החשבון ומי שהיה חבר ד"ש, דן בבלי. לפי מידע זה כונתה הקבוצה כולה על שמו של דן בבלי, „קבוצת דני".

דן בבלי מכחיש כל קשר לקבוצה. „הייתי אמנם לפני שנה בדרום־אפריקה, אבל זה היה בעניין קשרי מיסחר שלי. אין לי כל קשר עם הקבוצה הזאת. לא פגשתי מעולם אף אחת מהדמויות ה־קשורות בה. מעודי לא פגשתי גם אפרי־קנר. כל העניין הזה הוא שטות, ואני גם לא שמעתי אף פעם על קבוצת דני."

בין האישים שהוזכרו כנמנים על קבו־צת דני היה גם הפרופסור מרדכי אביר, פרופסור למזרחנות באוניברסיטה העברית בירושלים, הידוע כבעל נטיות ימניות־לאומניות קיצוניות. גם הפרופסור אביר מכחיש כל קשר לקבוצה. הוא אמנם מודה,

עוזר בן־נתן
קשר ביטחוני

שגריר ארגוב
נעדר מהארץ

עיתונאי בן־חיים
הוזמן וריאיין

רואה־חשבון בכלי
נסע ונפגש

כי היה בדרום־אפריקה. „הוזמנתי לבוא ל־דה שלי באוניברסיטה, אבל אני לא יכול להרחיב על זה את הדיבור.

הלוואי והייתי שייך ל־קבוצה הזאת, או היה לי כסף. את השר קוני מולדר פגשתי פעם אחת בפרטוריה, העיתונאי שמואל שניצר ממעריב סירב לשוחח על העניין עם כתב העולם הזה. לעומתו, עיתונאי אחר ממעריב, שאול בן־חיים, אמנם מודה כי היה מיספר פעמים בדרום־אפריקה. „ראיינתי את רודי אשל גם פה בארץ וגם בדרום־אפריקה. פגשתי

(המשך בעמוד 50)

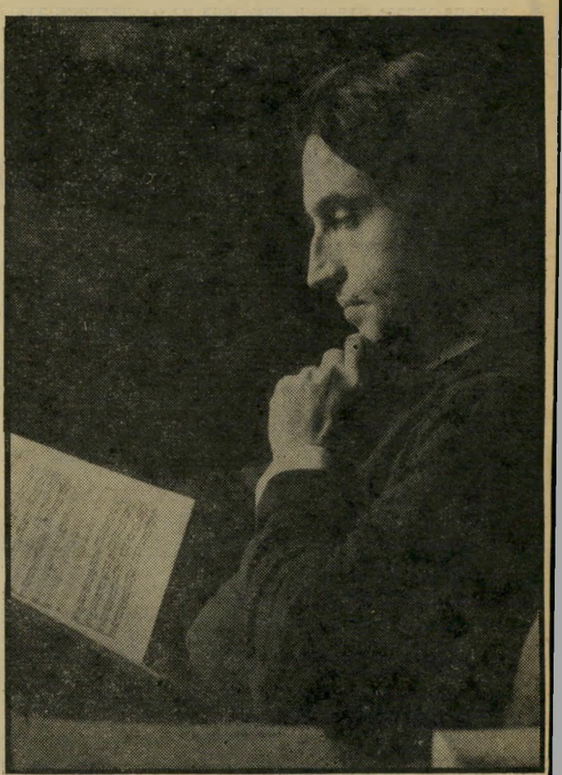
אנשים בעולם

ג'וזף הלר: שווה כמו זהב

סיפרו החדש של ג'וזף הלר, מי שכתב את מילכוד 22 אינו נופל בשוויו ובתוכנו מקודמו, ואולי אפילו עולה עליו. הספר, אשר יצא לאור (בהוצאת סיימון ושוסטר, ארה"ב) לפני חודש בלבד, שווה זהב. המחבר עצמו אינו תופס את גודל הצלחתו, אם כי, בסיגנונו האופייני, הגיב על הביקורת המהללת אותו פה אחד: „הייתי אוהב את הספר אפילו אם מישהו אחר היה כותב אותו!"

אף שלסיפרו החדש של הלר גוון אוטוביוגרפי מובהק, הוא מספר את קורותיו של ד"ר ברוס גולד, פרופסור יהודי במעלה הסולם החברתי האמריקאי, מכחיש הלר שספר זה הוא אישי יותר מן האחרים. אך לדעתו הוא מצחיק לפחות באותה המידה.

יוג'ין אורמנדי: זה יהיה היורש!

במשך שנים רבות ניהל יוג'ין אורמנדי את תיזמורת פילדלפיה אילו היתה תיזמורתו הפרטית. התוצאה: אחת התיזמורות המעולות בעולם. מנצח מסודר וקפדן כאורמנדי לא ישאיר את בת־טיפוחיו שרביט לא ידוע. לכן, בגיל 79, החליט למנות לעצמו יורש. הנבחר הוא גבר יפהפה בעל פרופיל בארימורי, בן 37, וכבר ידוע כאחד מן הצעירים הגדולים בעולם — ריקארדו מוטי.

מוטי האיטלקי משך את תשומת ליבו של המאסטרו כבר בשנת 1970, כשניצח על תיזמורת המאגיו מוסיקלה מפלורנס. וכך אורמנדי: „כשראיתי את מיסטר מוטי אמרתי לעצמי: זה מי רק טבעי שהוא יבוא אחרי." ב־1976 זכה מוטי בכינוי חסר תקדים בתולדות תיזמורת פילדלפיה — „מנצח אורח ראשי".

תרזה ד'ארבו:

אין תגובה

מארמון באקינגהם

את הדודנית הזאת לא תזמין אליזבת לשיר בחצרה. לתרזה ד'ארבו (בתמונה משמאל) בת ה־29 יש קול הדומה לבואינג הממריא לשמיים, גובהה מטר ושמונים ושלושה סנטימטרים, והיא מופיעה כששוט בידה ומחוך של עור לגופה, בקיצור — הסיגנון ההולך היום בשוק — פאנק. אבל יש לה עוד משהו: אמא שלה ואמה של המלכה אליזבת הם דודניות מדרגה ראשונה, מה שעושה את תרזה ואת מלכת בריטניה לדודניות מדרגה שנייה. אלא שלתרזה להקה ושמה האחיות הסאדיסטיות ובתור שכאלה הן קצצו בהופעה חיה תרנגולות מתות ושיחזרו מעשי אונס על הבמה. תרזה אומרת שהיא חושבת שבארמון באקינגהם אין אוהבים אותה. מן הארמון אין תגובה.

איזבלה רוסליני:

בלה איזבלה

ילדת האהבה של הבמאי רוברטו רוסליני ושל השחקנית אינגריד ברגמן זכתה בתפקיד ראשון בקולנוע, כשתומכה הנלהב הוא אישיות קולנועית רצינית — מרטין (נהג מונית) סקורסזה בן ה־36, בן זוגה האישי הצמוד.

במיקרה של איזבלה אפשר לומר שהיא מוכשרת כאביה ויפה כאמה ולהוסיף גם מופשרת כאמה.

צמוד צמוד Levi's

ג'ינס צמודים עם חולצות ומכנסי קנבס, כותנה ועוד.
גם בבוטיקים הטובים בעיר.

Levi's®

יש רק אחד

דלתא לדלתא.

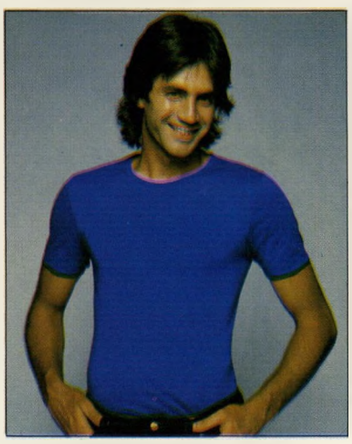

חולצות ה-ד של דלתא

חולצות ה־ד של דלתא בשלל צבעים עליזים ואופנתיים בגוונים אחידים או משולבים, מעוצבות להחמיא לכל גזרה ועונות לטעמם המפונק של מליונים ברחבי העולם.
כמו כל מוצרי דלתא שהספקת כבר להכיר,
החולצות מיוצרות מ־100% כותנה סרוקה והן אווירויות, רכות וגמישות, וצבעיהן יציבים.
הקיץ, להרגשה טבעית וחפשית, הוסיפו עוד דלתא לדלתא שלכם: חולצות ד בכל המידות לך, לגבר שלך ולילדיך.
להשיג בכל חנויות המזון בשרות עצמי, בכל חנויות הכל־בו ובחנויות ההלבשה המובחרות.

דלתא DELTA

טבעי שלובשים דלתא

ורשבסקי פריליך

מרבית חברי־הכנסת

ניצלו את הפגרה

לנסוע לחו"ל על

חשבון הציבור והיו כאלה

שגלשו משבר לפגדה

נוסעים בגין ושמיר
מסביב לעולם

כנסת

נוסעים פרס ואבן
למען הקשרים

ת גרת הכנסת, שהסתיימה לפני שבועיים, היתה גם סיום לבולמוס הנסיעות של מרבית חברי־הכנסת. חלק מהם, לא כולם, עדיין לא כיבד את הכנסת בנוכחותו והאריך את הפגרה. חלק אחר, שהגיע בזמן לתחילת דיוני הכנסת, החל את החופשה שלו בחוץ־לארץ עוד לפני שהסתיים המושב הקודם.

ישנם חברי־כנסת שנסיעותיהם אינן מעוררות תמיהה. על חברי־הכנסת האלה אומרים, כשרואים אותם בארץ: „הם באו לביקור מולדת." אחד מהם הוא ח"כ אבא אבן, מי שהיה שר־החוץ ושר־החינוך ב־ממשלות קודמות, והיום יו"ר בית־ברל. אבן הוא אלוף הנסיעות לחו"ל. וכל יום בארץ מהווה בשבילו הפסד כספי ניכר. כשאבן בחוץ־לארץ הוא מרבה להרצות ומקבל עבור כל הרצאה אלפים רבים של לירות. הוא מעודד את מכירת ספריו ותקליטיו ועתה הוא עסוק, רובו ככולו, בפרוייקט חדש, אשר יכניס לו כמיליון לירות: הוא מכין עבור רשת טלוויזיה תוכנית בת 13 פרקים על היהדות. כמו סר קנט קלארק ואחרים, המוכרים לצופי הטלוויזיה הישראלית, כך יסביר אבא אבן לאמריקאים, באנגלית הקיימברידג'ית שלו, את היהדות, סודותיה ומכמניה. נסיעת ה־פגרה של אבן לארצות־הברית היתה בעני־ייני הסידרה שלו.

חבר אחר של מיפלגת העבודה, שגם הוא „חולה נסיעות", הוא יושב־ראש ה־מיפלגה, שימעון פרס. איש לא הבין מדוע הסכים פרס לפני כשנה, שח"כ חיים בר־לב יתמנה כמזכיר האירגוני של מיפלגת העבודה. היתה זו נגיסה במעמדו ובעבו־דתו של פרס. אולם מהר מאוד נפתרה התעלומה: פרס הודיע כי הוא רואה כאחת ממטרותיו החשובות, כמנהיג המיפ־לגה, לחזק את הקשרים של מיפלגה זו עם מיפלגות סוציאליסטיות ברחבי העו־לם. כדי לחדש קשרים אלה על פרס לנ־סוע, והוא אכן נוסע. נסיעותיו בפגרה היו לפאריס, לניו־יורק, לוושינגטון ול־ליסבון.

נוסעים בורג ובן־מאיר
בר־מיצווה במכסיקו

בחו"ל

טיול שאפילו המטיילים הקבועים יכולים לקנא בו.

אולם בעוד שמנהיגי מיפלגת העבו־דה נוסעים בדרך כלל על חשבון תנו־עות או מיפלגות, הרי שראשי הליכוד למדו את הפאטנט. הם נוסעים ברובם על חשבון קופת המדינה בצורה ישירה. ראש וראשון לנוסעים הוא, כמובן, ראש־הממ־שלה מנחם בגין. הסכם השלום נתן לבגין הזדמנויות לנסוע נון־סטופ. בעוד שרבים מהנוסעים אוהבים בעיקר את עצם הטיול, הרי בגין אוהב את קבלות־הפנים המפו־ארות ואת התשואות, כאשר הוא חוזר הביתה, לעתים עם הישג של ממש ול־עתים עם הישג מדומה. נסיעותיו של בגין בשנתיים האחרונות ידועות: נסיעות ל־ארצות־הברית, לאירופה ולמצריים. פעמים אחדות ממש כפה עצמו בגין על מזמיניו והכריח אותם לקבל את ראש ממשלת־ישראל. הנסיעה הצפויה הקרובה של בגין היא לאנגליה. בגין יהיה המנהיג הזר ה־ראשון שיתקבל על־ידי מרגרט תאצ'ר ראש־הממשלה החדשה באנגליה.

גם יושב־ראש הכנסת, יצחק שמיר, גי־לה את מחלת הנסיעות ולקה בה. שמיר, שדובריו וידידיו אמנם מרבים לדבר על צניעותו הרבה, אינו צנוע בכל הקשור לנסיעות לחוץ־לארץ. וכאשר סוקרים את מסלול טיוליו, אפשר רק לקנא בו וב־אשתו, שהיא בת־לווייתו הקבועה. שמיר פתח את נסיעותיו בטיול אירופה, שאליו גרר עימו מספר ניכר של חברי־כנסת ועיתונאי־חצר, כתבי הכנסת החיים מפיו. הוא טייל באנגליה, איטליה, דנמרק וצר־פת. זכורה נסיעתו של שמיר לדנמרק, שם ביקר בעיר הפלאות של לגו, והוא ורעייתו קיבלו מתנות בערך של אלפי לירות עבור נכדיהם.

לא סיים שמיר את נסיעתו לאירופה וכבר יצא למזרח־הרחוק וערך מסע בדר־מה לזה שערך משה דיין בחודש שעבר. אלא ששמיר הוסיף על נסיעה זו גם את ניו־זילנד וגם את אוסטרליה. נראה כי אוסטרליה מצאה חן בעיני שמיר. יום לפ־ני שהסתיימה פגרת הכנסת הוא לקח עימו עוד ששה חברי־כנסת, ארבעה מהקואלי־ציה ושניים מהאופוזיציה, ונסע שוב ל־אוסטרליה. כאשר דנה הכנסת בנושאים כה חשובים כמו האינפלציה והאוטונומיה, שוהה היושב־ראש שלה בטיול משגע ב־יבשת החמישית.

עם עיתונאי־חצר

ל רת פרס היא, שהוא בכל זאת רוצה להיות קצת בארץ, לכן אין הוא עושה נסיעה אחת ארוכה, אלא מדלג לכמה ימים למדינה אחת, אחר כך מדלג לכמה ימים למדינה אחרת, ומנפח כך את חש־בון הטיסה שלו לממדים אסטרונומיים, שאף פעם לא ראו כמותם בגיזברות מיפ־לגת העבודה.

נוסע חשוב אחר של מיפלגת העבודה הוא שר־החוץ לשעבר יגאל אלון, שהוא עתה יושב־ראש תנועת העבודה הציונית. תפקיד זה נותן לו סיבה להרבות בנסי־עות. בתקופת הפגרה שהה אלון חודש שלם בדרום־אמריקה ובארצות־הברית, ב־

מעידה בבית־מלון

א ולם בולמוס הנסיעות לא תקף רק את מנהיגי שתי הסיעות הגדולות בבית, אלא גם את ראשי הסיעה הדתית, המפד"ל. שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, אי־נו קוסל קנים בכל הנוגע לנסיעות לחוץ־לארץ. בורג שב לא מכבר מטיול שעשה בשלוש ארצות. דוברו היה מוכן לגלות את שמות שתיים מהן, איטליה ואנגליה. וטען שהארץ השלישית, שאליה נסע השר, היתה סודית. נסיעה זו של בורג ארכה

חברי־כנסת הכפילו לעצמם את הפגרה וחברי־כנסת אחרים באים לפעמים לביקור מולדת

(המשך מעמוד 13)

רק חמישה ימים, ואל שתי הארצות הגלו־יות הוא נסע מטעם המגבית־היהודית־המאוחדת. הנסיעה הקודמת של בורג היתה עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, לח־תימת הסכם השלום בוושינגטון. נסיעה אחרת שלו היתה לכמה מארצות אירופה,

נוסע דיין
בסודיות

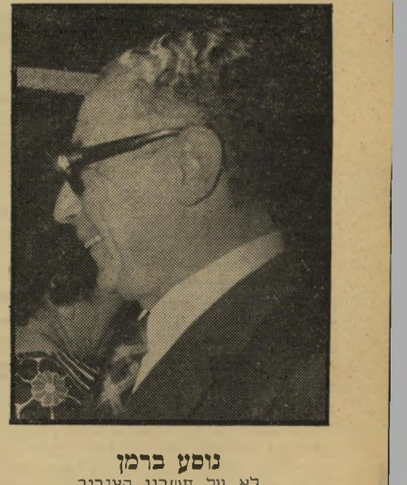
בעיקר לבלגיה, שוב בענייני מימון ושלי־חות של המגבית.

דוברו של בורג טוען, כי נסיעותיו של השר, תעלינה כמה שתעלינה, מביאות כסף רב למדינה, משום שלדבריו בורג הוא ה־נואם הישראלי המבוקש ביותר על־ידי הבונדס, אחרי ראש־הממשלה, כמובן.

חברו למיפלגה, ח"כ יהודה בן־מאיר, נסע רק נסיעה אחת בתקופה האחרונה, וגם זו היתה ערב הפגרה. היתה זו נסי־עתו של בן־מאיר למכסיקו, שם השתתף במסיבת בר־המצווה של בנו של סוחר הנשק מרכוס כץ (העולם הזה 2172). כש־חזר בן־מאיר הוא ניסה לשכנע את מיש־רד־הביטחון להמשיך את קשרי־העסקים של המישרד עם כץ.

במה שנוגע לח"כ אהוד אולמרט, קשה היה להבחין בו בארץ. אולמרט יצא לחוץ־לארץ כשלושה שבועות לפני הפגרה ויח־זור כשלושה שבועות אחרי סיומה. היעד הוא, כמובן, ארצות־הברית, ואין ספק כי אולמרט ישוב מהבירה האמריקאית עם מיסמכים נוספים של האפ־בי־איי. אולם בדרכים מדרכים שונות דואג אולמרט כי סיפורים עליו ימשיכו להופיע בעיתונים גם כשהוא בחוץ־לארץ, ולכן אי אפשר להבחין כלל בהעדרותו.

שתי חברות־כנסת יצאו השנה לטייל ברומניה. היו אלה שושנה ארבלי־אלמוז־לינו ואורה נמיר, שתיהן חברות המערך שנסעו על חשבונן בטיול מאורגן לארץ תיירות זולה ביותר. נמיר נהנתה מאוד מהנסיעה אולם ארבלי־אלמוזלינו התחלקה בבית המלון בבוקרשט ושברה את ידה. השתיים הקפידו לחזור לארץ עוד לפני שתמה הפגרה, ומאז מסתובבת ארבלי־אלמוזלינו כשידה חבושה בגבס.

נוסע ברמן
לא על חשבון הציבור

ח"כ־נוסע אחר של המערך הוא עדיאל („עדי") אמוראי. הח"כ הכלכלן, הזועק השכם והערב על הבזבזנות של הממשלה, נמצא עתה בטיול הגדול של יושב־ראש הכנסת לאוסטרליה. קודם לכן קפץ אמו־ראי לכמה ימים לטיול בגרמניה. אמוראי עומד בראש הוועדה לחילופי נוער של מיפלגת העבודה, וככזה הוא חייב לבדוק אישית כימעט כל מישלחת ישראלית ה־יוצאת לגרמניה, ולבצע בדיקה מוקדמת זו היתה צפויה, שהרי מאז מילחמת יום הכיפורים אין הוא נוהג להשאר בארץ ביום הזיכרון לחללי צה"ל. הוא אינו אוהב את ההפגנות הנערכות ביום זה ליד ביתו בצפלה.

מרביתם של חברי־הכנסת נסעו לחוץ־לארץ בתקופת הפגרה. רק מעטים נש־נוף, שנשאר בארץ בגלל בעיות מיש־פחתיות, וכמה קיבוצניקים מסיעת המערך,

נוסע אולמרט
עם מיסמכים

לכל מישלחת גרמנית לפני שהיא מגיעה לארץ.

בחצר מלך נפאל

חבר הכנסת יעקב („ז'אק") אמיר הוא יהודי עסוק במייוחד. מלבד תפ־קידו כחבר־כנסת — אמיר מקפיד להגיע לכל ישיבה של הכנסת — הוא גם מכהן כראש עיריית דימונה, המרוחקת כמה מאות קילומטרים מהכנסת. אולם מאיר מצא לו זמן, עוד לפני פגרת הכנסת, לצאת לטיול לפאריס. הסיבה הרשמית: כנס של יהודים יוצאי ספרד שנערך ב־בירה הצרפתית.

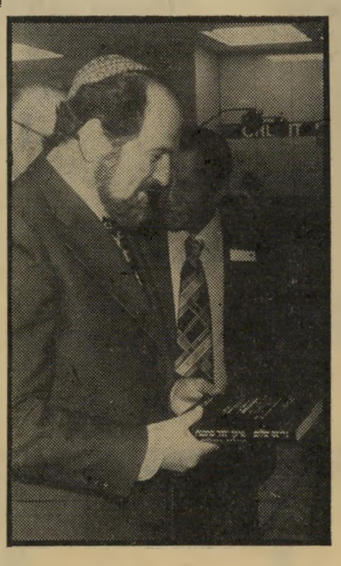
ח"כ אחר של המערך, הרב מנחם הכהן, ביטל ברגע האחרון נסיעה לאירופה, ש־אותה היה צריך לערוך לפני הפגרה. הסי־בה לביטול: מחלה. אולם מחלה אינה מפריעה עד סוף כל הדורות. עובדה: יום לפני שהסתיימה הפגרה יצא הכהן יחד עם יושב־ראש הכנסת לנסיעה הגדולה ל־אוסטרליה, שממנה עדיין לא שב.

יושב־ראש ועדת הכנסת, יצחק ברמן, מרבה לנסוע לחוץ־לארץ. ברמן פשוט אוהב את הנסיעות לחוץ־לארץ ומקפיד לנסוע כמה פעמים בשנה, בעיקר לאי־רופה. אולם לזכותו של ברמן, שהוא עו־רך־דין עשיר ומצליח, יש לציין כי אינו נוסע על חשבון הציבור. כל נסיעותיו הן או על חשבון הלקוחות הזרים שלו או על חשבונו הפרטי. כך גם היתה הנסיעה האח־רונה שלו, בעת פגרת הכנסת. ברמן נסע לבלות את חופשת הפסח בעיר האורות.

גם משה דיין, חסר הסיעה, נמנה עם אלו־פי הנסיעות, אך לו לפחות יש הצדקה לכך: הוא נושא בתואר שר־החוץ. לדיין היו במשך השנתיים האחרונות עשרות נסיעות וגיחות לחוץ־לארץ, מהן שהתפרי־סמו בעיתונים ומהן שנשמרו בסוד. הוא גם היה שותף לכל הנסיעות לוושינגטון בעניין הסכם השלום.

אולם נסיעתו האחרונה של משה דיין היתה הגדולה והטובה מכולן. לפתע הו־דיע לממשלה, כי החליט להיענות להזי־מנת מלך נפאל ולנסוע למיזרח־הרחוק. מובן שדיין לא הסתפק בנסיעה זו רק בנפאל, או רק במיזרח הרחוק. נסיעתו שהתור שלהם במשך עדיין לא הגיע והם גם לא הצליחו לתפוס נסיעה על חשבון מוסד ציבורי כלשהו.

הליכוד סידר נסיעה למערך

נוסע הכהן
לבריאות

אי־זם ישנם קיבוצניקים שנסעו. ח"כ דני רוזוליו, למשל, איש המערך, נסע לניו־יורק כחבר המישלחת הישרא־לית לאומות־המאוחדות. לעומתו מאיר תלמי, איש מפ"ם, שהיה צריך להשתתף בנסיעה הגדולה לאוסטרליה, החליט להי־שאר בבית. ח"כ קיבוצניק אחר שנסע הוא אברהם כץ־עוז, שקיבל נסיעה לגרמניה ממיפלגת העבודה. סגנית יושב־ראש ה־כנסת, חייקה גרוסמן, זכתה בנסיעה משו־

נוסע אמיר
ספרדי בפאריס

חשבון מיפעלים ציבוריים, אשר בסופו של דבר מקבלים את כספם מאוצר המדי־נה. למרות שמחירי הכרטיסים אינם יק־רים יחסית — כרטיס לאירופה מסתכם בכ־15 אלף לירות וכרטיס לארצות־הברית בכ־28 אלף לירות — הרי דמי השהות של הח"כים הם יקרים ביותר. מרבית הח"כים מוציאים בחוץ־לארץ דמי אש"ל בסדר גודל של 150 דולר ליום, וזאת כאשר הח"כ הוא צנוע. נסיעה לארצות־הברית, עם שהות של עשרה ימים שם, עולה לקו־פת הציבור כ־63 אלף לירות.

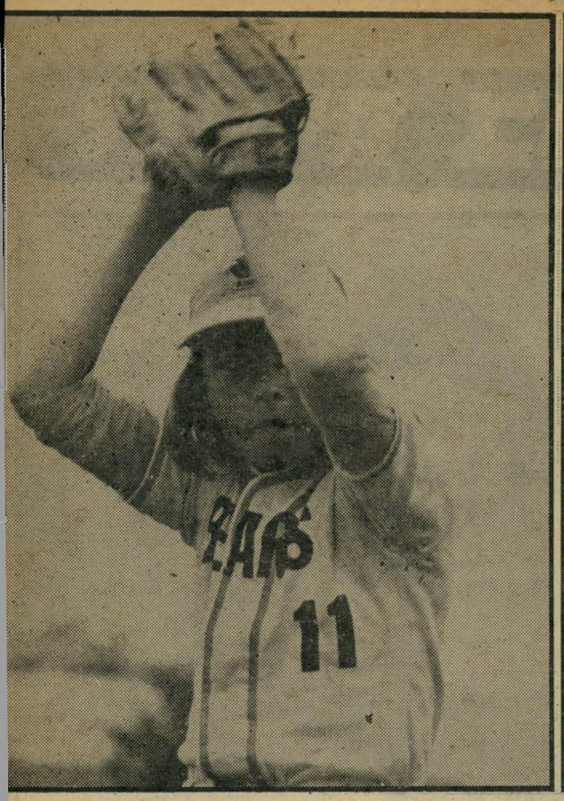
(כתבה ראשונה במידרה)

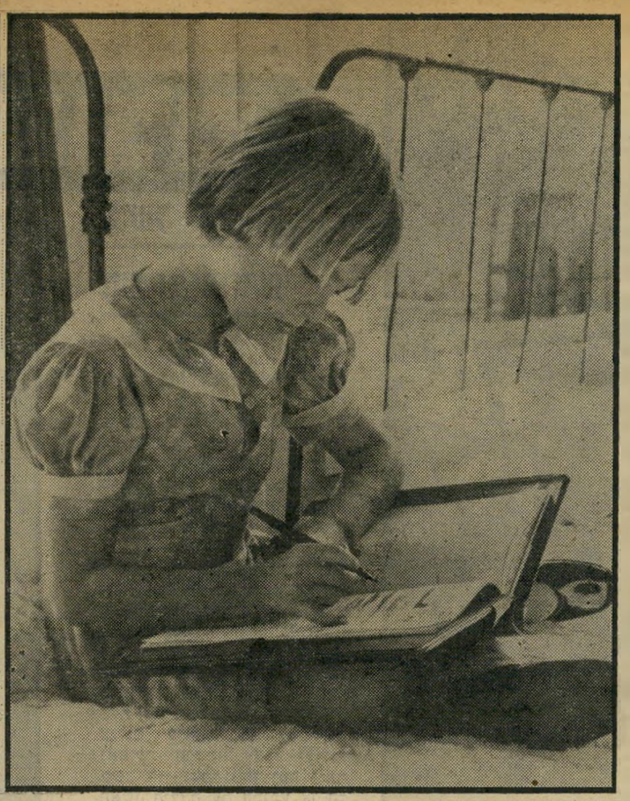
עצמו ולצאת בשבוע הבא לנסיעה ארוכה, ממומנת על־ידי המגבית־היהודית־המאוחדת. ח"כ גד יעקובי, מי שהיה ממלכי הנסיעות של המערך בעת שזה היה בשילטון, צנוע עתה הרבה יותר מכפי שהיה בעבר. לפני כשנה עשה יעקובי טיול ארוך במזרח־הרחוק ובאוסטרליה, שם גם פגש את ידי־דתו הנוכחית, דיילית אל־על נלה פרלמו־טר. בפגרה נסע יעקובי לפרלמנט האירופי, תוך כדי טיול בכמה ארצות אירופה.

מי שהיה סגן־התיקשורת, אלי מויאל, לא מרבה לנסוע לחוץ־לארץ, אולם הוא לא יכול היה שלא להצטרף אל ח"כ ז'אק אמיר בנסיעה שלו לפאריס, לכנס של אירגון היהודים יוצאי עדות־המזרח. ח"כ נפתלי פדר ממפ"ם אמנם לא נסע בפג־רה, אך הוא עדיין נח מן הטיול הארוך, גדוש החוויות, שאותו ערך במוסקבה יחד עם ח"כ אברהם מלמד מהמפד"ל וח"כ יוסי שריד מהמערך, שהחליט לא לנסוע בפג־רה זו לחוץ־לארץ ותחת זאת ערך טיול ב־רמת הגולן. ח"כ הליכוד דב שילנסקי ערך מחקר משמעותי באתר שהוא פופולארי מאד עכשיו בקרב חברי־הכנסת — אוסטרל־יה. שילנסקי היה אורח הקהילה היהודית שם, וחזר שבוע לאחר שהסתיימה הפגרה.

שני חברי־כנסת שערכו טיול נהדר ב־פגרה הם חיים קורפו מהליכוד ומשה שחל, יושב־ראש סיעת המערך בכנסת. קורפו טייל באירופה והגיע עד לפראג, שגם בה מצא כינוס המצדיק את נסיעתו. שחל ליווה את קורפו לכל אורכו של הסיור, אולם כאשר שב קורפו לארץ, כמה ימים לפני תום הפגרה, עלה שחל על מטוס ונסע עם רעייתו לארצות־הברית, כאורח הקונגרס האמריקאי. שחל עדיין לא חזר לארץ.

נסיעות הח"כים לחוץ־לארץ עולות ממון רב למדינה, הן כאשר הם נוסעים על חשבון המדינה והן כאשר הם נוסעים על

טאטום אוניל:

נולדה לתהילה

השחקניות מעולם לא אהבו את טאטום או'ניל: כשהיתה קטנה גנבה מכולן את ההצגה (בתמונה מימין). כמעט בת 8 היתה בירח של נייר וכמעט בת 11 בראשונים בליגה (בתמונה משמאל). כשגדלה גנבה מהן את אביה היפהפה (בתמונה הימנית למטה) ראין או'ניל, הנווגו לקחת אותה עימו לכל מסיבה ומסיבה, ויש אומרים שקיים הסכם חשאי ביניהם. די ברמז קל מצידה של טאטום והידידה החדשה של אבא הופכת ידידה לשעבר. בין כה וכה התבגרה טאטום במהירות כשבסירטה האחרון היא גדלה מגיל 13 שהוא פחות מגילה האמיתי עד גיל 18 שהוא יותר מגילה בחיים — היא כמעט בת 15.

התפקיד שהחיש את התבגרותה מהווה המשך רעיוני לתפקיד שגילה את ליז טיילור, בעבר, „הקטיפה הלאומית". היה זה הכיוני לאלופת הרכיבה הצעירה ביותר של בריטניה. טאטום צריכה להיות „הקטיפה הבינלאומית", בת־אחותה, שגם היא נולדה לתהילה. ליז טיילור הוזמנה תחילה לגלם את הדודה וכשסרבה ניתן התפקיד לאשת הבמאי בריאן פורבס. השחקנית נאנט ניירמן. האם גם ליז פחדה מן הילדה?

מארלון בראנדו:

שורשים

עמוקים יותר

ההצלחה משאירה בפה טעם של עוד. כך קרה גם לסידרת הטלויזיה שורשים שסחבה אל המכשיר הקטן ב־1977, בארצות־הברית לבדה, מאה ושלושים מיליון אמריקאים. חברת אי.בי.סי. חשבה כי ההצלחה לא תישאר יתומה ויצרה המשך לקורות צאצאיו של קונטה קינטה. כשהסיפור נמשך אל תוך שנות ה־60, משוחזר ראיון סנסציוני שערך בשעתו הסופר ארתור היילי עם מנהיג התנועה הניאו־נאצית, ג'ורג' לינקולן רוקוול, על דפי הירחון פלייבוי. את השניים מגלמים השחקן הכושי הידוע ג'יימס ארל ג'ונס ומי שתמיד שמח לתפקידים בעלי עמדה פוליטית המטיפה לשיוויון בין הגזעים, מרלון בראנדו, אף שהוא בוודאי מבטא כאן את העמדה השנואה עליו.

דונה סאמר: מלכת הדיסקו אוהבת לאהוב

היא אוהבת לאהוב אותך בעיקר אם שמך הוא ברוס סודאנו ואתה גם ידידה האישי של הגברת, מלכת הדיסקו, בת ה־30 ומי ששרה את השיר נושא האוסקר. סודאגו צירף שני מעריצים ג'ובין אספוסיט ואדי הוקינסון, ללוות את דונה בתוכניתה. ומסביר: דונה שיכנעה אותי להתאהב בה. בערך כמו העכביש והזבוב.

אנשים בעולם

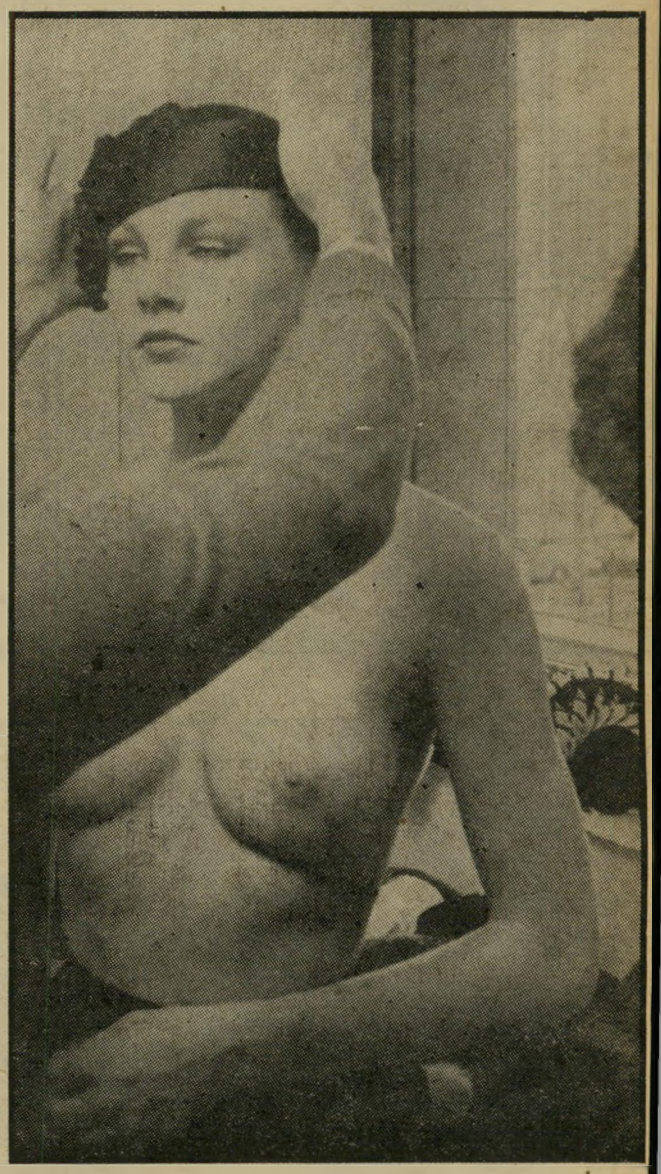

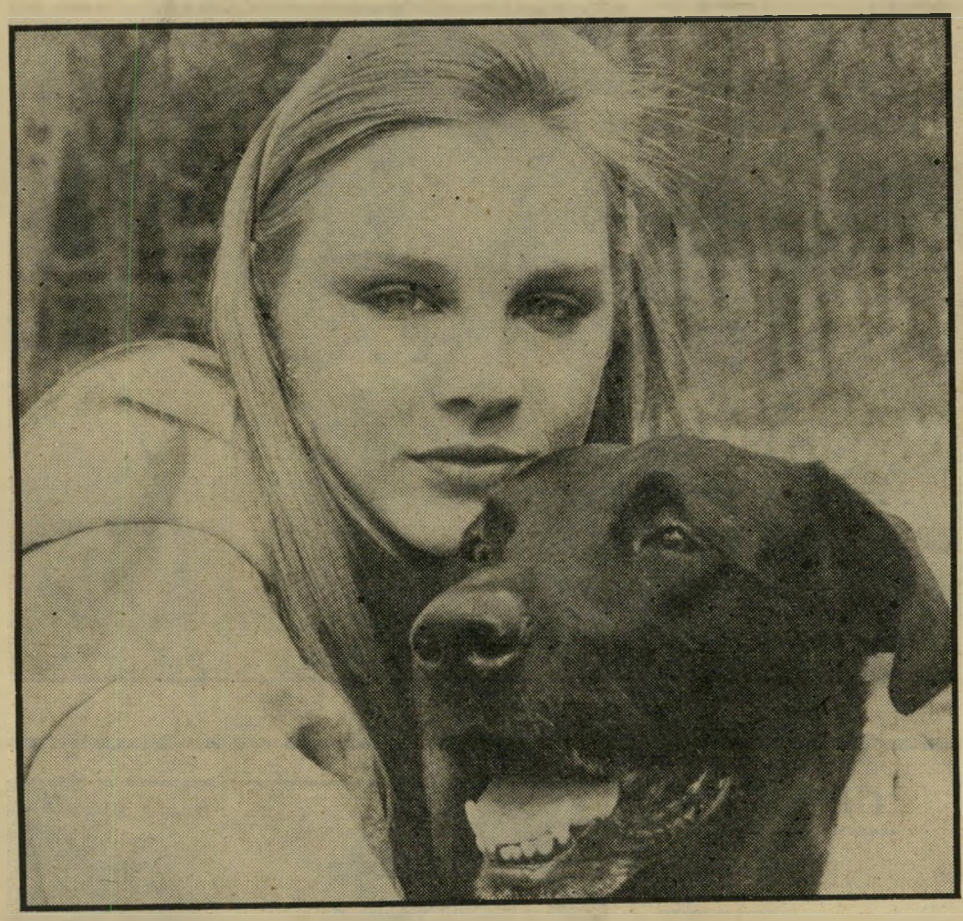
מישל סטיבנס:

הפיתוי החדש

לייף הקדיש לה שער. ואלנטינו, מעצב האופנה הגדול, פרש לרגליה את פאריס כולה (בתמונה למעלה משמאל) זוהי מישל סטיבנס המקסימה, בת העשרים ושתיים, שהובאה במייוחד מקולורדו על־ידי ואלנטינו בכוונה לפתות את אירופה כולה. השניים אכן הצליחו. ואלנטינו עצמו יוצר בהשראתה את יצירות האופנה החדשות שלו, מלביש ומפשיט אותה במו ידיו בכל תצוגה, כשאפילו ה־ג׳ינס נראה עליה קצת אחרת.

בינתיים מקיימת מישל אורח חיים אמריקאי טיפוסי: היא קמה ב־6 בבוקר, רצה לבריכת השחייה ולארוחת־הבוקר אולכת קורנפלקס. בין צילום לצילום היא רוקמת וסורגת ואפילו חושבת על ילדים. קשה לדעת מי מהן יפה יותר האשה־הילדה עם הכובע או הילדה־האשה עם הכלב?

ג׳ון וייט: האלוף הגדול והגיבור הקטן

ישנם המגבאים לג׳ון וייט פרס נוסף: אחרי שזכה באוסקר על השיבה הביתה, סירטו של האל אשבי, הוא מרשים שוב בתפקיד האלוף בגירסה מחודשת שעשה פרנקו זפירלי לסירטו של הבמאי קינג וידור מ־1931, המספר על אלוף איגרוף המבקש להוכיח את עצמו לבנו, אחרי שנישואיו נהרסו. את תפקיד הבן מגלם ריקי שרדר בן השמונה, שנבחר מתוך 2000 ילדים. הבחירה הצליחה עד כדי כך שהיו שחשבו כי ריקי הוא בנו האמיתי של וייט. תגובת האלוף: „לא הייתי מתנגד לאמץ אותו.״

סילבי וארטן:

גם היא לאלופים

נשים אוהבות מנצחים וסילבי וארטן אוהבת אותם מהירים.

במירוץ המכוניות לגראנד פרי בלונג־ביץ׳ שבארצות־הברית אספה אליה את האלופים ז׳אק לאפיט וז׳אן פייר ז׳אבויי כדי לנחם אחרי שהאחר שבר את ידו בנסיעה במהירות מופרזת והשני הרס את מכוניתו מסיבה דומה. אך האלופים אינם מוותרים: סילבי הבטיחה לבוא לראותם בגראנד־פרי שייערך בבית — בצרפת ב־1 ביולי.

קופל נותן לך 10 סיבות טובות לטיול מוצלח

טיולים על קיבה מלאה
בכל טיול מאורגן של "קופל", אתה מקבל שתי ארוחות ליום — ארוחת־בוקר וארוחה חמה.

בתי־מלון מעולים במרכזי הערים
כשאתה מטייל עם "קופל", אתה גר בבית־מלון במרכז העיר, ולא בפונדק דרכים מחוץ־לעיר. עם "קופל" אתה נמצא במרכז ה"ענינים", ואינך מבזבז זמן יקר ונסיעות במוניות (על חשבונך) העירה.

ביטוח — חינם!
לפני שאתה יוצא לטיול — רואגים ב"קופל" לבטח אותך בשני מישורים: ביטוח בריאות וביטוח חפצים — חינם!

מעל תעלת למאנש — בטיסה
טיול של "קופל" חוסך לך טלטולים במעבורת — אתה חוצה את התעלה בטיסה.

"קופל" מציע לך את המיגוון הגדול ביותר של טיולים
ל"קופל" יש ארבעה־עשר מסלולי טיולים מאורגנים לאירופה, לארה"ב, לדרום־אמריקה ולמזרח־הרחוק.

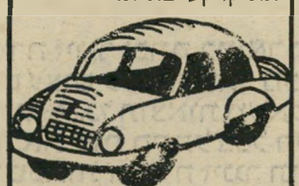

היחידי בארץ שמאפשר לך הבטחת כל מחיר הטיול בלירות ישראליות
(כולל מחיר טיסה) תמורת תשלום של 1/3 ממחיר הטיול (בנוסף לדמי הרשמה).

טיול בתשלומים
ב"קופל" מובנים לקבל ממך 1/3 ממחיר הטיול ב־10 תשלומים ללא ריבית (התשלום הראשון בשובך מהטיול).

מקום שמור למכוניתך
כשאתה נוסע לחו"ל, אל תפקיר את המכונית שלך. במשך הטיול שלך בחו"ל — "קופל" מאפשר לך להחנות את מכוניתך (במחיר סימלי) בחניון רכב תת־קרקעי בת"א.

מי עוד יכול להציע לך את היתרונות שמציעה לך חברת התיירות הגדולה בישראל?

יוסקה ליפשיץ מבטיח לך טיול מוצלח

יוסקה כבר הספיק להדריך מעל ל־100 קבוצות באירופה, בארה"ב ובמזרח־הרחוק (כולם קוראים לו "אבא יוסקה" והוא שומר איתם על קשר). יוסקה הוא מדריך תיירות מורשה המכיר את המקומות היפים בעולם כמו שאתה מכיר את תל־אביב.
יוסקה הוא רק אחד מתוך צוות המדריכים של "קופל". עם מדריכים כאלה — הטיול שלך מוכרח להצליח.

את המדריך ואת חבריך לטיול תכיר לפני הטיול
במפגש קבוצתי על כוס־קפה באחד ממלונות היוקרה בת"א. במפגש זה תקבל גם הנחיות והצעות לתלבושת מתאימה במשך הטיול, למטען הגיוני, היכן ומה כדאי לקנות בחו"ל וכדומה.

קופל נסיעות

משרד ראשי: תל־אביב, רח' פרישמן 14, טל. 24 61 21. ירושלים, טל. 23 22 25. חיפה, טל. 88011. קרית־ביאליק, טל. 74 04 51.
נתניה, טל. 27410. הרצליה, טל. 938057. רמת־גן, טל. 73 11 05. באר־שבע, טל. 78860.

1979

100 מיליון נשים בעולם אומרות:

7 מתוך 10 נשים בישראל מסכימות אתן.

מכונת־תפירה זינגר זכתה בתואר המוצר הנבחר בהפרש אחוזים עצום לעומת שאר מכונות־התפירה זינגר זכתה ב־73.3%. תוצאות משאל דעת הקהל בארץ משקפות את דעת הקהל בכל העולם:

100 מיליון מכונות־תפירה זינגר תופרות בכל רחבי־תבל. הפופולריות של זינגר היא לא מהיום. זה 130 שנה שזינגר מתמחה בייצור, בשכלול ובפיתוח מכונות־תפירה, והתוצאות - ביצועי תפירה ורקמה מעולים הזוכים להצלחה בכל העולם.

מתוך עשרות דגמי מכונות־התפירה של זינגר, כל אשה תמצא את מכונת־התפירה ש"תפורה" למשאלותיה: מכונת־תפירה למתחילות, למתקדמות, לחובבות ולמקצועיות. וזה עוד לא הכל.

• זינגר מספקת חוברות הדרכה מתאימות, מעבירה קורסים חינם ומעניקה שרות מהיר ויעיל בכל רחבי־הארץ. **זינגר-מכונת־תפירה לכל החיים.**

אחריות ל־5 שנים.

SINGER

נירוניקס בע"מ מפיצים בלעדיים של זינגר: * תל-אביב: רח' בן-יהודה 61, טל. 220979. * זינגר, נחלת בנימין 61 * זינגר, דיזנגוף 112. ירושלים: בית כלל, רח' יפו, טל. 240813. * חיפה: ככר מאירהוף, קרית אליעזר, טל. 510012. * זינגר, מרכז שרות והדרכה, רח' הרצל 29. * בסוכנויות זינגר בכל הארץ ובחנויות השקם.

אנשים

הפקידה דרשה מח"כ מילוא לערוך את השטויות שלו. ובן שר־הדתות יהיה אוייב הדמוקרטיה

■ במיזנון־הכנסת חילקה **טלי ינדאו**, מזכירת סיעת פלג לע"ם של **יגאל הורי־בין**, הודעה לעיתונות של ח"כ **זלמן שובל**. ח"כ הליכוד **רוני מילוא** התחכם אי־תה: „תני לי גם כן עותק אחד של ההודעה לעיתונות. אני עורך את כל כיתבי שו־בל." טלי, שחשבה כי מילוא מעליב את אחד הבוסים שלה, צעקה עליו: „קודם תערוך את השטויות שאתה מדבר, ואחר כך תפנה לעריכת כיתבי שו־בל!" מילוא לא התעצל, הלך להתלונן עליה אצל הורביץ. עוד באותו היום פוטרה טלי, ובמקומה הביא הורביץ את מי שהיתה מזכירתו עוד בתקופה שבה היה שר־המיסחר־והתע־שייה, צעירה בשם **ענת**.

■ בשבוע שעבר ביקש יו־שב־ראש הישיבה בכנסת, **משה מירון**, כי שני חברי־כנסת ישמשו מונים בהצבעה. הוא פנה אל ח"כ המערך **ז'אק אמיר**, וכשזה הסכים, פנה אל ח"כ הליכוד **פסח גרופר**. במליאה נשמעה קריאה: „זו התמודות במישקל כבד." גם אמיר וגם גרופר נמנים על ה־שמנים שבין חברי הכנסת. אמיר נפגע, התיישב במקומו וסירב לכהן כמונה־קולות יחד עם גרופר באמרו: „מספיק צילמו את שנינו ביחד!"

■ שר־הדתות, **אהרון אבו־חצירא**, הביא לכנסת את בנו בן ה־3 **גיא**. אחד מ־חברי הכנסת פנה אליו: „אם תמשיך להביא את הבן שלך הנה, הוא יגדל כאוייב הדמו־קרטיה!"

■ באחד מנאומיו בכנסת ייחס ח"כ זלמן שובל לח"כ **אבא אבן**, שלא היה נוכח באותה עת במליאה, את דעתה הנאום שבו אמר או לא אמר אבן את הדברים. אבן התרגז עוד יותר ואמר לו: „אתה רוצה מקור של דברים שלא אמרתי?" לאחר מכן קרא אבן מן הדוכן „הודעה אישית" חריפה, שבה שם את שובל ללעג ולקלס.

■ יושב־ראש ועדת־הכנ־סת, **יצחק ברמן**, הופיע לי־כנסת כשעל פרק ידו שעון ה־נחשב כאחד היקרים בעולם, מתוצרת פטק פיליפ השווייצית, שמחירו הוא יותר מ־100 אלף לירות. כאשר העירו לברמן כי שעונו יקר כל־כך, הוא מיהר **גאון**. תגובתו של שילנסקי, אחרי ההצגה, היתה: „כאשר אני ישבתי בבית־הסוהר, לא היו נותנים לנו לעשות הצגות. אז מה האסירים היום מתלו־נגנים?" שילנסקי ישב בבית־הסוהר אחרי שנתפס בנסותו להטמין פצצה במישרד־החוץ,

(לעמ 2) - לידיעת הצלמים:

(ירושלים) 18.5-במוצאי שבת (19.5) בשעה 20.30 יתקיים בבית [illegible] מנחם בגין, בירושלים, חוג שבועי לפרשת השבוע.

ק ה 1100

מנחם בגין

החליט לחקות את דויד בן־גוריון, המנוח ולארגן בביתו חוג של חכמים. בעוד שבן־גוריון ריכז סביבו אנשים בחוג התנ"ך המפורסם שלו, החליט בגין על חוג לפרשת השבוע. אולם בגין לא רצה להחמיץ את הפירסום שהוא יכול לזכות בו בעיקבות הקמת החוג. לישכתו פירסמה באמצעות סוכנות עתי"ם הודעה (ראה גלופה) לכל העיתונים היומיים בארץ תחת הכותרת: „לידיעת הצלמים." המיברקים הודיעו לצלמים על חוג פרשת השבוע של ראש־הממשלה. (למטה:) יום קודם לכן אכל בגין במסיבה שערך החוג הכלכלי של תנועת החרות במלון בתל־אביב. מנחה המסיבה, יושב־ראש מרכז חרות, אברהם („אברשה") שכטרמן, התחיל לנאום כאשר הקרואים התיישבו ליד השולחן. אולם בגין הפסיק אותו ואמר: „קודם אוכל, אחר כך נאומים."

אריה נאור

מזכיר הממשלה, ניצב מול סוללת־המיקרופונים בפתח מישרד ראש־הממ־שלה, בתום אחת מישיבות הממשלה הרבות, שנערכו בעת האחרונה. אל העיתונאים היה צריך לצאת ראש־הממשלה מנחם בגין, עצמו, לענות על שאלותיהם. אולם כאשר הבחין בגין כי העיתונאים הממתינים הציבו מטאטא, שיתמוך במיקרופונים שלהם, הוא טען „זה לא מכובד," והניח לנאור לקרוא את החלטות הממשלה.

■ בהצבעת אי־האמון של ש"י בעניין עונש־המוות, לא היה ח"כ המפד"ל **אברהם מלמד** („אברמל") באולם, ולא הצביע עם המפד"ל נגד הצעת אי־האמון. מאוחר יותר הסביר מלמד את העדרותו מהאולם: „יש מישמעת קואליציונית, אבל אני לא מוכן לתת אמון בממשלה המציעה עונש־מוות. אז החלטתי שאני פ"פ." כש־נשאל מה זה פ"פ השיב: „פליט פוליטי מאולם המליאה."

■ ח"כ המערך **עמוס הדר**, אחיו של ח"כ לע"מ יגאל הורביץ, טען בישיבה של סיעת המערך כי יש להחזיר מייד לארץ את יושב־ראש ה־סיעה, ח"כ **משה שחל**. הדר גם נימק את דרישתו באמרו: „שחל הוא מומחה בהדלפה לעיתונים. מהיום שהוא בחוץ־לארץ, סובל המערך מחוסר סיקור מתאים בעיתונות."

■ ח"כ **גאולה כהן** נמ־נעה מההצבעה על ההצעה ל־סדר־היום של ח"כ **חיקה גרוסמן**, על הפוליטיזציה ב־רשות־השידור, בעיקבות סילו־קו של **מרדכי** („מוטי") **קירי־שנבאום** מתפקידו. אחר־כך הסבירה גאולה מדוע נמנעה: „מצד אחד אני יודעת שהעניין עם קירשנבאום היה עריפת ראשים, אבל מהצד האחר אני יודעת שהיום ראש־הממשלה **מנחם בגין** חושב בדיוק כמו קירשנבאום ו**יעקובה אג־מון**."

■ היריבות בין שתי חטי־בות הליכוד, הליברלים וחרות, הגיעה גם למישור של יחסים אישיים מתוחים. אחד מראשי חטיבת הליכוד בכנסת, ח"כ **חיים קאופמן**, טען בחום רב כי חברו לסיעה, איש ה־מיפלגה הליברלית **מנחם סבידור**, הוא „האידיוט של הכנסת, וצריך להשתיק אותו מהר מאד. כל נאום של סבידור מביא עוד קולות למערך."

■ ח"כ **דוב שילנסקי** היה אחד האורחים בהצגת המרד על הסער, שנערכה ב־בית־הסוהר מעשיהו, על־ידי אסירים, זשבויימה בידי **יהורם** בהפגנה נגד הסכם־השילומים שנחתם.

■ בדיון על חוקי־התעבו־רה החדשים, שהגיש שר־התח־בורה **חיים לנדאו**, נאם גם מי שהיה שר־התחבורה הקו־דם, **מאיר עמית**. לעמית הפריע ח"כ האגודה **יהודה מאיר אברמוביץ**, ובתשו־בתו קרא לעברו „אדוני הרב". יושב־ראש הישיבה, משה מי־רון, מיהר לתקנו: „כאן אין רב." ולנוכח מבטו התמוה של אברמוביץ מיהר להסביר ל־עמית: „אתה קראת לח"כ אברמוביץ אדוני הרב. קודם קרא מישהו לח"כ **שושנה ארבילי־אלמוזלינו** בשם שושנה. אני מבקש שיקראו לחברי־הכנסת חברי־כנסת."

■ באותו דיון גינה ח"כ ש"י **מאיר פעיל** את הנוח־נים לבניהם הקטינים לנהוג בריכבם. קרא לעברו ח"כ **עקיבא נוף**: „האם ניסית פעם לעמוד מול הפצרות קטין?"

■ העיתונאי **גידעון ריי־כר** הוא גם מרצה בבית־ספר לעיתונות בירושלים. רייכר התפאר בפני תלמידיו, כי אותו לא הצליחו למתוח אף פעם אחת, וכי הוא תמיד תפס את המותחים אותו. תלמידיו של רייכר החליטו בכל זאת למתוח אותו. הם פנו לאחת ממפיקות עלי כותרת, **ורד ברמן**, ש־התקשרה אל רייכר וביקשה ממנו להנחות את אחת מתוכ־ניות עלי כותרת, משום ש־**ירון לונדון** חלה. באותו ה־ערב הופיע רייכר לפני תל־מידיו וסיפר להם בהתרגשות כי הוא עומד להנחות את עלי כותרת. „אם אתם רוצים לר־אות איך מראיינים באופן מיק־צועי, תתבוננו הערב בטלוויז־יה!" רק אז השמיעו לו התל־מידים את הקלטת־הסתר של השיחה בינו לבין ברמן.

■ בדיון על חוקי־התעבו־רה החדשים, שהגיש שר־התח־בורה **חיים לנדאו**, נאם גם מי שהיה שר־התחבורה הקו־דם, **מאיר עמית**. לעמית הפריע ח"כ האגודה **יהודה מאיר אברמוביץ**, ובתשו־בתו קרא לעברו „אדוני הרב". יושב־ראש הישיבה, משה מי־רון, מיהר לתקנו: „כאן אין רב." ולנוכח מבטו התמוה של אברמוביץ מיהר להסביר ל־עמית: „אתה קראת לח"כ אברמוביץ אדוני הרב. קודם קרא מישהו לח"כ **שושנה ארבילי־אלמוזלינו** בשם שושנה. אני מבקש שיקראו לחברי־הכנסת חברי־כנסת."

■ באותו דיון גינה ח"כ ש"י **מאיר פעיל** את הנוח־נים לבניהם הקטינים לנהוג בריכבם. קרא לעברו ח"כ **עקיבא נוף**: „האם ניסית פעם לעמוד מול הפצרות קטין?"

אורנה פורת התחילה את דרכה בארץ

בעוזרת־בית, ותומרקין סירב להשתמש בדרכונו הגרמני

■ אגב, רייכר משרת עתה במילואים, וכאשר חזר הביתה לחופשת־שבת הופתע למצוא מתנה: הודעת־פיטורין מרשות־השידור, שבה עבד רייכר, נוסף על עבודתו בידיעות אחרונות, בחצי משרה.

■ **חיים בראון**, מי ש־היה עוזרו של שר־החוץ **יגאל אלון**, פנה לעסקים פרטיים, ומאז המהפך לא הופיע בכנסת. בשבוע שעבר החליט לבוא לכנסת. הוא וידידו **יחיאל גוטמן** מי שהיה באותה תקופה עוזרו של שר־המישפטים **חיים צדוק**, המכהן כיום כיועצה המישפטי של סיעת המערך בכנסת, החליטו לראות אם השומרים יתנו לבראון להיכנס ללא אישור־כניסה. בראון עבר את כל השומרים והסדרנים, שכל־כך התרגשו לראות אותו, עד ששכחו לשאול אותו אם יש לו אישור.

■ איש־איש וחלומותיו. מה רצה **אהרון פאפו**, הקומיסאר הפוליטי של גוש־אמונים ברשות־השידור, להיות כשהיה נער? השבוע סיפר אחד מחבריו לספסל־הלימודים כי פאפו הצעיר אהב לקרוא ביוגראפיות. וכי גיבורו היה **יוסף פישה**, שר־המישטרה הבוגדני ורב־התככים של **נפוליון בונאפארט**.

■ חזות שחורה לעתיד יהודות ארצות־הברית ניבא השבוע מי שהיה יו"ר מועדון־הנשיאים שלה, הרב הרפורמי ד"ר **יואכים פרינץ**. לדעתו, תמנה יהדות ארצות־הברית ב־עוד מאה שנה כ־900 אלף נפש בילבד, ביגלל מיעוט הילודה, מיעוט הנשואין וריבוי נשואי־תעורבת. כדוגמה הביא את הקהילה שלו באוראנג', במדינת ניו־ג'רסי, לא הרחק מניו־יורק: פעם היה משיא 25 זוגות בחודש. עכשיו הוא משיא ארבעה זוגות בחודש. רוב הזוגות חיים בצוותא מבלי לטרוח להתחתן ביכלל.

■ תוך כדי כך הפליג פרינץ בזיכרונות. בשעתו רצה **עמוס בן־גוריון**, בנו של מי שהיה יו"ר ההנהלת הסוכנות היהודית, לשאת לאשה נערה בריטית בשם **מרי**. כל הרבנים האורתודוכסיים אמרו, כי תהיה דרושה להם לפחות שנה כדי לגייר אותה. פרינץ הסכים לגייר אותה לאלתר. כאשר הציע למתגיירת לאמץ לעצמה את השם העברי מרים, סירבה זו בתוקף והכריזה: „גולדתי מרי, נטבלתי מרי ואמות מרי" ואמנם, גם כיום היא קרוייה מרי בן־גוריון.

■ הפסל **יגאל תומרקין** הוזמן ליוגוסלוויה כדי לקבל פרס על אחד מרישומיו. כאשר ניגש לשגרירות היוגוסלווית בפאריס, כדי לקבל אשרת־כניסה, נאמר לו שאם הוא ישתמש בדרכון הגרמני, הנמצא ברשותו מכיוון שנולד בגרמניה, הוא יקבל אשרה מייד, אך אם יתעקש להשתמש בדרכונו הישראלי, יהיה עליו להמתין שלושה שבועות. אמר להם תומרקין: „את אלה שרצחו אתכם אתם מוכנים להכניס לארצכם בלי בעיות, ואת בעלי הדרכון הישראלי אינכם מוכנים? אני מוותר על הכבוד!" הוא ויתר על יוגוסלוויה וחזר לישראל.

■ בטורניר הטניס שנערך לגילאי 45 ויותר, השתתף **עמוס עירן**, המנהל הכללי של חברת מיבטחים, ובעבר מנהל מישרדו של ראש־הממשלה, **יצחק רבין**. כאשר נשאל ערן בן ה־41 אם הוא מצפה לגיל 45, כדי שיתאים לתחרות זו מבחינת גילו, ענה: „אני לא כל־כך רוצה, אבל הגיל הגבוה מתקרב אלי במהירות רבה."

■ באותה תחרות הפסיד הצמד, חבר־הכנסת יצחק רבין שעלתה מארצות־הברית לפני כתשע שנים, ילדה השבוע זוג בנים־תאומים. סוזי נאלצה לגסוע לבית־החולים במונית, מאחר והמכונית הפרטית שלה ושל בעלה, **יצחק זמיר**, נגנבה ערב קודם לכן ונמצאה הרוסה אחרי יומיים. תאומיה של סוזי גולדו במישקל נמוך יחסית, שניים וחצי קילוגרמים לנפש, וטקס ברית־המילה ייערך רק כאשר יגיע משקלם ל־2.700 קילוגרמים. ביניתיים לא החליטו סוזי ויצחק באילו שמות לקרוא לבנים, והם מכינים אותם אל"ף ובי"ת.

■ לקראת סיום תפקידו של מי שהיה עד לאחרונה קצין־חינוך־ראשי, תת־אלוף **אכנר שיון**, חיפשו אנשי גלי צה"ל דרך מקורית להביע את הערכתם לעבודתו. היתה זו קצינת־הניהול של גלי צה"ל, רב־סרן **תמר צור**, שהעלתה את הרעיון לתת לו שי־פרידה: טלפון־אדום, כתיזכורת לתקופה שבה גולדה תוכנית הטלפון־האדום ביוזמתו. כאשר קיבל שליו את השי מידי מפקד גלי צה"ל, היתה שאלתו הראשונה: „האם הטלפון מחובר ישירות ל**צבי ריכמן**, מנחה התכנית?"

■ אורחת בארץ היא הזמרת **עדנה לב**, שפעם חיממה לישראלים את הלב בקולה הנמוך. כיום מעדיפה עדנה לעשות זאת לאמריקאים. היא מופיעה לכל האירועים עדויה ביהלומים בצורת לב, הסמל המיסחרי שלה. את ידידה, הזמר האמריקאי **דיוויד וורנר**, השאירה הפעם בניו־יורק.

■ מחלת האדמת משתוללת עדיין בין האמנים. הרקשגריר ארצות־הברית בישראל **סמואל לואיס**, במישחק כתב־הספורט של הטלוויזיה, **יורם שימרון**, ביקש לעכב את המפסידים ולחכות לצוות־הצילום שלו שהתאחר להגיע. רבין סרב, בטענה ש„לא כדאי לצלם את הבושות של היום." גם לואיס לא שש להמתין לצלמי־הטלוויזיה, והטיל את אשמת ההפסד ברוח העוז שנשבה בעת המישחק. הגיבה על כך אשתו, **פאדי**, שנכחה במקום: „טוב שיש את מי להאשים בהפסד שלך!"

■ סאלי לואיס נוכחה גם באחת מהצגות הלהקה האמריקאית קאית לה־מאמא. בתום ההצגה הפסטירה: „למה הם לא מדברים אנגלית?" לא ברור אם שמיעתה היתה לקויה באותו ערב, או שמיבטאם האמריקאי של השחקנים היה לקוי.

■ בהזדמנות אחרת הופיעה אותה להקה באוניברסיטה העברית בירושלים. כאשר התלו הסטודנטים־הצופים לצאת ולהיכנס לאולם במהלך ההצגה, עמד **אביטל מוסינזון**, מנהל תיאטרון־ירושלים, ליד הסף ועצר בעדם. „מישהו חייב לשמור על הנימוס והסדר," אמר.

■ הזמרת **סוזי מילר**, ושגריר ארצות־הברית בישראל **סמואל לואיס**, במישחק כתב־הספורט של הטלוויזיה, **יורם שימרון**, ביקש לעכב את המפסידים ולחכות לצוות־הצילום שלו שהתאחר להגיע. רבין סרב, בטענה ש„לא כדאי לצלם את הבושות של היום." גם לואיס לא שש להמתין לצלמי־הטלוויזיה, והטיל את אשמת ההפסד ברוח העוז שנשבה בעת המישחק. הגיבה על כך אשתו, **פאדי**, שנכחה במקום: „טוב שיש את מי להאשים בהפסד שלך!"

■ סאלי לואיס נוכחה גם באחת מהצגות הלהקה האמריקאית קאית לה־מאמא. בתום ההצגה הפסטירה: „למה הם לא מדברים אנגלית?" לא ברור אם שמיעתה היתה לקויה באותו ערב, או שמיבטאם האמריקאי של השחקנים היה לקוי.

■ בהזדמנות אחרת הופיעה אותה להקה באוניברסיטה העברית בירושלים. כאשר התלו הסטודנטים־הצופים לצאת ולהיכנס לאולם במהלך ההצגה, עמד **אביטל מוסינזון**, מנהל תיאטרון־ירושלים, ליד הסף ועצר בעדם. „מישהו חייב לשמור על הנימוס והסדר," אמר.

■ הזמרת **סוזי מילר**,

סמדר וימזר

אחת מחמש הזמרות של להקת „סקסטה", עומדת לעזוב את הלהקה בקרוב. סמדר, שהיא חברתו של הצלם ראובן יערי (בתמונה), החליטה לנסות את מזלה בארצות־הברית. לנסיעה יצטרף ידידה הצלם, שישתלם שם בצילום. עתה הם מסיימים את התחייבויותיהם כאן בארץ, ואז יארזו השנ יימאת מטלטליהם ויפרדו מכל חבריהם.

יעקב בעל־תשובה

סוחר האמנות, אחיה של מינה צור, שנפטרה לפני כשנתיים, מתגורר בניו־יורק. את יום־הולדתו ה־50 חגג בדירתו של הצייר בני לוי שבמנהטן. למסיבה הגיעו כל חמי־ומי במושבה הישראלית בניו־יורק, אמנים ידועים ואנשי־שם, וביניהם חתן פרס־נובל, יצחק בשביס־זינגר. ידידו של בעל־תשובה, הפסל יעקב אגם, צייר פורטרט של בעל השימחה, וזה הופיע (ראה תמונה) על ההזמנה. אגם עצמו לא הגיע למסיבה, ושיגר במקומו את בנו, רוני.

מרשימותיו של מבקר מסעדות

המסעדה שוכנת ליד הנמל והדבר מורגש היטב בתפריט. העדפנו להזמין את הדג החריף בנוסח טריפוליטני, חריימי בלשון האזור. הדג היה טעים מאד והרוטב חריף כיאות. את הדג ליווינו ביין עכדת לבן של כרמל מזרחי, והיתה ביניהם התאמה מושלמת. מולי שתו יין סוביניון בלנק, גם הוא יין משובח של כרמל מזרחי. בכלל ראוי לציין כי לכרמל יש מבחר מעולה של יינות שולחן, אדומים ולבנים. היין האדום מיועד לבשר בקר, הודו ודברי מאפה, והיין חלבן - לדגים, ועוף. בין היינות האדומים נציין את קברנה סוביניון, אדום יתיק, קרינא

יינות כרמל מיטיבים את הארוחות

כרמל מזרחי

מוקד

אנשים

דנית **אסתר נדיר** מלהקת קול ודממה החליטה להמשיך ולרקוד על אף שחלתה באדמת. הסיבה העיקרית של אסתר, שהיא הרקדנית הראשי של להקה זו, היא לא לעמוד בדרכו של מנהל הלהקה, שייאלץ לדחות כמה הופעות אם תיפול למישכב. מנהל הלהקה הוא הרקדן **משה אפרתי**, שהוא גם בעלה של נדלר.

■ בהצגה חדשה על אמנות תפלות, שתועלה בקרוב על הבמה, עובדים השחקנים עם אביזרי־במה שונים, ובין־ניהם קמיע מיוחד, שאם האשה מניחה אותו מתחת לכר כאשר היא בהריון, ייוולד לה בן. השבוע נעלם הקמיע, וכאשר נשאלו השחקנים היכן הוא, הודה **מנחם עיני**, המשתתף בהצגה, כי לקח את הקמיע כדי להניח אותו מתחת לכר אשתו **עזריאלה**, העומדת ל־לדת. „גם אני רוצה שייוולד לי בן,“ הסביר.

■ בפסטיבל סרטי־טלוויזיה, שנערך בקאן, הציגה אחת מרשתות הטלוויזיה הגרמנית את הבובות של **אריק סמית** הישראלי. הגרמנים אף הוציאו חוברות־תעמולה לסרט, שבאחת מהן מתנוססת תמונתו של במאי הסרט, השחקן **יוסי גרבר**. ראה את התמונה ראש מחלקת־התוכניות בטלוויזיה הדרום־אפריקאית, **יאן סוואנפול**, ניגש אל מפיקת תיאטרון־הבובות **מרים עציוני** וסיפר לה שהוא מכיר את גרבר עוד משנת 1964, כאשר הוא הופיע בדרום־אפריקה. בזכות היכרות זו הזמין הדרום־אפריקאי את הבובות של סמית, יחד עם הבמאי גרבר, כדי לצלם בדרום־אפריקה, סידרת טלוויזיה בסיגנון הצריף של תמר, תוכנית שהיתה מאד מקובלת על ילדי־הארץ.

■ חברת־הכנסת **אורה נמיר** החליטה לערוך מסיבה לזוכת פרס־ישראל בתיאטרון, **אורנה פורת**, מכיוון שהתיאטרון הקאמרי לא טרח להכין לה מסיבה כפי שעשה תיאטרון הבימה, שערך מסיבה גדולה לשחקן **רפאל קצ'קין**, שזכה באותו פרס. הבמאי הוותיק, **יוסף מילוא**, שהיה גם הוא אורח במסיבה, סיפר כיצד נתקל לראשונה באורנה, כאשר זו עבדה, בתחילת דרכה בארץ, כעוזרת־בית. מישהו בא אליו וסיפר לו שהיא אמנם עוזרת־בית, אך בגרמניה, ארץ הולדתה, למדה מישחק וכדאי לתת לה הזדמנות. מילוא הזמין אותה למיבחן, ולאחר הצלחתה קיבלה מיד תפקיד ראשי בתיאטרון הקאמרי, בהצגת כזאת היתה אמא. הוא גם שינה את שמה הגרמני לעברית. מילוא הוסיף ששאלתו, **למה**, היתה אז בהריון, והוא הבטיח שאם תיוולד להם בת הוא יקרא לה בשם אורנה. ואמנם, זה שם בתו.

■ **חנה מרון** סיפרה, באותה הזדמנות, שהיא ואורנה הן ידידות טובות. תמיד אהבו לשיר שירים גרמניים, מאחר ושתיהן נולדו בארץ זו. חנה סיפרה שבאחת ההצגות המשותפות שלהן, בפתח־תיקווה, חלה לפתע הפסקת־חשמל. השתיים התחבאו, וכאשר חזר האור ודלק, לא נמצאו. הן נקנסו אז כל אחת בנפרד בחמש לירות.

■ הסופר הצעיר **מנחם** (פלונטר) **בן** חזר מביקור באן־פרנציסקו, שם התארח אצל גרושתו **יעל** ובעלה, **יגאל ארנם**. הוא נסע לארצות־הברית כדי לבקר את בתו **בשמת** בת ה־8, שאותה לא ראה כארבע שנים. „הבאתי לה הרבה מתנות, ולקחתי אותה לסרט סופרמן,“ סיפר בן בסיפוק. מייד אחר שחזר ארצה נפטר אביו. בן, שלא התגלח בימי האבל, החליט לטפח את זקנו.

■ 12 נשים מן הכפר הערבי תמרה פנו אל המזכירה הכללית של נעמת, **נאוה ארד**, בבקשה לאפשר להן ללמוד נהיגה, אך נאוה חששה מתגובות בעליהן. להפתעתה, הבטיחו הגברים הערביים של הכפר, כי ברגע שנשותיהם יקבלו רשיון־נהיגה הם יערכו חפלה וישחטו כבש לכבוד המאורע. בימים אלה לומדות הנשים הערביות לנהוג.

■ גדול אספני האמנות המודרנית באירופה, המיליונר **פטר לודוויג**, הגיע ארצה, כדי להשתתף בתערוכה של חלק קטן מאוספו, הנערכת במוסיאון תל־אביב. לודוויג עשה את הונו באירופה מייצור שוקולד. עם בואו החל פסטיבל של מסיבות קוקטייל לכבודו. **יעקב וקנדה ברגא**, זוג ישראלים־לשעבר, המנהלים בעשרים השנים האחרונות גלריה בקלן שבגרמניה, הזמינו אותו לביתם ברמת־גן. אמרו כמה אורחים במקום: „קשה להאמין שלודוויג הגדול היה מופיע למסיבה אצלם בקלן.“ **איילה זקס**, אספנית־אמנות חשובה בארץ וחברת הנהלת המוסיאונים בישראל, אירחה גם היא את המיליונר במסיבת־קוקטייל.

■ כאשר רופא רוכש לעצמו שם טוב, הוא קוצר את הפירות בבוא היום. בזאת נוכח פרופסור **אזרי ברנר**, מנהל מחלקת־הכליות בבית־החולים רמב"ם בחיפה. השבוע הגיעו אליו ארבעה אנשים מקפריסין, להשתלת כליות. השניים הראשונים הם אם ובנה, והאחרים דודה ואחיינה. הניתוחים עברו בהצלחה, והקפריסאים מחליפים עתה בחיפה. היה זה ברנר שלפני כמה שנים הקים את מחלקת־הכליות בבית־החולים בקפריסין, ועד היום זוכרים לו שם את מומחיותו.

■ השחקן הוותיק **יהודה ברקן** הפתיע שוב: הוא התחיל לשיר. את הקאריירה החדשה שלו פתח בפיזמון הפירסום על סבא ויטמן, שמושמע פעמים רבות ביום ברדיו. ברקן ראה כי טוב, והחל לומד פיתוחי־קול. הוא מתכונן להמשיך לשיר גם במיסגרות אחרות.

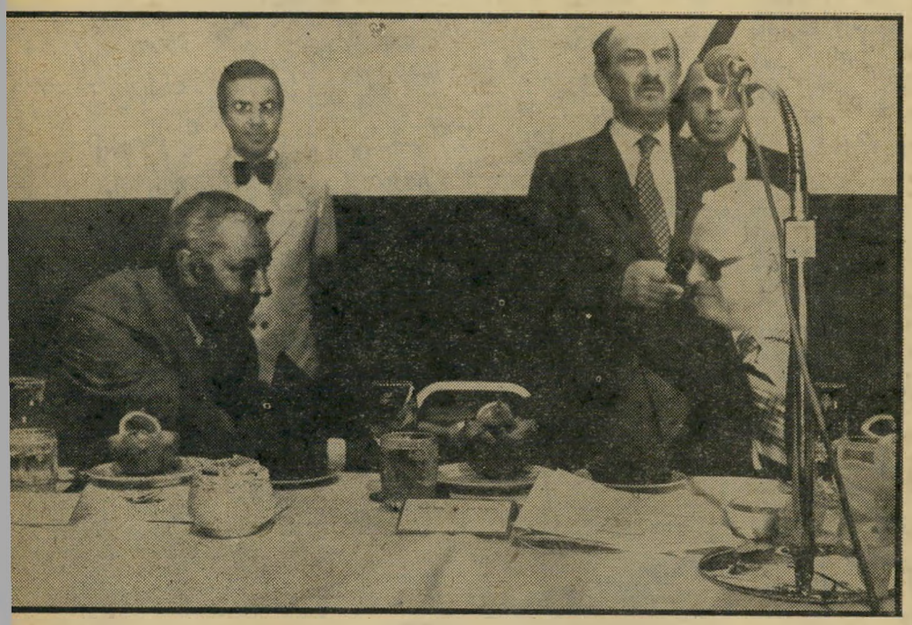
■ שגריר בריטניה בישראל, סיר **ג'ון מיסון**, אירח את קבוצת שחקני־הקריקט הישראלית בביתו שברמת־גן, לקראת יציאתה לתחרויות הקריקט בלונדון. מנהל הקבוצה **גבריאל קנדלי** הגיש למיסון את עניבת הקבוצה, כשי עבור הטיפול האישי שלו בקבוצה. מיסון החליף מייד את עניבתו בחדשה. גם חברי הקבוצה הישראלית זכו בתיל־בושת חדשה, שתוכננה עבורם במיוחד על־ידי מיפעל בגיר. **חיים פולק**, מנהל המיפעל שנכח במסיבה, זכה בתודת הישראלים.

■ במסיבה שערך מנהל חברת בנייה וידידו של ראש־הממשלה מנחם בגין, **דויד אלפרן**, הגיעו גם ח"כ מנחם סבידור ואשתו **רעיה**, שהיא מנהלת מחלקת ההסברה של ויצ"ו העולמית. רעיה, שהיתה זמרת בעבר הרחוק, ויתרה על קריירה לטובת משפחתה, התבקשה לשיר והסכימה. כאשר ניגשו חוגגים אל בעלה ושאלו: „מה דעתך על הקול הנפלא של אשתך?“ השיב: „את הקול הזה היא נתנה לי בבחירות.“

בומה שביט

נשיא התאחדות התעשיינים, היה אחד מאורחי־הכבוד בארוחת־צהריים חגיגית, שנערכה בתל־אביב על־ידי החוג הכלכלי של תנועת־החרות. שביט, שהיה בין הראשונים שהגיעו לאולם, התעלם במשך דקות ארוכות משר־האוצר, שימחה ארליך. רק כאשר העירו לו על־כך, קרא לעבר ארליך שישב במרחק של שלושה מושבים ממנו: „שלום אדוני השר!“ ארליך, שנעלב מהתנהגותו של שביט, ענה לו: „אם אתה רוצה לאמר לי שלום, אתה יכול להתקרב אלי.“ שביט רכן לעבר הכסא שלידו, התקרב אל ארליך (תמונה תחתונה) וחזר על בירכתו.

עלמה פרנקפורט

הרקדנית בת ה־26 מאמינה שהכל צריך להישאר במישפחה. כאשר הוזמנה על־ידי תיזמורת בארי־שבע לעשות את הכוריאוגרפיה לאופרה „אורפיאוס“, חציעה לאחותה, האופנאית דורין, לתכנן את התילבושות למופע ודיגמנה בעצמה את התלבושות.

אם תשאל צעירים על אירופה של "בוא ניסע" תשמע דעות שונות.

אבל רק טובות.

מסלול מרתק

קלדס דוד ורבקה
בית השואבה 20,
גבעתיים

קבוצה נהדרת

נתי ברנר
באר' 20, ת"א

מדריך מצויין

נעל אלתר
רח' המכבים 66, בני־ברק

הטיול	יציאה	חזרה	ימים	ארצות הביקור
E366	28.5.79	19.6.79	23	איטליה, שוויץ צרפת, הולנד, אנגליה.
B367	10.6.79	3.7.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E368	11.6.79	3.7.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
M369	22.6.79	17.7.79	25	איטליה, שוויץ, אוסטריה, גרמניה, הולנד, אנגליה (פריס).
B370	24.6.79	17.7.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E371	25.6.79	17.7.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
Ev372	25.6.79	17.7.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
E373	2.7.79	24.7.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
M374	6.7.79	31.7.79	25	איטליה, שוויץ, אוסטריה, גרמניה, הולנד, אנגליה (פריס).
B377	8.7.79	31.7.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
Bv378	8.7.79	31.7.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E379	9.7.79	31.7.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
B382	15.7.79	7.8.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E383	16.7.79	7.8.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
Ev384	16.7.79	7.8.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
S386	18.7.79	9.8.79	23	גרמניה, דנמרק, שבדיה, נורבגיה (פיורדים), אנגליה.
B391	22.7.79	14.8.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה:
E392	23.7.79	14.8.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
M394	27.7.79	21.8.79	25	איטליה, שוויץ, אוסטריה, גרמניה, הולנד, אנגליה (פריס).
B397	29.7.79	21.8.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
Bv398	29.7.79	21.8.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E399	30.7.79	21.8.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
S401	1.8.79	23.8.79	23	גרמניה, דנמרק, שבדיה, נורבגיה (פיורדים), אנגליה.
B404	5.8.79	28.8.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E405	6.8.79	28.8-79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.

הטיול	יציאה	חזרה	ימים	ארצות חביקור
Ev406	6.8.79	28.8.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
B410	128.79	4.9.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E411	13.8.79	4.9.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
M413	17.8.79	11.9.79	25	איטליה, שוויץ, אוסטריה, גרמניה, הולנד, אנגליה (פריס).
B415	19.8.79	11.9.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
Bv416	19.8.79	11.9.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה
E417	20.8.79	11.9.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
B419	26.8.79	18.9.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
Ev420	27.8.79	18.9.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
M421	31.8.79	25.9.79	25	איטליה, שוויץ, אוסטריה, גרמניה, הולנד, אנגליה (פריס).
Bv422	2.9.79	25.9.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E423	3.9.79	25.9.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
B424	9.9.79	2.10.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
E425	10.9.79	2.10.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
B426	16.9.79	9.10.79	24	אנגליה, הולנד, צרפת, שוויץ, איטליה.
Ev427	17.9.79	9.10.79	23	איטליה שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
E428	24.9.79	16.10.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.
E429	2.10.79	24.10.79	23	איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה.

סדרה "Ev", "Bv", "S" לגילאי 26-36 בלבד, סדרה M לגילאי 26-40 בלבד

פוגו נוסע bonissa

שאל את מי שכבר נסע.

פרטים והרשמה אצל סוכני הנסיעות

1979

הנדון:

לפיד החושך

אז זה יפתיע מישהו. אולי זה ירגיז. אולם אין ברירה.

אני בא להגן על טומי לפיד.

■ ■ ■

ך גילים דברו בבוז ובשינאה על „שור בחנות של חרסינה".

מעולם לא הבינותי את מקורם של בוז ושינאה אלה.

כמה אשם השור?

כאשר אותה חיה מיסכנה מוצאת את עצמה בחנות של חרסינה, אין לה ברירה, אלא להשתולל ולהפיל את חפצי־הערך.

האם השור נהנה מזה? בוודאי שלא. מן הסתם היה מעדיף להשתולל באחו, לאכול עשב טרי ולתנות אהבים על פרות נחמדות.

תחת זאת הכניסו אותו לחנות קטנה וצפופה, המלאה כלים שאינם ניתנים לאכילה.

זה מרגיז. והשור מבטא את רוגזו בצורה המקובלת בחוגים שוריים.

מי אשם?

אשם מי שהכניס אותו לחנות־החרסינה.

קשה להגיד שזה קרה במיקרה. אין אדם מתחלך ברחוב בחברת השור האהוב עליו, נעמד באקראי ליד חלון־הראווה של חנות־חרסינה ואומר לבהמה החביבה: „הבה ניכנס לרגע לחנות, ונראה אם יש שם מתנה קטנה בשבילך."

שום שופט לא היה מקבל גירסה זו, אילו דן במישפט מדינת־ישראל נגד בוקר.

השופט היה אומר: מי שמכניס שור לחנות־חרסינה, חזקה עליו שהתכוון להרוס את החנות וכי כיו וחפץ בה.

■ ■ ■

ל א. השור אינו אשם. וגם לא האריה בקירקס הרומאי.

אותו אריה נלכד באפריקה, הובא לרומא ונכלא במרתף הקולוסיאום. שם הרעיבו אותו במשך כמה ימים, כדי שיהיה רעב כראוי.

ביום המיועד הוכנס לזירה. כל היציעים היו מלאים בני־אדם מריעים. ביציע־הכבוד ישב הקיסר בכל הדרו, מוקף בפמליית מקורביו.

בתוך הזירה קובצו כל התבוסתנים והבוגדנים, ה־מאפייה הנוצרית ושאר עוכרי־רומא. אבל האריה הרעב לא ראה אלא ערימה של מזון, והוא שבר את רעבונו.

האם היה האריה אשם? האם היו הנוצרים צריכים לשנוא אותו?

בוודאי שלא.

כי האריה לא בחר במיקצוע של טורף־נוצרים. הוא חלם על ערבות אפריקה. הוא היה מסתפק בהחלט בנתח שמן של בשר סוס, או באיילה עסיסית.

אילו היה מותר לנוצרים, על פי דתם, לשנוא מישהו, תחת להגיש לו את הלחי השנייה, היו צריכים לשנוא את הקיסר האכזרי, ששלח אותם למוות, ואת המישטר המושחת שהיה מבוסס על העיקרון של „לחם־חינם ושעשועי־קירקס."

האריה היה רק מכשיר של ביצוע. מה הטעם בגינוי המכשיר?

■ ■ ■

כ אשר הגיע הליכוד לשילטון, לפני שנתיים, חששו רבים (ואני ביניהם) שהנה תתחיל הידרדרות מהירה וקטלנית של חופש־הביטוי במדינה. חוזי־שחורות (ואני ביניהם) ראו בעיני רוחם עדה של קומיסארים, הפושטים על אמצעי־התיקשורת, לפי השיטה הבדוקה של „מיניס־טריון התעמולה" של הדוקטור יוזף גבלס. דיברנו על „סוף הרפובליקה הוויימארית". העלינו מאוצר־המונחים של הרייך השלישי את המושג Gleichschaltung, שפירושו „חיבור לזרם אחיד", או, בשפת־עבר המודרנית, התיישרות לפי הסימן הימני.

זה לא קרה.

עברו שבועות, חודשים, שנה, שנה וחצי. נראה שהכל נשאר על מקומו בשלום. פניו המוכרות כל־כך של חיים יבין הוסיפו לחייך אלינו מן האקרן. חבריו דיברו בשפה המוכרת על הדברים המוכרים.

באחת המסיבות הדיפלומטיות אף ניגש אלי מנחם בגין והעיר בשימחה לאיד: „אתה רואה שהכל בסדר. הרפובליקה של ויימאר נשארה על כנה. חופש־הביטוי פורח."

הנאיביים שבינינו (ואני לא ביניהם) התחרטו על דיבוריהם הנמהרים. איך זה עלה על דעתם, ברגעים של אובדן־העשתונות, להשוות את הליכוד למישטרים מסויימים? הרי היתה זאת טעות גמורה! המישטר החדש טוב כקודמו. יותר מכן: הוא טוב מקודמו. מעולם לא היה קיים בישראל חופש שכזה. איש הישר בעיניו ידבר. בעיתונות. ברדיו. בטלוויזיה.

וכך, כשעה ששומר הדמוקרטיה הישראלית נם וישן על משמרתו, התגנבו הקומיסארים בשקט, כגנבים בלילה.

החל המהפך האמיתי.

■ ■ ■

א יש אינו יכול לדעת אם פסק־הזמן של כימעט שנתיים, שניתן לדמוקרטיה, היה פרי השיקול ה־ערמומי או תוצאה של חוסר־הכנה.

יתכן שכמה אנשים פיקחיים החליטו שכדאי לעשות את הדברים בהדרגה, בהחבא, תוך ניצול שעות־כושר, ואחרי הרדמת ערנותו של הציבור. יתכן גם שלא היה כאן שום חשבון מתוחכם, אלא שהליכוד היה פשוט נדהם מגודל ניצחונו בבחירות, והיה זקוק לשנה־שנתיים כדי להחליט מה לעשות. יתכן שמסעי־האפתעות של נשיא־מצריים תרם אף הוא לעיכוב.

אבל התהליך שהחל ב־17 במאי 1977 היה מוכרח

טומי לפיד: מה הוא אשם?

להתקדם בכיוון שהותווה לו, אומנם באיטיות — אך בביטחון.

היעד היה, כמובן, להשתיט על מכשיר־התעמולה מס' 1 של ישראל: רשות־השידור.

הליכוד לא היה צריך להמציא לשם כך מכשירים חדשים. שילטון־המערך הוריש לו, ברוב חסדו, מכשיר מושלם בצורת חוק רשות־השידור. חוק זה יצר אשלייה של רשות ממלכתית בלתי־תלוייה, העומדת מעל למיפ־לגות השאינה כפופה לשילטון. אך זאת היתה הסוואה בלבד.

בידי הממשלה נשארה הסמכות היחידה ש־היתה חשובה: למנות את מוסדות הרשות, ה־יושב־ראש והמנהל־הכללי.

אומנם, המערך לא ניצל סמכות זו בצורה שרירותית. לפחות מאז נפילת המישטר הבן־גוריוני, היה בארץ תהליך של ליברליזציה. גם כאשר מונו יושבי־ראש ומנכ"לים, שנמנו על חברי מיפלגת־השילטון או מקורביה, לא נבחרו קומיסארים מיפלגתיים מובהקים.

אחרון המנכ"לים, יצחק ליבני, לא היה איש־מיפלגה. מעטים יודעים מה הן דיעותיו הפוליטיות. הוא רכש לעצמו שם כמנהל מוצלח של תחנת־השידור הצבאית, ועל כן מונה כמנכ"ל הרשות. לא היה זה מינוי פוליטי, ובחמש שנות כהונתו — מהן שלוש בתקופת המערך, ושתיים בתקופת הליכוד — הוכיח כי אינו מונחה על־ידי שיקולים פוליטיים.

מצב זה לא יכול היה להימשך זמן רב.

הכל נעשה בזהירות. הפרופסור ראובן ירון, איש ארץ־ישראל השלמה, נציג האגף הקיצוני של השילטון החדש, מונה כיושב־ראש רשות־השידור.

אין ספק כי השילטון הישלה את עצמו שדי במינוי זה, כדי להטיל את מרותו המיפלגתית על המכשיר. היו"ר הוא הבוס העליון של הרדיו והטלוויזיה. הוא צריך היה להנחות את כל העובדים, לרמוז להם באיזה צד מרוחה פרוסת־הלחם שלהם בחמאה.

אך ראובן ירון נכשל.

כי למרות דיעותיו הקיצוניות, ירון הוא בסך־הכל אדם נעים־הליכות, מתון ותרבותי. הוא לא התאים לתפקיד עורך־הראשים.

הוא נתקל בהתנגדות נמרצת ומתוחכמת. העובדים היו מאוחדים בהחלטתם לשמור על עצמאותם ועל עצמאות המכשיר שהופקד בידיהם. לעיתים לבשה ההתנגדות צורה של קיר־ברזל, לפעמים היתה גמישה כמילחמת־גרילה. ניצח עליה המנכ"ל, שנתגלה כטאקטיקן מוכשר.

עברו חודשים ארוכים, ושום דבר לא קרה. ראשי המישטר הביטו באקרן בתיסכול גובר והולך.

הם לא ראו המונים, המריעים הידד לבגין. הקריינים לא חבשו כיפות. סטארסקי והאץ המשיכו לתפוס את המקום שהיה מיועד לרב שלמה גורן. בוויכוחים פולי־טיים הוסיפו להישמע שני הצדדים. הכלכלה של שימחה ארליך לא תוארה כגן־עדן עלי אדמות. החדשות המשיכו להיות, פחות או יותר, אובייקטיביות.

היה ברור שמצב בלתי־נסבל זה אינו יכול להימשך.

וזיה ברור כי עבר זמנם של פרופסורים מחייכים. הגיע תורו של בעל הסכין הארוכה.

■ ■ ■

מ י שבחר בטומי לפיד לתפקיד זה ידע בדיוק במה הוא בוחר.

טומי לפיד הוא עיתונאי בכיר, אחד מכמה מאות עיתונאים בדרג זה: עורכי־עיתונים, עורכי־תוכניות, בעלי־טורים בעיתונות, שדרנים בכירים, עורכי־מדורים. מבחינת כישוריו המקצועיים, אין הוא עולה על רבים מהם, ואין הוא נופל מהם. בניגוד למנכ"ל הקודם, לא היתה לו ההזדמנות להוכיח את עצמו, לפני המינוי, כמנהל תחנת־שידור.

מי שבחר בלפיד, לא בחר בו מפני שהיה מועמד טבעי לתפקיד מנכ"ל רשות־השידור. היו עשרות מועמדים טבעיים יותר — וביניהם רבים המקורבים לליכוד ולדיעותיו.

לא. מי שבחר בלפיד, בחר אותו בגלל ה־פסיכולוגיה והפיסיוגנומיה של האיש.

אלה היו ידועים היטב. טומי לפיד פירסם את דיעותיו במשך שנים ארוכות במאמרים, בכתבות ובראיונות; בעיתונות ובתוכניות־רדיו.

סיכום דיעותיו הוא פשוט בתכלית: טומי לפיד הוא איש הימין־הקיצוני־הקיצוני. הוא התמקם על המפה הפוליטית מעבר למנחם בגין, אריאל שרון בן הרב מאיר כהנא ומשה שמיר, אפריים קישון וגאולה כהן.

הוא גם לא הסתיר כיצד יש, לדעתו, להביא לניצחון דיעות אלה — על־ידי דיכוי „המאפיה השמאלית" ושאר עוכרי־ישראל, מחנה הכולל את כל מי שאינו נמצא מימינו של מנחם בגין.

לדעתו, אין זו זכות אלא חובה כלפי עם־ישראל. בנעוריו עבר את השואה. הוא נמנה על הקורבנות האמיתיים של הנאציזם — אותו מיעוט בקרב ניצולי־השואה, שהחליט כי הדרך הנכונה למילחמה במסר־ההוטנטוטים של אויבי־ישראל הוא לאמץ לעצמם אותו מסר־ההוטנטוטים.

הסיסמה היא: בעזם של קניבים, היה קניבי! בעזם של תליינים, היה תליין!

■ ■ ■

ה יו שקיו שטומי לפיד ישתנה, ברגע שיגיע לדרגה של אחריות. הם טעו.

לפיד ידע מדוע בחרו בו, והוא התחיל לפי־עוד בהתאם לכך מבלי לבזבז זמן.

התהליך, שהחל עם ההתחנו של יצחק ליבני עצמו, מתקדם בתאוצה גוברת. יעקוב אגמון הודח הדחה כפולה. היה ניסיון להדיח את יגאל עלים. מוטי קירשנבאום הודח. ובסל העומד לרגלי הגיליוטינה עוד יש מקום לראשים רבים.

אם תינתן יד חופשית לטומי לפיד, יתנהלו אנשי גוש־אמונים באולפני הרדיו והטלוויזיה, כשם שהתנהלו בקריית־ארבע ובעופרה. הם יכרתו את ענפי הרוח וה־מחשבה, כשם שכרתו את גפני חברון. הם יירו מן המותן ברעיונות שאינם מוצאים חן בעיניהם, כשם שהם יורים במפגינים ערביים.

האם יש להאשים בכך את טומי לפיד?

בוודאי שלא. האיש חי באמונתו, ועל פיה הוא פועל.

לא הוא אחראי להפיכת רשות־השידור למיניסטריון־תעמולה.

את האצבע המאשימה יש לכוון אל האדם האחראי במישרין, אישית ובילעדית, לתחליך זה: מנחם בגין.

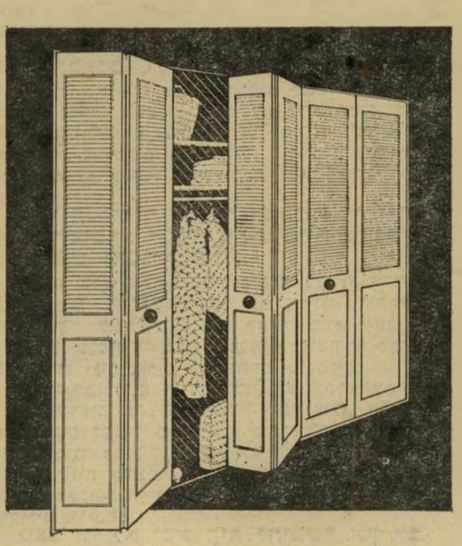
הוא שהחליט, הוא שבחר. זבולון המר ביצע בנפש חפצה.

לא הלפיד אשם בתבערה. אשמה היד ה־מחזיקה בלפיד.

התרחבנו.
קל למצוא אותנו, אנו בדיזנגוף סנטר.

ארונות קיר, דלתות,
מחיצות וחדרי־ארונות.

סוכנות ראשית: תל־אביב, דיזנגוף סנטר: 290411

1. ירושלים: רח' בן־יהודה 31, טל: 231930
2. חיפה: רח' הרצליה 25, טל: 527233
3. נצרת־עילית: האחים סרהנגו בע"מ מרכז רסקו 4, טל: 56778
4. נתניה: רח' קראוזה 2
5. הרצליה: רח' סוקולוב 78
6. פתח־תקוה: רח' מוהליבר 18, טל: 914556
7. רמת־גן: רח' ארלוזורוב 9, כופר הישוב
8. חולון: "איילי" רח' סוקולוב 45, טל: 855912
9. ראשל"צ: פסג' חיים, רח' רוטשילד 37
10. רחובות: רח' הרצל 185 בפסג' טל: 55508
11. אילת: מרכז חנויות מור – צופית עלית

דקה 90

284202 ויטל

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת תשכ"ז

יגאל לביב נמצא בחופשה. מדור זה ערוך בידי יעקב אלמוג.

מס הכנסה והמיפעלים הגדולים

בנסיון שערך מנהל מדור־חניכויים המרכזי בנציבות מס־ההכנסה, **יוסי קליין**, הוא הוכיח כי הדעה הקיימת במס־ההכנסה, כאילו המיפעלים הגדולים והמסודרים מעבירים את ניכויי המס של העובדים שלהם בזמן ובמלואם למס־ההכנסה, אינה נכונה.

קליין ערך נסיון. הוא שיגר מיכתבים משופלים לכ־20 מיפעלים גדולים, בתחומו של פקיד־השומה, דרום. הוא הודיע להם כי בימים הקרובים תערך אצלם ביקורת, ושהוא מציע להם שאם „שכחו" להעביר ניכויים, מכל סיבה שהיא, יעבירו אותם לפני הביקורת.

המיכתבים נשלחו למיפעלים כמו „כימיקאלים ופוספטים", עיריות באר־שבע ואשקלון, ומיפעל חברום.

בתשובה למיכתבים אלה העבירו 20 המיפעלים כ־20 מיליון לירות לנציבות מס־ההכנסה, עוד לפני שנערכה שם הביקורת, שבה איים קליין ושאיש לא התכוון לערכה.

בעיקבות מימצאי הנסיון הזה החליטה נציבות מס־ההכנסה להגביר את הפיקוח דווקא במיפעלים גדולים.

מבקר המדינה חוקר את עצמו

מישרד מבקר־המדינה עורך עתה חקירה בתוך המישרד עצמו. מבקר המדינה, הד"ר **ארנסט נבנצל**, הורה שלא לה־עביר את החקירה לידי המישטרה, ודרש מכל העובדים, היודעים עליה, לשמור על סודיות מוחלטת.

אחד מעובדי הממשלה, שכלפיהם הוטחה ביקורת בדו"ח ה־29 של מבקר־המדינה שפורסם לפני שבועיים, טען לפני המבקר כי לאיש שכתב עליו את הפרק בדו"ח יש חשבון אישי עימו, ש־אינו קשור כלל בעבודתו בממשלה, ולכן הוא פירסם דו"ח שאין לו כל קשר למצי־

מבקר נבנצל
רק לא למישטרה

אות. הפקיד הממשלתי אף הצליח להו־כיח למבקר־המדינה את נכונות טענותיו, וקיבל מיכתב־התנצלות אישי ממבקר־המדינה. במיכתב התבקש האיש שלא לפרסם את הפרשה ברבים.

למרות שאחד מעובדיו סרח, מסרב מבקר־המדינה להעביר את מימצאי הח־קירה הפנימית למישטרה, והעובד ממ־שיך בעבודתו במישרד מבקר־המדינה.

תמיכה נוספת בהוגו שוורץ

יוסי ורדי, מי שהיה מנכ"ל מישרד־האנרגיה, עומד להתמנות מנהל מיפעל הבלמים של **הוגו ואדי שוורץ** ב־דימונה.

מיפעל־הבלמים, המעסיק כ־350 עוב־דים, נמצא שוב בקשיים. עד כה הגיע

בעל מיפעל שוורץ
המנכ"ל ידווח

המיפעל רק ל־40 אחוז מתוכנית־הפיתוח המקורית שלו, וחסר לו סכום נוסף של 10 מיליון דולאר, כדי לסיים את תוכ־נית־הפיתוח המקורית.

על פי הצעתו של נשיא התאחדות־התעשיינים, **אברהם** („בומה") **שביט**, ימונה ורדי כמנכ"ל המיפעל, הנמצא עתה בחמסדים כספיים. על ורדי הוטל לבדוק את המיפעל, תוך כדי ניהולו, ולהגיש לממשלה מימצאים, שעל־פיהם היא תק־בע אם יש להשקיע במיפעל את הסכום הנקוב. הבנק לפיתוח התעשייה הודיע, בינתיים, כי הוא מסרב להלוות למיפעל אפילו אגורה נוספת אחת.

וולפסון מוכר דירתו

המיליונר היהודי־האנגלי סיר **אייזיק וולפסון**, מציע בימים אלה למכירה את דירתו, הנמצאת ב„בתי וולפסון" ב־ירושלים.

וולפסון דורש עבור הדירה שלו את המחיר הגבוה ביותר שנדרש אי־פעם בארץ עבור דירה בבית משותף: 750 אלף דולאר, שהם כ־18 מיליון לירות. בתוך המחיר כלול גם הריהוט.

עד כה התעניינו בדירה זו כמה קו־נים, ביניהם תייר מקנדה החושב להש־תקע בארץ. התייר הסכים לקנות את הדירה במחיר האמור, אולם דרש כי הריהוט יוצא ממנה בטענה שהוא מכו־ער. הוא הסכים לשלם את מלוא הסכום ללא הריהוט. וולפסון נעלב מבקשתו של התייר וסירב למכור לו את הדירה.

שיף לא רוצה בהתאחדות

מנכ"ל מלונות שיף, **חיים שיף**, נמ־צא עתה בסיכסוך עם התאחדות בתי המלון, שכנשיאה הוא שימש עד לפני כמה חודשים. מנכ"ל ההתאחדות, **משה עמיר**, מאיים כי אם לא יסתיים הסיכ־סוך בין ההתאחדות לבין שיף, תפנה ההתאחדות לבית־המישפט.

מלונות חיים שיף חייבים להתאחדות בעלי בתי־המלון דמי־חבר בסכום של 600 אלף לירות. שיף מסרב לשלם סכום זה, וטוען כי מייד אחרי שלא נבחר כנשיא ההתאחדות, ובמקומו נבחר מנהל רשת „מלונות דן", **שמואל** („סמו") **פדרמן**, הוא הודיע להתאחדות על פרי־שתו ממנה. לאחרונה שלח שיף מיכתב להתאחדות, שבו הזכיר, הפעם בכתב, את הודעתו שנמסרה קודם לכן בעל־פה.

מלונאי שיף
600 אלף לירות

עמיר טוען כי שיף אינו יכול לבטל את חברותו בהתאחדות, וגם אם יקבע בית־המישפט שהוא רשאי שלא להיות חבר בהתאחדות, הרי שעליו לשלם את החוב שהוא חייב עד לתאריך שבו יקבע זאת בעת־המישפט.

כל בתי־המלון בארץ, מילבד בית־מלון קטן אחד בצפת, חברים בהתאחדות בעלי בתי־המלון. אותו מלון הצפת לא הצטרף להתאחדות בעת שהוקמה.

איסר הראל מיליונר

הממונה לשעבר על שרותי־הביטחון, **איסר הראל**, הפך בין־לילה מיליונר. רק עתה תורגם סיפרו של הראל, „הבית ברחוב גריבלדי", לשפה האנגלית, והוא זוכה בארצות־הברית בהצלחה מסחרנת.

עד כה נמכר הספר, הנמצא כבר שבו־עות אחדים ברשימת רבי־המכר בארצות־הברית, בכ־450 אלף עותקים. הספר יצא גם בכריכה קשה וגם כספר־כיס, והתכ־נסה הממוצעת של הראל מכל עותק ש־נמכר היא כדולאר אחד. 450 אלף דו־לאר הם, על פי השער של היום, כ־11 מיליוני לירות.

כמה חברות־טלוויזיה אמריקאיות כבר מתעניינות אצל הראל ברכישת זכויות ההסרטה של „הבית ברחוב גריבלדי", ומתכוונות להפכו לסידרה טלוויזיונית.

עמירם סיוון יפוטר

כאשר תקף בשבוע שעבר שר־החוץ **משה דיין** את מנכ"ל מישרד־האוצר **עמירם סיוון**, על הנאמנות הכפולה שלו לאוצר שבשילטון הליכוד ולמיפלגת־העבודה שבה הוא חבר, היתה זו הפעם הראשונה ששר־האוצר, **שימחה אר־**

מנכ"ל סיוון
יש יורש?

ליך, לא הגן על סיוון מהתקפות מעין אלה.

ואמנם, בימים האחרונים נערכים מגי־עים עם **ישראל חיים ארקין**, מנכ"ל כימיקאלים ופוספטים בנגב, כדי שהוא יקבל עליו את התפקיד.

השדכן בין ארליך לבין ארקין הוא ח"כ **פסח גרופר**, חבר מיפלגתו של ארליך וידיד אישי של ארקין. גרופר ו־ארקין שייכים ללובי החקלאי. ארקין הוא אחד מוותיקי עקרון. בזמנו היה ארקין סגן־הממונה על התקציבים, ואש־תו מוכרת היטב לארליך ולגרופר מח־תקופה שבה היתה כלכלנית ועדת־הכס־פים של הכנסת.

אם ייענה ארקין בחיוב לחצעה, יערכו החילופים מייד.

לישכה נוספת לאריק שרון

שר־החקלאות **אריק שרון**, החליט להעביר את לישכתו המרכזית לירושלים. עד כה היתה הלישכה הראשית של שר־החקלאות בקריה בתל־אביב.

ראש־לישכה שמע
אפשר גם בירושלים

הדבר התגלה אחרי שהשר ועוזרו ה־אישי, **אלי לנדאו**, פנו אל **שרה שמע**, צעירה שעבדה במיזנון הכנסת כקופאית, והציעו לה להיות ראש הלישכה החדשה בירושלים. שרון אינו מבטל את לישכתו בתל־אביב, וממשיך להעסיק גם שם ראש־לישכה.

פרה בכורתף

במלון „פלז'ה" ירושלים נפתחה בשבוע שעבר המיסעדה היקרה ביותר בארץ. במיסעדה, הנקראת משום מה „פרה על הגג", למרות שהיא שוכנת במרתף בית־המלון, יהיה מחיר הארוחה הממוצעת כ־1200 לירות לנפש.

אחד ממנהלי המיסעדה טען, כי למ־רות שחלות עליה מיגבלות כשרות, ה־מיסעדה היא הטובה ביותר מבין מיס־עדות בתי־המלון בארץ, ולכן היא כה יקרה.

פרופ' עקיבא ארנסט סימון

„חיי הארוכים לימדוני שרצון של הקדוש־ברוך־הוא ייעשה לעיתים יותר על־ידי הכופרים בו מאשר על־ידי המתקשטים בשמו..."

בשבוע שעבר פירסם „העולם הזה" את החלק הראשון של ראיון מייוחד, שהעניק לו המחנך וההומאניסט הדגול, הפרופסור עקיבא ארנסט סימון, לרגל מלאות לו 80 שנה.

להלן החלק השני של הראיון, המטפל במייוחד בבעיות החינוך לשלום. גם הפעם נוגע הפרופסור, יליד גרמניה, בבעיות רבות, בהשיבו לשאלותיה של אנה ספרא.

הכופרים באלוהים עושים את רצונו

● אחרי 50 שנה בארץ, מהן 30 שנות מיהמה, איך אתה רואה, בדיעבד, את המאמץ החינוכי בתקופה זו?

ישנה כאן תערובת של יסודות חיוביים ושליליים. אתחיל בחיוביים.

חלק גדול של הנוער — במייוחד בראשית התקופה — חש באחריות, בחובות שאי־אפשר להשתמט מהן. היתה נכונות להקרבה. המניעים לעליה היו ברובם אידיאליסטיים, בייחוד אצל החלוצים. ברגע מסויים החלי־

עשינו הרבה בהכנת בני נעורינו למילחמה, ולא עשינו דבר להכנתם לחי" שלום

טו החלטה ששינתה את חייהם. העליה ארצה היתה, לעתים קרובות, גם עליה בערכים אתיים. היה מגע עם סולם־ערכים מכובד, שגרם למאמץ לדבוק בהם.

אספר לך סיפור: בתחילת שנת 1934 הזמין אותי מורי ורבי, מרטין בובר, לחזור לשנה לגרמניה, כדי לסייע לו במיפעל חינוך מבוגרים יהודיים בשעת־חירום זו. חזרנו — אשתי, אני ובננו אוריאל, שהיה אז בן 4. כדי להכינו, לימדנוהו קודם מעט גרמנית.

נסענו ברכבת — ולפתע, הילד איננו. יצאתי לחפשו ומצאתיו בקרון גדוש אנשי ס"א. (פלוגות־הסער של היטלר). עומד לפניהם ודורש.

הם משתוממים על לשונו המוזרה ושואלים: „מהיכן אתה?"

„מפלסטינה".

הם מוסיפים ושואלים: „איך הגעת לשם?" ובני עונה: „כלום אינכם יודעים? הרצל אמר ליהודים לעלות לארץ־ישראל ולעבוד את האדמה; אבא היה קצת זקן — ולכן הוא רק מורה."

באותו רגע לקחתיו והחזרתיו לאמו.

מגשימי הציונות העובדת לא שאלו „מה נעשה". היה כיוון — והכיוון העמיד יעדים. היו מורי־דרך גדולים כא. ד. גורדון, ברל כצנלסון, ד"ר יהודה לב מגנס, הרב קוק, חיים נחמן ביאליק והנרייטה סאלד. איש־איש לפי דרכו, ויחד עם זה — כולם מעין מועצה בלתי־ממוסדת. כולם — דמויות שיכולנו ללמוד מהם, מדוגמתם ומסירותם.

■ ■ ■

לאט השתנו הדברים לרעה. רמת־החיים פה עלתה יתר על המידה, תוך השוואה מתמדת עם עמיתים, על מישקל הסיסמה „מגיע לי!" ולעיתים מעל ומעבר לצרכים החיוניים. זה קילקל רבות.

בראש המדינה עמדו, בדרך־כלל, אנשים שהיו צנועים — אולם היו גם אחרים שנתנו דוגמה מאד לא טובה בחייהם הפרטיים.

תופעה זו לא פסחה, לצערי, על מיפלגת־העבודה. גם מפני שהיתה יותר מדי זמן בשילטון. בני־אדם לומדים יותר משגיאות מאשר מהצלחות — אבל לא הכל הוכשרו לכך. חסרה היתה ביקורת עצמית רצינית — ותחתיה רווח שיגעון־גדלות.

אולי האופוזיציה היתה נגועה פחות בסום זה — לא מפני שהם אנשים טובים יותר, אלא משום שארבו להם סכנות קטנות יותר. שנתיים בשילטון אינו תקופה דיה ארוכה, כדי לאפשר שיפוט סופי.

סיגנון־החיים הפשוט של אנשי־ציבור הוא תנאי הכרחי לדמוקרטיה. אבל לא תנאי מספיק. גולדה מאיר ז"ל הצטיינה מבחינה זו, אבל עשתה שגיאות גורליות. היא דחתה, למשל, על הסף את הצעתו של המלך חוסיין בקשר לפדרציה — וזו בכייה לדורות.

■ ■ ■

תנועת העבודה הכינה, ללא כל כוונה, ונגד האינטרסים הממשיים שלה ושל הארץ, את עלייתו של הימין. אפילו ברל כצנלסון — אישיות מוסרית זו — איננו נקי משגיאות דומות. אף־על־פי שאינני מרכסיסט, אלא סוציאליסט דתי, הצטערתי על־כך שאותו מנהיג־פועלים דגול לקח מאנשיו את המערכת המרכסיסטית, ולא הציע במקומה מערכת הומאניסטית כא. ד. גורדון ובובר, אלא מערכת לאומית, ששאבה חלק מכוח־משיכתה מן המיסטיקה; כך היא גבלה עם לאומנות.

„לאומנות" ניתנת להגדרה כשיטה, המתיימרת לקבוע את כל הערכים — או רובם ככולם — בהתאם עם האינטרסים הממשיים או המדומים של האומה. התנשאות זו גורמת דירדור מדיני ומוסרי. פוליטיקה נבונה תלוייה בכושר למדוד את המציאות בקנה־מידה אובייקטיבי במידת האפשר. כלומר, להכיר גם בזכות של זרים ונוכרים, אפילו הם מתנגדים ואויבים. בדומה לכך התנהגות מוסרית בין אדם וחברו תלוייה בכושר זה.

כך הוכנה — גם מן הבחינה האידיאית — עליית הימין, הנוקט את עדיפותם המוחלטת של האינטרסים הלאומיים. בכל קונפליקט עם אינטרסים אחרים הם קובעים שכל הצדק איתנו, ללא התייחסות רצינית לבלמים סוציאליים, דתיים ומוסריים. יש לומר זאת, על אף הפראזיולוגיה הפסבדו־דתית, המושמעת באוזנינו בכל יום ויום.

■ ■ ■

● מהו חינוך לשלום?

כל עוד שיש מצב מילחמתי, בפועל או בכוח, צריך לחנך בעת ובעונה אחת על שני מישורים זמניים.

יש אכזריות במיקרא. יש חרמות. אפילו רצח־עם. אך התזרה בעל־פה ממחנת זאת

אשר לממד הקצר — היום ומחר, אין לוותר על חינוך צבאי. עלינו להיות מוכנים, אסור לחנך להתאבדות. עתה אחזור לתפיסתו של מרטין בובר אודות קו־התיחום, לאמור: מאבק על שלום עכשיו, דווקא בשעת מתיחות.

המסקנה הראשית לחינוך, הנובעת מעמדה זו, היא המסקנה הבאה: אין להסתפק בהכשרתו המיקצועית של החייל, אלא יש להרגילו באותה מידה שהמטרה האחרונה היא שלום. אחד המיבחנים ליסוד זה הוא ביחסו של החייל כלפי השבוי. באותו רגע עומד לפניו אדם ללא כלי־זין, תחת אוייב מזויין ומוכן להורגו.

עשינו הרבה מאד, ואולי יותר מדי, בהכנת בני־נעורינו למילחמה, וכימעט לא עשינו כל דבר רציני בהכנתם לחיי שלום.

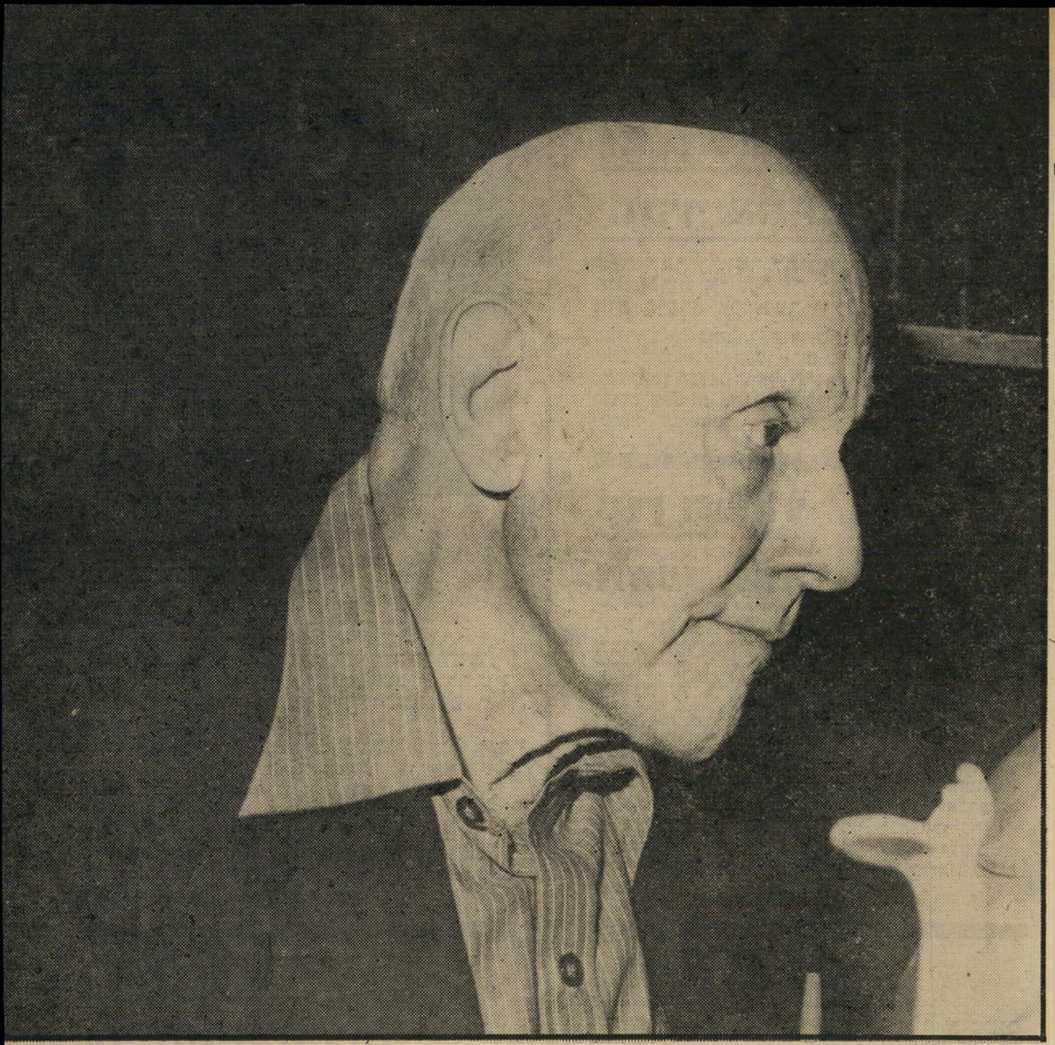
למהפכה חינוכית זו, שצריכה להתחיל דווקא בשעה זו, תהיינה תוצאות פוליטיות מרחיקות לכת. אנחנו תנועה לאומית שהצליחה הצלחה רבה, אבל רק חלקית. הצלחנו ביצירת צבא מודרני, המצויין בכל הישגי הטכנולוגיה המתוחכמת, ואשר המוראל הצבאי שלו הוא בדרך־כלל גבוה למדי. אולם כל הדברים הללו ניתנים לחיקוי.

אנחנו אומנם לא ייסדנו את התנועה הלאומית הערבית, אך בעצם התפתחותנו החשנו ואנחנו מחישים את התפתחותה. תהליך זה דומה לחוק הפיסיקאלי בדבר כלים שלובים: לאט־לאט מתדמות הרמות. כשרגע זה מתקרב בינינו ובין שכנינו — יכריע מיספרם העדיף. ביום זה צריך להיות שלום, אם אנחנו רוצים בחיים.

■ ■ ■

איך לתרגם כללים אלה ללשון המעשים בבית־הספר? ניקח את בעיית לימוד הלשונות. בבתי־הספר הערביים לומדים גם עברית, וכך צריך להיות. במייוחד מפני שכיום רוב המורים לעברית בבתי־הספר הערביים הם ערבים, בנבדל מהשנים הראשונות אחרי קום המדינה, שבהן לא היו עדיין מועמדים ערביים בעלי הכשרה מספיקה.

אבל, מן הצד השני, לא דאגנו לכך שילמדו את הלשון הערבית בבתי־הספר העבריים. היו נסיונות בכיוון זה, ביחוד בעת שיגאל אלון היה שר־החינוך. גם השר זברון המר התחיל להתעניין בבעייה זו. אולם אנחנו רחוקים עדיין מהדדיות שלמה בכיוון זה.

אין להסתפק בהוראת הלשון. יש ללמד גם את התרבות הערבית העשירה, לפחות בבתי־הספר התיכוניים.

עוד באשר לחינוך הצבאי: כשלומדים להילחם באויב, אסור לכנותו בשם ערבי. קראנו במשלי: „מוות וחיים ביד הלשון". מוות וחיים ביד המינוח. כשדור מתחנך מלכתחילה לזהות כל ערבי עם אוייב ממשי או פוטנציאלי, הרי יהיה קשה מאד, אם לא בלתי־אפשרי, לחנך לשלום.

חינוך־אמת מושתת על הדדיות, אם כי לא על שוויון גמור. אם איש צעיר רואה בעיניו של מורו ומחנכו שהוא רואה בו, בתלמיד, דמות עצמית גבוהה יותר, רואה אותו לפי הפוטנציאל שלו, הרי יש סיכוי די גבוה שהתלמיד

בני בן ה־4 אמר לנאצים: אבא שלי קצת זקן, לכן הוא רק מורה, ולא עובד־אדמה

ישתדל להשיג את האידיאה של עצמו כפי שהיא בעיני מחנכו. אבל גם היפוכו של דבר נכון. כפי שאמון מוליד אמון, כן חשד מוליך לחשד.

■ ■ ■

● מה צריך להיות הביטוי הספציפי של חינוך לשלום בתוכנית־הלימודים — בלימודי התנ"ך, הציונות, ההיסטוריה? האם יש לי־חינוך לשלום ביטוי בלימוד מדעי הטבע?

על ערבית דיברנו זה עתה. אשר ללימודי היהדות — הרי ביהדות הקלאסית יש דברים מורכבים מאד: יש אכזריות במיקרא. יש הרמות. אפילו רצח עם. אולם נמצא פעמים רבות שהתורה שבעל־פה ממתנת זאת מאד.

ניקח את חרמות יהושע: נמצא בתלמוד הירושלמי — ודווקא במקור הארץ־ישראלי, ולא בגולה — שחז"ל מכחישים את העובדתיות שבחרמות ללא הזהרות מוקדמות. תוספת זו מעידה על הסתייגות מן הסיפור שבספר יהושע.

פירסמתי פעם מאמר בשם דם ודין. יש קשר בין שפיכת דם לבין שפיכת דיו. יצאתי מדבר שהיה: הרב יליגק (1893—1820), רבה של וינה, נתקל פעם בכהן־דת נוצרי שטען לפניו נגד כמה קטעים אנטי־נוצריים בתלמוד. ענה הרב יליגק: „בזמן שאתם שפכתם דם — אנחנו שפכנו דיו." כך היה הדבר בגולה, אצל עם מדוכא. כיום אנחנו יושבים בארצנו, ולעתים קרובות גם עלינו לשפוך דם. ניזהר לפחות משפיכת דיו, המסיתה לשפיכת דם!

הוראת ספר יהושע צריכה להיות מלווה בהדגשת הסייגים שבעל־פה להמתיק אותו דין ואותו סיפור. לא כל הכתוב בתנ"ך הוא, לעניות דעתי, בעל אותה דרגת קדושה והחלטיות כעשרת הדברות, או כדברי נבואה מרובים. קנה־המידה שלנו, אסור לו להיות מזוייף. אי־אפשר לדלג על הדברים הבעייתיים, אך אין גם להגזים על הכל.

■ ■ ■

הוא הדין להוראת תולדות ישראל. צריך ללמדן תוך הזדהות ביקורתית. הזדהות ללא ביקורת גורמת להתנשאות שוביניסטית, ביקורת ללא הזדהות — לעקירת שורשים.

באזרחות: אנחנו צריכים לתמוך במדינה — אבל לא בכל ממשלה. לעתים הפטריוטיזם מתבטא דווקא על־ידי האופוזיציה.

בסיפרות: אם ניקח לדוגמה את יצירתו של ביאליק, מצויים בה דברים לאומניים, בצידה של ביקורת לאומית־עצמית חריפה. למשל הסיפור מאחרי הגדר: מארינקה הגויה יולדת תינוק לגוי, בחור יהודי צעיר ועשיר, אשר נושא על פניה אשה אחרת לו לאשה, כדת וכדין. הסיפור מסתיים כשלרגל חג־השבועות מבקר הזוג הצעיר אצל הורי ההתן, ומארינקה „עמדה באותה השעה והתינוק מאחרי הגדר, והציצה דרך הסדק". זו ביקורת חריפה מאד על צביעות דתית, השלובה בגזענות ובמעמדיות.

● כימעט לא התחילו עדיין ללמד יחדות, סיפרות יהודית. בתיכון, במיוחד, לימודי התרבות היהודית הם בשלבים מאד ראשוניים.

איני אומר זאת. יש מורים מצויינים. אפשר לעשות הרבה; אפשר לתקן הרבה. אולם נכון — הואילו ובאנו מן הגולה, והיינו מחוסרי לאומיות בריאה, הגענו מקוטב אחד לקוטב שני — מהתבוללות ללאומנות. צריך למצוא לאט־לאט את שביל הזהב. בכך יכול בית־הספר לעשות הרבה.

■ ■ ■

לגבי מדעי הטבע: חשוב מאד להתייחס בספקנות לתורת־הגזע. צריך לדעת שאין תכונות קבועות, האופייניות לעמים שונים.

אם לפני 50 שנה היה מישהו מתנבא שבמדינת־ישראל

אחד המיבחנים של החייל הוא היחס שלו לשבוי

יהיו גנרלים טובים יותר מאשר בנקאים — איש לא היה מאמין לו.

בזואולוגיה: עומדת בעייה חינוכית של ניתוחים בחיות ללא הרדמה. בתיכון יש לאסור זאת לגמרי. באוניברסיטה — אולי אין להתנגד לכך לשם הלימוד והמחקר, אולם יש להבטיח את מיטב התנאים האפשריים, תוך ידיעת המיגבלות המוסריות.

בפיסיקה: עומדת בעיית הפיסיקה האטומית. מי שמאמין במחר טוב יותר מן המחר הקרוב — צריך להיילחם נגד הזינון האטומי, שלאחריו אין מחר.

■ ■ ■

● כשאלה אחרונה אני רוצה להעלות בעיה הנוגעת לקיום הלאומי שלנו, כאן בארץ. המאה ה־20 משופעת באפשרויות חומריות. הן עלולות לערער על התרבות היחודית של כל

לעיתים הפטריוטיזם מחבטא דווקא על־ידי האופוזיציה

עם. האם בחומר יש זהות לאומית? האם היהדות תעמוד בספנה זו?

התורה היא מן השמיים — היא לא בשמיים. לכך סימוכין גם בתלמוד. התורה קובעת דברים לעולם של חומר, רוב ההמצאות עוסקות בחומר.

הדיסציפלינה היהודית אינה נזירית. הנזיר ביהדות הוא בחינת חוטא. מיצוה לייהנות מן העולם הזה. ההלכה אינה מוציאה אף תחום מן הדברים הממשיים ממיסגרתה: לא אהבה, אכילה ושתיה. אולם — לכל אחת יש הקבלה.

היהדות היא מערכת־חיים של נזירות חלקית: לא תעשה כל דבר שתוכל.

זה נכון גם לגבי הטכנולוגיה. היתה לי פגישה עם איינשטיין. במילחמת־העולם השנייה העמיד איינשטיין את הגשיא פראנקלין רוזבלט על האפשרות ליצור פצצה אטומית. אחרי הירושימה היה לו מוסר־כליות.

כן סיפר לי איינשטיין על ביולוג — לא פירש בשמו — בעל המצאה גדולה, שווה פרס נובל — כיצד ליצור בני־אדם באופן מלאכותי. אותו ביולוג ויתר על פירסמה — פן ייוודע הדבר במצב העולם כיום — שבו המדענים המצויים אינם מתחשבים במניע המצפוני לשם הגבלה עצמית.

המדע צריך ללכת עוד פעם לבית־הספר. אילו המדיניות במדע היתה מוכנה לצמצם את עצמה — לא לעשות כל דבר שתוכל — הרי היתה זו השפעה יהודית עולמית למניעת חורבן העולם.

עוד לא אבדה תיקוותי. חיי הארוכים לימדוני שרצונו של הקדוש־ברוך־הוא ייעשה לעתים קרובות יותר על־ידי הכופרים בו, מאשר על־ידי המתקשטים בשמו ומתחבאים מאחוריו.

תשקיף

בגין מסכסך

בין דיין לוייצמן

ראש־הממשלה, מנחם בגין, מנסה בשבוע האחרון לסכך את מאמציהם של שר־החוץ משה דיין ושר־הביטחון עזר וייצמן לשפר את היחסים ביניהם.

מיד לאחר ישיבת הממשלה, ביום השני שעבר, שבה נכנע לאמיתו של דבר ראש־הממשלה לדרישותיו של וייצמן בעניין ועדות ה־11 וה־6, החלו דובריו של ראש־הממשלה להפיץ את הידיעה, כי „בגין הסכים לוותר בגלל דיין ולא ביגלל וייצמן".

שר־הביטחון החליט שלא להיגרר לריב פומבי עם ראש־הממשלה, „כל עוד אני לא צריך לעשות דברים בניגוד למצפוני," כפי שאמר למקורביו.

רבין יוותר

על ההתמודדות

ח"כ יצחק רבין הודיע בימים האחרונים למקורביו, כי יוותר על ההתמודדות עם יושב־ראש המיפלגה, שימעון פרס, על ראשות המיפלגה, אם יגיד אלון יציג את מועמדותו לתפקיד זה וראשות הרשימה לכנסת בבחירות הבאות.

רבין הודיע, כי אם אלון אכן יעשה כן, ירתמו הוא וחסידיו למטה של אלון, ו„נוכח חזית כזאת תהיה תבוסתו של פרס מובטחת".

צור יקבל חנינה

נראה כי מיכאל צור כבר זאת יקבל חנינה. כוונת נשיא המדינה, יצחק נבון, ושר־המשפטים, שמואל תמיר, לחודיע בעוד כמה שבועות על הפחתת עונשו של צור בשליש או בארבע שנים. הנשיא יסתמך על דבריו של השופט העליון חיים כהן, שישב בדינו של צור, בגזר־הדין. כהן אמר אז, כי לו היה צור יכול להוכיח כי החזיר את מרבית הכספים שגנב, הוא היה מטיל עליו רק 9 שנות מאסר, לעומת ה־12 שהוטלו.

לאחר גזר־הדין הצליח צור להביא מיסמכים המוכיחים את טענותיו, ועל כך יסתמך הנשיא שלא לחון את אשר ידלין, מאחר שנותרו לו רק עשרה חודשי מאסר. למרות שוועדת החנינות לא המליצה להמתיק את דינו של מי שהיה מנהל המכס, דויד פלד, יתכן שהוא ישוחרר לפני הזמן. לנשיא נודע על מחלה אנושה שבה לקתה רעייתו של פלד, לכן יתכן שיזכה בחנינה.

יצחק רבין

גם נגד אבא אבן

במיפלגת העבודה חוששים מפירסום סיפרו של יצחק רבין. לחוגים במיפלגה היה ידוע עד כה, כי בספר ישנם גילויים שלא ינעמו לח"כ שימעון פרס, הן מהתקופה שבה היה שר־הביטחון, בעיקר על מיבצע אנטבה, והן מתקופת ההתמודדות עם רבין לפני הבחירות לכנסת ה־9.

אולם עתה נודע כי לא רק פרס יותקף בספר, העומד לצאת לאור בקרוב, אלא גם ח"כ אחר של המערך, אבא אבן. לפי גירסה מוסמכת, יותקף אבן אפילו ביתר חריפות מאשר פרס.

גם ידלין

יתקיף את פרס

ספר אחר העומד להתפרסם בקרוב, שגם הוא יגרום אי נעימות לח"כ שימעון פרס, הוא סיפורו של אשר ידלין.

בספר, שעל כתיבתו שוקדים כמה עיתונאים של ידיעות־אחרונות המסתמכים על כתב־יד הנשלח אליהם מן הכלא, תוקף ידלין את פרס בחריפות רבה, ומגלה פרשיות מהתקופה שבה כיהן פרס כמנכ"ל משרד הביטחון.

קרן תל־חי

חפעל שוב

ח"כ חרות איתן ליבני עומד להציג בוועידת חרות הקרובה את הישגיו — חיסוקה של קרן תל־חי הידועה לשימצה. ליבני, שחיה ממונה על חיסול חובות הקרן, יטען כי החובות, בסכום של 100 מיליון לירות, שולמו.

ליבני מתכוון להשתמש בהישג שלו כדי להתמודד על תפקיד יושב־ראש הנהלת חירות. מלבדו יתמודדו על הכהונה הישוב־ראש הנוכחי, אברהם („אברשה") שכטרמן, וח"כ מיכאל דקל. ליבני זוכה לתמיכה מחביבו של ראש־הממשלה, איש־העסקים יעקוב מרידור, ונראה כי יצליח, בעזרת קרן תל־חי, לזכות בתפקיד.

מאבק על שופט

ויכוח חריף נטוש בוועדה למינוי שופטים על מינוי שופט חדש לבית־המישפט העליון.

נשיא בית־המישפט, יואל זוסמן, לוחץ בתוקף למינויו של שופט מסויים, שכבר ישב זמנית בבית־המישפט העליון. חברים אחרים בוועדה התנגדו עד כה למינוי זה. הוצע גם לתת לשני שופטי בית־המישפט המחוזי בתל־אביב לשבת זמנית בבית־המישפט העליון, כדי לנסותם, לפני שימונה שופט עליון קבוע.

לשכת
ראש הממשלה
בפלאז'ה

עובדי לישכת ראש־הממשלה חגיעו לידי הסכם עם הנהלת מלון פלאז'ה בכיתה, שלפיו ינועו כל עובדי הלישכה במחיר מיחוד.

בין המתנורדים במלון, ראש לישכתו של ראש־הממשלה, יחיאל קדישאי, ומזכירת ראש־הממשלה, יונח קלימובצקי. מלון פלאז'ה בירושלים נחשב המלון היקר ביותר בעיר, ולינה בו עולה יותר מ־1000 לירות. כזכור, לא מזמן פלאז'ה, שהכרז את סגירת יום־החולדת המפורסמת שך בגין ואף סיפק את חמלון למישרד ראש־הממשלה בעת ביקור קאדטר בי־ארץ.

חברות אמריקאיות

לוחצות

בהלת הדלק בארצות־הברית תביא ללחץ אמריקאי נוסף על ממשלת־ישראל.

המחסור בבנזין בארצות־הברית הוא מחסור מלאכותי, שנוצר כתוצאה ממדיניות שבע חברות הנפט האמריקאיות, החוזות משבר ערבי־אמריקאי חמור. מייד כשיתברר כי ממשלת־ישראל אינה מתכוונת לעמוד בהתחייבויותיה לגבי האוטונומיה.

חברות הנפט האמריקאיות יצרו משבר מלאכותי כדי להביא את הבית הלבן ללחץ נוסף על ישראל.

הורביץ יכוס

לעיסקי בניה

יגאל הורביץ, מי שהיה שר־התעשייה, עומד להכנס בקרוב לעיסקי בניה. על כה היו להורביץ מחשבות וקרקעות בלבד, אולם עתה הוא מתכנן מיבצע ענק, עם מימון זר, לבניית אלפי דירות.

רק דולארים

באל־על

השביתה הבאה כ„אל־על" עומדת לפרוץ על רקע דרישת עובדי הקרקע של החברה, לקבל חלק משכרם בדולארים.

העובדים המתנגדים לתוכנית זו, קיבוצים של הנהלת החברה, טוענים כי יש לקצץ קודם כל בתשלום לציוותי האוויר של „אל־על", ולא לשלם לציוותי האוויר חלק ממשכורתם כ־דולארים.

כדי להמחיש את דרישתם עומדים עובדי הקרקע של „אל־על" לדרוש גם הם תשלום בדולארים, או ביטוי התשלום כדולארים לציוותי האוויר.

המר תומך

בקירשנבאום

שר־החינוך, זבולון המר, טען בפני ידידים כי התנגד להדחתו של מרדכי („מוטי") קירשנבאום מתפקידו כמנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה וכי ביקש ממנכ"ל הרשות, יוסף לפיד, שלא להדיח את קירשנבאום, אך לא נענה.

המר טען, כי לא קיבל את הערער של שני חברי הוועד־המנהל על הדחת קירשנבאום, מפני שהיה עליו להביא את הערער להחלטת הממשלה, ושם הוא היה נופל.

פלאטו קושר

קשרים עם אוגנדה

אישי מימשל אחדים מאוגנדה ביקרו בארץ בחודשים האחרונים, כאורחיו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון. המדובר באנשי המימשל החדש באוגנדה, שביקרו כאן עוד בתקופה שבה ישבו בטנזניה.

נראה כי אותם אישים קיבלו מפלאטו־שרון תמיכה כספית־אישית, ועל־ידי כך הצליח פלאטו שרון ליצור קשרים עם אישים בכירים במישטר האוגנדי החדש.

חסגר חברת ביטוח

חוגי ביטוח בארץ טוענים, כי חברת הביטוח סלע, אשר בבעלות בנק לאומי, עומדת להיסגר בקרוב. חברה אחרת שהיתה בבעלות בנק לאומי, חברת פרודנטל, נסגרה לא מכבר ומבוטחיה הועברו לסלע.

נראה כי מבוטחי „סלע" יועברו לחברת הביטוח „מיגדל־בניין", שבה יש ל„בנק לאומי" 70% מהמניות.

הבהרה בעניין
ההתנצלות
לפרופסור ידין

נוסח ההתנצלות המתפרסם בעמוד 3 של גיליון זה הוכתר במילים: „הסכם פשרה", העלולות להטעות. מובן שנוסח ההתנצלות חובר בהסכמת שני הצדדים, ולכך מתייחסת הכותרת שנתנה המערכת. אולם ברור, כפי שנאמר בהודעה עצמה, כי זוהי התנצלות חד־צדדית מטעם „העולם הזה".

העם

מיפגש ליד הגדר

זה היה דו־שיח שלי חרשים: מתנחל ישראלי ועיתונאי מצרי

שני צעירים עמדו ליד גדר בפיתחת־רפיח. הם שוחחו ביניהם בידידות. היה זה דו־שיח של חרשים.

זה קרה השבוע, לעיני מאות אלפי צופי־טלוויזיה ישראליים. הדוברים היו מתנחל ישראלי מזוקן ועיתונאי צעיר, דובר־עברית, מקאהיר.

היה זה מיפגש פאתטי.

תהום אי־הבנה. המתנחל פנה אל המצרי בשאלה תמימה: מדוע אין מצריים מוכנה לוותר על שני אחוזים משטח סיני, למען המתנחלים? האם אין זה אפשרי? „לגמרי לא!" פסק הצעיר המצרי, בלי היסוס.

המתנחל הביט בו בתמיהה מייואשת. הוא לא הבין את המצרי.

המצרי הסביר לו את גימוקיו, והתייאש למראה חוסר־ההבנה של הישראלי.

זה מול זה עמדו שני עולמות, שתהום של אי־הבנה פעורה ביניהם.

ירושת אריק. המתנחל הישראלי ייצג ציבור שלמד במשך תריסר השנים האחרונות לדבר רק אל עצמו, להקשיב רק לעצמו, לשכנע רק את עצמו.

עולמו פשוט בתכלית. הוא אידיאליסט. מטעמים אידיאליסטיים הלך להפריח את המידבר והקים שם משק משגשג. גם המצרים צריכים להבין את זה. למה ירצו המצרים לקחת ממנו חלקה קטנה זו, שהיא שבר של אחוז מאדמת־מצריים?

הוא שכח כי נחלתו הוקמה באיזור שממנו גורשו, באכזריותו השפוכה של אריק שרון, תושביו הבדואים, שגרו בו מדורי־דורות. הוא שכח את הבארות הסתומות, את האנשים המוכים, את הכלבים שנורו, את האוהלים שהופלו. כל זה נמחק לחלוטין מן הזיכרון.

הוא לא יכול היה גם לתפוס, כי זוהי אדמה כבושה של עם אחר. הוא לא העלה כלל על דעתו, כי העם המצרי מתייחס אל פיתחת־רפיח כפי שהציבור הישראלי היה מתייחס אל אחוז מאדמת־הנגב, אילו זו נכבשה בידי המצרים.

הוא היה משוכנע שישנה כאן אי־הבנה, ושאם רק יסבירו זאת לנשיא אנוור אל־סאדאת, יבוא הכל על מקומו בשלום, ומצריים תוותר ברצון על צפון־סיני.

כבוד למי? בעיני המצרי נראה כל זה כשיגעון גמור, ואולי גם כהעמדת־פנים וכתמימות מפוברקת.

גם עולמו שלו היה פשוט: זוהי אדמה מצרית, שנכבשה במילחמה. יש להחזיר אותה, עד המילימטר האחרון. זהו עניין של כבוד לאומי, של גאווה, של ריבונות.

המתנחלים, שהתרגלו לראות בערבים תת־אדם, לא יכלו להבין זאת. מה פית־אום יש כבוד וגאווה לתת־אדם?

טרגדיה ידועה. כמו בטרגדיה הכתובה על הנייר, ידוע ההמשך מראש. המתנחלים איבדו השבוע את גן־הירק שלהם, ואולי גם את עובדיהם, שבאמצעותם הפכו את המידבר לגן. בעוד שלוש שנים יאבדו גם את בתיהם, מושביהם ועירם.

אל תוך הבתים האלה ייכנסו מצרים — אולי מתיישבים חדשים ממצריים, אולי אותם הבדואים שגורשו על־ידי אריק שרון, ואולי הערבים המעבדים כיום את האדמות כשכירי־יום של המתנחלים.

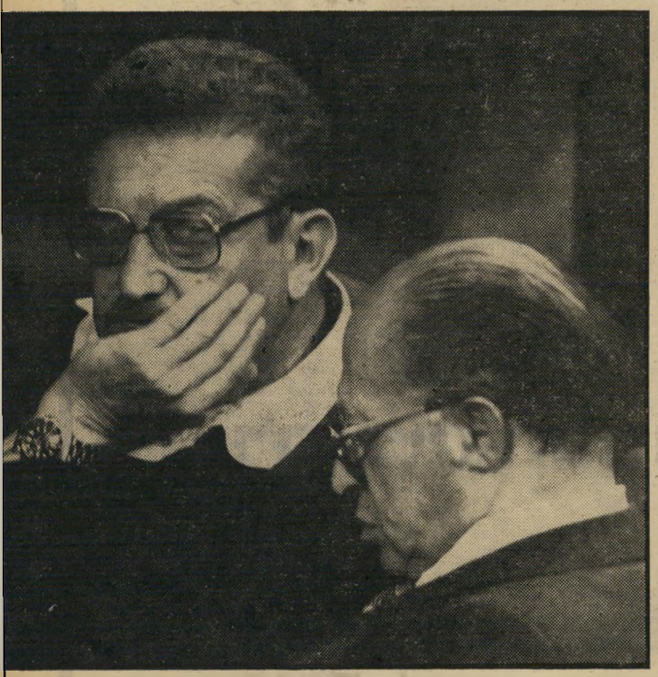
כל זה ברור מראש. לעיתונאי המצרי זה היה ברור כשמש. בעיני המתנחל היה זה סיוט, חלום־בלהות נורא. הוא קיווה כי יתעורר בכל רגע, והכל יהיה כאילו לא היה.

אולם ההיסטוריה מתקדמת בלא רחם. גורלם של מתנחלי רפיח נחרץ עוד לפני שהתנחלו — כשם שנחרץ גורלם של מתנחלי הגולן, הגדה ועזה. הם הביטו השבוע במקלטיהם, עקבו אחרי הדו־שיח בפיתחת־רפיח, וניחמו את עצמם: „לנו זה לא יכול לקרות."

אולם מחוגי־השעון מתקדמים. גם ב־בתים בקריית־ארבע ובקצרין, בעיירות ובהתנחלויות, שהממשלה פושטת־הרגל מקציבה להם עתה מאות מיליוני לירות, יישבו בבוא היום אחרים, אשר יקבלו אותם במתנה.

כיום זהו מאבק פנימי - אך יש לו השלכות
העלולות לשנות את המפה הפוליטית בישראל

עזר מול בגין

כ**מה עסקנים** ופרשנים ישבו מסביב לשולחן במיזנון הכנסת ועסקו, ספק ברצינות, ספק בהלצה, בשאלה: „מי יעשה בבחירות הבאות את תרגיל ידין?"

„תרגיל ידין" הטביע את חותמו על הבחירות של 1977. עיקרו: מציאת אי־שיות שיש לה הילה לאומית, העמדתה בראש גוף חדש הפונה אל ציבור שמאס בשתי המיפלגות הגדולות. לשם כך דרוש מצע גמיש, שאינו אומר הרבה, ושאין בו כדי להפחיד את הציבור המתון, אך שיש בו כדי למשוך אנשים השואפים לרפורמה ולשינוי.

בדרך זו אספה ד"ש לפני שנתיים 202.265 קולות. על פי סקר של האוניברסיטה העברית והמכון למחקר חברתי שימושי, אספה ד"ש אז 18% מן הבוחרים שהצביעו ב־1973 עבור המערך, 7% ממצביעי הליכוד, 22% מקולות מוקד, מחצית הקולות של ל"ע ור"צ. לפי אותו מחקר, לא נותר עתה מן המחנה העצום הזה שריד וזכר. כל פלגי ד"ש ביחד לא היו אוספים כיום אלא 1% של הקולות.

מה יקרה בבחירות הבאות לקולות ד"ש? חלק מהם חזר למערך. חלק קטן הלך לליכוד. אך הרוב הגדול אינו יודע כיום בעד מי להצביע, והוא ממשיך למאוס בשתי המיפלגות הגדולות.

אם תימשך הירידה של הליכוד, כפי שיש להניח, ישתחררו קולות רבים נוספים. לאן הם ילכו?

לדעת העסקנים, נוצר אי־שם מצביע אידיר של קולות חופשיים, המחפשים את גואלם. הם מאוכזבים באופן מוחלט מד"ש, מאוכזבים מן הליכוד, מאוכזבים מאי־יכולתה של מיפלגת־העבודה לי־שקם את עצמה.

לאיזו כתובת הם יפנו?

העסקנים והפרשנים ליד השולחן החלו מעלים שמות שונים של אישים, אשר יוכלו לחזור על „תרגיל ידין" בעוד שנתיים. נתברר להם כי אוצר האישים הבלתי־משומשים התדלדל מאד.

הועלו שמות של אלופים, אישי־משק, פרופסורים, שופטים. לא נמצאו מועמדים מתאימים. לא נותרו במדינה אישים בעלי הילה ציבורית, המעוררים אימון בכושרם ובהגינותם, ושווהרם לא דהה.

עד שמישהו זרק שם אחד, ש־חישמל את כולם: עזר וייצמן.

התנגשות וייצמן־בגין

ק**רוב יחודאי** שעזר וייצמן היה מן־דעזע, אילו שמע ששמו הוזכר בהקשר זה. מחשבותיו הולכות כיום בכיוון שונה לגמרי: ירושתו של מנחם בגין בתנועת־החרות.

אך יתכן מאד כי בתוקף הנסיבות ייאלץ וייצמן לקחת בחשבון את הרעיון, שנולד לייד אותו שולחן — ולוא רק מפני שהטבע אינו סובל חלל ריק, ומילבד וייצמן אין מי שמסוגל למלא את החלל הריק המסויים הזה.

יתר על כן, היחסים בין בגין ווייצמן עלולים להתחדד במהרה, על רקע יחסי ישראל־מצריים, וספק אם יוכלו לדור לאורך ימים רב במיפלגה ובממשלה אחת.

היריות הראשונות נשמעו כבר השבוע, כאשר התנהל ויכוח חריף בין בגין ווייצמן בוועדת 11־השרים, שדנה בעקרונות האוטונומיה. הוועדה קיבלה את תוכנית־השלום של בגין, שאינה אלא תוכנית־מיל־חמה. השר יוסף בורג, המבקש לפייס את הניצים של מיפלגתו, שירת את בגין נאמנה. הוא אף סירב להזמין לפני הוועדה את ראשי של"י, שהגישו תוכנית אלטר־נטיבית מפורטת, אף שהבטיח מראש לקבל תוכניות מכל גוף ציבורי.

וייצמן הבין כי תוכנית בגין תהווה מהלומה מוחצת לאנוור אל־סאדאת, ותערער עוד יותר את מעמדו הרופף של נשיא מצריים בעולם הערבי. בגין סיפק תחמושת את חיה לכל ערבי הטוען כי אל־סאדאת מכר את הפלסטינים ואת העניין הערבי. אל־סאדאת עצמו התלונן על כך השבוע, באוזני מישלחת של בני־ברית.

משום כך מחה וייצמן על הגשת התוכנית. אך מחאתו — שנתמכה על־ידי משה דיין, ובמידת־מה גם על־ידי ייגאל ידין — נדחתה בגסות על־ידי בגין. וייצמן ביקש לשחרר מוועדת־המשא־ומתן עם מצריים על האוטונומיה — צעד הפגתי בעל תהודה רבה.

אם יימשך התהליך, עלול בגין להכניא לחריסת השלום עם מצריים, ו/או לנפילת מישטרו של אנוור אל־סאדאת. וייצמן, המבין זאת היטב, לא יוכל להחריש למראה התפתחות זו.

כוח שלישי

ע**ד כה היה** מקובל כי וייצמן הוא המועמד הטבעי לרשת את מנחם בגין בראשות חרות, הליכוד והממשלה, כאשר ינטוש בגין את ההנהגה.

אמנם, היה ברור כי יעמדו מיכשולים רבים בדרכו זו של וייצמן. מאז הפך יונה, בעיקבות יוזמת אל־סאדאת, קמו לו אויבים רבים בתנועת־החרות. אולם מצד שני היה ברור כי יש לו תומכים בקרב המתונים של כל סיעות הליכוד. הוא פופולרי יותר מכל שר אחר. במישאלי דעת־קהל הוא עומד דרך־קבע לפני בגין, והרבה לפני דיין. אם הליכוד ירצה להיי־שאר בשילטון בלי בגין, אחרי כישלונו תיו הרבים, תהיה דרושה לו דמות פופו־לרית בראש הרשימה.

אולם חשבונות אלה שוכשו, כא־שר הכריז בגין, לפני כמה ימים, כי הוא מתכוון לעמוד בעצמו בי־ראש רשימת הליכוד בבחירות הבאות, וכי לאחר מכן ישרת חצי תקופת־כהונה, עד הגיעו לגיל 70, בשנת 1983.

מטרתו של תרגיל זה שקופה. בגין מתכוון לא רק לחסום את הדרך לפני מועמדים שאינם רצויים לו, אלא גם למנות בעצמו את יורשו.

אין זה סוד מיהו היורש המיועד: יעקב מרידור, קודמו וסגנו של בגין כמפקד אצ"ל. אין הוא יכול להופיע כיום כיורש, מכיוון שאינו חבר־כנסת, והחוק דורש כי ראש־הממשלה יהיה ח"כ. אך אם יופיע בגין בראש רשימת הליכוד ב־1981, יוכל מרידור להופיע במקום השני ברשימה, ולקבל לידיו את הפיקוד כעבור שנתיים — אם יחזור הליכוד לשילטון.

למרידור יש כמה יתרונות. מבחינת הליכוד. מזה שנים אין הוא עוסק בפוליטיקה, ועל כן אין הוא מעורב בכישלונות. הוא נחשב כאיש־עסקים מצליח מאד (למרות שבחוגים כלכליים יצא לו שם של מהמר והרפתקן).

על־ידי תרגיל זה, יצליח בגין לחסום לא רק את דרכו של עזר וייצמן, אלא גם של משה דיין, החשוד בעיניו כמי שעלול למסור את הגדה המערבית לידי בונות ערבית, ואף פלסטינית. הדבר ישים קץ גם ליומרתו המגוחכת של שמואל תמיר, המתיימר להופיע כמועמד לירושה, אף שהוא מס' 2 ברשימה שלדעת כל המישאלים לא היתה זוכה אלא בעשירית של אחוז אחד של הקולות.

אם יבצע בגין את הבשחתו/איומו — ואין מי שיכול למנוע זאת ממנו — יהיה על וייצמן לשאול את עצמו כיצד לכלכל את מעשיו. אין זה מן הנמנע שאז תיווצר תנועה ספונטנית להקמת גוף חדש בראשותו — גוף יוני, ליברלי ורב־גווני, שיהיו לו הרבה ממעלות ד"ש, אך בלי מיגרעותיו, מפני שבראשו לא יעמדו חובבים, ומפני שהמצע שלו לא יהיה קלוש ומבולבל.

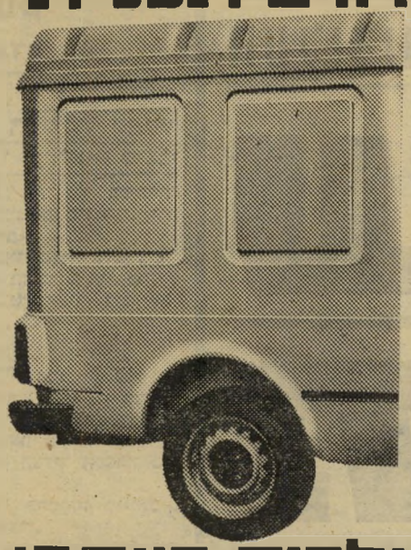
אם הליכוד ימשיך לרדת, והמערך לא יתאושש, יוכל גוף כזה לזכות ב־20 מנדאטים, להיות לכוח המכריע בכנסת העשירית.

סוס שחור

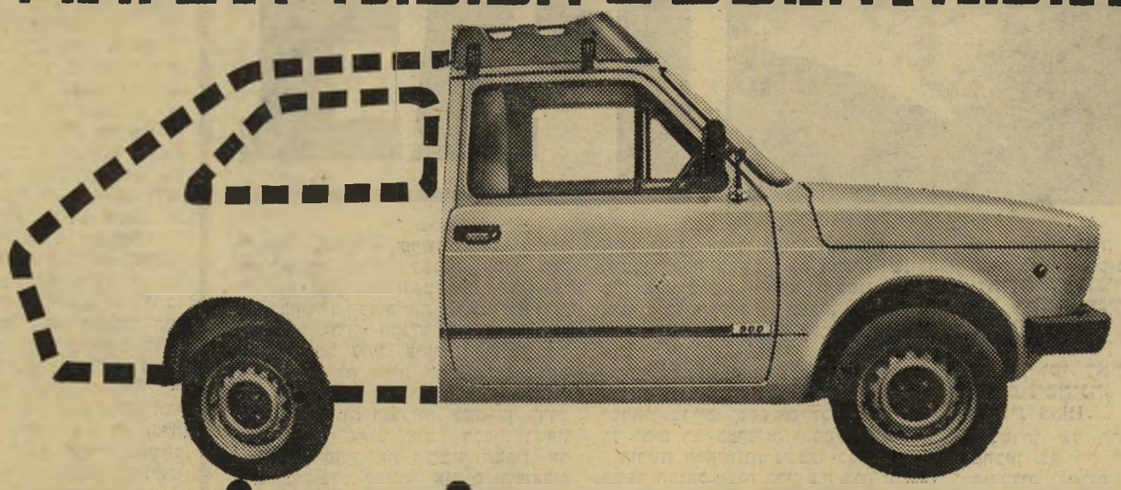
ה**רבה יהיה תלוי,** כמובן, בהתפתחויות במיפלגת־העבודה. האם תתאוששי? האם תטהר את עצמה, מבחינה מע־

(המשך בעמוד 40)

התאמנו תא מטען נוח ורב־תכליתי

למכונית הנוסעים הפופולרית ביותר:

אדמון

פיאט 127 - פיורינו (משא)

במבט מן החזית זוהי "פיאט 127" המהוללת, ברמת הגימור המושלמת שלה. מאחור - תא מטען רב-שימושי המותאם לטעינה ולפריקה בכל התנאים. זוהי "פיאט 127 - פיורינו" - מכונית אחת שהיא שתיים: יעילה לצורכי עבודה ועסק; נוחה כמכונית נוסעים בעלת ביצועים טובים.

תא הנוסעים של "פיאט 127 - פיורינו" מעוצב בדיוק כמו "פיאט 127" הרגילה ומאופיין בכל אותם יתרונות של מרחב פנימי גדול, מנוע חדיש המצטיין בפעולה שקטה ומרכב אוירודינמי, שחיבבו את ה"פיאט 127" על מליוני נהגים ברחבי העולם.

נפחו של תא המטען ב"פיאט 127-פיורינו" הוא 2.5 מטרים מעוקבים המאפשרים ניצולת מירבית למטענים בגדלים מגוונים.

FIAT 127 FIORINO

FIAT

"פיאט 127" זוכה מדי שנה במקום הראשון במשאלי דעת קהל הודות לאיכותה ולאמינותה כמכונית בטוחה וחסכונית.

הקניה הטובה ביותר 1979

עורך „העולם הזה" מדווח על רשמיו מאולם הכנסת

האם זה חשוב, בעצם?

חיי שר חייל קרבי במילחמה הם מסכת ארוכה של שיעמום וחוסר־מעש, המופסקת מדי פעם על־ידי תקופות קצרות של פעילות קיצונית ונרגשת.

החיים הפרלמנטריים דומים במיקצת לתיאור זה. מרחף עליהם ענן כבד של שיעמום ותיסכול. אך מדי פעם יש שעה של פעילות נרגשת.

זוהי התשובה לכל השואלים אותי, מאז שחזרתי לכנסת, איך אני מרגיש שם, או מה אני, בעצם, עושה שם. במשך רוב הזמן אני מתוסכל. נראה לי שישיבתי שם היא ביזבוז משווע של זמן ומרץ נפשי. ואז, לפתע, קורה משהו — הכרעה גורלית כמו בעניין עונש־המוות, ויכוח מעניין על בעייה חשובה, או סתם התמודדות מרתקת עם יריב — והמאמץ נראה ככדאי.

שאלה נוספת

דנה, דמשק, דוגמה לסוג האחרון. התמודדות עם אריק שרון. הדבר בא דווקא בשעה המשעממת ביותר בכנסת: מתן תשובה לשאלות.

כיום זה קצת פחות משעמם מאשר בתקופת כהונתי הקודמת, כי בינתיים נעשתה בעניין זה רפורמה. זוהי אחת הרפורמות המעטות שהיו בכנסת בשנים האחרונות. היא קובעת שאין השר חייב לקרוא בקול רם, מעל הדוכן, את תשובתו לשאילתה, אם בעל השאילתה אינו נוכח באולם. מכיוון שרוב בעלי השאילתות אינם טורחים להופיע, עוברות רוב התשובות ישר לפרוטוקול, ועין אדם לא תשוף אותן.

במיקרה הנדון היו חילופי־דברים משעשעים ואופיי־ניים, כלהלן:

שאילתה מס' 3579

חבר־הכנסת אורי אבנרי שאל את שר־החקלאות:

בראיון עם כבוד השר, ששודר בליל־שבת, ה־23 במארס 1979, אמר כבוד השר דברים שנשמעו כעידוד למתנחלים בגדה המערבית לבצע פעולות בלתי־חוקיות, כאותן ש־ביצעו מתנחלי עופרה ברמאללה. כן השתמע מהם שהשר מעודד את המתנחלים לצבור נשק.

בקטע אחר של הדברים איים כבוד השר, כי התנגדות תושבי הגדה לחוזה־השלום עם מצריים עלולה להביא עליהם אסון לאומי מסוג זה שאירע ב־1948, והדברים מתפרשים כאיום בגירוש המוני מן הארץ, או ביצירת תנאים שיביאו לבריחה המונית.

אני מתכבד לשאול:

(1) מה היה הנוסח המדוייק של דברי השר בשני קטעים אלה של הראיון?

(2) האם מסכים כבוד השר לפירוש הנ"ל של הדברים?

(3) אם לא — כיצד מפרש כבוד השר את דבריו?

(4) האם דברי השר מבטאים את עמדת הממשלה בשני נושאים אלה?

תשובת שר־החקלאות אריאל שרון:

(1) אבקשך לפנות לרשות־השידור, ודאי יאותו לתת לך הנוסח.

(2) אינני עוסק בפרשנות.

(3) אינני מפרש.

(4) מציע שתבקש ממזכיר־הממשלה עמדתה בנושאים אלה.

היו"ר בנימין הלוי: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אורי אבנרי.

אורי אבנרי: האם אני למד מהתשובות שהשר אינו יודע מה הוא מדבר, ואינו זוכר מה הוא דיבר? (השר אריאל שרון אינו עונה).

השר דנדאו
האם ילך הנהג לפסיכיאטר?

שמואל טוידאנו: לא ניתנה תשובה לשאלה ה־נוספת.

שר־החקלאות אריאל שרון: השאלה הנוספת אינה ראויה אפילו לתשובה.

מי ילך לפסיכיאטר?

אשר מטפל פסיכיאטר באדם, שיש לו בעיות נפשיות, והוא נוכח לדעת כי האיש עלול לסכן את הציבור בנהיגתו בכלי־רכב — האם הוא חייב להודיע על כך לשילטונות?

זוהי שאלה מרתקת.

ההיגיון השיטתי אומר: בהחלט כן. הודעה כזו יכולה להציל חיי־אדם, וגם את חייו של האיש המופרע עצמו.

ואמנם, השר חיים לנדאו כלל מיצווה זו בהצעת־חוק ארוכה לתיקון פקודת התעבורה. רוב הנואמים עליה חייבו את הרעיון. הם הופתעו כשהתנגדתי לכך בתוקף.

דעתי היתה כי שכר המיצווה יוצא בהפסדה. אם יידע אדם מופרע כי פנייתו לעזרת פסיכיאטר או פסיכולוג

מחוץ לפרוטוקול

עלולה להביא לאובדן רשיון־הנהיגה שלו, הוא עלול לוותר על הטיפול.

לעתים קרובות קשה לאדם מופרע או חולה־נפש להתחיל בטיפול. אם אין מאשפזים אותו בכוח, מעטים הסיכויים שיגיע בכלל לידי פסיכיאטר, אלא אם כן הוא משתכנע שיקבל עזרה במצוקתו. האם יש טעם בחוק שיפעל בכיוון ההפוך, המערער את אמון החולה ברופאו וההופך את הפסיכיאטר לאוייב בעיני המטופל? ואיזו תועלת תצמח לחברה אם חולי־רוח לא יפנו כלל לפסיכיאטרים, וימשיכו להתהלך ברחובות (ולנהוג ב־מכוניות) בלא טיפול?

יצחק יצחקי וכמה ח"כים אחרים קמו ותמכו בדעתי זו, והחל ויכוח מעניין. גם סיעת של"י התפלגה, כאשר מאיר פעיל תומך בהצעה שהתנגדתי לה.

אף מילה מויכוח מעניין זה לא זכתה בפירסום בעתונים.

עיקר הצעת־החוק של לנדאו היתה העלאה דראסטית של קנסות התעבורה, עד 150 א"ל ף לירות. התנגדתי גם לכך באופן קיצוני, לדעת מומחים רבים (העולם הזה 2176) עונשים דראסטיים אינם משפרים את התנהגות הנהגים. הצעתי תחת זאת להעמיד את הטלוויזיה לרשות הסברה ענייינית של גורמי התאונות, לבטל את כל המיסים על מזגני־האוויר במכוניות, לחייב את כל האוטובוסים והמוניות בהתקנת מזגנים, להנהיג חינוך לנהיגה בבית־הספר התיכון, ועוד.

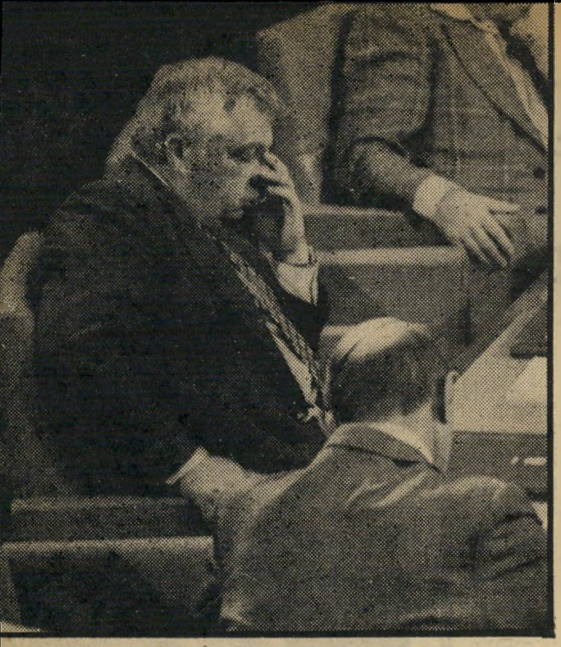
הזכרתי לשר לנדאו (קראתי לו בשם „גונדר אברהם", כינויו המחתרתי) שגם מפקד הכוחות הבריטיים בארץ בימי המנדאט, הגנרל סר אוולין יו בארקר, נכשל כאשר ציווה על חייליו „להכות את היהודים במקום היחידי הכואב להם — בכיסם".

הוויכוח, שהתנהל באולם כימעט ריק, בהעדר כל העיתונאים, היה מעניין למדי. ח"כ אגודת־ישראל יהודה מאיר אברמוביץ, אשר ירש את מקומי כלוחם למען חגורות־בטיחות, הציע לחייב את הנהגים לחגור חגורות אלה גם בעיר. אצל לנדאו, כך נסתבר, הבעייה העיקרית היא הגבלת המהירות בכבישים — הצעה שגם לה אני מתנגד. מאיר פעיל, לעומת זאת, חייב את רוב הצעותיו.

בסוף הייתי הח"כ היחידי שהצביע נגד העברת ההצעה לוועדה.

הצרה היא שהכנסת אינה מסוגלת להתמודד ברצינות עם בעיית הקטל בדרכים. כי זהו נושא המפתה לדמגוגיה זולה, בעוד שאינו מעודד להתעמקות רצינית. כל־כך קל לבכות את „הרצח בכבישים", לגדף את הנהג הישראלי הנוראי (וכל אחד מתכוון, כמובן, לזולתו), לתבוע את קריעתו לגזרים. קל גם להציג תוכנית מבריקה לפיתרון. אבל קשה מאד לטפל בבעייה ברצינות, באופן ענייני ואחראי, אשר יביא לתוצאות.

וכך, מאז שאני זוכר, דנה הכנסת פעם־פעמיים בשנה

השר שרון
האם השר אינו יודע מה הוא מדבר?

בנושא זה, שופכת קיתון של מילים ודמעות, והכל נשאר כמו שהיה. שר הולך ושר בא, תוכניות מרהיבות עולות ונשכחות, והנהג כמינהגו נוהג.

מצלמות וגויים

אשר רנה הכנסת בטלוויזיה, האולם תמיד מלא. כל אחד מבין כי הטלוויזיה תבוא לצלם ויכוח על הטלוויזיה, ומי לא ירצה להצטלם?

בוויכוח כזה, מובטח גם „ויכוח סוער", כאשר חברי־הכנסת ממטירים זה על זה קריאות־ביניים זועמות, מתוך תיקווה שהמצלמה תפנה אליהם ותנציח אותם, לשימחת בני־המישפחה והשכנים.

כך היתה גם הסערה סביב הדחתו של מוטי קירשנבאום. הרבה רעש, „הכנסת סערה", והתוצאות — אפס. חייקה גרוסמן הציגה את הבעייה נאמנה, השר זבולון המר גילגל את עיניו כלפי מעלה בהבעה של סבל וקריאה לעזרת האל. וזמי לפיד, שישב ביציע, נראה כנהנה. רק כאשר קרא מאיר פעיל את עצומת־המחאה של עובדי הטלוויזיה, נראה לפיד פחות מאושר.

כעבור כמה שעות, לעומת זאת, דמה האולם לבית־קברות. חמישה ח"כים, וביניהם אני, נימקו הצעות לסדר־היום בעניין הוצאתו־להורג של חביב אלקאניאן, מי שהיה ראש הקהילה היהודית בטהראן. נראה שהנושא אינו מעניין, כי שאר הח"כים והעיתונאים לא כיבדו אותו בנוכחותם.

גם על דיונים מסוג זה רובצת קללה. יש שיגרה קבועה: מדברים על השואה, מעלים את זכר שישה המיליונים, ומתארים את מצוקת היהודים המסויימת שדנים בה (בבריתהמועצות, בסוריה, באתיופיה, ועכשיו באיראן) כהמשך ישיר לאושוויץ. הכל פשוט, כל המליצות בדוקות, אפשר לשכפל את הנאומים מראש במכונת־שיכפול.

הסיעות הסוציות

גילים לחלק את הכנסת בין „יונים" ו„ניצים". אך ההרכב האמיתי שלה מסובך הרבה יותר.

יש בכנסת מעין סיעה יונית־ליברלית. אין שום תיאום בין חבריה, וגם אין ביניהם הידברות מוקדמת על שיטות־פעולה. אך יש מעין תיאום אוטומטי. בין חברי סיעה זו הייתי מונה את דויד גלס ואברהם מלמד מהמפד"ל, יוסי שריד ממיפלגת־העבודה, מרדכי וירשובסקי מש"י, שולמית אלוני מר"צ, חייקה גרוסמן ממפ"ם (כשאינה כבולה על־ידי שיקולים מיפלגתיים), מאיר פעיל ואני. כימעט בכל הוויכוחים, על מיגוון רב של נושאים, אנחנו מוצאים את עצמנו באותו הצד של המיתרס.

ממול נמצאת סיעה דומה, החוצה גם היא מחיצות מיפלגתיות מקובלות. זוהי הסיעה הניצית־קנאית־לאומנית־דתית, הכוללת ח"כים כמו גאולה כהן ומשה שמיר, חיים דרוקמן ויהודה בן־מאיר, בנימין הלוי ויגאל הורביץ, וחבריהם במיפלגות האחרות.

בין שתי סיעות־לא־סיעות אלה נמצאת המאסה הגדולה של חברי־כנסת, אנשי הליכוד, המערך ושרידי ד"ש, ה־פועלים לפי מצב־הרוח, רוח־הרחוב ושיקולים של כדאיות. אין זה מראה מרהיב.

החלוקה לפי הרמה האישית מדכאת עוד יותר. בכל כנסת היתה חלוקה בין כמה אנשים אינטליגנטיים, הרבה אנשים בינוניים, וכמה כסילים גמורים, שאיש לא ידע בדיוק איך הגיעו לשם.

בכנסת הנוכחית הופר האיזון. מיספר האנשים האינ־טליגנטיים ובעלי־הרמה הצטמצם עד להחריד. מיספר הבינוניים גדל. אך בעיקר גדל מיספר הכסילים — אנשים שאתה יודע מראש שאין להם אף מילה אחת של טעם להגיד על כל נושא שהוא בעולם. (בין הבינוניים יש רבים שיש להם מומחיות כלשהי לפחות בנושא אחד, ועל נושא זה הם יכולים להגיד דברי־טעם.)

מי הוא מי? זהו אחד מפילאי הכנסת: אין על כך חילוקי־דיעות. מכיוון שהח"כים מבלים ביחד הרבה מאד שעות, ושומעים זה את זה עד בוש, קיימת ביניהם הסכמה גמורה על רמתו של כל אחד מהם. אילו היה מישהו מעביר בחשאי שאלונים עם שמותיהם של 120 הח"כים, היה מוצא כי על כל ח"כ יש הסכמה בין 119 עמיתיו.

אורי אבנרי

(המשך מעמוד 37)

שית ופסיכולוגית. עד כי תוכל לזכות שוב באמון הציבור, שמאס בה ב־1977 ? מי ינהיג אותה במשימה זו ?

השבוע נורתה היריה הראשונה במאבק זה. אך לא ברור מי ירה אותה.

הדבר בא בסידרת־המאמרים של אמנון ברזילי ביומון הארץ. הכתב־לענייני־מיפ־לגות גילה כי מתנהלת במיפלגת־העבודה פעולה שקטה ושיטתית להקמת גוף מרכזי חדש, שבראשו עומדים יעקב לווינסון, איש־המיסתורין של בנק־הפועלים, ומוסה חריף, שליט התנועה הקיבוצית של ה־מיפלגה.

האם היתה זאת הכרזת־מילחמה ראשונה של לווינסון ואנשיו ? מי שמכיר את שי־

בגין ועזר בכנסת

חיבוק אחרון ?

טותיו של הבנקאי שונא־הפירסומת, הטיל בכך ספק. הועלתה ההשערה ההפוכה: ש־היתה זאת יריה מצד שימעון פרס, כדי להחניק את הנסיון בעודו באיבו.

אך מאמציו של לווינסון נראים רציניים. הוא עטור היקה כמו ש־חוקר נם כלכלי בכנק שיזו, וכמי שמוכשר לבנות מערכת מסועפת של נאמנים. יש לו דיעות מגוב־שות ומתקדמות בשטח החברתי, וגישה יונית לעניינים מדיניים.

למי שסבור כי מיפלגת־העבודה זקוקה לשיקום רעיוני, נראה לווינסון כאיש מת־אים, לעומת פרס חסר־העקרונות וה־חלקלק.

עד כה עמדה המיפלגה בסימן המילחמה והשינאה השוררת בין פרס ויצחק רבין. אך רבים במיפלגה סבורים כי משניהם לא תצמח הישועה, וכי יש להעלות מנהי־גים חדשים לגמרי. יצחק נבון, המעורר את פחד הליכוד, אינו נראה כמועמד מע־שי. יומרתו של מרדכי גור היא מגוחכת. יעקב לוינסון הוא בעל הסיכוי הרב ביותר.

אך לא תהיה זאת דרך קלה, והניצחון אינו מובטח לכלכלן הנחבא־אל־הכלים. שימעון פרס ואנשיו הם בעלי יכולת רבה במיפלגה, והם יעשו את הכל כדי לטרפד כל מתחרה.

לאנשי פרס יש טענה פשוטה: אין שום צורך במהפכות. השילטון יחזור למיפלגת־העבודה אוטומטית, כתפוח בשל הנופל מן העץ, מפני שהליכוד ינחל כישלון טוטאלי.

זה עשוי להיות נכון — אלא אם כן יקום כוח חדש, שיאסוף אל קירבו את מאוכזבי הליכוד ו־מיואשי ד"ש, שאינם־רוצים בי־שיכת המערך שיא שכח כלום ולא למד כלום.

במדינה

הממשלה

מהירות שיא

?פתע פשטה בכך
רחבי הארץ ההרגשה:
העסק אינו דופק

התאריך ההיסטורי — ה־17 במאי — עבר מבלי לעורר תשומת־לב. חוץ מכמה עיתונאים, המחפשים תמיד נושא לכתי־בה, לא ציין אותו איש.

ראשי הליכוד, שהשתוללו לפני שנ־תיים מרוב שימחה, לא עלזו השבוע. השימחה היתה מהם והלאה — מילבד שימחה אריליך.

לא היו חגיגות־ניצחון, עצרות־ניצחון, תרועות־ניצחון.

תחת כל אלה עמדה בחלל תחושה עמו־קה של כישלון, חשש ותיסכול.

כלפי מטה. אין דבר מיסתורי יותר מ־אשר דעת־קהל. היא מורכבת מדעתם של מאות אלפי בני־אדם בודדים, המושפעים מאלף ואחת תופעות שונות. ובכל זאת מורגש ביום בהיר אחד כי „דעת־הקהל השתנתה".

זה קרה השבוע — בלי קשר לתאריך ההיסטורי. לפתע, בוקר אחד, היה ברור לכל: שילטון־הליכוד נתון בסכנה.

העידו על כך המיספרים היבשים של הסטאטיסטיקאים. המערך השתווה במיש־אלי דעת־קהל לליכוד. ההתאוששות ה־קצרצרה של הליכוד, שבאה עם חתימת הסכם־השלום עם מצריים, כבר נשברה. המגמה היא ברורה — כלפי מטה.

אך לא היה צורך בסקרים סטאטיסטיים. הדבר היה מורגש ברחוב, במישרדי ה־מיפלגות, בבתי־הקפה.

עוד לפני כמה חודשים כלל לא עלה על הדעת כי הליכוד עלול להפסיד את השילטון כבר בבחירות הבאות. השבוע לקחו גם ראשי הליכוד אפשרות זו ב־חשבון, והזכירו אותה בוויכוחים פומביים.

חצי מעברה. מה גרם לכך ?

היו בליכוד שהתנחמו בכך שזה הכל עניין כלכלי, אריליך נכשל. אם ישתנה ה־מצב והאינפלציה תקטן, יסתדר הכל.

זוהי טעות גמורה. האינפלציה הדוהרת היא, אולי, הסימן הבולט ביותר של כיש־לון הליכוד, מפני שניתן למדוד אותה במיספרים סטאטיסטיים. 8.7% בחודש הוא מיספר מאיים.

שימחת־השלום החמיצה במהירות מד־הימה. אסון נהריה, פעולות־המילחמה ב־לבנון, החלטות הממשלה והתגובות הבאות ממצריים מנחילים לכל את התחושה כי השלום המייחל לא בא, אלא רק הסכם־נפרד עם מצריים. החלטת הליכוד להח־זיק בכל מחיר בגדה המערבית עוצרת את הגלגלים שהיו צריכים להוביל אל גן־העדן.

הזעזועים ברשות־השידור פיזרו את האשליה כאילו מתכוון הליכוד לשמור על מישטר ליברלי פנימי. יותר מכל אדם אחר, הצליח טומי לפיד (ראה הנדון) לעו־רר את הציבור ולשכנעו, כי הפנים ה־מחייכות של הליכוד הליברלי היו מסיכה.

אנשי הרוח והאומנות החלו מואסים בליכוד — ואין סכנה גדולה מזו. אנשי־הרוח „אינם שווים חצי מעברה," כדברי בני־האלמוות של יוסף אלמוגי. גם מיפ־לגת־העבודה למדה שזוהי טעות מרה.

זה מתמוטט. מה קרה השבוע ? שום דבר מייוחד. אך איכשהו החלה רוח חדשה מנשבת בארץ. הרבה יובלים קט־נים של אי־שביעות־רצון התאחדו בנחל אחד. ונחל שואף, מטיבעו, להפוך לנהר ולזרום אל הים.

פעם זה קרה למיפלגת־העבודה, בימי כהונתו של יצחק רבין. לפתע, בלי סיבה בולטת אחת, החלה פושטת בארץ הדיעה ש„העסק אינו דופק," ש„השילטון אינו מתפקד," ש„זה מתמוטט."

השבוע החלה אותה הרגשה עצמה פוש־טת שוב ברחבי המדינה, בכל השכבות ובכל החוגים. לגבי שילטון, שזה עתה מלאו לו שנתיים, היתה זאת מהירות־שיא.

שמח צבאי

נאמר בשלט שהותקן ליד בניין **הדסה** על־ידי המימשל הצבאי. עד מילחמת־ששת־הימים נשמר הבניין ריק על־ידי עיריית חברון, לתושבי המקום לא ניתנה דריסת רגל בתוכו. עתה מתבססות בו נשות קרית־ארבע.

„לשנו קושאן על בניין הדסה," הכריזה השבוע אחת מן הנשים הפולשות, שהשתלטו לפני כחודש ימים על הבניין, ברחוב המיסחרי של חברון. „ויותר מזה," הוסיפה אחת מחברותיה, אף היא פולשת, „יש לנו קושאנים על בתים נוספים של יהודים בעיר האבות."

הנשים הפולשות דיברו בביטחון רב, כיאה לבעל־בית, שרכושו מפוזר על פני כל העיר. אלא שקושאן אמיתי, המעיד על בעלותן על בניין אחד לפחות בחברון לא היה בידיהן.

הן חזרו על סיפורן שוב ושוב, באוזני עיתונאים רבים, שעלו־לרגל לחברון, כדי לדווח על פלישת הנשים מקריית־ארבע. שכן כולם הבינו, אוהדי הפולשות ומת־נגדיהן, כי תפיסת בניין הדסה הוא רק צעד ראשון בתוכניתם של הרב משה לוויינגר וחבריו מגוש־אמונים, להשתלט על בניינים ובתים נוספים בעיבורה של העיר, עד הפיכתה עיר יהודית.

בזה כוחנו!

ירפה שונה מגירסת הפול־שות הציג השבוע עורך־דין אברהם פרנקו, אחד משלושת האפוטרופסים על רכוש כוללות חברון, שבשמו מרבים מת־נחלי קריית־ארבע לדבר.

הראשון

הרב חיים בג'אין, שהיה רב הקהילה ומנהיגה בשנותיה האחרונות. הרב ניהל את רכוש הקהילה בחברון ביחד עם שני עוזריו.

הוכחה לבלוף

אנשי קרית־ארבע טוענים, כי שרידי הקהילה היהודית, שהתגוררה בחברון עד 1936, העבירו לידיהם את הבעלות על הבניינים היהודים בעיר. המיסמך המצולם מוכיח כי טענתם משוללת יסוד.

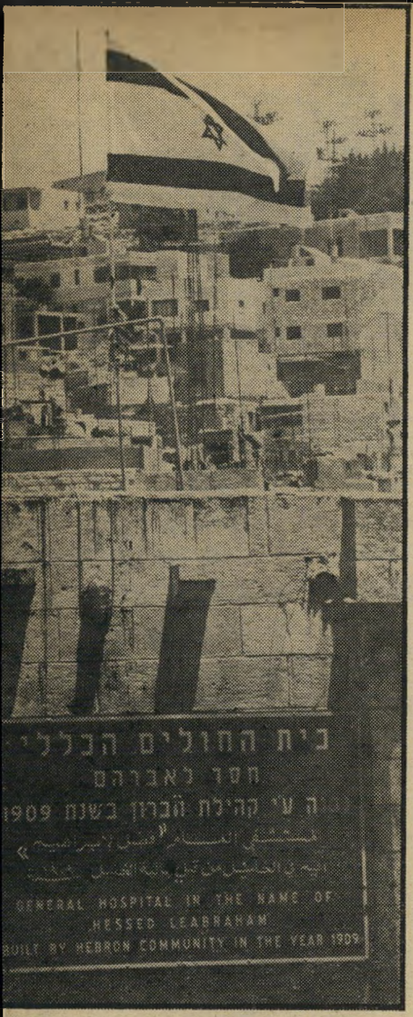
„קושאן זה שטר בעלות," הסביר פרנ־קו, יליד חברון בן 83. „למתנחלים אין בעלות ואין שטר־בעלות. לא נתנו להם. מה שקיבלו מאיתנו היא הסכמה שלנו, שישתמשו בבניינים השייכים להקדש ה־יהודי. במיכתב שנתנו להם נאמר רק, שהוועד המקומי של קריית־ארבע רשאי להקים בבנייני היהודים שבעיר חברון מוסדות תורה וחסד למיניהם. לא יותר."

על סמך מיכתב זה פלשו הנשים ל־בניין, כשהן מצויידות בסלי־אוכל, חומ־רי־ניקוי וספרים. בתחילה ניסו החיילים למנוע מהן את השהות במקום, אך ללא הצלחה. „תראו," אמר חייל צעיר בנימה של התנצלות, „לא נעים, אי־אפשר להש־תמש בכוח נגד נשים וילדים. וחוץ מזה

מגלה: הפלישה לבתי חברון

נערכה על סמך טענות כוזבות לבעלות

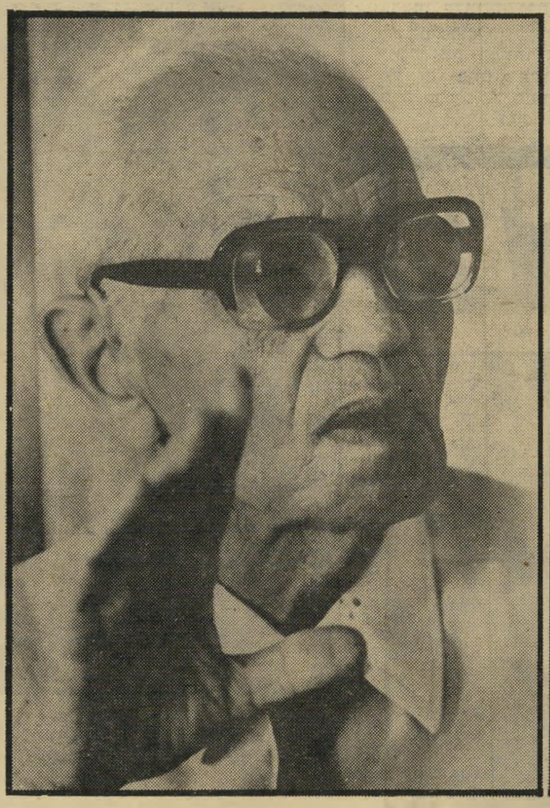
תרחית בחברון

בניין וחיכה לחולים. אך הם לא באו.

חלפו כמה שנים, וכאשר הגיעו עוד תרומות, מבומבי שבהודו, החליטה ה־עדה הספרדית, שהיתה עדת הרוב, להו־סיף קומה לבניין הישן. וכך היה. בחגי־גות חנוכת הבית השתתפו כולם — ספר־דים ואשכנזים, יהודים וערבים. וכשתמו החגיגות חיכו במקום לא רק רופא, אלא גם אחיות ורוקח. אך חולים לא באו. ה־חברונים מספרים עד היום בגאווה, כי המחלה היחידה שממנה סבלו היתה חום גבוה, והתרופה היחידה שבה השתמשו — שמן קיק. בית־החולים נשאר בשממונו, אך כשהיו מגיעים אורחים נדבנים מ־ארצות רחוקות, היו בני המקום אוספים כמה זקנים, מלבישים אותם בבגדי־חג־לים ומשכיבים אותם במיטות צחורות.

זקני חברון מימין: יוסף חסון, המתגורר היום בשכונת מקור־ברוך בירושלים. בן 81, יליד חברון. למד רוקחות ובימי מילחמת־העולם־הראשונה שימש כרוקח בנצרת. היה חייל בצבא התורכי. עורך־דין במיקצועו. משמאל: אברהם פרנקו. בן 83, יליד חברון. כחברו, חסון, היה גם הוא רוקח וחייל, שלמד מישפטים וזכה בתואר עורך־דין.

הדגל והשלט נקבעו במקום על־ידי המימשל הצבאי. בשלט לא מצויין כי בית־החולים הוא מוסד יהודי.

רק אחרי מילחמת־העולם הראשונה, כש־התברר שעדת הספרדים מתקשה לשאת בהוצאות המירפאה, הסכים אירגון נשות הדסה בארצות־הברית לקחת את המוסד תחת חסותו. הסדר זה נשאר בתוקפו רק שנים ספורות, עד שלהי 1929. אז התרחש הטבח ביהודי העיר — 67 נהרגו והיתר פינו את העיר. אחרי מאות שנים שבהן נשמרה רציפות היישוב היהודי במקום. יהודי חברון הפכו פליטים והתרכזו ברו־בם בירושלים.

פלוס הפרשים

כ עבור יותר משנה, בתחילת 1931, אירגן חכם ספרדי מילידי חברון קבוצה של כ־160 איש, כולם חברונים

(המשך בעמוד 48)

אין פקודה לעשות זאת. רק לדבר ולנסות לשכנע." אך הדיבורים ונסיונות השיכ־נוע לא הזיזו את הנשים ממקומן.

אחת הפולשות, ששמעה את דברי ה־חייל מבעד לחלון, קראה בקול: „בזה כוחנו, בזה כוחנו!"

החייל היה נבוך, חייך כמבויש, הפ־טיר „מה־אני־יכול־לעשות" והסתלק. ה־אשה מן החלון אזרה עוז והסבירה בקול: „ידענו שנגד נשים לא יעזו להפעיל כוח, לכן באנו, רק נשים וילדים."

חברותית, שניקבצו סביבה, הינהנו ב־ראשן לאות הסכמה. מפעם לפעם שכחו את מלאכת השיכנוע של העיתונאים ו־ניפנו לצעוק על ילדים ערבים, שהתגו־דדו ברחוב, בסמוך לבתיהם.

„מה אני יכולה לעשות, מלבד לסבול ולשתוק," שאלה דיירת ערבית מן הבית השכן, מבלי שהתכוונה לקבל תשובה. השכנה, מורה במיקצועה, בת למישפחה חברונית מדורי־דורות, פתחה מעט את סגור־ליבה: „אם אני אעז להגיד להן משהו, או לבקש אותן שלא יפריעו בש־עות הערב, מי יודע מה יעשו לנו. אנחנו מעדיפים לשתוק, כדי למנוע מראש כל התפרצות מצידם. יש לנו כבר ניסיון מר מאד עם האנשים האלה."

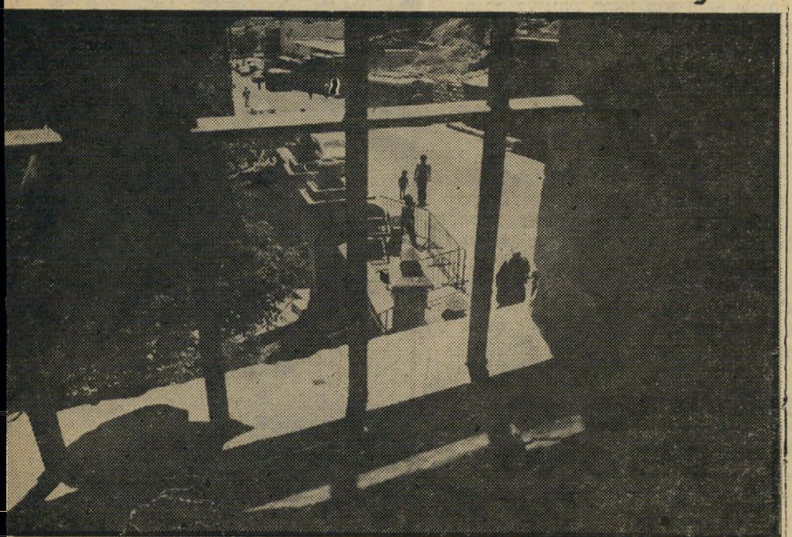
שכנה אחרת, קשישה, ספקה ידיה ב־חוסר־אונים ואמרה: „הן יושבות בפנים הבית וצוחקות כל היום, ואילו אנו יוש־בות מולן, שותקות ובוכות." ואמנם, שי־חת הפולשות עם בעליהן, המגיעים מדי ערב אל סביבת הבניין, נשמעת למרחוק. צועקים מעבר לגדר, צוחקים על אולת־ידה של הממשלה, שואלים מה נשמע ומוסרים דרישות־שלום.

הוסיפה הזקנה הערביה: „אנחנו מחכים שהממשלה תעשה משהו. שיבינו..." הת־ערבה בדבריה המורה: „פה יושבים כולם על חבית אבק־שריפה. יתכן שאפשר להתאפק עוד קצת. אולי. אבל התפרצות מוכרחה לבוא, ואז יהיה קשה."

רק שמן קיק

ך אשיתו של בניין הדסה בשלהי המאה הקודמת. על שטח קרקע, בין רחוב שללי לרחוב שיהדא, שנרכש בכס־פי תרומות שניתנו לעדת הספרדים ב־חברון, נבנה הבניין שנועד להיות בית־חולים.

כאשר הושלם הבניין הגיע לעיר ה־דוקטור ורמנס, מפרנקפורט, התמקם במ־קום וחיכה לחולים. אך הם לא באו. מאו־חר יותר הגיע לעיר דוקטור אחר, אנטין, גם הוא יליד גרמניה. הוא התמקם ב־

מבעד לסורגים תושבי חברון הערביים מתבוננים בנשות קבוצת־ארבע שפלשו לבניין הדסה ומבלות בו במצב־רוח עליז. הפולשות משוחחות מעבר לסורגים בצעקות, מרעישות, ומפריעות לתושבי הסביבה.

המאהב: לא ה"יתי כלל במקום. הור
שרחל רצתה לחזור לבעלה. א

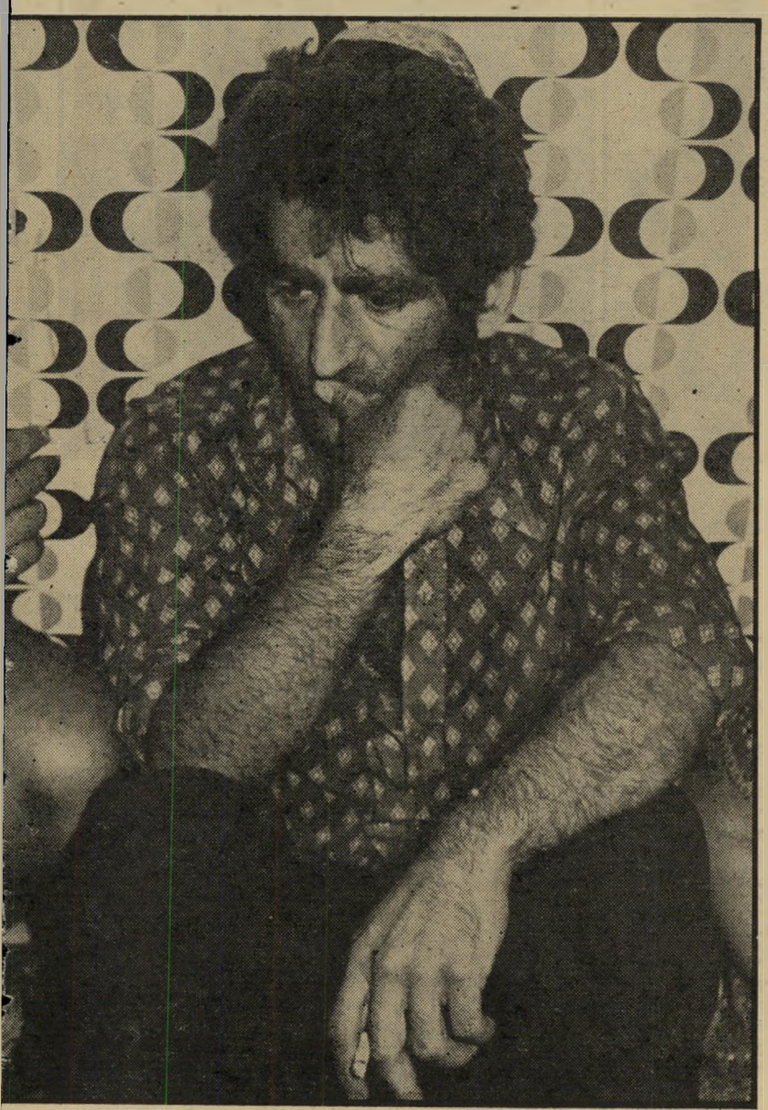

מלווה בריבית ומארגן משחקי־קלפים, מזה הוא חי. הוא עדיין נשוי עם תשעה ילדים. הבן־אדם הזה מוכר בכל נתניה, במישטרה טוענים שיש לו שם תיקים והוא מוכן לעסוק בכל עבודה מלוכלכת.

„רחל כמעט לא עבדה, רק קצת בניקיון. הזניחה את הילדים שלה, שימעון ודליה. כמה פעמים שבר החבר שלה את הדלת וכשנכנסתי לתקן את הדלת, ראיתי שהכל מלוכלך, מסריח. הילדים שלה היו תמיד מלוכלכים. לילד היתה קרחת וחוא היה מלא פצעים. הילדה היתה שקטה. לפעמים היתה יורדת לשחק עם הילדים על הדשא בחצר. שימעון ודליה לא רצו לעזוב את האמא שלהם. אף פעם לא ראיתי אותם משחקים עם הילדים של השכנים. אף אחד לא רצה לדבר איתה כאן. היתה לה רק חברה אחת, הסבתא מהקומה הרא־שונה. רחל היתה באה אליה לפעמים לראות טלוויזיה ולשפוך את הלב.

„המישפחה של רחל טוענת שיכולתי למנוע את המוות. אני לא יכול לענות על זה. ביום ראשון בערב ישבתי עם כמה חברים על המירפסת. פיתאום שמענו

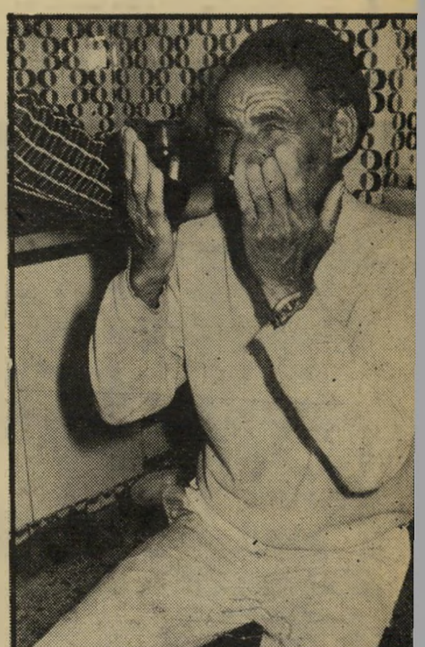
מי הרג א

אם הפשוט שאותו פגשה בשוק בנתניה. כשרצתה לחזור לבעלה גילתה כי מאוחר מדי.

רחל, כפי שנראתה בזמן שעוד חיה עם בעלה באושר. רק ארבע שנים אחרי החתונה זנחה את בעלה לטובת המאהב.

סבא שימעון, אבי הבעל, בביתו מת־אבל על מות הנכד ומבקש מאלוהים: „תביא על שלום את הנקמה."

צ עקות מחרידות זיעזוע בבוקר היום השני בשבוע שעבר את דיירי הבית ברחוב קדושי־עיראק 22/5 בנתניה. השכנים מיהרו לצאת לחדר־המדרגות, שם נתגלה לעיניהם מראה מחריד — שכנתם, רחל קקון, החזיקה בזרועותיה את בנה שימעון בן השנתיים, שהיה ללא רוח־חיים. האם עצמה היתה אחוזת הלם. „לא ידעתי שהוא מת, לא ידעתי שהוא מת," צעקה.

אחד השכנים, בחור בשם אברהם („בבר") מלול גילה יוזמה, והסיע את האם ובנה לבית־החולים לניאדו, שם נקבע, סופית, מותו של התינוק. מישטרת נתניה פתחה בחקירה. השכנים הששו לשתף פעולה. לדבריהם, מתגוררת רחל במקום כבר שמונה חודשים. היא נמצאת בהליכי־גרושין מבעלה, וחיה עם אדם אלים שהכל פוחדים ממנו. „אנחנו לא ראינו, לא שמענו, לא יודעים שום דבר," אמרו לחוקרים. אחרי שהובטחה להם הגנת־המישטרה נרגעו ומסרו עדות.

„יכולתי למנוע את המוות"

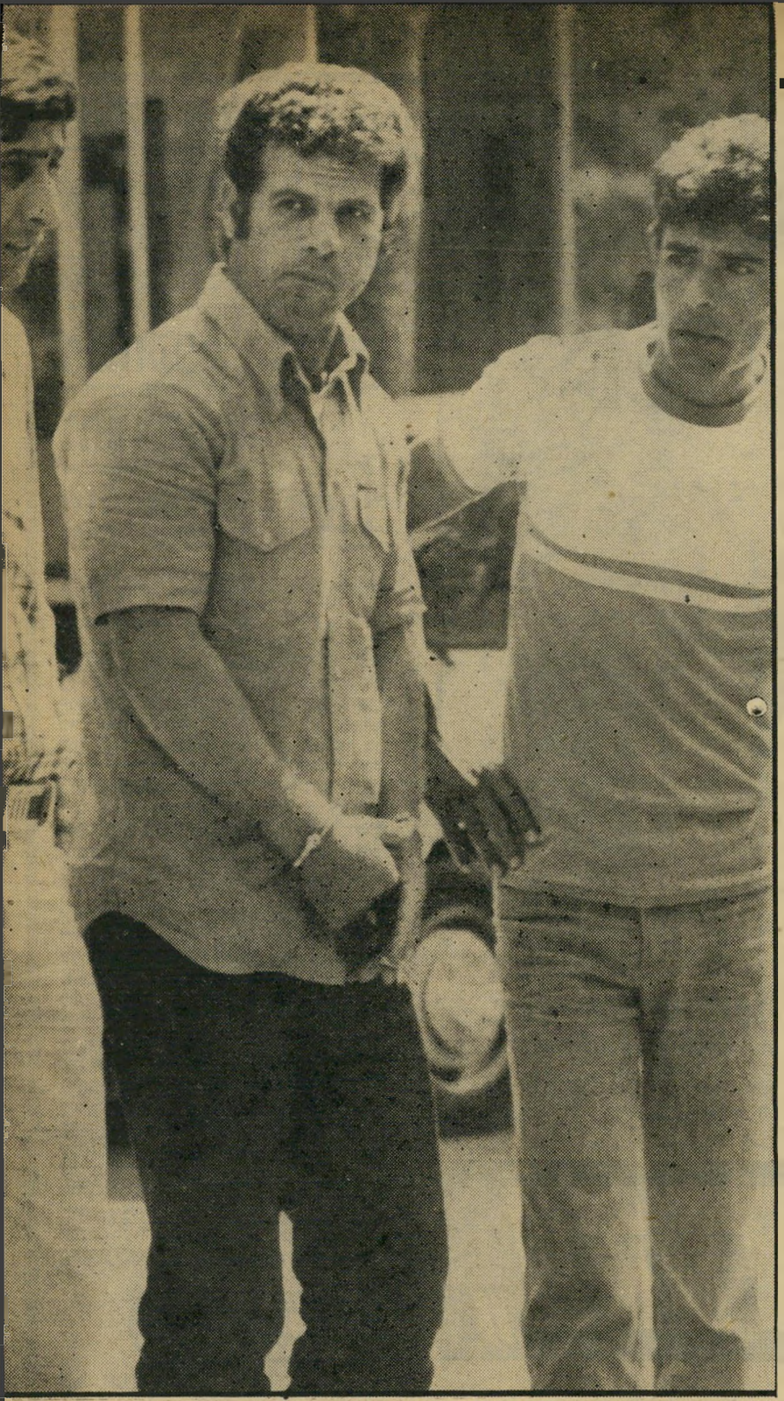
ס יפר אברהם מזוז: „אני מכיר את רחל מאז שבאה לכאן. היא זרקה את בעלה מהבית. הוא קצת לא בסדר. שותה הרבה. לא היתה לו מילה בבית. היא היתה מרביצה לו וסרבה לתת לו להיכנס הביתה. גם החבר שלה אלכוהו־ליסט. קראו לו שלום הג'ינג'י. הוא היה

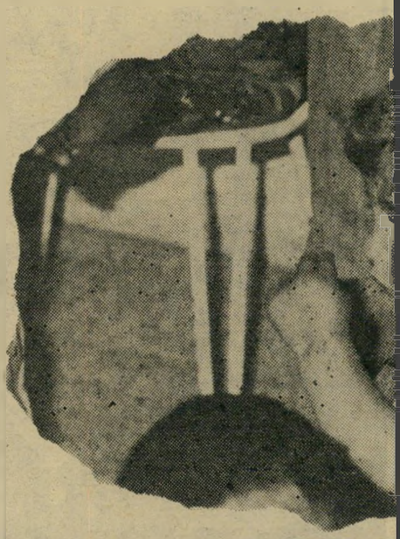
אבא וסבתא

מתאבלים. סבתו של הילד שרטה את פניה באכזריות לאות אבל. אחת הקרובות מנסה לנחם אותה, אך היא צועקת: „שימעון, הכל בא מאלוהים." מאז המיקרה הפסיק האב לשתות והתחיל לעבוד.

האשה: המאהב הרג את הילד מפני

ת המאהב: בעלי היה איתי בבית

את הילד בוכה. החברה שלי אמרה לי שכדאי לעלות, אולי החבר שלה מרביץ לילד, אולי הוא שיכור. אני הייתי רגילה לצעקות ולמכות שלהם. לא ייחסתי לזה כל חשיבות. אחרי כמה זמן ראיתי את רחל יוצאת. היא לקחה מונית ונסעה העירה. התינוק הפסיק לבכות. החבר שלה סגר את הדלת ויצא. אחר־כך היא חזרה והלכה לישון. גם אני הלכתי לישון.

„למחרת בבוקר שמעתי פיתאום את רחל צועקת לשכנה: ‘סבתא, סבתא, צאי החוצה,’ כשהזקנה פתחה את הדלת, היא נתנה צריחה. שמעתי את כל השכנים צועקים ואז התלבשתי מהר, פתחתי את הדלת וראיתי את התינוק כזה יבש וקר כמו קרש בזרועותיה של רחל. לקחתי אותו ואת אמו ותפסנו טרמפים לבית־החולים. הרופא קבע שהילד מת ולא רצה לספר לאמא. אני הייתי צריך לספר לה את זה בעצמי. זה היה נורא. אני עדיין בהלם, אף פעם בחיים שלי לא קרה לי דבר כזה.“

מישפחתה של רחל ככון גרה באשקלון. האב, עמוס שמואל הוא עיוור, נתמך־

ת שימשון?

המאהב החשוד

שלום צרור מובל לבית־המישפט כשעל פניו הבעה לגלגנית. לפני שנכנס אל אולם המישפט נישק החשוד לבנו בן החודש, והבטיח לאשתו כי „הכל שטויות, עוד היום אני משתחרר.“

סעד, שחי בדירה צנועה בת שני חדרים עם אשתו, לעונה, פועלת ניקיון. הם שמעו על המיקרה ביום שני בבוקר. סיפרה אחר־תה של רחל, מרגלית: „קראו לי לטלפון על הבוקר. זאת היתה רחל. היא אמרה רק מישפט אחד: ‘תבואו מהר, הילד חולה’. שאלתי אותה מה קרה, אבל היא רק אמרה לי: ‘אם לא תבואו עכשיו, הילד ימות.’ נסענו, אני והורי, לנתניה. באנו לבית של רחל. היא לא היתה. הלכנו להורים של אפרים, בעלה של רחל, ומצא־

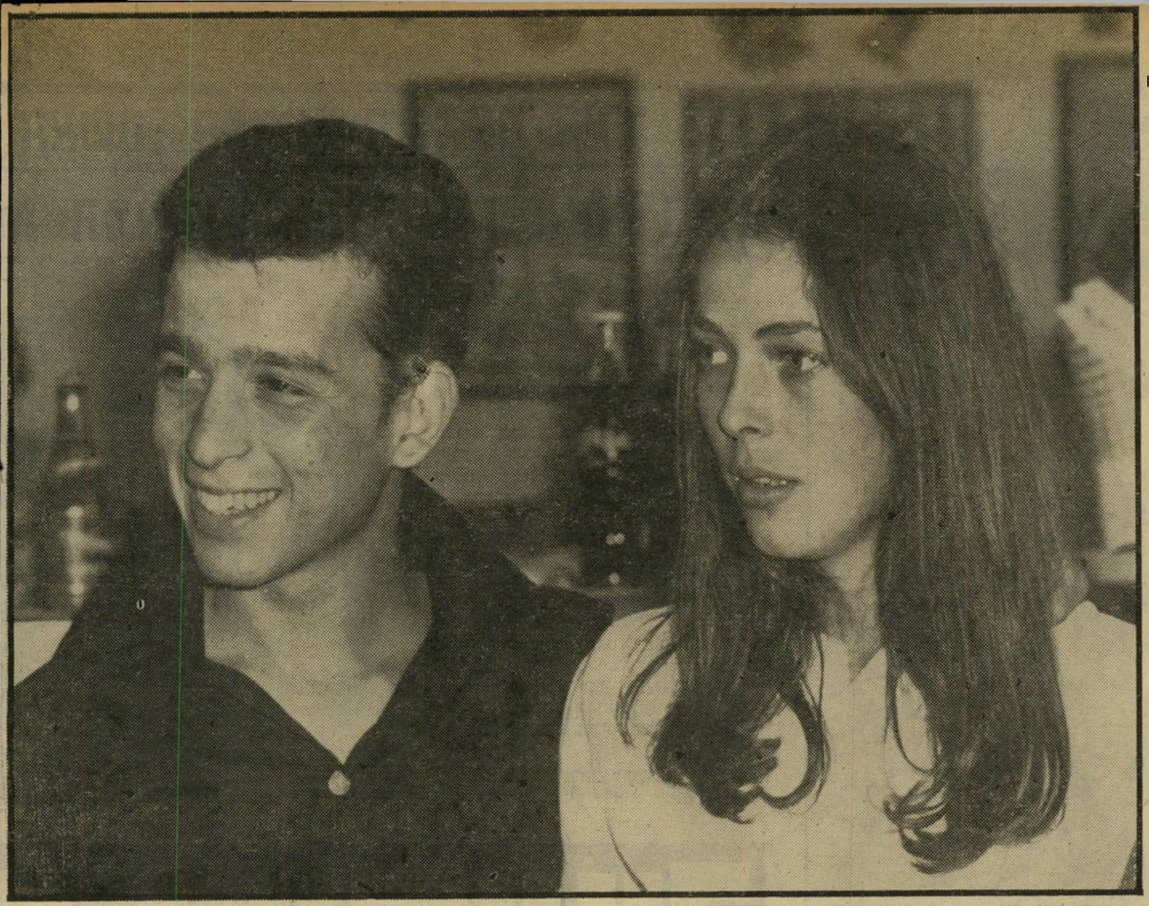
(המשך בעמוד 48)

מקום הפשע

חדר־השינה של הילדים בבית של רחל. על השולחן נשארה מזכרת — חבילת יום הולדת, שקיבל שימעון מחבריו בגן, יומיים לפני שנהרג. בדירתה הדלה לא נמצאו כמעט צעצועי־ילדים.

„הוא רימה אותי, ולא היה טעם לחיי!" אומרת השחקנית הצעירה. „הבאתי לה פסיכיאטר!" משיב במאי בסרט

איבון מיכאלי ויפתח קצור בסרט
אני אוהב אותך

„אילו רצתה יכלה להפוך פיי דנאווי הישראלית," כך אומרים עליה אנשי קולנוע, שעבדו אתה בסרט יוצאים קבוע. כך אומר עליה כל מי שראה צילומים מתוך הסרט. כך אומר עליה הבמאי בועז דווידזון, שאותו היא מכנה „האיש השקרן ביותר שפגשתי בימי חיי".

אילו רק רצתה יכלה לנסוע לפסטיבל קאן בחברתם של המפיקים יורם גלובוס ומנחם גולן, לזכות במסע פירסומת שמעטות שחקניות הסרטים בארץ שזכו בו. אילו רק רצתה יכלה להצטרף אל המפיק יורם גלובוס לטכס חלוקת פרסי כינורדויד. אבל היא לא רצתה והמפיק כעס עליה מאד, ולדבריה, אף עיכב תשלום של חמשת אלפים לירות שהוא עדיין חייב לה, מתוך עשרים וחמישה אלף הלירות שהרוויחה על השתתפותה ביוצאים קבוע.

אילו רק רצתה להפוך כוכבת קולנוע אין ספק שלא היתה תובעת את חברת סירטי נוח על הפרת חוזה. אבל היא לא רוצה. צריך להאמין לה לאיבון מיכלוש. היא באמת לא רוצה להיות שחקנית קולנוע והיא חושבת שהשתתפותה בסרט יוצאים קבוע היתה שגיאה פאטאלית, שגיאה שאי אפשר לתקן אותה, למרות שבמיסגרת הסרט הזה פגשה את יפתח קצור, שאיתו היא מתגוררת בבית קטן באחד מפרברי תל־אביב.

„מה אני עושה פה?"

איבון מיכאלי היא בת 21. אחד מכתבי העיתונים הגדיר אותה כיפהפיה עוצרת נשימה. הוא לא הגזים בהגדרתו. איבון היא באמת בחורה יפה בצורה בלתי רגילה ואפילו המישקפיים עגולי המיסגרת, שהיא מרכיבה על אפה הקטן, אינם מצליחים לטשטש או לקלקל את יופייה. אין לה גוף של דוגמנית, אך יש לה גוף של אשה. איבון מיכאלי היא יפהפיה בעלת פני ילדה וגוף של אשה, אליה בכפפות של משי. אך איבון, ככל הנראה, דיברה אמת. היא באמת לא הרגישה בנוח על בימת הצילומים. היו לה ויכוחים עם הבמאי. היא טענה שאינה יכולה לסתור על פניו של יפתח קצור, חברה בסרט ובחיים. יפתח, שנדרש על־ידי הבמאי להגיד לה „כוס אמק, אני אוהב אותך!" טען בלהט כי כך לא אומרים „אני אוהב אותך" לבחורה. איבון תמכה בו בכל לב. בועז דווידזון, שאת דמותו מגלם יפתח, אמר: „אני אמרתי כך, או אל תגיד לי שאי אפשר." אך אלה היו רק מעט הצרות שהתרחשו על בימת הצילומים של יוצאים קבוע. איבון מיכאלי אומרת שאפשר היה לעשות סרט ממה שהתרחש מאחרי המצלמות. מחריפים מחזיקים אחריה אנשי הצוות האומרים, שהיא, כגיבורה של הסרט הזה היתה שוברת קופות.

במהלך הצילומים ניסתה איבון להתאבד. העניין נשמר בסוד והוחלט בין־העתונאים שידעו על כך לא לפרסם את הידיעה, כדי לאפשר לה להחלים. פסיכיאטר צמוד, ד"ר מיקי רייטר הנודע, הוצמד אל איבון למשך כל הצילומים. איבון היתה פורצת בבכי ומאבדת את הכרתה. היא דרשה להבין כל מה שהיא עושה, סירבה לחזור כמו תוכי על הוראות הבמאי ונוסף לכל אלה התאהבה ביפתח קצור.

טיפול מסור

מה בדיוק התרחש על בימת הצילומים של הסרט? מדוע החליטה הצעירה, שעד לפני כחודשיים שמרה בקנאות על פרטיותה וסרבה להיחשף לפני העתונות, לחשוף את עצמה ולגלות את פרשת נסיון ההתאבדות שלה, מדוע החליטה כי מוטב לפגוע בהוריה ובמישפחתה, שלא ידעו על נסיון ההתאבדות, מדוע החליטה איבון מיכאלי לתבוע לדין את מנחם גולן, יורם גלובוס ואת בועז דווידזון. האומנם צילומי העירום, שחרגו מהסכם החתום בין השחקנית למפיקים הם שהניעו את השחקנית הצעירה להגיב באופן כל־כך קיצוני לאישיותה ולאופייה?

ישנן כמה וכמה גירסות לשאלה הזו. הגירסה הראשונה שמורה לבמאי בועז דווידזון, שחזר בימים אלה מלוס אנג'לס. שם ערך את הסרט. דווידזון, קצוץ שיער, ממושקף, הכוכב התורן של עולם הקולנוע הישראלי, מספר: „כעת היא מספרת לכולם שאני שקרן, שאני גונב דעת. עד לפני כמה ימים הייתי חברה הטוב ביותר. רק כעת חזרתי מלוס אנג'לס. הכל בא לי בהפתעה. אני לא מבין מה הניע אותה להגיש תביעה. כשהראיתי לה את הצילומים, פרצה בבכי. אמרתי לה שלא תבכה ושאם כל־כך חשוב לה שהצילומים לא יופיעו בסרט, שתלחם על זה. אני לא מבין את העניין הזה איתה. מצד אחד היא רוצה להיות בפוזה של אשה מיסתורית ולהסתיר את פניה מהעולם ומצד שני היא חושפת את עצמה בצורה בלתי רגילה. הבחורה הזו זקוקה לחום. היא זקוקה לתשומת־לב, צריכה שיטפלו בה. יש לה איזשהו יצר של להיות במרכז. מי יודע כמה טיפלנו בה ואיזה נזקים כספיים נגרמו לנו. הרי הפסדנו שבועות שלמים של צילום. כמה פעמים צילמנו מחדש? כמה פעמים חזרנו על צילומים לא טובים?

„היו ימים שהיא היתה בדיפרסייה, שהיא לא היתה מסוגלת להוציא מעצמה שום דבר. אבל אני ידעתי שיש לי תגלית קולנועית. ידעתי שאולי שווה לסבול בגללה, מכיוון שהתוצאות תהיינה נפלאות. כל הזמן החזקתי לה את היד, שלא תיפול. הרי אם הייתי רוצה להסתיר ממנה את צילומי העירום, לא הייתי מראה לה הכל. הייתי מראה לה רק מה שהיא רצתה לראות, אבל אני הראתי לה הכל. היו לה מצבי־רוח, בכיות איומות ואני מודה שהיא לא מבינה את חוש ההומור שלי.

„בלילה שבו ניסתה לשים קץ לנפשה, בא אלי יפתח קצור ואמר: אני פוחד שהיא תעשה לעצמה משהו רע, יש לי הרגשה לא טובה. פיתאום מגיע אלי

קצור ואשת־יחסי־ציבור גפן
טלפון בהול

איבון מיכאלי ויפתח קצור בבית המישפט
למען תמימים אחרים

בגלל בושה!

הביתה טלפון ממנה. בתי ענתה לטלפון ואמרה שזו איבון. אמרתי ליפתח: לך אליה. הוא אמר: היא לא רוצה אותי עכשיו, שוב אמרתי לו שיילך והוא הלך. כעבור כמה דקות טילפנה שוב. אמרתי לה שיפתח בדרך אליה. היא ענתה: לי. סוכם בינינו בחוזה שהוא מצלם אותי בעירום רק מהפרופיל. דיברתי איתו על הצילומים קודם. הוא הסביר לי בדיוק מה הולך לקרות. כשהגעתי לצילומים ראיתי מצלמה. יותר מזה לא הבנתי.

„הם חשבו שמפני שאני קטנה ולא הפרו בפירוש את החוזה איתה, אבל ענת רוצה להיות שחקנית, אז היא ויתרה. אני לא רוצה להיות שחקנית. אני לא מפסידה כלום מלבד כבודי העצמי. אנשים אמרו לי להניח לעניין. הם אמרו שירטי נוח גדולים וחזקים ואת קטנה, מה את יכולה לעשות? הם ניסו לקנות אותי. הציעו לי לנסוע לקאן עוד לפני המישפט, הם ממש התעללו בי. דרשו ממני לתקן שן שהיתה לי. שלחו אותי לרופא, אחר־כך הם אמרו נוריד את הכתר ונחזיר את השן לקדמותה. הם סידרו לי כתר זמני ואני זקוקה כעת לחמישה עשר אלף לירות כדי לתקן את השן על חשבוני.

למה הוא בא עכשיו! זה זמן לא טוב. וטרקה את הטלפון. כעבור עשר דקות צילצל יפתח בבכי ואמר: היא ניסתה להתאבד, כל הידיים שלה חתוכות. באתי מייד למלון שבו התגוררה. אשתי ברורייה היתה איתי. החדר היה מלא דם. טיפלו בה והיא נרגעה. נסעתי משם. באמצע הלילה יפתח מטלפן ואומר שהיא שוב רוצה להתאבד. שוב נסעתי למלון, דיברתי איתה והיא אמרה שרימיתי אותה ואם אני רימיתי אותה, אין לה למי להאמין לעולם. אמרתי לה שהיא מטומטמת, שאם אני מטפל בה, סימן שאני אוהב אותה. הרגעתי אותה, השכבתי את שניהם במיטה, כיסיתי אותם וישבתי לידם כמו בייבי סיטר. אחר־כך ערכתי את הקטע והראיתי לה את הקטע הערוך והיא נרגעה.

„אני לא מבין מה ההתפרצות הזו פית־אום. אני לא מבין לצורך איזו מטרה. היחסים בינינו היו טובים. היא היתה אצלנו בבית כל הזמן. כשהייתי בלוס אנ־ג'לס צילצלתי לשאול מה שלומה. פיתאום אני בא, יש מישפט. כל־כך כיבדתי אותה, ששיתי כרצונה ובזמן צילומי סצנות העירום, אפילו לא צילמנו סטילס. היא אמרה לי על היום ההוא שזה היה אחד הימים היפים בחייה. אני לא מבין מה קרה לה פיתאום?"

„השקרן הגדול בעולם"

איבון מיכאלי יש כמובן גירסה מ־שלה, אומרת איבון: „בועז דוויזון הוא השקרן הגדול ביותר בעולם. הוא רמאי, איש רע בהמי, יש לו הומור רע. הוא שיקר לי. אני האמנתי לו והוא שיקר חשובה, חדשה בקולנוע, אני לא אעיז להת־קומם נגדם או לצאת נגדם, כי הם גדולים וחזקים, אבל אני התעקשתי לראות את הצילומים של אותו יום. כעבור שבוע ראיתי את התוצאות והן הדהימו אותי. היו שם צילומים שגובלים בפורנוגרפיה ולזה לא יכולתי להסכים. בועז הצמיד לי את הפסיכיאטר שלו, מיקי רייטר, כדי להבטיח שיותר הוא לא ירמה אותי. אני מודה. היו לי קשיים ואני לא רואה שום דבר רע בזה שהצמידו לי פסיכיאטר. אחרי שראינו את ההקרנה נסעתי עם מיקי הביתה. דיברנו על הסצנה. בועז אמר שזו היתה טעות של הצלם. הוא עושה צחוק. אדם גולדברג עושה טעויות? אדם גולדברג מצלם על דעת עצמו? אפילו אני, שאני בורה בענייני קולנוע, יודעת שזה בלתי אפשרי ולא יתכן.

מילחמה על עיקרון

„**אך־כך אמר** שיערוך, כשראיתי את הקטע הערוך אמרתי שזה יפה, אבל עדיין יש הפרה של החוזה. בועז אמר לי ואני מצטטת: 'אני יודע שהחוזה מופר ואם זה מספיק חשוב לך, אז תלח־מי.' ואני נלחמת. אני נלחמת לא בשביל עצמי. כל החשיפה הזו מאד לא נוחה לי ואני יודעת שאני עושה פירסומת חינם לסרט, אני נילחמת כדי שאנשים כמוני יידעו עם מי שיש להם עסק. אני לא נלחמת על זה שצולמתי בעירום. עירום זה יפה! אני נלחמת על העיקרון! אני נלחמת על זה שמשקרים ועושים עם אנ־שים כמוני מה שרוצים. הם עשו אותו דבר לענת עצמון בסרט אסקימו לימון.

„בסרט הזה הרווחתי עשרים וחמישה אלף לירות. עד היום קיבלתי עשרים. הם שילמו לי בתשלומים. אני לא מתלוננת. כחיילת משוחררת זה היה בשבילי הון כסף, אבל כשאני יודעת שיפתח הרוויח מאה אלף לירות, אני מבינה כיצד ניצלו את תמימותי. כשחתמתי על החוזה הובטח לי שישחררו אותי מהצבא, אבל כשסרבתי ללכת עם יורם גלובוס לכינור־דויד כדי לפרסם את עצמי, או לנסוע לפסטיבל קאן כדי לפרסם את הסרט, הועגשתי והוחזרתי לצבא. הם ממש התעללו בי ואני רואה את בועז כאחראי יותר מכולם, כי הוא רחש את אמוני. הוא הבטיח לי, הוא שיקר, הוא הביא אותי למצב שבו רציתי לאבד את עצמי לדעת.

עירום הוא יפה

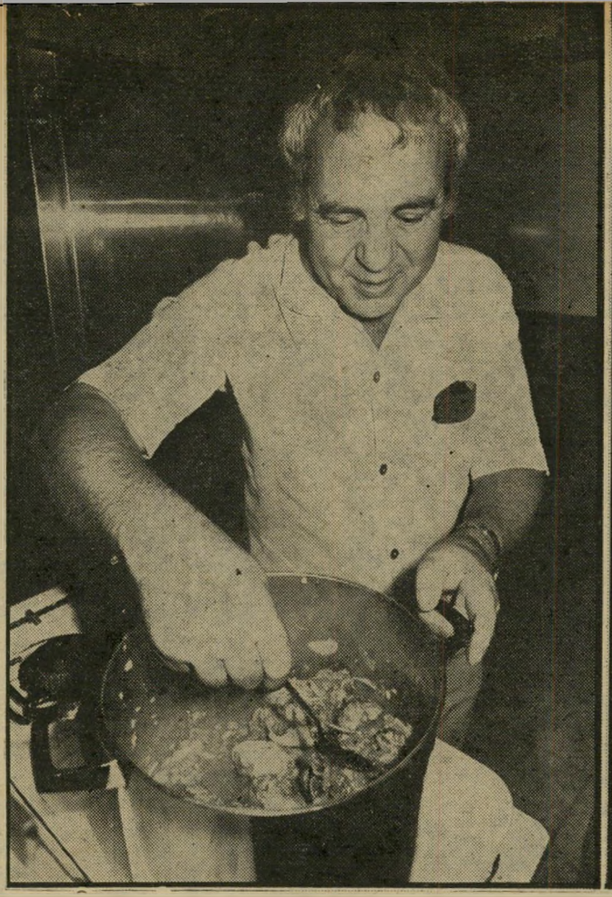
„**לא, אינני** מתחסדת. אני חושבת ש־עירום, אם הוא בהסכמת השחקנית ואם הוא במקום, הוא יפה. אני לא חושבת שהשחקנית במידנייט אקספרס, שפותחת את חולצתה ולמראה שדיה מאונן השחקן מבעד לסורגים, הצטלמה צילומים פורנו־גרפיים. אני חושבת שזה היה יפה מה שהיא עשתה, שזה היה נפלא. אבל ביוצאים קבוע צילומי העירום הם לא לעניין, והם פורנו־גרפיים, כי הם זולים, כי הם צולמו רק כדי למכור את הסרט, לא כי הם רלוונ־טיים לעלילה. כעת הם אומרים שאני תובעת אותם מפני שיש לי תסביך עם הישבן שלי? אז מה אם יש לי תסביך כזה? ונניח שיש? מה זה ענייניים? האם בגלל זה שיש לי תסביך הם צריכים להפר את החוזה? בחוזה כתוב בפירוש „צילומי גב". הגב, עד כמה שעניות דעתי מגעת, מגיע למותניים. הישבן הוא חלק אחר של הגוף, אחרת היו קוראים לו גב. למה להמציא לו שם משלו. כל החשיפה הזו אינה נוחה לי, אני משלמת מחיר יקר בעבור המילחמה שלי, אבל אני נלחמת על העיקרון. הם לא ירמו בחורות תמימות בגלל שהם חזקים. אני גם לא מנסה לסחוט מהם כספים. בסך־הכל תבעתי מאה חמי־שים אלף לירות. את כספי אני רוצה להרוויח ביושר בדרכים טובות יותר."

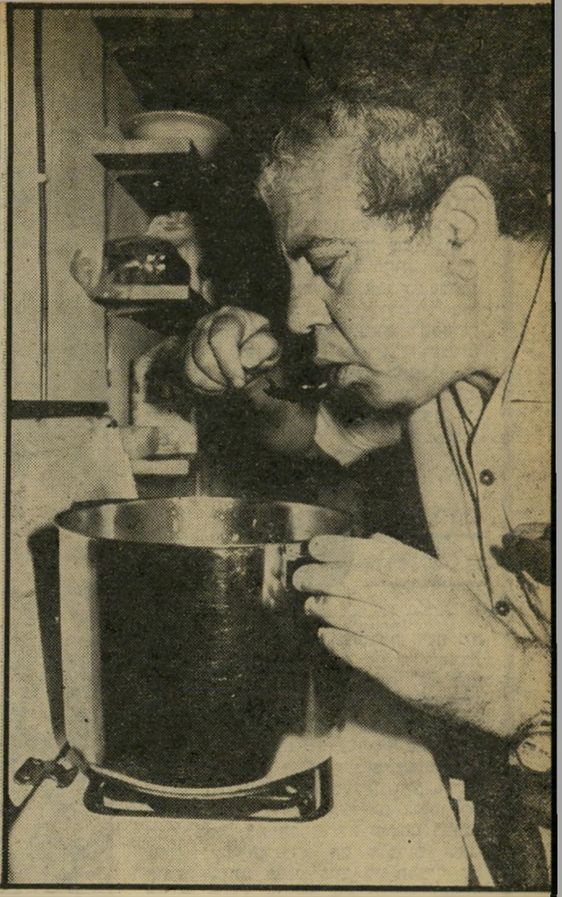
ברחוב דיזנגוף מספרים על מזלו הטוב של מנחם גולן. הנה כאשר צילם את הקומס מלובלין זכה בפירסומת חינם, כא־שר הסופר יצחק בשביס זינגר זכה בפרס נובל לספרות. כעת, להבדיל, בד בבד עם צאת הסרט יוצאים קבוע אל האקר־נים, הוא זוכה במסע פירסומת אדיר מלווה בתמונות ודיווחים יומיים בעיתונים. איבון מיכאלי, אומרים בכנסת, סרבה להשתתף בטכס כינור־דויד ובפסטיבל קאן, אך את ההצגה הגדולה שלה בנוכחות קהל ועיתו־נאים היא עורכת מעל דוכן העדים שבבית־המישפטי המחוזי.

בכל מיקרה שווה לו, למנחם גולן, להפ־סיד את מאה וחמישים אלף הלירות. מסע פירסומת מתוכנן היה ללא ספק עולה לו יותר.

בועז דוויזון (עם הפרקליטים פרי ובריימר)
לא מבין מדוע

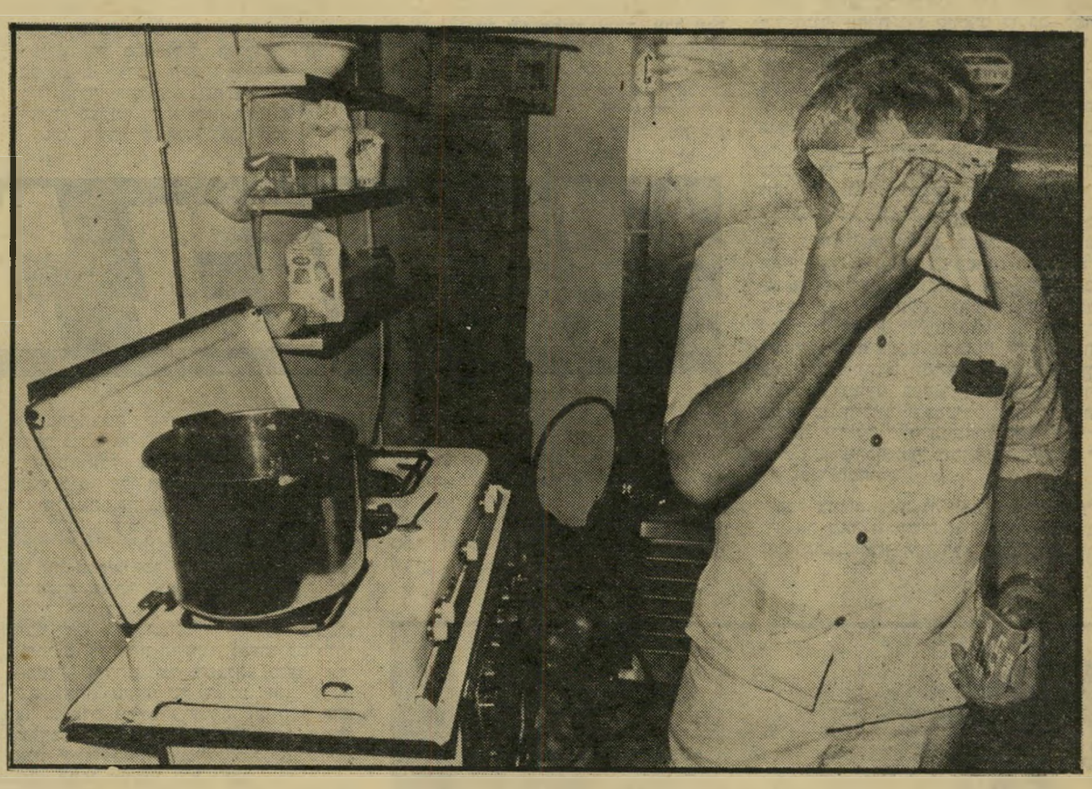

רב הטבחים

עמוס קינן, בפינה מיוחדת משלו, מעל למיטבח. הוא הביא תנור בישול רגיל ועליו הוא מכין ארוחות ל־20 איש בכל סיבוב. את העוף ביין הוא טועם מדי פעם, בודק אם הבשר התרכך דיו ורק או מכבה את הלהבה. החיוך מגלה שביעות רצון מן התוצאה. את דרכו כטבח החל בגיל 12 כשהיה מכין לאחיו חביתות.

הבישול הוא צורה של

שקראנו לו בשם הצוללת הצהובה. אנשי־בהמה מכל רחבי הארץ הגיעו אליו, הר־עש במקום הטריד את השכנים, ונאלצנו לסגור אותו.

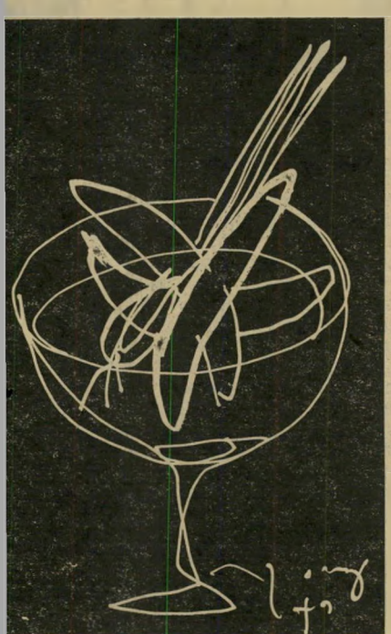
„מאז אנחנו משחקים ברעיון לפתוח מקום חדש. למשימה זו הצטרפו גם חב־רים שלנו — גאזי חקק, בעל הסטייקיה, וחזי היללי, איש־עסקים.

„יום אחד בא אלי חזי ואמר שמצא מקום ברחוב יפת ביפו. מכאן ועד לפתי־חת המיסעדה הזאת לא עבר זמן רב. אני התחלתי בעבודות נגרות ושיפוץ ה־מקום, עמוס עסק בהכנת התפריטים, גאזי וחזי אירגנו את הציוד, והבוהמה זכתה במישפחה הזאת."

בערב פתיחת המיסעדה ניתן להב־

האשה

עדה, אשתו של אורי ליפשיץ, ויתרה על ייצור אופנה, שבו עסקה עד לאחרונה, והתמסרה לעבודה במיסעדה. עדה מגישה, מנקה ועוזרת היכן שנדרשת עזרה.

קוקטייל

בננות, מעוטר בידי ה־טבח המצייר, הוא מא־כל פשוט ביותר להכנה וטעים לחיך. „צריך לנצל את פירות העונה," מסביר קינן.

חין מייד שאמנים עוסקים בה. הקי־רות מקושטים ברישומים של אורי ועמוס. תבלינים, כמו ריחן, תלויים גם כן על הקיר. בצינצנות פרחים קטנות תקועים תבלינים כמו רוזמרין ונענה, שאותם הביא עמוס מגן ביתו, שם הוא מגדל אותם.

בין המאכלים המגוונים את התפריט

„אין תשים משהו על האש ותלך למקום אחר. כל דבר שאתה מב־של, אל תעזוב אותו," מגלה הסופר עמוס קינן את סוד הבישול הטוב. „זהו חוק־היסוד לכל טבח מעולה. זה מתחיל בסטייק ונמשך במאכלים מורכבים יותר."

עמוס ידוע מזמן בין ידידיו הרבים כ־מומחה לבישול. עכשיו הוא רוצה שיידי־עו זאת הכל. כל מי שיבוא למיסעדה החדשה שפתח בימים אלה.

מספר עמוס: „אני מבשל כבר מגיל 12. בבית, כאשר אמא עבדה, הייתי חוזר מבית־הספר ומבשל לשני אחי. אמנם, אז לא הוללתי ניסים. עשיתי חביתות ותפוחי־אדמה. אך את הזיקה לבישול גיליתי כבר בגיל מוקדם.

„כשגדלתי ועברתי את מילחמת־העצמ־אות, התחלתי ממש לאהוב לבשל. בשנות ה־50', כאשר כל ישראל אכלו סלטים וחביתות לארוחת־ערב, גיליתי אני את הסטייקים ואת החסילונים (שרימפס). היה לי חבר שעבד בתחנת הדייג בנמל יפו, ואז נהגו לזרוק את החסילונים, לא ידעו מה לעשות איתם.

„הוא היה מביא לי פח עם חסילונים, ואני התחלתי בעצמי, עם האינסטינקט שהיה לי, להכין מהם מטעמים. לא צריך לשכוח שאז עוד לא נסעו כל־כך הרבה לחוץ־לארץ, ולא הביאו לכאן את תרבות־האוכל האירופי. אני זוכר שאמי נבהלה מכל המאכלים שעשיתי אז.

„אחר־כך נסעתי לפאריס, ושם באמת למדתי לאכול ולהכין סטייק־טארטאר (לא מבושל), שבלולים וצדפות. הייתי מזמין אורחים לביתי, ומכין להם בכל פעם כמה הפתעות קולינריות. הישראלים שבאו אלי נחשבו לאבירי התרבות הצרפתית, ובקו־שי הסכימו לאכול צדפות, אולי בעיניים עצומות. הם בדרך כלל לא אכלו מה ש־שמתי על השולחן.

„אני הייתי בר־מזל. היתה לי המורה הטובה ביותר לבישול, הסופרת הצרפתיה כריסטיאן רושפור. היא היתה חברתי, והתגוררנו יחד. זו היא שלימדה אותי את סוד הבישול הטוב."

כיום עמוס הוא עדיין רב־טבחים, ולא רק במיסעדה החדשה שלו, גם בביתו ה־פרטי. אשתו, נורית, אמנם יודעת לבשל, אך הוא לא נותן לה לעשות זאת. הוא מדכא אותה, כדבריו.

„די לאכול ולשתות במסעדות של אחרים. הגיע הזמן שנעשה את זה במקום שלנו," מצהיר הצייר אורי ליפשיץ, שותפו של עמוס במסעדה החד־שה המישפחה.

מספר אורי: „אנחנו מבלים כבר יחד באכילה ובשתייה במשך שנים רבות. עוד לפני 13 שנים הקמנו מועדון משותף,

אמנות - טוען עמוס קינן, שהפך מיסעדן

מישפחה שכזאת

ניתן למצוא את המירשם הקל והפשוט ביותר להכנה — קוקטייל בננות בנוסח הוואי. עמוס מוכן למסור את מירשמיו בלי בעיות.

למאכל זה לוקחים כמה בננות, פורסים אותן לפרוסות עבות. על זה שמים, לפי הטעם, בצל ירוק, סלרי קצוץ ופטרוזיליה. עדיין לפי הטעם, נותנים קטשופ, מיץ־לימון, טבסקו ורוטב של וויסטרשר. את הכל מערבבים ומגישים, והטעם — תאווה לחך.

מירשם אחר, האהוב מאד על קינן, הוא מרק הריחן. בצרפתית הוא נקרא סופ או פיסטו. המרק מורכב ביסודו מירקות רבים, כמו המינסטרונה. מקצצים את כל הירקות דק־דק, ומבשלים אותם. אך מה שמוסיף לו טעם וריח מופלאים הוא הרוטב ששמים על המרק. הוא מורכב מריחן קצוץ עם שום, מלח, שמן־זית, שקדים או אגוזים כתושים וגבינה מגוררת.

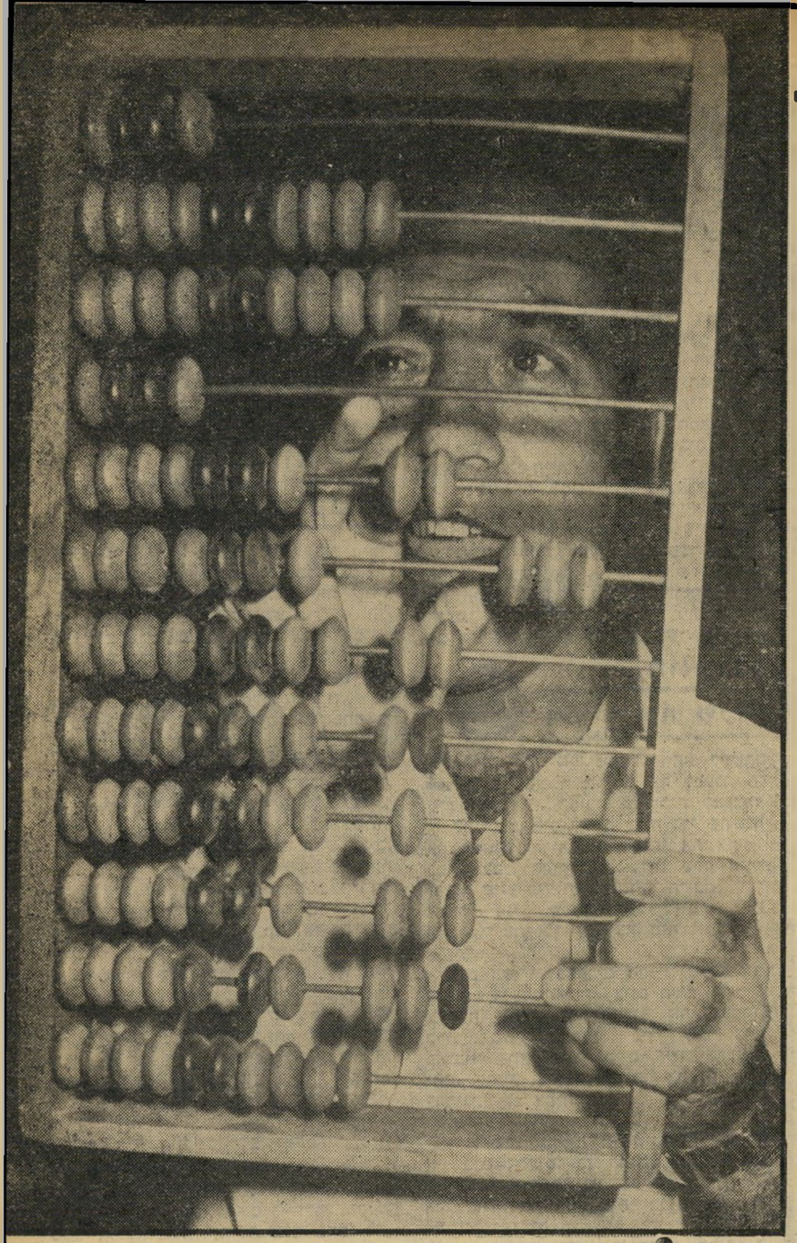
יש לו גם מירשם מסובך יותר, והוא סלט של פירות־הים. הסוד של הסלט הוא דג התמנון. אחרי שמכינים את התערובת של דג־תמנון, קאלאמרי, חסילונים ודג־סול, פורסים אותם לפרוסות גסות. על זה שמים סלרי ובצל ירוק חתוכים, וכאן רק מתחילה החגיגה. הסלט צריך להיות גס, עם עודף של כל דבר בו. עודף של שום, שמן זית, לימון ופטרוזיליה. „הוא אינו סלט לאניני־הטעם, אלא לאנשים ים־תיכוניים," מצהיר רב־הטבחים.

מילבד רעיונות מקוריים בבישול, יש לעמוס גם רעיונות בקשר לניהול המקום. בכל יום בשבוע הוא היה רוצה בברמן שונה. רצוי שיהיה סופר. עד עתה נרתמו לעניין הסופר יורם קניוק, „שהוא מערב־המשקאות הטוב ביותר בארץ," לפי עדותו של קינן. גם יוסי קריים, עורך הירחון הספרותי פרוזה, קיבל יום קבוע לשמש בו כברמן. גם את שרביט־הטבח מוכן עמוס למסור מדי פעם לאמן אחר.

על התפריט המישפחתי מתנוסס עיטור של אורי. בתמונה: המצודה הניצבת מול המיסעדה. תיכנן אותה הארכיטקט, יליד גרמניה, אלכסנדר בר־וואלד, שתיכנן גם את הבניין הראשון של הטכניון בחיפה. בשנת 1912 הגיע בר־וואלד לארץ בפעם הראשונה, על מנת לתכנן את הטכניון. בשנת 1923 חזר שוב לארץ, ואז תיכנן כמה פרוייקטים, ביניהם המצודה ביפו. כיום היא משמשת כטרנספורמטור לאיזור.

המחירים בתפריט הם עממיים, שלא כמו במיסעדות־יוקרה אחרות בתל־אביב. הרציונות הם מקוריים, ללא ספק. האוכל הוא מעולה, האווירה מעניינת ומרתקת ואם תמשיך החבורה במה שהתחילה, צפויה הבוהמה וכל חובביה לחגיגה אמיתית בכל מה שקשור באוכל משובח ובילוי נעים.

תחיה אדר

לא בדיאטה

מכריזות אירית לוי, מתכננת תלבושות, ואריאלה שוויד, צלמת ועיתונאית — שתיהן רזות וחסובות גוף. הן באו לפתיחת המיסעדה כמו עשרות האורחים האחרים, טעמו מכל המאכלים שהוגשו להן.

חשבון ציורי

יעשה, כמובן, הצייר אורי ליפשיץ, כאשר יעמוד מאחרי הקופה ויגבה את הכסף. לעזרתו נחלץ ידיד, שהביא לו חשבוניה גדולה. אורי לא זקוק לה במייוחד, יש לו מכונת־חישוב משוכללת יותר.

ישראלים מצחיקים

הם גאזי חקק וצבי שיסל, הנהנים מהאווירה העליזה השוררת במקום. לשיסל הבמאי יש תמיד משהו מצחיק לספר, וגאזי, מבעלי המקום, נהנה מסיפוריו בין שתייה למאכל.

בטן

אותה מציג הפסל מנשקה קדישמן, שאינו פורח לשמור דיאטה, להנאתה של השחקנית גליה יש.

מי הרג את שימעון?

(המשך מעמוד 43)

נו אותם בוכים. עושים צעקות כאלה של אבל. הם אמרו לנו שדודו (שימעון) מת. אחותו דליה היתה איתם. לקחנו אותה איתנו לתחנת־המישטרה, אבל לא הצלחנו לברר שם הרבה. נסענו בחזרה לאשקלון. ביום חמישי בבוקר צילצלו אלינו, אנחנו לא יודעים מי זה היה, אולי מהמישטרה, אמרו לנו להביא את דליה איתנו לתחנה. בין שמונה לשמונה וחצי בבוקר."

באותו היום יצא אביה העיוור של רחל לנתניה בלוויית נכדתו בת השלוש. "כל הדרך פחדתי," סיפר עמוס שמואל, "אני עיוור ונכה מאה־אחוז. חשבתי שהבעל של רחל, או הקרובים שלה יראו אותנו בתחנה וירביצו לי בגלל מה שקרה."

"הוא עשה לה נקמה"

ה אב ובתו, מרגלית, גוללו את סיפור רם. הם עלו מטריפולי לפני שלושים שנה. גרו במושב בית־שיקמה. האב, שהיה אז בריא, עבד במושב ושם נולדה רחל, לפני 23 שנים. כשחלה האב, עברה המיש־פחה לגור בעיר, עשר נפשות בשני חדרים קטנים. הם חיו בדוחק מקיצבת־סעד ומ־משכורתה של האם, פועלת הניקיון.

כאשר בישרה להם קרובת מישפחה כי מצאה שידוך לרחל, היו מאושרים. "היא אמרה שהוא בחור טוב ושיש לו טבע אחד רע, לשתות," גילה האב העיוור. "אבל חשבתי שזה לא נורא. אם יש לו כסף — ישתה, אין כסף — לא ישתה. חיתנו את רחל באשקלון לפני חמש שנים, אבל אחרי זמן קצר גיליתי שמישפחת קקון היא לא טובה. בהתחלה גרו רחל ואפרים עם הוריו, אחר־כך בנו צריף, אבל המישטרה גירשה אותם. אפרים הפ־סיק לעבוד ולא נתן לרחל לעבוד. מה שהמישפחה שלו היתה אומרת הוא היה עושה. אלה היו ימים שחורים. כשהייתי בא לבקר אותם, התברר לי שקקון הזקן אמר לאיש מהמכולת לתת לרחל לחם יבש, אפילו חלב לילדים לא היה לה. אחר־כך היינו צריכים, אני, אשתי והאחות הגדולה לתת להם, כל חודש, חצי מהמש־כורת שלנו. אני בטוח שהבוץ הזה שרחל נכנסה אליו, זה מהרעב ומהבחור הזה שהיא הכירה."

סיפרה האחות מרגלית: "בשבת האח־רונה היא היתה אצלנו עם הילדים. ביקשה ממני חולצה בשביל הילד שלה, נתתי לה. איך לא אתן לה, כל החיים שלנו גדלנו ביחד. היא ביקשה להשאיר אצלנו את הילדים. הרגשתי שהיא מפחדת ממשהו, אבל היא פחדה לספר לי. אם היינו יודעים, היינו מסכימים להשאיר אצלנו את הילי־דים. רק ביום שני סיפרו לנו, שכנראה החבר שלה, שלום, עשה לה נקמה. היא רצתה לעזוב אותו ולחזור לבעלה, אבל הוא לחץ אותה יותר מדי והתנקם בה בשביל שרצתה לעזוב אותו."

"בושת בנים"

"ע כשיו זא נקבר אותה בחזרה," התעקש האב. "זה נקרא אצלנו בושת פנים. גם אני וגם האחים שלה לא מוכנים לקבל אותה אלינו. זו בושה גדולה, מה יגידו השכנים? הם לא יודעים מכלום! אני גם חולה ואין לי אפשרות לטפל בבעיות שלה. היא תאכל עכשיו את מה שבישלה. אפילו את הילדה לא ניקח בחזרה."

אבל במישפחתו של אפרים, בעלה של רחל, מוסכנים לקבל את הילדה דליה. בביתם שברמות־הרצל בנתניה, היתה המישפחה מכונסת מאז האסון. בנות המישפחה, פני־הן שרוטות, ישבו על הריצפה וייללו: "אלוהים, תביא נקמה על שלום."

"הייתי אוהב אותה כמו העיניים שלי," סיפר הבעל אפרים, גבר נמוך־קומה, פניו עטורות זקן בן שבוע, עיניו בוהות, דיבורו מקוטע.

"הכרתי אותה חודש ותיכף התחתנו," סיפר. "הייתי עובד, הכל היה בסדר עד שפגשה את שלום בשוק. היתה לו שם באסטה של ירקות. היא לוותה ממנו 2000 לירות ומאז הוא לא עזב אותה. לא הבנתי מה קורה, הפסקתי לשתות מרוב ייאוש, הפסקתי לעבוד.

"רחל ביקשה ממני מזונות. אני מתבייש לספר, אבל אבא שלי שילם לה, אחר־כך היתה באה כל חודש לבנק ולוקחת את המשכורת שלי, לפני שבאתי. כשהייתי בא אליה, הייתי מוצא שם כנופיה של חברה משחקים קלפים, מצאתי בקבוקים של קוניאק מאחרי המקרר. שאלתי את שלום 'מה זה?' והוא ענה לי 'זה בשביל הילד שלך שילמד לשתות.'

"ביקשתי ממנה רק לראות את הילדים. אבל היא נתנה לי להישאר רק עד תשע בערב. אחר־כך סילקה אותי. 'שלום יבוא ויהרוג אותך,' אמרה לי. פעם, כשבאתי לראות את הילדים והבאתי להם צעצועים, היא לקחה קרש עם מסמרים ופתחה לי את הראש. רציתי להתגרש ממנה. אמרו לי ברבנות שצריך הוכחה שהוא שוכב איתה. אבא שלי פרץ להם את הדלת וראה אותם במיטה שותים ומעשנים חשיש. הוא קיבל התקפת־לב ונישאר חודש בבית־חולים.

"המישטרה אף פעם לא התייחסה לתלו־נות שלי. היו צוחקים, חושבים שאני שיכור. אולי הייתי שיכור, אבל לא טיפש, אני פשוט לא מסוגל לפגוע באנשים. לא יכול לראות דם. גם לישכת־הסעד אשמה, אם היו לוקחים ממנה את הילדים, אולי זה לא היה קורה. אבל עכשיו כבר מאוחר, אני רק רוצה לקבל את הילדה שלי, אפילו את הילד שלי. לא הספקתי לראות. כש־הגעתי לבית־החולים הוא היה מת, עכשיו אם לא אקבל את הילדה, אשתגע."

"הוא גבר וצריך את שלו"

ב יום השישי נעצרה רחל לעשרה ימים באשמת הריגה. אך לטענת ה־מישטרה היתה הסיבה העיקרית למעצרה — למנוע משלום לאיים עליה כדי שתשנה את עדותה נגדו. "לא הרגתי את דודו," בכתה בפני החוקרים, "שלום שלח אותי להביא טייפ בלילה, כשחזרתי חשבתי שה־ילדים ישנים. שלום שכב מזיע מתחת לשמיכה, אחר־כך קם ויצא, מאז לא ראיתי אותו."

ביום השישי בצהרים הסגיר שלום את עצמו לידי המישטרה. ביום השני השבוע ביקשה המישטרה להאריך את מעצרו, כדי להמשיך בחקירה. בין השאר ציין בא־כוח התביעה כי קיים חשש ששלום ינסה לפגוע בילדה, דליה, שהיתה עדה להריגתו של אחיה.

למישפט הופיעו גם אחיו של שלום, יוסף, ואשתו, ג'וליה, שהחזיקה בזרועותיה את בנם הפעוט, בן החודש. היא היתה משוכנעת בחפותו של בעלה: "הוא לא הרג אותו, הוא היה איתי בבית," סיפרה "אנחנו נשואים 16 שנה. יש לנו שמונה ילדים ועוד ילדה מהניסואין הקודמים שלו. היינו חיים טוב. לפעמים הוא לא היה בא הביתה, הייתי מבינה את זה, סוף סוף הוא גבר וצריך את שלו. אבל מאז שהוא הכיר את הבחורה הזאת, הוא השתנה. היא נדבקה אליו כמו קרציה. הוא פחד ממנה. כשהוא לא היה בא אליה, היא היתה באה אלי הביתה, לתל־מונד, ושואלת אם ראיתי אותו. כשהייתי בבית־החולים עם התינוק הזה," הצביעה על הפעוט שבזרועותיה, "היא באה אלי הביתה. הילדה שלי סיפרה לי שהיא שאלה אותה איפה אבא. היא לא התביישה האשה הזאת, לדבר עם הילדה שלי."

לפני שנכנס שלום צרור, המואשם בה־ריגת הילד שימעון קקון, לאולם בית־המישפט, לחש כמה מילים באוזני אשתו השמנמנה ונשק לבנו הפעוט. "אל תדא־גו," אמר להם, "אני כבר משתחרר". אך בדיון על המשך מעצרו גילה בא־כוח התביעה כמה עובדות חדשות על מותו של הפעוט. המוות, כך טען, נגרם מקריעת הלבלב, אך על גופתו של התינוק המת נימצאו גם סימני חבלה חמורים: שבר בצלע, סימני נשיכות בידיים וסימני כוויות על הפנים.

"התנהגותו של החשוד כלפי הילד הזה היתה אכזרית ביותר," טען בא־כוח התבי־עה, "אני אזכיר רק שניים מהמיקרים." והוא המשיך וסיפר כי באחת ההזדמנויות שאל שלום את הילד אם הוא רוצה שעון במתנה ואז נשך אותו באכזריות בידו. בפעם אחרת הדליק שלום מוצץ של בק־בוק חלב, ושם אותו בפיו של הפעוט, כדי לגמול אותו משתיה מהבקבוק. "אנחנו חושבים שבמיקרה כל־כך חמור, שהעונש המרבי שעליו הוא עשרים שנות מאסר, רצוי להשאיר את החשוד במעצר."

מעצרו של שלום צרור הוארך בעשרה ימים. עם תום הישיבה פרצה אשתו החוכה וצעקה: "הוא חף מפשע, הוא לא עשה כלום, הוא יצא זכאי, אנחנו נביא לו פסיכיאטר, נביא לו רחמנות עלי ועל הילדים? ועל התינוק הזה בן החודש?"

יאירה יסמין ■

תרמית בחברון

(המשך מעמוד 41)

גולים, כדי לחזור לעירם. החכם* חיים בג'אזי נבחר אז לכהן כרב העדה והוכתר כמנהיגה. שני עוזריו היו אברהם פרנקו ויוסף חסון. השלושה נבחרו כדי לנהל את רכוש הקהילה בעיר, שכלל, בין הש־אר, את בניין הדסה.

כוללות הספרדים, מוסד מקביל לוואקף המוסלמי, לא היתה בעלת מעמד של גוף מישפטי, לכן נרשם רכושה על שם אנ־שים פרטיים. אך למעשה היה ברור וידוע לכל, כי איש מבין אלה, שעל שמם נר־שם הרכוש, לא יכול למוכרו או להעבי־רו, כפי שרשאי לעשות בעליו של רכוש פרטי רגיל. במיסמכים ישנים מאותה ת־קופה נזכר רכוש הקהילה כ"וואקף היהו־דים הספרדים באל־חליל," שמה הערבי של חברון, והרב בג'אזי מתואר כ"מוט־וואלי" — מנהל ההקדש.

את הרכוש הקהילתי המשיכו השלושה לנהל במשך שנים רבות, גם אחרי שעז־בו יהודי חברון את עירם בשנית. כש־גברה המתיחות בארץ, עם תחילתו של המרד הערבי ("המאורעות") בשנת 1936. כשנפטר זקן החבורה, בג'אזי, צורף תח־תיו אדם אחד לשלישיית האפוטרופוסים, הרב מרדכי אליהו, איש הרבנות הרא־שית.

ימים ספורים אחרי מילחמת־ששת־הימים הגיע אברהם פרנקו לעיר הולדתו, שאותה לא ראה 20 שנה. "הערבים הת־חננו שנחזור," סיפר השבוע. "הלכנו ל־חנויות שלנו, שהיו מושכרות, והסוחרים אמרו שהם משלמים מדי חודש בחודשו דמי־שכירות לממונה הירדני על הרכוש הנטוש. לדבריהם, היה זה מעט כסף והם הביעו הסכמתם לשלם לנו את הכסף ואת כל ההפרשים."

מועדון של פתח

ה צבא, שפגר על המקום, הכריז על הסביבה הקרובה של בניין הדסה כעל "שטח צבאי." החיילים מתירים הע־ברת מזון בלבד, אך הנשים מצליחות מפ־עם לפעם לחמוק מעיני החיילים, לצאת החוצה ולהכניס נשים אחרות תחתיהן. השכנים הערבים חוששים, כי מכת הפלישות תתפשט גם לבתים אחרים. נס־יונות כאלה נעשו, אומנם, השבוע, כש־חיל־חלוץ של גוש־אמונים חדר למיר־פאה מקומית והחל מתפלל בתוכה.

הרופא מוחמד מוגרבי, שבמירפאתו נערכה פלישת־הנפל, אינו מתפנה לעסוק באורחים הלא־קרואים. "אין לי זמן," הס־ביר, כשטיפל בילדה שנכוותה. אם היל־דה, לעומתו, לא הסתירה את דעתה: "כל עניי העיר באים אל המירפאה. מה נע־שה אם יקחו את הבית הזה? לאן נלך? זה לא טוב מה שעושים האנשים האלה, שבאו מקריית־ארבע לעשות צרות. זה לא טוב..."

מחוץ למירפאה התווכח צעיר ערבי עם צעיר יהודי, מאנשי גוש־אמונים. "אם מותר לכם לבוא לחברון," אמר הערבי, "למה נאסר עלי לחזור ליפו, שכל הבתים בה היו שייכים לערבים." איש הגוש לא ענה במילים מפורשות. הוא חייך בבוז וביטל את הדברים בתנועת יד.

אברהם פרנקו, שזכה בתואר "יקיר ירו־שלים," הסביר, כי ההקדשים חייבים לה־יות רכושם הבילעדי של תושבי חברון. "כמו שמיבני ההקדש המוסלמי שייכים למוסלמים," אמר, "כך מיבני ההקדש ה־יהודי שייכים ליהודים."

יוסף חסון, עמיתו של פרנקו, יליד חב־רון בן 81, סירב להתייחס לפרשה. הוא הפטיר רק, כלאחר יד: "לא אדבר, לא אדבר. אני לא אוהב את הממשלה הזאת, והשאר לא חשוב."

ואילו עורך־דין ערבי מבני המקום, ש־סרב להזדהות בשמו, סיכם את העניין ב־מישפט אחד: "אם ישראל תרשה לאנשי הוואקף המוסלמי ביפו, בחיפה, ברמלה ובלוד לפתוח במיסגדים הנטושים מועדו־נים של פתח, נסכים אנחנו שאנשי קריית־ארבע ישתכנו בעיר שלנו, במיבנים שהיו שייכים ליהודים."

כשהובאו דבריו לידיעתו של פרנקו, הגיב: "ערביי יפו ברחו. איש לא סילק אותם. ואילו אנחנו סולקנו מחברון, למ־רות שרצינו להישאר בה."

* חכם — שם נרדף לרב בפי היהודים הספרדים, שהיה בשימוש גם בפי הער־בים.

מועמד־יהדחה צוקרמן

חרם על המנכ"ל

ל מים ספורים לאחר שנכנס יוסף ("טומי") לפיד לתפקידו, כמנכ"ל רשות־השידור, הוא השתתף בפורום־חדשות של הרשות. פורום־חדשות הוא ישיבה שבו־עית סודית, שבה משתתפים מנהלי הטל־ויזיה והרדיו, מנכ"ל הרשות, וראשי מח־לקות החדשות של הרדיו והטלוויזיה.

מנהל הטלוויזיה, ארנון צוקרמן, שהה באותה עת בחוץ־לארץ ואת מקומו מילא אז מרדכי ("מוטי") קירשנבאום. בתור שכזה השתתף בישיבה. לפיד העלה אז את אחת הדרישות הראשונות שלו ממע־רכת החדשות. לדבריו היתה זו דרישה של הוועד המנהל. אסור יהיה לצלם את המושבים הריקים בדיוני הכנסת, יש לצלם רק את הנואמים, כשברקע הקיר שמאחו־ריהם. "אין לצלם את קוראי קריאות הבי־ניים של הסיעות הקטנות, שעושות מכך הון פוליטי."

קירשנבאום נידהם. במילים, שאינן מש־תמעות לשתי פנים, הוא הודיע ללפיד, כי דרישתו אינה מתקבל וכי הטלוויזיה תמשיך לצלם את דיוני הכנסת על פי שיקולים ענייניים ולא על פי שיקולים גורלו של קירשנבאום. לפיד אינו אוהב את קירשנבאום, עוד מהתקופה של ניקוי ראש. אולם נראה כי אפילו לפיד לא היה מעז לערוך תרגיל מחתרתי ולהדיח אותו, כפי שעשה בשבוע שעבר, לולא גמלה בליבו ההחלטה באותה הישיבה, כי מאיש זה צריך להיפטר.

לקירשנבאום יש בבניין הטלוויזיה ידי־דים, כפי שיש לו שונאים. אולם עצם ההדחה וצורתה איחדו נגד לפיד את מרבית עובדי הטלוויזיה, כמו שאיחדו את דעת־הקהל שוחרת החופש במדינה. אולם לכל ברור, כי הדחת קירשנבאום היא יריית החץ הראשון. בעיקבות קירשנבאום יבואו מנהל הטלוויזיה, ארנון צוקרמן, מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, חיים יבין, וכתבים אשר לא יתיישרו עם הקו.

ביום השני השבוע השתתף לפיד בישי־בה של כל ראשי הדסקים ומנהלי האגפים של מחלקת־החדשות, שהיא מחלקה פרוב־למתית לטעמו של לפיד. הישיבה התקיימה לאחר שבוע סוער, שבמהלכו תקפו עיתו־נים ואישי־רוח את המדיניות החדשה של סתימת־פה ברשות־השידור.

כדי להחניף לעיתונאי הטלוויזיה וכדי לסתור את הדעה, כי לפיד עומד להפוך את הרשות לשופר של השילטון, פתח המנכ"ל ואמר: "אני בכלל לא איש ליכוד, לא הצבעתי לליכוד. הצבעתי לד"ש." מנהל הטלוויזיה צוקרמן קטע אותו בכעס ואמר: "כדאי שתבין, שכאן לא מעניין אף אחד איך מישהו הצביע בבחירות."

במשך שלוש שעות דיברו אנשי המח־

מוטי קירשנבאום מארגן את עובדי הטלוויזיה ואומר:

„אלחם עד הסוף!"

מודח קירשנבאום
מילחמה עד הסוף

לקה, ואיש לא צידד בלפיד או יצא להגן עליו. ביטויים כמו אלה של מנהל המחלקה, חיים יבין: „יצרתם אווירה עכורה, שספק אם אפשר יהיה לעבוד בה," או של שימעון טסלר: „במקום להתעסק איתנו תדאגו לציוד ולכוח־אדם, כדי שנוכל לעבוד," או של יעקב אחימאיר: „אנחנו מרגישים כאילו נושפים בעורפינו," לא נעמו ללפיד. הוא מצא עצמו מתנצל ויצא מן הישיבה. על פי תיאורו של הכתב אהוד יערי: „שפוף יותר מאשר נכנס אליה."

אולם בבניין הטלוויזיה ברור, כי ההתקפות על לפיד, על יושב־ראש הוועד־המנהל הפרופסור ראובן ירון, ועל שר־החינוך זבולון המר, לא הזיזו אותם מדעתם. מגמת השלושה היא לפטר את האנשים שאינם נראים להם, להציב במקומם אנשים חלשים או אנשים־מטעם ולהפוך את הרדיו והטלוויזיה לשופר של השילטון.

בעל הכיפה — בעל הסיכוי

ר בים בטלוויזיה החליטו כבר על כמה קווי־פעולה, כדי לנסות ולבלום את המגמה החדשה. שדה הקרב הראשון נשאר קירשנבאום. אגודת העיתונאים אינה מקבלת את הדחתו, ואף תאסור על חבריה לאייש את המישרה שלו. קיימת אפשרות שהאגודה, ביוזמת אנשי הטלוויזיה, גם תורה לקירשנבאום שלא להיכנע להדחה, להמשיך ולבוא למישרדו גם אחרי שתסתיים כהונתו, ב־31 במאי. במידה ויימצא מישהו שיהיה מוכן לקבל עליו את התפקיד, בניגוד להוראות האגודה, או שהוא לא יהיה חבר אגודה, תורה האגודה לחבריה שלא לשתף עימו פעולה ולא להכיר בו כמנהל מחלקת התוכניות.

יורשו של קירשנבאום יצטרך להיבחר במיכרז. על פי החוק תהיה ועדת המיכרזים מורכבת מחמישה: שני חברי הוועד־המנהל של רשות־השידור, מנכ"ל הרשות, מנהל הטלוויזיה, ונציג אגודת העיתונאים. עד כה היה הוועד־המנהל שולח לוועדות המיכרזים נציג מהקואליציה ונציג מהאופוזיציה. אם ינהג כך גם הפעם הוועד־המנהל ייווצר בוועדת המיכרזים מצב מעניין: קירשנבאום המודח, שהחליט להגיש את מועמדותו לתפקיד בשנית, יזכה בנציג אחד של הוועד־המנהל יחד עם נציג אגודת העיתונאים ועם מנהל הטלוויזיה, צוקרמן, יתמכו בו, לעומת נציג אחר של הוועד־המנהל והמנכ"ל לפיד, שיתנגדו. אם יחליט הוועד־המנהל לשלוח שני אנשי קואליציה, יסרב נציג אגודת העיתונאים להשתתף בוועדת המיכרזים ותיווצר בעייה חוקית לגבי האפשרות לקיים בכלל את המיכרז.

עד כה אין החלטה סופית במי חפצים לפיד והוועד־המנהל בכבמנהל מחלקת התוכניות. המיבחר שלהם מצומצם. הם אינם יכולים לבחור באחד מאלה שחתמו על מיכתבי המחאה נגד לפיד והוועד־המנהל. מספר האנשים שלא חתם הוא מצומצם. הראשון בהם הוא יצחק („צחי") שימעוני. אך לשימעוני הובטח כבר להיות מנהל הטלוויזיה הבא, ואין לו שום סיבה לריב עם הבוסים החדשים שלו. גם יאיר שטרן ממחלקת הספורט לא חתם, אולם אפילו לפיד אינו יכול להיות כה מגוחך ולתת לשטרן תפקיד בכיר. גם עורך מבט, טוביה סער, לא חתם. אולם סער לא הוכיח עצמו עד כה מהבחינה המיקצועית והוריד מרמתה של תוכנית מוקד. בכך מכיר אפילו לפיד.

אחר שלא חתם הוא במאי האירוויזיון יוסי צמח, שנעלם מהבניין בשבוע שעבר ולא היה אפשר להשיג את חתימתו. נראה כי צמח היה מעוניין לקבל את מקומו של קירשנבאום. אך למרות מאמציו, הוא־לה באחרונה שם אחר בהנהלת רשות־השידור, שיש לו סיכויים לקבל את התפקיד: אדיר זיק, מי שהיה עוזר מנהל המחלקה הדתית של הטלוויזיה, חבר גוש אמונים ואיש המפד"ל.

תערוכות־פרחים ומחולות־עם

ב ין אם יצליח קירשנבאום במאבקו ובין אם ימונה זיק, ברור לכל כי המאבק האמיתי הוא על מנהל הטלוויזיה ארנון צוקרמן. לפיד אינו מוכן לפשרות בעניין זה. יחסיו עם צוקרמן הדרדרו בימים האחרונים עד לאיבה ממש. לפיד לועג לצוקרמן בגלוי ואילו זה מצידו אוסר על עובדי הטלוויזיה להיפגש עם לפיד. אולם גם קירשנבאום וגם צוקרמן מודים, כי אין בידם נשק כדי להילחם בלפיד.

איש מהמתנגדים ללפיד אינו מוכן לאחוז בנשק היחיד האמיתי והוא האיום בסגירת הטלוויזיה לתקופה ממושכת. לדעת רבים בזה בדיוק מעוניין הליכוד. הסביר אחד מראשי המאבק: „כל מהדורת חדשות, אפילו הצימחונית ביותר, אינה טובה לליכוד. מראים את הבעיות הכלכליות, מראים את הפסטיבל, שהסך להיות שאר־בינוס של השלום, מדווחים על התפתחויות של הממשלה בעניין האוטונומיה — כל זה לא מוסיף קולות לליכוד. הליכוד יהיה מעוניין מאד לסגור את הטלוויזיה למשך חצי שנה או שנה, וכאן יהיו אלף איש שלא יהיה להם מה לאכול."

אולם קיימות עוד תוכניות. תכנית אחת דנה בסנקציות, אשר לא תסגורנה את הטלוויזיה אלא תשבשנה את עבודתה התקינה. תוכנית אחרת מציעה לתת שבוע שלם של חדשות צימחוניות ולהפוך את לפיד ושותפיו לבדיחה: לשדר רק כתבות על קומביינים בשדה, על תערוכות־פרחים, על מחולות־עם, ובכלל, מהדורות של חדשות „חיוביות".

מוטי קירשנבאום, שגזר על עצמו שתיקה לאחר שהודח, הסכים, בראיון הראשון שנתן לעיתונות, לסתור אחת לאחת את כל הטענות שהושמעו נגדו על־ידי מדיחיו ולהודיע כי ימשיך להילחם למען חופש הדיבור והביטוי בטלוויזיה.

אמר השבוע קירשנבאום:

הנימוק הראשון להדחה שלי היה, שאני השמעתי ביקורת על רשות־השידור בעניין העדר אמצעי־הפקה ומחסור ב־תקציבים ובכוח־אדם. זה נכון. אבל הנימוק השני להדחה שלי סתר את הראשון. האשימו אותי שמחלקת הדרמה לא הפיקה די הפקות. גם זה נכון, אבל זה קשור להאשמה הראשונה נגדי.

הנימוק השלישי של לפיד היה, שהוא לא יכול לעבוד איתי. אל"ף: הוא לא צריך לעבוד איתי, אלא מנהל הטלוויזיה, ואת צוקרמן אפילו לא שאלו אם הוא יכול לעבוד איתי. בי"ת: הפעם היחידה שעבדנו ביחד היה בישיבה, שבה התנגדתי שיערכו את הכתבות מהכנסת. על סמך זה הוא קובע שאי אפשר לעבוד איתי.

האשימו אותי שלקחתי הרבה חופשות. זה נכון. לקחתי חופשת־מחאה אחת ל־שיבעה חודשים. עמדתי אז בפני הגשת תיכנון. הוועד־המנהל לא איפשר אלא הגשת תיכנון פיקטיבי, ולזה לא הסכמתי. דרשתי שכל נושא ההפקה בטלוויזיה יעלה לדיון דחוף במוסדות המוסמכים של רשות־השידור. הפרופסור ירון הבטיח ולא קיים. עד היום לא נערך הדיון ולא היתה לי האפשרות להתרייע על כך, אלא בצורה של חופשת־מחאה. אבל גם אז לא היה ואקום. ג'ודי לוץ ניהלה היטב את הענייניים השוטפים, במיסגרת האפשרית בתנאים של חוסר־תיכנון וחוסר־אמצעים.

לא רק עניין זה לימד אותי שהוועד־המנהל, בראשותו של ירון, אינו מתפקד כלל, וזאת בגלל הניהול הכושל של ירון. הוועד־המנהל לא עוסק בשום דבר רציני, בשום עניין הנוגע למדיניות. מה הם כן עושים? הם ועדת־ביקורת על שידורים, ועדת־ביקורת שבועית על השידור מאמש. ההחלטות הקארדינליות היחידות שאותן החליט הוועד־המנהל היו כאלה, שבכלל לא בסמכותו, כמו שידורי צבע וערוץ שני לטלוויזיה. על אלה לא יחליט הוועד־המנהל אלא הממשלה.

יוסף לפיד טוען שההדחה שלי לא היתה הדחה אלא סיום קדנציה. זו שטות. חוות־דעתו של מנהל הטלוויזיה, שהוא האיש היודע אם טוב שמישהו ימשיך לעבוד או לא, לא נמסרה כלל. משום ש־איש לא ביקש ממנו חוות־דעת. כאשר הדיחו אותי אישרו את המשך כהונתם של שניים: דודו הירשפלד ואסתר סופר. גם בעניין של השניים לא שאלו את צוקרמן ואפילו לא שאלו אותם עצמם. אולי הם לא רוצים להמשיך?

כל העניין נעשה בישיבת־ועד חשאית, על נושאים שלא הודיעו עליהם מראש, אלא לאנשי שלומנו. זה אופייני לסיגנון ניהולו של ירון, אשר רק בשבוע שעבר יצא לציבור בתביעה לעדן את הסיגנון.

טוענים נגדי שגם המנכ"ל הקודם יצחק ליבני רצה לזרוק אותי. זה נכון, אבל ה־בעייה עם ליבני מחולקת לשניים. ראשית, ליבני סבר שאת בעיות הטלוויזיה אפשר לפתור ביחסי־ציבור. ושנית, מתוך המגמה שלו, לקבל עוד קדנציה נוספת מהליכוד, הוא רצה להקריב אותי למולך על מגש של כסף, ולצבור נקודות אצל הליכוד.

אולם הבעייה שלי היא רק סימפטום. ה־בעייה האמיתית היא שאסור להפוך את הטלוויזיה לשופר של השילטון. התפרסם עכשיו מיסמך בן־שלמה, שבו מאשים אי־תנו הממונה על הפדאגוגיה במישרד ה־חינוך בשמאלנות. אני לא רוצה לפרט עתה את התגובה שלי למיסמך זה, אנחנו מכינים תשובה בכתב לוועד־המנהל, אבל אפשר להבין ממנו דבר אחד: בן־שלמה הוא נציגו של זבולון המר במליאת רשות־השידור. לפיכך זה המיסמך של המר ולא של בן־שלמה, אלא אם כן יתנער ממנו שר־החינוך. ואיני מאמין שהוא יעשה זאת.

כולם שואלים אותי מה דעתי על התפעה ששמה עורך־דין אהרון פאפו, חבר הוועד־המנהל. אני לא יודע מדוע יצא הקצף על פאפו. האמת היא שפאפו הוא דמות פולקלוריסטית חביבה, ועם פולקלור לא מתווכחים. אפשר לחבב אותו ואפשר שלא, אבל הוא לא נושא לוויכוח.

אני רוצה לשים את הדגש על העיקר, ולא על בדיחה. המאבק הוא לא על הכיסא שלי, אלא על עצמאות רשות־השידור. אפשר לאבד אותה בשעה אחת, אך להשיגה מחדש זה עניין של שנים רבות. אם יצליח הליכוד להפוך את רשות־השידור לשופר שלו, ואחר כך יהיו בחירות, והמערך יעלה לשילטון, או אפילו של"י, אף מיפלגה לא תוותר על המתנה הזו שניתנה לה: טלוויזיה כשופר של השילטון. המאבק שלנו אינו פוליטי. זהו מאבק על אמינות המידע המדווח בכלים של הרשות ועל דמות החברה הישראלית.

עד כאן דבריו של קירשנבאום.

תוך חודשים ספורים ואולי תוך כמה שבועות ייקבע מי ינצח במאבק המתנהל עתה בכוחות לא שקולים: השילטון, ש־אותו מייצגים לפיד וירון ואשר סיגנון מילחמתו הוא עריפת־ראשים, או עובדי הטלוויזיה, שאותם מייצג קירשנבאום, ולו רק משום שניבחר להיות הנערך הראשון.

תוצאת המאבק הזה תשפיע על כל אזרח במדינת ישראל, גם אם אין לו מקלט טלוויזיה בבית. כי היא תקבע לא במעט את איכות החיים, את מידת החופש ואת טיב המישטר בישראל.

מנכ"לים ליבני ולפיד
משתתמשים במנכ"ל הקודם

הפסנתר של אלטון ג'ון

ועוד ספיחים מביקוריו של אלטון ג'ון בישראל. בניגוד לתחלופה הגבוהה של בגדיו הססגוניים והרועשים ומשקפיו המטורפות נוהג אלטון ג'ון לשמור על יציבות בכל הקשור לפסנתר שלו. מזה מספר שנים שאלטון ג'ון מופיע ללא תזמורת עם פסנתר בלבד. „בצורה זו" אומר אלטון ג'ון „אני יכול להתרכז היטב רק בשירים שאני שר בנגינה שלי". הפסנתר החביב עליו אותו אין הוא מחליף כדבריו הינו פסנתר YAMAHA 80 — CP. בכך מצטרף אלטון ג'ון לשורה ארוכה של מוסיקאים מפורסמים המשתמשים בפסנתרי YAMAHA. כמוהו גם זמר השנסון הצרפתי שארל אזנאבור, המבקר עתה בארץ משתמש אף הוא באותו פסנתר.

הקשר הישראלי

(המשך מעמוד 21)

אותו פעמים רבות, כשהוא ביקר בארץ, וגם פגשתי את השר ופקידים אחרים מן המישרד הזה."

את תגובתו של שלמה ארגוב, העומד להיכנס לתפקיד של שגריר ישראל בלונדון אי אפשר היה להשיג.

כאשר ביקר רודי אשל בארץ הוא התקבל בכבוד מלכים. מכונית של עם נהג ומלווה הועמדה לרשותו, הוא היה ניכנס ויוצא אצל פקידים בכירים.

למרות שרודי אשל היה פקיד בכיר, מנכ"ל של מיניסטריון זר, לא טיפל בו מישרד־החוץ כמעט בכלל. גם מגעי השגרירות הדרום־אפריקאית בקשר לביקוריו של רודי אשל בארץ, היו לא דרך מישרד־החוץ. מישרד־החוץ שאל פעמים אחדות את בנוגע לביקוריו של אשל בארץ, אך התשובה היתה שהביקור הוא בטיפול מישרד־החוץ.

בין האנשים שנפגשו עם רודי אשל ושהוזמנו על־ידו לדרום אפריקה, נזכר גם שמה של עורכת דבר, חנה זמר. אולי זוהי הדוגמה הטובה ביותר לשיטות העבודה של מיניסטריון ההסברה הדרום־אפריקאי, לפחות בכל הנוגע לניסיונות ה־השפעה שלו על אישים ישראליים. חנה זמר הוזמנה פעמים רבות על־ידי גורמים ממשלתיים לבקר בדרום־אפריקה, אך תמיד דחתה את ההזמנה. זמר אינה זוכרת את רודי אשל, היא רק זוכרת כי בארוחת־ערב בביתו של השגריר הדרום־אפריקאי בארץ, הוצגה בפני מישהו, שנדמה לה כי הוא רודי אשל, אך ברור לה לגמרי כי היה זה אדם שנשלח על־ידי ממשלת דרום־אפריקה. גם באותה ארוחת־ערב הוזמנה לבוא ולבקר בדרום־אפריקה, ושוב סרבה.

הרשימה הבינלאומית

רודי אשל ואנשיו, לא בחלו בשום אמצעי, בארץ או בחוץ־לארץ, כדי להשיג את מטרתם: קניית דעת־קהל בינלאומית אוהדת למדיניות האפרטהייד.

אדם אחר, שאותו ניסה מיניסטריון ההסברה של דרום־אפריקה לרכוש לטובת המדיניות הגיזענית מבלי שהוא, כפי הנראה, יודע על כך, הוא הח"כ הפרופסור אמנון רובינשטיין. הח"כ הוזמן ונסע לדרום־אפריקה לסיידרה של הרצאות. מגמת מזמיניו היתה לשכנע אותו באמצעות אירוח מפואר והעברת חומר רקע, המעניין את רובינשטיין כאיש רוח וכעיתונאי, לתמוך במדיניות ההפרדה הגיזענית. אולם הרצאותיו של רובינשטיין בדרום־אפריקה היו כאלה, שלדברי אחד מידידיו הקרובים, „הוא כמעט לא יכול היה לצאת משם חי". דבריו של רובינשטיין לא מצאו חן בעיני מיניסטריון ההסברה הדרום־אפריקאי ודעתו על המישטר הגיזעני בארץ זו לא השתנתה גם כשחזר לארץ.

למרות כמה נסיונות הנפל אין ספק, כי בארץ ישנם עדיין אנשים, מהם מוכרים ביותר, אשר מיניסטריון ההסברה, הידוע לשימצה, הצליח לשחד אותם. אין המדובר בשוחד בצורת צ'קים ישירים. הצורה הרווחת ביותר היא הזמנה לדרום־אפריקה, על־ידי מיניסטריון ההסברה ואילוח כיד המלך. מול פיתויים כאלה אין אדם יכול לעמוד. אין ספק כי כל אחד מאלה ששוחדו על־ידי ממשלת דרום־אפריקה, לפני שהתפוצצה השערוריה הבינלאומית הגדולה, יודע להצדיק, בפני אלה שיודעים על קשריו עם דרום־אפריקה או בפני עצמו, את היחס הטוב שלו לדרום־אפריקה. אחד מהם הוא מי שהיה מפקד חיל־האוויר וכיום מנכ"ל אל־על מרדכי („מוטי") הוד, אשר ביקר בדרום־אפריקה

וחזר ממנה כמיסיונר דרום־אפריקאי. הוד ניסה לשכנע, בחודשים הראשונים אחרי שובו מדרום־אפריקה בחשיבות היחסים בין ישראל למדינה זו.

פרשת השוחד הגדול של מיניסטריון ההסברה הדרום־אפריקאי התפוצצה אומנם במלוא עוזה בדרום־אפריקה עצמה, ואף הרעישה את העיתונות העולמית. אך עדיין לא הגיעה לסיומה. בארצות השונות, כמו בישראל, יתחילו להתגלות אט אט שמות של אישים ועיתונאים, אשר ניקנו על־ידי מיניסטריון ההסברה המושחת והמפולת הגדולה תהיה, כאשר רודי אשל עצמו, ימצא קונה שיהיה מוכן לשלם 200 אלף דולר עבור הרשימה הבינלאומית של השמות שניקנו על ידו ועל־ידי חבריו.

במדינה

אסונות

מתי מת המת?

האם נהרג חולה־הנפש כתוצאה מנפילה או שהיה מת כבר קודם לכן?

מרדכי עובדיה, בן ה־26, מפרדס־כץ, אושפז, לטענת פרקליטו של אביו, עורך־הדין פנחס מרינסקי, בבית־החולים לחולי־הנפש אי־תנים כשהוא בריא מבחינה גופנית. אולם, שלושה ימים אחרי ששב הצעיר לבית־החולים, מחופשה, נמסרה להוריו הודעה על מותו.

העדה, יוכבדה ארביבי, אחות בבית־החולים אי־תנים, מספרת על נסיבות מותו: „בשעה 2 לפנות בוקר, כשהייתי ב־תורנות לילה, נקראתי על־ידי עובד ב־מחלקה א' (הפעילה־סגורה) אל מיטתו של אחד המאושפזים בשם עובדיה מרדכי. מצאתי אותו כשהוא שוכב על ביטנו, וכ־שהפכתי אותו, גיליתי כתמים כחולים על פניו. הלבשתי לו מייד מסכת חמצן ו־עיסיתי את ליבו. אחר־כך קראתי לרופא התורן, ד"ר איתן לבוב, וביחד המשכנו שניינו בטיפול ההחייאה."

„כאשר הגעתי למיטת־המנוח," מעיד דוקטור לבוב, „הבחנתי במצב של מוות־כיחלון כללי, "הפסקת פעולת־הנשימה ו־הפסקת פעילות־הלב. ביצעתי פעולות ה־חייאה, אך ללא תוצאות חיי־ביות. בשלב זה קבעתי את מותו ללא סיבת מוות ברורה, אבל אני משער שזאת היתה התקפת אסטמה, שכן המנוח סבל מקצרת ה־סימפונות."

אחרי שנקבע מותו של הצעיר, שסבל מפיגור שיכלי בינוני וממחלת־הנפש סכיזופרניה, נראה שמסכת העינויים והתלאות, שאפפה את חייו לא תמה עדיין. כ־אשר הוצאה גופתו מהמחלקה, היא נפלה מהאלונקה, נחבלה בפנים והלסת נישברה. רופאי בית־החולים טוענים שהיה זה מיקרה ושהדבר לא נעשה בזדון.

מעדותו במישטרה של צמח יצחק, קצין־הביטחון בבית־החולים אי־תנים, שנשא את האלונקה, מסתבר כי האלונקה לא היתה, אלא לוח דיקט מצופה פורמייקה. מספר צמח: „התבקשתי על־ידי הרופא התורן לפנות את המת. בהגיעי למחלקה ראיתי אדם עטוף בסדין מונח על לוח פורמייקה. הרמנו, אני ועוד עובד שעזר לי, את הגופה. כאשר הגענו למדרגות החליקה הגופה ונפלה על הריצפה. הרמנו אותה בחזרה ואז ראיתי שהסדין מוכתם כולו בדם באיזור הראש. מהנפילה, כנראה, נפגעה הגופה באיזור הראש, שכן לפני־כן לא הבחנתי בסימני־הדם."

אל דוכן העדים עולה דוקטור ברטליין לוי, פתולוג מהמכון לרפואה מישפטית באבו־כביר. הוא מעיד: „הגיעה אלי ל־מכון גופת גבר צעיר, באורך 183 סנטי־מטר, במצב תזונתי טוב מאד, ובמבנה פיסי תקין, עירומה ועטופה בסדיני. מצאתי כתמי־מוות חזקים בחלקי הגופה, שהיתה בשלב של ריקבון התחלתי. הראש היה נפוח מגאזים בצבע כחול כהה. בדיקה שלאחר המוות נמצאו באיזור הפה והאף חבלות, שיפשופי־עור ושיטפי־דם פנימיים. את סיבת־המוות במיקרה זה לא יכולתי לקבוע בוודאות. בכל אופן הנזקים שנמצאו, אין בהם כדי לגרום מוות. אי אפשר לשלול אפשרות של התקפת קצרת סימפונות (אסטמה) קטלנית."

„האם החבלות שנגרמו לו בשעת נפילתו מהאלונקה קרו, כאשר היה חי או מת?" שואל עורך־הדין מרינסקי, פרקליטו של אבי הנפטר.

„בשעה שנגרמו החבלות הוא היה עדיין בחיים." ענה הפתולוג.

„על סמך מה אתה קובע זאת?"

„על סמך לימודי ונסיוני; אדם שמת אין נגרמים לו שיטפי־דם כשהוא נחבל. רק כשהאדם בחיים מופיעים שטפי־דם."

כיצד קרה ששעתיים אחרי קביעת מותו היה עדיין מרדכי עובדיה בחיים, לפי גירסת הפתולוג? מהו הגורם למוות? מי אחראי למותו?

השופט החוקר, משה שלגי, יצטרך לקבוע אם הראיות שהובאו לפניו יש בהן כדי להוכיח, לכאורה, שנעשתה עבירה על־ידי מישהו מצוות בית־החולים. אם ימצא כן יואשם אותו אדם, לפני בית־מישפט. עד אז אין יודעת מישפחת הנפטר מהו הגורם ומי אחראי למות בנה.

קול השלום — הקול שלך!

במדינה

דרכי אדם

הנהג אינו אשם

„מישהו חייב לפתוח לנהגים את העיניים," אומר מורה־הנהיגה שבאמתחתו תוכניות רבות למניעת הקטל בדרכים

„כל רשיון־נהיגה נוסף, כמוהו כרישיון להריגה." זוהי תמצית תורתו של משה פיכטנבאום (66), שנלחם כבר יותר מעשר שנים על תורתו, שעשויה, לדעתו, להפחית ב־70 אחוז את הקטל בדרכים.
„הסיבות האמיתיות לתאונות אינן חגורות־בטיחות, כוהל, מהירות, תגאי מזג־אוויר או דרכים משובשות," טוען הגבר הקשיש באוזני כל, „אלא הידע איך לנהל את הרכב בכל מצב, עשוי למנוע את ההרג."

מורה־לנהיגה פיכטנבאום
צבע מיוחד לנהגים מתחילים

בין השאר מציע פיכטנבאום להגביל את מהירות הנסיעה של הנהגים החדשים *, לבנות מיגרשי־לימוד מיוחדים שבהם יוכלו ללמוד את כל ההפרעות הצפויות בדרכים, הנהג חייב לעבור הכשרה, בכדי לראות את הדברים בטרם יקרו. כל הרכבים חייבות להיות צבועות בצבעים בולטים לעין, כך שאפילו עיוור צבעים יוכל להבחין בסכנה. גם אחרי שיסיים הנהג המתחיל את לימודיו, עליו לעבור הכשרה נוספת בתנאי־חירום, כמו למשל, על מסלול ששפכו עליו שמן, מים, או לנהוג בחשיכה ובערפל.

תשובות מתחמקות. פיכטנבאום נולד בארץ. בזמן מילחמת־העולם השנייה עסק במכירת־נשק בלתי חוקית לאצ"ל ונעצר. אחרי ששוחרר עסק בדייג, אך יום אחד נלקח ממנו רשיונו, כל סירותיו ורישתותיו נשרפו. אז נסע לאירופה ומנה לאוסטרליה, שם פתח בית־ספר לנהיגה מיקצועית. ברשותו רשיון־נהיגה לכל כלי־רכב. כבר באוסטרליה הציע כמה הצעות למניעת־תאונות, שהתקבלו בחלקן, ופירסם חוברת הדרכה לנהג בשירות ציבורי.

לדבריו, עמד במגעים גם עם ממשלת יפן, אך אין הוא יודע כיצד הסתיים דבר. הוא חזר ארצה לפני כחמש שנים ומאז שלח מיכתבים לכל גורם אפשרי, החל במישרד־התחבורה וכלה בנשיא־המדינה. לטענתו, ביקש להיפגש עם הגורמים האחראים על התעבורה ונענה בתשובות מתחמקות „העניין בטיפול, נודיע לך," וכדומה.

(המשך בעמוד 55)

* חוק לתיקון פקודת התעבורה הועבר בכנסת בקריאה ראשונה. התיקון קובע כי נהג חדש יקבל רשיון על תנאי לשנה.

זהירות, ללא ידיעתך אתה שותף של חברת הביטוח

כשאתה מבטח את רכושך בפחות מערכו המלא – אתה הופך שותף של חברת הביטוח בעת תשלום הנזק.
אתה לוקח על עצמך חלק מן האחריות. כאשר יקרה נזק לרכוש שלך, תשלם את החלק שאינו מבוטח בחברה.
"הסנה" אינה רוצה אותך כשותף לנזקים.
קבע פגישה עם סוכן הביטוח שלך ושמע להצעות שלו.
בידו חוברת מחירים מעודכנים של חפצי הבית שלך, ושל המבנה, והוא יעזור לך לבטח נכון.
בטח את רכושך בערך מלא והשאר לחברה את הדאגה לתשלום מלוא הנזק.

מה שבטוח ביטוח
ומה שביטוח
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

בצל הגרדום

(המשך מעמוד 18)

עולם מפאת גילו (17), ואילו חבריו נידונו למוות בתלייה.

יחיאל דרזנר, שעלה לארץ מפולין עם בני משפחתו, בהיותו נער בן 11, שירת תקופה מסויימת במחלקת המודיעין של ה־אצ"ל ונטל חלק בכמה פעולות־קרב נועזות. בפני שופטיו הטיח את הדברים הבאים:

„אתם התרגלתם במשך מאות שנים להרים את השוט על ראשיהם של עשרות עמים, שבהם הינכם שולטים במושבותיכם. וחשבתם, שגם אנו נרכין ראשינו בפני עריצותכם. טעיתם. אנחנו נשבור את השוט שלכם. אנחנו נשים קץ להתעללות הפרועה באלה שלהם שייכת הארץ הזאת. ועתה תדעו: לא עוד תלקו את אזרחי הארץ הזאת, לא עברים ולא ערבים, כי אנו חיילי ישראל מרדנו בשילטונכם ובשיטותיו הנפסדות."

דרזנר (25) נידון למוות.

אליעזר קשאני נולד בפתח־תיקווה, כבן למשפחה מרובת־ילדים, דור שלישי בארץ. בגיל 13 החל לסייע לאביו בעבודותיו ובגיל 16 החל את חייו העצמאיים כפועל־סייד, פועל־פרדסים ולוטש־יהלומים. ב־1944 נעצר כ„חשוד בטרור", אך למעשה הצטרף לאצ"ל רק כעבור כמה חודשים, במחנה הגולים באריתריאה, אפריקה.

לבני משפחתו ולפרקליטיו, שהפצירו בו לחתום על בקשת־חנינה, ענה קשאני בסירוב: „הצרה היא, שאנו חושבים יותר מדי על עצמנו ומישפחותינו. צריך לחשוב גם על האומה והמולדת."

קשאני (24) נידון למוות.

מרדכי אלקחי נולד אף הוא בפתח־תיקווה, כבן למישפחה מעוטת־יכולת, מיוצאי תורכיה. את עבודתו כפועל בבית־חרושת החל בגיל 14. מאוחר יותר, כשהצטרף לאצ"ל, נודע בשורותיו כאחד הפורצים האמיצים והמעולים, שנטל חלק בפעולות־קרב רבות.

במיכתב גלוי אל מוסדות היישוב כתבו אלקחי וחבריו, כי „בבקשות החנינה שלכם אתם משפילים את כבודכם ואת כבוד העם כולו".

„אנו הננו שבויים," קבעו הנידונים למוות, „ואנו דורשים שיתנהגו עימנו כמו עם שבויים... את רוחנו לא ישברו. אנו נדע למות בכבוד, כיאה לעברים."

אלקחי (22) נידון למוות.

תחת מישמר כבד, שנע במכוניות משוריינות, הועברו השלושה, יחד עם דב גרונר, ממיגרש־הרוסים בירושלים לכלא עכו. דבר העברתם נשמר בסוד, עד שהתקבלה הידיעה מעכו, כי השיירה עשתה את דרכה בשלום.

כעבור יומיים הועלו הארבעה אל הגרדום.

חכים (למעלה) וביתי־צורי במשפט
„אנוסים היינו לקחת את הצדק לידינו"

קרוב ללב

שני נידונים־למוות נפגשו בכלא ירושלים. האחד איש לח"י והשני איש האצ"ל — משה ברזני ומאיר פיינשטיין.

משה בן ה־21 נולד בעיראק, הגיע לארץ עם מישפחתו כשהיה ילד, גדל והתחנך בעיר העתיקה בירושלים. מאיר, שהיה צעיר ממשה בשנה, נולד בעיר העתיקה, בן למישפחה דתית. בצעירותו חבש את ספסלי הישיבה עץ־חיים במשך עשר שנים תמימות, רכון על המישנה והגמרא.

משה ניתפס על־ידי מישמר ברית, בעת אחת מסימטאות ירושלים, כשרימון בכיסו. הרימון נועד לקטול את מפקד הדיביזיה ה־9 הבריטית, שהפילה חתיתה על העיר, שהיתה נתונה למרות הצבא („מצב צבאי").

בבית־הדין הצבאי, שבפניו נשפט, הצהיר ברזני, כי הוא כופר בסמכויות השופטים הבריטיים ואינו מכיר בבית־הדין. כי ששטח את האני־מאמין שלו הכריז: „העם העברי רואה בכם אוייב ושילטון זר במולדתו. אנו, אנשי לח"י, לוחמים בכם לשיחרור המולדת. במילחמה זו נפלתי בשבייכם, ואין לכם כל רשות לשפוט אותי. בתליות לא תפחידונו, ולהשמידנו לא תצליחו. עמי וכל העמים המשועבדים יילחמו באימפריה שלכם עד חורמה."

מאיר נפל בידי שוביו הבריטים, בעת ההתקפה שערכו אנשי האצ"ל על תחנת הרכבת בירושלים. הוא נפצע קשה בידו, ואחרי שנתפש והובל לבית־חולים קטעו הרופאים את היד המרוסקת. גם הוא לא הכיר בסמכות בית־הדין הבריטי. בהפנותו אצבע מאשימה כלפי שופטיו אמר: „מישטר של עצי תלייה, זהו המישטר שהינכם רוצים להשליט בארץ זו, שנועדה לשמש מגדל־אור לאנושות, וברשעותכם הואוילית הנכם מניחים, כי על־ידי מישטר זה תצליחו לשבור את רוח עמנו — העם שכל הארץ היתה לו גרדום."

כשהוא זקוף וגא הוסיף: „תיווכחו כי נתקלתם בפלדה!"

ואמנם השניים, משה ברזני ומאיר פיינשטיין, הוכיחו כי הם קורצו מפלדה אנושית. הם נידונו למוות, ופסק־דינם אושר על־ידי מפקד הצבא הבריטי ב־27 באפריל 1947, יום אחרי תלייתם של דב גרונר וחבריו בכלא עכו.

בדרכים מחתרתיות ביקשו ברזני ופיינשטיין מחבריהם שבחוץ, שיגניבו לתאיהם שני רימוני־יד — האחד כדי להשליכו על התליין ועל מלוויו, והשני כדי לפוצץ עצמם לדעת. חבריהם התלבטו הרבה עד שהכריעו, ולבסוף הגניבו לתאיהם שני רימונים מוסווים בקליפות תפוזים.

אלא שהתוכנית להשליך רימון על התליין בוטלה ברגע האחרון. שני הנידונים חששו לפגוע ברב יעקב גולדמן, הרב הרשמי של הוועד־הלאומי לענייני בתי־הכלא ומחנות־המעצר, שהחליט להתראות עימם עם שחר ולבלות איתם ברגעיהם האחרונים. את סודם לא גילו לרב, שמא ינסה להניאם מן המעשה.

וכך, ב־21 באפריל 1947, כשהם חבוקים איש ביד רעהו והרימונים בין חזותיהם, פוצצו עצמם שני הנידונים למוות, לתדהמת הבריטים, שהשליכו כבר את כל ההכנות לתלייתם.

חיילים של הוד מלכותו

„מ עודם לא היה כדבר הזה בתולדות הקיסרות הבריטית." רעם אחד מצירי הפרלמנט הבריטי. דבריו כוונו לפריצה הנועזת של אנשי האצ"ל אל תוך מיבצר הכלא בעכו, במטרה לשחרר מתוכו את חבריהם, אנשי האצ"ל ולח"י.

ההתקפה, שנערכה בשעות אחר־הצהריים של היום הראשון, ה־4 במאי 1947, זכתה בפירסום עולמי ושימשה מאז מופת ודוגמה לתנועות־מחתרת אחרות ברחבי העולם. היא בוצעה על־ידי יחידה גדולה של אנשי מחתרת, שצויידו מראש בפנקסי־חיילים וצוות־תנועה מזויפים, כולם לובשים מדים בריטיים, כולל סמלים צבאיים, תגים ודרגות. את הדרך מבסיס היציאה — מיבצר שוני שבין זכרון־יעקב ובנימינה — עשו במכוניות ש„הוחרמו" ברגע האחרון ונצבעו בצבע צבאי. כל הלוחמים סופרו קצר, בסיגנון האנגלים, ותודרכו להתנהג „כחיילים של הוד מלכותו". הם צויידו בנשק מגוון: מוקשים, רימוני התקפה והגנה, סטנים, ברנים, אקדחים ואף מרגמות קלות. תוכניתם היתה לשחרר מן הכלא 41 „טרוריסטים" מסוכנים — 30 אנשי האצ"ל ו־11 אנשי לח"י, בהתאם לרשימה שהוכנה מראש על־ידי מיפקדות שני האירגונים ותוך תיאום מוקדם, בדרך

נחש רק 6 × נכונים
והזכיה הגדולה שלך!

עכשיו, שני מיליון ליי
יכולות להיות שלך

נוטו

נופעל הפיס

מהחר מטמי
קלמזין Kalmezin
ללא חומר משמר
מזון מבושל מוקפא

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
משרד להדברת
חולעי עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2272
טל. 7901145-6 רשיון מס' 30 עסק 481/75

למדו קצרנות
בעברית ו/או אנגלית
במהירות ובהצלחה מובטחת
ב„אופקן גרג" (בר־קמא)
ת"א, רח' וייצמן 22, טל. 254826—03
(באיזורים אחרים — לפי פניות).

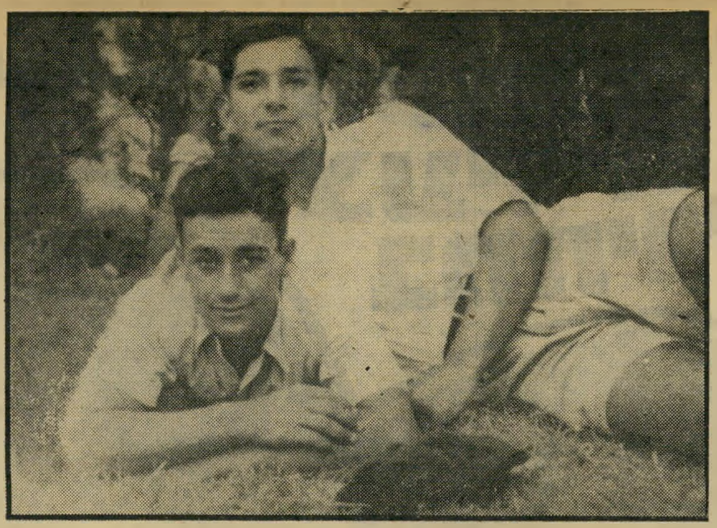
תן
טרמפ
לחייל

כים מחתרתיות, עם הכלואים בתוך המיבצר.

בדו"ח, ששלח הנציב הבריטי העליון אל מישרד־המושבות בלונדון אחרי הפריצה, נאמר כי בעת הקרב העז, שהשתולל בעיירה של העיר, שהו בכלא 163 אסירים יהודים ו־460 אסירים ערבים. מנגנון הכלא כלל שני קציני־סוהרים בריטים, שני סרג'נטים בריטים, 4 שוטרים בריטים וכן שני מפקחים ו־132 שוטרים מקומיים.

מכלל האסירים היהודים היו 82 חברי האצ"ל והלח"י. מתוכם זכו בחופש 27 אסירים — 7 אנשי לח"י ו־20 אנשי אצ"ל. אבידות המחתרת בפעולה זו הסתכמו ב־9 הרוגים — שישה מן המשוחררים ושלושה מן המשחררים. שמונה נתפסו והוחזרו לכלא, ועוד חמישה מבין התוקפים נעצרו.

במהלך הפעולה, ותוך כדי אנדרלמוסיה כללית, זכו 182 אסירים ערביים מן ההפקר ונמלטו מן הכלא. לדברי הנציב העליון, נתפסו או הסגירו את עצמם לאחר מכן 69 ערבים. חמישה מבין התוקפים, שעל שלושה מהם הוטל למקש את הדרך המובילה מן המישטרה המקומית של עכו עד למיבצר הכלא, וכן לתקוף את מישמר הכלא שבחומה הדרומית־מזרחית, נתפסו. הם הועמדו למישפט בפני בית־הדין הצבאי בירושלים. שניים מהם, שנתפסו הרחק מחומות הכלא, התגוננו בעת המישפט ולא יצאו בהצהרות פוליטיות, נידונו למאסר־עולם. השלושה האחרים נידונו למוות.

אבשלום חביב (ימעה) עם חבר*

„על אף הגרדום ואולי תודות לגרדום..."

מאיר נקר נולד בירושלים, כבן למישפחה ענייה מיוצאי עיראק. בגיל 12 הפסיק את לימודיו בתלמוד־תורה, כדי לעזור בפרנסת המישפחה. ב־1942, בהיותו בן 17, זייף את גילו והתגייס לצבא הבריטי. זמן קצר אחרי שיחרורו מהצבא, בשנת 1946, הצטרף לאצ"ל ונטל חלק בכמה פעולות קרביות. בבית־הדין חשף את פשיטת הרגל של השילטון הבריטי בארץ, „שפקידיו נאלצים לשבת בגיטאות," מפחד המחתרות המפליאות בו את מכותיהן.

* דויד סימן־טוב, איש הפלמ"ח, שנפל בליל־הגשרים בגשר־הזיו.

יעקוב וייס, יליד צ'כוסלובקיה, הצטרף לבית"ר בעיר הולדתו, מונקאץ', כשהיה בן עשר. ב־1943, בעיצומה של מילחמת־העולם, כשהיה בן 19, העפיל לארץ ונשלח מייד למחנה המעצר בעתלית. זמן קצר לאחר שהשתחרר הצטרף לאצ"ל.

בבית־הדין הצבאי הטיח בפני שופטיו האשמות חמורות, תחת להתגונן. „את רוח ההתנגדות העברית לא זו בלבד שלא הצלחתם לשבור," אמר, „אלא להיפך: לנגד עיניכם, על אף הגרדום ואולי תודות לגרדום, היא הולכת וגוברת."

השלישי שבחבורה, אבשלום חביב, נולד בחיפה, בן למישפחה מסורתית של יוצאי פולין. תחילה התנדב לפלמ"ח והשתתף במיסגרתו בפריצה הגדולה למחנה עתלית, שהביאה לשיחרור המוני של מעפילים כלואים. מאוחר יותר, כשהיה סטודנט באוניברסיטה העברית בירושלים, הצטרף לאצ"ל, הפך ללוחם קרבי ונאלץ עקב כך להפסיק את לימודיו.

בעומדו בפני שופטיו, והוא רק בן 21, הכריז: „אתם, עריצים בריטיים, לעולם לא תבינו לנפשו של האדם החופשי ההולך לקראת המוות, כפי שהלכו דב גרונר וחבריו — מתוך שירה הבוקעת מליבו המאמין והאוהב." וכשישב על ספסל הנאשמים חרט עליו את סמל האצ"ל ואת המילים „לא בנקל יפחידונו, ולא בתליות".

השלושה ניתלו ב־29 ביולי 1947. למחרת היום תלו אנשי האצ"ל שני רבי־סמלים בריטיים, כתגמול.

זול יותר בבית־מלון!!

יום חינם לאחר 4 ימי נופש באחד ממלונות הפאר של רשת

גני שולמית

אילת ****

ים המלח ****

אשקלון ****

פרטים והזמנות: רחוב גורדון 11, ת"א, טל. 220151, 233144

מבצע ללא תקדים

מוגבל עד 30.6.79. בים המלח רק בחודש יוני

הטיולים השובבים לצעירים במחירי צ'ופר

לצעירים ולסטודנטים-

טיולי הכיף הכפול של איסתא־אופיר טורס.

סוף סוף הגיע הקיץ, בדיוק הזמן לנסוע! לנסוע לאן? עם מי? לנסוע לכל העולם, עם איסתא־אופיר טורס המציעים מבחר עצום של טיולי כיף ממדרגה ראשונה.
מי שרוצה לכייף באמת, לעשות קיץ של חיים משוגעים, לתפוס ראש טוב, לראות עולם בחברת כל היפים והיפות... מי שרוצה טיול כזה – שקום!
בוא גם אתה לכייף עם החברה השובבים של איסתא־אופיר טורס, החברה הידועה במהימנות ובנסיון שלה.

פנה אל סוכן הנסיעות שלך.

*לפי שער 22.5 ל"י = $1
אל תתפתה לחוברות המצטטות מחירים לפי 19 ל"י = $1
הטיסות אל על ובחברות יאטא האחרות.

1 אירופה באהבה לצעירים עד גיל 26

21 יום-חצי פנסיון(פרט לפריז ולונדון) איטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת, ביקור בבלגיה, הולנד, אנגליה. עם אפשרות הארכת הטיול.

*28,793 ל"י

2 אירופה לשביעיות/שמיניות

23 יום-איטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת, ביקור בבלגיה, הולנד, אנגליה. מפגש קבוצות לפני היציאה עם אפשרות הארכה.

*29,985 ל"י

3 אירופה הקלאסית עד גיל 36

22 יום-ביקור במון־בלאן!!! איטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת, אנגליה (וביקור באמסטרדם). עם אפשרות הארכה.

*33,903 ל"י

4 סקופ אמריקה לצעירים

21 יום- סיור מחוף אל חוף במוקדי התיירות. אפשרות לטיול מקוצר ל-16 יום. סיום הטיול המאורגן בלוס אנגלס.

*48,938 ל"י
*46,222 ל"י

5 אירופה המפתיעה לצעירים עד גיל 36

15 יום באתרים מפתיעים ובילוי בריביירה. איטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת. חצי פנסיון.

*23,218 ל"י

6 פורטוגל וספרד לצעירים עד גיל 36

15 יום של קצב וטמפו ספרדי טפוסי. חצי פנסיון, (פרט לליסבון)

*22,950 ל"י

מ"מל

איסתא
תל אביב: רח' בן יהודה 109 טלפון 247166
ירושלים: רח' אלישר 5 טלפון 02-225252
חיפה: רח' הרצל 20 טלפון 04 669139

אופיר טורס
תל אביב: רח' בן יהודה 32 טלפון 299121
רח' אבן גבירול 68 טלפון 269052
ירושלים: אגף מלון המלך דוד טל. 02 222777,
02 227401
חיפה: דרך העצמאות 62 טל. 04 663011,
04 664292

במדינה

(המשך מעמוד 51)

„כל הסוד בקטל בדרכים הוא שהנהג בכלל אינו אשם.“ טוען האיש. „הוא לא יודע מה שהוא עושה, זה בדיוק כמו ש־יתנו לילד אקדח אמיתי במקום אקדח צעצוע לשחק בו, כך בדיוק נותנים רש־יונות לנהגים המתחילים. לנהוג, אי־אפשר ללמוד בתיאוריה, אבל בכל העולם מלמ־דים לנהוג בעיקר בתאוריה. מאחורי יותר ממיליון קילומטרים על הכביש. גם אני ראיתי לפעמים את המוות בעיניים, אני יודע שאף נהג לא רוצה להרוג או להיהרג, מישהו חייב לפתוח להם את העיניים.“

פיכטנבאום אינו מבקש כל תמורה למע־שיו או לתוכניתו. כל בקשתו היא להפ־סיק את ההרג בדרכים. לדבריו, הנהג ה־ישראלי הוא מטובי הנהגים בעולם, כי לפי הסיכונים שהוא לוקח על עצמו היו צריכים להיהרג 50—100 אנשים כל יום. אבל הנהגים הישראלים יוצאים מזה ב־חיים „הנהיגה המוגעת מקלקלת את ה־נהג,“ הוא סבור. „נותנים לו לראות סרט ולהכין שיעורים משעממים בבית, אבל הכל צריך להיות באופן מעשי, זהו הפת־רון שיפסיק את התאונות.“

מישפט

כבוד המישפחה

המישפט מתמשך, ההוצאות גדולות והמישפחה מתפוררת

עד כה הוציאו אפי ושלמה מזל־טרים, אחיהם התאומים של שניים מהמעורבים במישפט אונס התיירות השוודיות ב־נתניה, יותר מ־200 אלף לירות על הוצ־אות המישפט.

אחים אפי, מאיר ושלמה מזל־טרים
כמה עולה מישפט אונס?

בתחילת חודש מארס חשנה נעצרו ארבעה חשודים באונס שתי תיירות שוו־דיות, ששהו בנתניה לביקור של עשרה ימים. אחד העצורים, סוחר חיפאי, שוחרר מייד ואילו השלושה הנותרים הואשמו, כי שידלו את התיירות לבוא איתם לדירתו השכורה של אחד מהם בנתניה, שם שיכ־נעו אותן להתפשט, כל אחת בחדר אחר, ואז הכניסו לתוך אברי המין שלהן נייר־רות מגולגלים, בתואנה שהם רוצים לב־דוק אפשרות להבריח יהלומים לשוודיה. אחר־כך קיימו איתן יחסי־מין.

אחרי שמיעת עדותן המוקדמת של התיירות, שחזרו בינתיים לארצן, ובתום כמה ישיבות של בית־המשפט, שוחררו שלושת החשודים, כל אחד בערבות של 100 אלף לירות.

מאז לא התחדש המישפט. מישפחותי־הם של האחים מזל־טרים, החשודים באר־נס, נפגעו לטענתם קשות ביגלל הפר־שה. נשותיהם של השניים ביקשו מהם להתגרש. האב, שרת בבית־ספר, נפל למישכב, והאם לא העזה במשך תקופה ארוכה לצאת אל הרחוב. אפי, אחיהם של החשודים, שהוא אחד מהתאומים, התגרש כס־המישפט הרם, וכל עורכי־הדין יצ־טרכו אותי. הם יבואו לטעון בפני, ל־החניף לי, ולקרוא לי „כבוד בית־המישפט“.

„בירדתי במקומות המתאימים את ה־אפשרות למינויי כשופטת־שלום ונאמר לי, כי אם אגיש את מועמדותי יש כל ה־סיכויים שאתמנה. יתכן שלא אשרת ב־עיר גדולה, בשנה הראשונה, אלא בעיר־שדה, אולם עקרונית אין כל מגיעה.

„גרגשת מאד הופעתי בפני ועדת ה־מינויים לשופטים. השאלה הראשונה ש־שאלוני היתה מדוע החלטתי ללכת ל־שפיטה. הסברתי שרכשתי לי די ידע מישפטי בשנות עבודתי כעורכת־דין וכי חפצתי להפסיק להתרוצץ בבתי־המישפט ולהגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

„אחד מאנשי הוועדה חייך אלי ושאל: ‚והכבוד?‘ ‚כן אדוני‘, אמרתי, ‚גם בגלל הכבוד‘. גילוי־הלב שלי מצא חן בעי־ניהם, ושמחתי לדעת אחר־כך כי השגתי ציון גבוה בראיון.“

חששות וספקות. „מאחר שאין בית־ספר לשפיטה, התחלתי להסתובב באול־מות בתי־מישפט השלום ולשמוע מישפ־טים. הרבה שנים אני עושה זאת, אולם תמיד מנקודת ראות של הקהל באולם, וירד השבוע לארצות־הברית לצמיתות. האח השני מבטיח כי ימשיך לעשות הכל, כדי שאחיו יצאו זכאים. „לא איכפת לי כמה כסף אצטרך להוציא בשביל זה,“ אמר השבוע, „העיקר להציל את כבוד המישפחה.“

הנאשם חיים מזל־טרים אינו יכול לשאת עוד את החיים בנתניה. לדבריו, מפנים לעברו העוברים ושבים את מבטם ברחוב, והוא מתעתד כבר בחודש הבא לעבור לגור בתל־אביב, כי בעיר הגדולה כימעט שלא מכירים אותו ואין בה תיירות שוודיות רבות, כמו בנתניה.

בתי מישפט

האשה שוויתרה על הכבוד

אחרי שהכירה את הנושא מקרוב, נמלכה עורכת־הדין בדעתה והחליטה לוותר על הכבוד הכרוך במעמד השופט

„להיות או לא להיות שופטת? זו היתה השאלה ששאלתי את עצמי כאשר הגעתי לשנתי הארבעים,“ סיפרה עורכת־דין נאה, לבושה בביקיני קצרצר, על שפת־הים.

„אני עורכת־דין כבר כימעט עשרים שנה, והספקתי לשחר לפיתחיהן של רשו־יות מקומיות עד אין סוף. נתקלתי ב־פקידים עוויינים, בביורוקרטיה מעצבנת. טענתי לפני שופטים אדישים. עד כה הייתי אני זו שביקשה, שטענה ושאמרה ‚כבוד בית־המישפט‘. פיתאום התחשק לי להחליף תפקידים: שאני אשב שם על כס־המישפט הרם, וכל עורכי־הדין יצ־טרכו אותי. הם יבואו לטעון בפני, ל־החניף לי, ולקרוא לי ‚כבוד בית־המישפט‘.

„בירדתי במקומות המתאימים את ה־אפשרות למינויי כשופטת־שלום ונאמר לי, כי אם אגיש את מועמדותי יש כל ה־סיכויים שאתמנה. יתכן שלא אשרת ב־עיר גדולה, בשנה הראשונה, אלא בעיר־שדה, אולם עקרונית אין כל מגיעה.

„גרגשת מאד הופעתי בפני ועדת ה־מינויים לשופטים. השאלה הראשונה ש־שאלוני היתה מדוע החלטתי ללכת ל־שפיטה. הסברתי שרכשתי לי די ידע מישפטי בשנות עבודתי כעורכת־דין וכי חפצתי להפסיק להתרוצץ בבתי־המישפט ולהגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

„אחד מאנשי הוועדה חייך אלי ושאל: ‚והכבוד?‘ ‚כן אדוני‘, אמרתי, ‚גם בגלל הכבוד‘. גילוי־הלב שלי מצא חן בעי־ניהם, ושמחתי לדעת אחר־כך כי השגתי ציון גבוה בראיון.“

חששות וספקות. „מאחר שאין בית־ספר לשפיטה, התחלתי להסתובב באול־מות בתי־מישפט השלום ולשמוע מישפ־טים. הרבה שנים אני עושה זאת, אולם תמיד מנקודת ראות של הקהל באולם,

(המשך בעמוד 67)

ARRID®

אותך הדיאודורנט האהוב על האמריקנים ינבוש!

אחרי הפעם הראשונה עם "אריד" תשתמשי בו תמיד.

"אריד" דיאודורנט ריחני-יבש, רגיל וכדורי (ROLL-ON). והלהיט האחרון-אריד אבקה קלה. רעננות ריחנית למשך כל היום! "אריד" מוצר יוקרה של קרטר וואלאס, אמריקה. להשיג בפרפומריות, בתי־מרקחת וברשתות השיווק. הפצה: ברק מפיצים בע"מ.

"אריד"-רעננות ריחנית, מבוקר ועד ערב

צביעת מכוניות בתנור חדיש ומשוכלל

אתה מפקיד מכוניתך בידי בעלי מקצוע מעולים
ומקבל אוונה חדשה ויפהפיה
בתוספת אחריות מלאה לשנה

מבצע מיוחד עד 31.5.79

מכונית קטנה 3000 ל"י במקום 5000
מכונית בינונית 4000 ל"י במקום 6500
מכונית אמריקנית 5000 ל"י במקום 8000

בדוק והשווה המחיר לא כולל מ.ע.מ.

צביעה בצבע תוצרת חוץ
תוספת 1000 ל"י
מחלקה מיוחדת לתיקוני פחחות, פיברגלס ואגוזים.

מוסכי ששון

פ"ת, ז'בוטינסקי 73 מול "מרכבים" טל. 923741

סוף־שבוע של דיסקו

עם

שוש עטרי

ב„דן־קיסריה"

מצעד הלהיטים האחרונים בגל דיסקו שוטף

עם שוש עטרי

תחרות־ריקודים נושאת־פרסים

בדיסקוטק של יום שישי (הכניסה רק לאורחי המלון)

בשבת — ריקודי דיסקו על־שפת הבריכה

קוקטיילים עליזים בשפע

ואוירה שיש רק במלון „דן־קיסריה"

בואו לסוף־שבוע של דיסקו

עם שוש עטרי

מלון דן קיסריה. טלפון: 063-62266

שידור

לפידים

משיחיות והתחסדות

בשבוע שעבר יצא עוזרו המייוחד של שר החינוך **זבולון המר**, הד"ר **יוסף בן־שלמה**, שהוא גם חבר מליאת רשות־השידור, בהתקפה חריפה על מדיניות הזמנת העבודות של הטלוויזיה אצל חברות־הפקה פרטיות.

בן־שלמה טען, כי המזמינים מטעם הטלוויזיה דואגים לכך שחלק ניכר מהעוגה יפול בידיהם של חבריהם, בעלי חברות־הפקה פרטיות, שידועים בדעותיהם השמאלניות. כדוגמה לחברה שבעליה הם שמאלנים, והמקבלת את מרבית העבודות, הביא בן־שלמה את חברת סרטי קסטל, שבעליה הם **מיכה שגריר** ו**דן ארזי**, וכדוגמה לחברה אשר מקבלת מעט עבודות הביא בן־שלמה את חברת עידן, שבעליה הם **אכשלום כץ** ו**עוזי פלד**.

עתה נודע כי בן־שלמה עצמו מועסק כיועץ וכמנחה בסידרה שמכינה חברת עידן עבור הטלוויזיה, על המשיחיות, כץ אישר באוזני העולם הזה כי בן־שלמה מקבל שכר עבור הייעוץ שלו, אולם טען: „השכר הזה אינו גבוה."

מי לא חתם

מבין הדמויות הבולטות בטלוויזיה לא חתמו ארבעה על העצומות נגד המנכ"ל **יוסף** („טומי") **לפיד**: **יצחק** („צחי") **שימעוני**, **טוביה סער**, **יאיר שטרן** ו**חיים יבין**.

שימעוני לא חתם משום שהוא מועמד של לפיד לתפקיד מנהל־הטלוויזיה, במקומו של **ארנון צוקרמן**. שימעוני הסביר זאת בכך שאינו רוצה להתערב במאבקים בתוך הטלוויזיה. טוביה סער, עורך מוקד, לא חתם, לדבריו, משום ש„אני לא חתם אף פעם על עצומות." יאיר שטרן, בנו של מייסד לח"י **אברהם** („יאיר") **שטרן**, לא חתם ואף ניסה לשכנע את חבריו במחלקת־הספורט שלא להתום. ואילו את חיים יבין לא הצליחו מארגני־ההתימות למצוא בטלפון בנאייבה.

לעומת זאת, חתמו שתיים הנמצאות בתוך־לארץ: סגניתו של **מוטי קירשנבאום**, **יהודית** („גידי") **לוין**, ומנהלת מחלקת־הילדים, **אסתר סופר**. השתיים הודיעו בטלפון על הסכמתן לצירוף שמותיהן לעצומה.

היושב־ראש נזף במנהל

יושב־ראש־הוועד־המנהל של רשות השידור, הפרופסור **ראובן ירון**, זימן אליו לביתו בליל־שבת שעבר את מנהל הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן**.

השיחה בין השניים היתה קשה, וירון דרש מצוקרמן לרסן את **יצחק רועה**, **יגאל יוסיפון**, **ירון לונדון** ואת כל עורכי־החדשות בטלוויזיה. „אני לא אסכים שפורעים ינהלו את הטלוויזיה, והשערוריה הזו תיפסק." צוקרמן כלל לא השיב לירון, ובתום השיחה רק אמר לו: „שמעתי את מה שיש לך להגיד."

אגב, ירון התבטא לא מכבר בפורום סגור, שבו השתתפו חסידי הליכוד ב־רשות־השידור, כי הוא מקווה מאד „שכל הפורעים ושונאי־ישראל בטלוויזיה יביאו לידי כך שלא תהיה לנו ברירה, אלא לסגור את הטלוויזיה להרבה חודשים!"

מי לא יהיה המנהל

עדיין לא ברור מי יירש את **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום** כמנהל מחלקת־התוכניות של הטלוויזיה, אולם כבר עתה ברור מי לא יקבל את התפקיד.

מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** כבר הודיע: „סגניתו של קירשנבאום, **גידי לוין**, לא תהיה מנהלת מחלקת־התוכניות. היא לא טובה מהבחינה הפוליטית, ולא טובה מהבחינה העניינית."

בשנת החופשה של קירשנבאום מילאה לוין את תפקידו, ועשתה זאת על הצד הטוב ביותר.

התגובה על התגובה

ביום הששי שעבר נודע כי שר־החינוך והתרבות, **זבולון המר**, דחה את ערר שני חברי הוועד־המנהל, **דניאל** („דני") **בילוך** ו**גיסים אלמוג**, בעניין הדחתו של **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום**. **יורם רונן** הביא את הידיעה לטלוויזיה יחד עם תגובתו של ח"כ **יוסי שריד** על החלטתו של המר.

עורך־החדשות, **גיל סדן**, התקשר אל דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, כדי לקבל ממנו אישור לשידור הידיעה. ה־הוראות בטלוויזיה אומרות, כי כאשר יש ידיעה הנוגעת לרשות־השידור, היא צריכה לקבל את אישור המנכ"ל, היושב־ראש או הדובר.

עמירב מיהר להתקשר אל יושב־ראש הוועד המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**,

יוצץ בן־שלמה
מאניה אנטי־שמאלנית

וקרא לו את הידיעה העומדת להיות משודרת. ירון טען כי אם מביאים את תגובתו של שריד, יש להביא גם תגובה שלו עצמו, והכתיב לעמירב ידיעה ארוכה ומסורבלת, המדברת על חופש־הביטוי ב־רשות־השידור.

סדן החליט לוותר על תגובתו של שריד, כדי שלא יצטרך לשדר את תגובתו של ירון.

סקר מול דעה

ראשי רשות־השידור, ביניהם המנכ"ל **יוסף** („טומי") **לפיד**, והדובר **משה עמירב**, טוענים כי למרות שמרבית ה־עיתונים תקפו את לפיד על הדחת **מוטי קירשנבאום**, מקבל הציבור בברכה את „הסדר שאותו מכניס לפיד לרשות ה־שידור."

לשם כך עומד עמירב להזמין, על חשבון הציבור, סקר דעת־קהל מיוחד, שיקבע אם הציבור תומך בלפיד או מתנגד לו.

לפידונים

הפיקס פתוח

● מנכ"ל הרשות, **טומי לפיד**, אמר בשבוע שעבר למקורביו כי אינו מתכוון להגיב בשעה זו על התקפות כמה מאנשי הטלוויזיה עליו. „עכשיו אני אשתוק. אבל אני רושם הכל. יש לי זיכרון טוב."

● דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, ממשיך בצנזורה שלו בלקט הפנימי של הרשות (העולם הזה 2176). השבוע גנז עמירב את המאמר, שבו תקפה **הדה כרשם** בהארץ את הנהלת רשות־השידור.

● מזכירתו הקשישה של מנכ"ל רשות־השידור, **טומי לפיד**, ששמה **רוחמה**, מגלה תמיד נאמנות לבוס שלה. רוחמה היתה מזכירתם של שני המנכ"לים הקודמים, **שמואל אלמוג** ו**יצחק ליבני**.

כאשר רוחמה מנסה לקבוע ללפיד פגישה עם אחד מעובדי הטלוויזיה, וזה אינו יכול לבוא באותו יום ובאותה שעה בדיוק, צוענקת עליו רוחמה: „אתה עושה את זה בכוונה! זה חלק מהקשר הכללי נגד לפיד!"

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

תן טרמפ לחייל

מאחרי המסך

רק לא גלעדי

הצוות הממונה על השידורים מאל־עריש ומבאר־שבע, עם ביקורו של אנ־וור אל־סאדאת בתחילת השבוע הבא, נתקל בבעיות רבות. יאיר אלוני, הממונה על מיבצע סאדאת 2 בטלוויזיה, ביקש ממנהל מחלקת־החדשות, חיים יבין, להעזר בשירותיו של המומחה מס' 1 למיבצעים של הטלוויזיה, אלכס גילעדי.

מילבד האירוויזיון, היה גילעדי ממונה גם על מיבצע השידורים של ביקורו ה־ראשון של סאדאת, ועל ביקור קארטר בישראל.

ההוראה של יבין: „בשום תנאי לא לפנות אל גילעדי!"

פסיכופטים ציונים

בישיבה האחרונה של הוועד־המנהל הביעו מרבית חברי הוועד ביקורת על החלטתו של מנכ"ל הרשות, **יוסף** („טו־מי") **לפיד**, להקרין במוצאי יום־העצמאות את הסרט הלהקה, וטענו כי הסרט דליל ואינו מתאים ליום חג. היחידי שתמך ב־לפיד היה חבר הוועד המנהל, עורך־הדין **אהרון פאפו**.

בעניין סרט אחר שהוקרן ביום־העצ־מאות, ליל העשרים של **יהושע סובול**, טענו כל חברי הוועד־המנהל כי הוא היה כה משעמם, עד שהם סגרו את הטלוויזיה

חבר־ועד פאפו
חלוצים ופסיכופטים

לפני סיום הקרנתו. הסרט דן בחלוצי מרחביה, ביניהם מנהיג מפ"ם **מאיר יערי**, בתקופה שבה ישבו עוד בביתניה. החריף בביקורתו היה פאפו שטען: „אין צורך להביא סרט על פסיכופאטים, שקור־אים לעצמם ציונים!"

זינדר יעאר

סיעת ש"י בכנסת פתחה ביוזמה להדיח את חבר הוועד־המנהל מטעם ד"ש ל־שעבר, **צבי** („הזי") **זינדר**, מתפקידו ברשות־השידור.

לסיעת ש"י שיבעה מנדטים בכנסת, וזינדר, הידוע כאחד מגושאי־כליו של **ייגאל ידין**, משתייך לסיעה הדמוקרטית. אל ש"י הצטרף הח"כ הבודד, **אסף יגורי**, והדרישה להמר מעוגנת, איפוא, ברוב של חברי־הכנסת של הסיעה־לשעבר.

אולם שר־החינוך **זבולון המר**, שהוא הממליץ לפני הממשלה על מינוי חברי הוועד־המנהל, כבר הודיע לש"י כי אינו מתכוון להעתר לבקשתה, וכי זינדר ימ־שיך לשבת בוועד־המנהל, שם הוא מחקה את אהרון פאפו.

עצה לקירשנבאום

כאשר החליט הוועד־המנהל של רשות־השידור להיפטר **ממשה בן־חיים**, מנ־הל בית־השידור העברי, והשידורים ב־ערבית של הרדיו, איים זה לפנות לבית־הדין לעבודה ולמנוע על־ידי כך את פי־טוריו.

הוועד־המנהל של רשות־השידור חשש מפסק־דין לטובת בן־חיים, שהיה קובע הלכה לגבי קירשנבאום ומועמדים אח־רים להדחה. לכן הגיעו שני הצדדים לפש־רה, העולה כסף רב לקופה הציבורית. בן־חיים יקבל בבניין הנהלת־הרשות חדר, שני טלפונים, מזכירה ומכונית צמודה, נוסף על משכורתו. תמורת זאת לא יצ־טרך בן־חיים לעבוד כלל. עכשיו יושב בן־חיים ללא עבודה ומקבל את התנאים האלה, עד לגיל הפרישה.

בין שתי ערים

מנהל־הרדיו החדש, **גידעון לב־ארי**, החליט להיות בשני מוקדי הרדיו, ירוש־לים ותל־אביב, מדי יום ביומו.

בן־ארי, המתגורר בתל־אביב, מגיע כל יום בשעה 6 בבוקר למישרדי הרדיו ב־ירושלים, ובשעה 2 אחרי־הצהריים הוא כבר במישרדו בקריה בתל־אביב.

מינויו של בן־ארי כמנהל הרדיו חיסל למעשה את התוכנית כל־בו־טק, שבאופן רשמי יצא לחופשה בת כמה חודשים. התוכנית, ששודרה בשבוע שעבר, שודרה רק משום ששבוע קודם לכן היתה שבי־תה, והתוכנית שהוקלטה לא שודרה.

הצוות של בן־ארי בכל־בו־טק חזר עימו לרדיו. **דויד** („דודו") **מרגלית**, אחד מאנשי המחקר של הכל־בו־טק, מונה כ־עורך השו־השביעי, תוכנית־הרדיו של בן־ארי.

מפטרים עיתונאים

משך חודשים רבים מנהל סמנכ"ל הרשות לענייני מינהל, **שלמה עכאדי**, מאבק לפיטורי־הם של עיתונאים העובדים ברשות השידור במישרות חלקיות, בד־בבד עם עבודתם בעיתונים אחרים.

עבאדי הודיע לעיתונאים, ביניהם **צבי קפיר** ו**גידעון רייכר** מידיעות אחרו־נות, **עמוס כרמלי** ו**יואל דר** מדבר, **יעקוב** („ג'קי") **פריאל** מהג'רוזלם פוסט, **יהודה אראל** מהארץ בנהריה ו**ישעיהו** („שייקה") **אביעם** ממעריב בתל־אביב, כי עליהם להחליט, בין המשך עבודתם ב־מישרה חלקית ברשות השידור, לבין המ־שך עבודתם במישרה מלאה בעיתונם. עי־

שדר גידעוני
חרם על ההצלחה

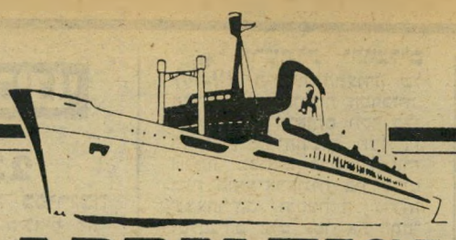
תונאים אלה מועסקים כבר שנים רבות על־פי הסדר זה ברשות השידור.

הראשונים שנשברו היו פריאל וכרמלי. פריאל הודיע לעבאדי, כי „נמאס לי מ־רשות השידור", והפסיק את עבודתו ברדיו. כרמלי החליט לוותר על עיתונו דבר והוא עובד רק עבור הטלוויזיה.

אולם האחרים המשיכו להאבק ולא הס־כימו לוותר. לא על עבודתם ברשות, ולא על עבודתם בעיתונות הכתובה.

נראה כי בשבוע שעבר החליט עבאדי לחתוך את העניין. הוא שלח סנונית רא־שונה: מיכתב פיטורים מעבודתו ברדיו, **לכתב** ידיעות אחרונות גדעון רייכר. ב־מיכתב הודיעה רשות השידור לרייכר על הפסקת עבודתו החל מה־15 בחודש הבא.

מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** אמר כי אינו יודע דבר על פיטורים אלה. גם מנהל הרדיו החדש, **גדעון לב־ארי** הודיע כי לא שמע על הבעייה כלל. ל־עומתם מסר דובר־הרשות, **משה עמירב**, כי מיכתבים ברוח זו נשלחו לכל ה־עיתונאים הבעייתיים.

ADRIATICA
NAVIGAZIONE

קו שבועי סדיר
ומהיר לנוסעים
מכוניות ומטענים

ESPRESSO LIVORNO

האניה האיטלקית החדישה
(שנת בניה 1973 - סוג בטיחות א')
מפליגה כל יום ג' מחיפה
ליון, איטליה וחזרה.

הנחות לקבוצות
מחירים מפתיעים

אהרן רוזנפלד ובניו בע"מ

חיפה: דרך העצמאות 104 – ת. ד. 74 – טל. 9-533261
תל־אביב: רח' הס 6 – ת. ד. 4325 – טל. 54175/6
ירושלים: מלון המלך דוד ת. ד. 1357 – טל. 234951 –223861

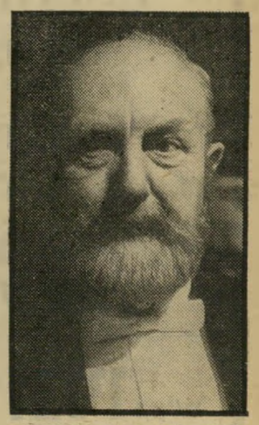

יום רביעי

23. 5

● **הרפתקה בפירנצה (5.30).** מחלקת הילדים מתחילה בהקרנת סידרת הרפתקות מצויינת, שבה מתארים אתרים באמצעות סיפורי־מתח, העשויה בכישרונו של וולט דיסני. הסרט של הערב מתאר את הרפתקותיו של סטודנט אמריקאי הלומד אמנות בפירנצה ומסתבך, בין השאר, גם בגניבת תמונות עתיקות ויקרות.

● **מכאן ומשם (7.00).** כמה נושאים מעניינים מאוסף הקטעים הנשלח ישר מארצות־

משרתים : וסט
יום רביעי שעה 8.00

הברית. כתבה המתארת את הגברים המתנדבים להיות דוגמני עירום לירחון הנשים האמריקאי פליי גירל, כתבה על צניחה חופשית, וכתבה על איפור שחקני קולנוע מפורסמים.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** הבית של בלאמי נכנס לכוננות ומתח, כאשר נודע כי המלך אדוארד השביעי עומד להתארח לארוחת־ערב ולמישחק ברידג' יחד עם מישפחת בלאמי. אחרי הארוחה הדשנה מתיישבים הכל לשחק ברידג' ופיתאום פורצת הבי־תה שרה, המשרתת והמאהבת של בן המישפחה. היא ברחה מאחוזת סאות'הולד, כדי ללדת במקום שבו היא מרגישה עצמה בטוחה ובין ידידים, ופורצת בדיוק כשהמלך נמצא שם.

● **מוקד (9.30).** באחרונה הובעה במחלקת החדשות אי שביעות רצון מהדרך שבה מראיין טוביה סער את מרי־אייני מוקד. מנהל מחלקת החדשות חיים יבין, לא הגיב על הטענות, ואמר כי כאשר ישוב מחופשתו בנואייבה ישוחח עם סער על הנושא.

● **האוורד יוז (10.00).** הפרק השני של הסרט על האיש העשיר והמוזר ביותר בעולם. הפרק הראשון היה מאכזב ביותר, במייוחד הרגיע משחקה של טובה פלדשו, גיברת שואה, שגילמה את דמותה של השחקנית קתרין הפבורן.

יום חמישי

24. 5

● **פליפר (6.32).** העלילה חוזרת על עצמה. השבוע נלכד באה, בפעם המי יודע כמה, בכלוב ישן התקוע במעמקי הים. מי שמציל אותו הוא, כמובן, פליפר בעזרת אביו של באה.

● **ארמונות ירושלים (9.30).** תוכנית התעודה של הערב היא התוכנית המרכזית. סירטי עידן, שאותם תקף כל־כך יועץ שר־החינוך, יוסף בן שלמה, מביאים סרט על ארמונות־ארמונות בירושלים שמאחריהם היסטוריה גדולה ומלפניהם שלט קטן. את התחקיר לתסריט ערך יצחק („איזי") מן והמפיק היה יהודה יניב. הסיפור הראשון הוא על שני בתים בשכונת תלפיות — ביתו של ש"י עגנון וביתו של הפרופסור יוסף קלאוזנר. ביתו של עגנון עומד מונחן ורעוזב, ואילו בית קלאוזנר נהרס לפני 20 שנה. לגבי קלאוזנר, עסקו מפיקי הסרט בחיפוש אחרי השלט המפורסם שעמד ליד הבית, שעליו היה כתוב „יהדות ואנושיות". המפיקים מצאו דיירים ותיקים של השכונה, שעזבו אותה כבר, והחזירו אותם למקום. בעלת פנסיון סמוך סיפרה למניי המצלמות כי עגנון התלונן בפניה על כי הרחוב שבו הוא מתגורר קרוי על שמו של קלאוזנר והיא השיבה לו: „טוב לך שאתה עדיין חי ודי־רך כל יום על הפרופסור." הסיפור השני הוא על הבית שאליו ברח בנימין זאב הרצל בעת ביקורו בארץ, כאשר גילה בלתי־עבירים ולוהטים וגילו חיות וצמחים מוזרים, יפים ומסוכנים. עצי הריזופורה והביצות שבהן הם גדלים משמשים מישכן למיגוון תנינים, יונקי־דבש ואנפות, פרפרים ונחשי־נחק, חתולים מגומרים וקורמורנים, עופות מים מיוחדים במינם ממישפחת השקנאים.

ריינמן : קודינם
שבת 10.10

● **החוטאים (10.00).** החל מהערב תתחיל סידרה חדשה בת שלושה פרקים, שלושה סיפורים קצרים של הסופר הירי פראנק או'קונור, שעובדו לטלוויזיה על־ידי צוות אירי והשחקנים כולם אירים. הסיפור של הערב, אם קטנה, תחיקתו דווקא בממוות. סביב קיברה של אמה, אומר האב לג'ואן טומי, השחקנית ברנדה פריקר, כי מעתה מוטל עליה התפקיד להיות אם קטנה, ולטפל בשתי אחיותיה הצעירות. במהרה מגלה ג'ואן עד כמה קשה התפקיד.

יום שני

28. 5

● **החבובות מרחוב השפעות (8.30).** מארחות הערב את אחת הזמרות הגדולות בעולם, אם כי בלתי ידועה, זמרת הקאנטרי החוטאת לעיתים גם בשירים של קורט וויל, לורטה לין.

● **עבירה מיקצועית (9.30).** המחזאי טום סטאוד פורד נולד בצ'כיה, אך הורין היגרו ממנה עימו כשהיה בן שנה וחצי. זה לא הפריע לו לכתוב מחזה שעלילתו מתרחשת בפראג והוא עוסק בפוליטיקה, פילוסופיה וכדורגל. בין השחקנים פיטר בארקוות, שהופיע פעמים אחדות על הבמסך בארץ בסדרות אנגליות. כל עוד שורר המישטר הנוכחי בצ'כוסלובקיה תהיה עלילת הסרט אקטואלית.

● **מוות במרומים (10.50).** הכוונה למרומי אמסטרדם והסידרה היא ואן דר־וואלק. בנסיעתו של הבלש, יחד עם אשתו, מהולנד ללונדון, מת אחד מנוסעי המטוס, לא לפני שהוא פולט: „הוא מחכה כאן." ואן דר־וואלק מתבקש על־ידי הסקוטלנד־יארד, מסכים לחקור את תעמולת המוות וכמובן מצליח.

יום שלישי

29. 5

● **סמארט ואשתו (8.30).** הסידרה שכבשה את לב כל מי שיש לו אנטנה לירדן, מגיעה גם לארץ. פאם רודיה אמריקאית על סירטי מתח וריגול, שבה מופיעים דון אדאמס כסמארט, ברברה פלדון, מי שמגישה את המגזין מכאן ומשם, בתפקיד אשתו, סוכנת 99 ואד פלאט בתפקיד המפקד. סמארט נתקל בבובות מדברות בעת שהוא מנסה למנוע הכנסת חומר נפץ מסוכן לקליפורניה. בסרט יש גם ילדה שהיא לא בובה והמון צעצועים, בתוכם חומרי נפץ.

● **ארץ טרופית יפה (9.30).** אם לא יהיה שובר שיגיוני של הרגע האחרון בטלוויזיה, שרוב השידורים שלה מורכבים מתוכניות שהיו אמורות להיות משודרות, אפשר יהיה לצפות שוב באחת התוכניות המקוריות הטובות, שביים דן בירון והשתתפו בה זמרים רבים, ביניהם גם קבוצת התסמבה של קיבוץ ברור־חיל.

רן הסרט היחידי בסידרה הוואי חמש אפס שבו לא אמר סטיב מקארגט. „בוק הים." הערב הוא אומר זאת פעמיים. שלושה פושעים מנסים להרעיל בעזרת מזיקים את כל יבול קניסוכר של הוואי וגופתו של חוקר חרקים שניסה למנוע זאת משמשת סיבה לחמש־אפס להיכנס לתמונה.

שבת

26. 5

● **חידושים והמצאות (6.30).** מוקדש השבוע לקרניו הרנטגן על שימושיהם הרפואיים והפופולאריים.

● **עיסקת ריינמן (10.10).** פרק שני של הסידרה. מדען אמריקאי תימהוני עומד להגיע לבואנוס־איירס תחת מישמר כבד. החלק הגרמני של עיסקת ריינמן עומד להתבצע בחווה מרוחקת הסוכנת מחוץ לעיר. ספולדינג מבקר בחווה, שבה נמצא ריינמן ובעיקבות זאת מנסה, לדעתו, הגיסטאפו להתנקש בחייו. הוא גם חושד בלסלי ג'נר הוקווד שהיא סוכנת גרמניה. כאן מופיעה בתסריט נערה אינדיאנית יפהפיה המסבכת שוב את העלילה.

● **מצעד הכוכבים (11.00).** ג'יימס לאסט ותיז מורתו מארחים את דנה, את ילדי הדיסקו, את להקת מכונת האהבה ואת הזמרת גלוריה גיינר בסירטון שבו מאיימת עלינו הטלוויזיה כבר שבועות אחדים.

יום ראשון

27. 5

● **אל־עריש (8.00).** הטלוויזיה עדיין אינה יודעת מתי ואיך יועברו השידורים מביקור אנוואר אל־סאדאת באל־עריש ובבאר־שבע, ויש להניח כי כל מערכת השידורים הרגילה תשתבש. גם ללא אל־עריש, כל השידורים של הערב הם כאלה שהיו צריכים להיות משודרים ב־13 בחודש ולא שודרו בגלל שביתה. השידורים המבוארים הערב הם על תנאי שסאדאת ובגין לא יפריעו.

עבירה : בארקוות
יום שני שעה 9.30

● **ביצות חריזופורה (8.00).** סרט תעודה מעולה על מסע הספארי הימי שערכו ג'פרי בוזוול וציוותו במורד שפך הריו־סן־כריסטובל עד לחוף האוקיינוס השקט. בוזוול ושני מלווים עברו דרך ג'ונגל קומדיה מצרית. בעיקבות פצצה אטומית איבדו כל הגברים את כוח הגברא שלהם, מלבד אחד, פועל המיכרות שאותו מגלם השחקן חסאן יוסף. על אי בודד עליו לקיים יחסים כל ערב עם אשה אחרת. נמאס לו העניין והוא בורח למצריים, שם ממתינה לו אשתו החוקית, כשהיא בהריון.

מיזמור לירושלים : בת־דור
יום שישי 10.10

לה כי בלש יהודי בשירות התורכים עוקב אחריו. באישון ליל עזב הרצל את מלונו ועבר להסתתר בבית שברחוב ממי־לא, בית שבו התגוררה אז ר' מתגוררת היום מישפחת שטרן. הסיפור השלישי בתוכני תמוך דש לשער יפו. הסרט מגלה כי שני הקברים בסמוך לשער הם לפי האגדה קברים של מתכנני חומת העיר העתיקה, שניתלו כעונש על כך ששכחו לכלול את הר ציון בתוך החומות. רות בודידא, במאית הסרט מצאה מישפחות רבות שהתגוררו בעבר במקום. בין השאר, נצר למישפחת בעל בית־מלון הטוען כי הקיסר וילהלם השני התגורר אצל מישפחתו. לצורכי הסרט אף נתנו השילטונות אישור מיוחד לסגור את שערי הברזל של שער יפו, חיזיון שאך מעט ישראלים צפו בו מאז 1948. הסיפור האחרון הוא על בית פאר בשכונת הבוכרים, המשמש כיום כבית־ספר. בזמנו נבנה הבית עבור המשיח, לכשיבוא. במקום המשיח התגורר בו דויד רזיאל.

יום ששי

25. 5

● **אדם הנשים (6.02).** הסרט הערבי של השבוע הוא אז מגלים כי יש עוד כמה גברים במצריים המסוגלים לקיים יחסי־מין תקינים.

● **באה שבת (8.05)** של הרב שמואל אבידור הכהן. לתוכניתו הערב מזמין הרב את הזמרת גבי אורן לשיר עימו, בעוד הוא מסביר את פרשת השבוע.

● **שיאמרו (9.20).** ברטי, הוא אדוארד השביעי, מורה לבנות בכפר בית עבורו ועבור ליילי לנגטרי, השניים שבים ממסע תענוגות ללונדון, שאליה מגיע גם נסיך הכתר האוסטרי רודולף. בנשף שערך ברטי לכבוד רודולף, מחליט רודולף לרקוד כל הערב עם ליילי, והנסיך מוולס מקנא. ליילי התרגלה כבר לרינונים עליה ותגובתה היחידה: „שיאמרו."

● **מיזמור לירושלים (10.10).** בפסטיבל האחרון שנערך בקיסריה ערכה להקת בת־דור את מופע הבכורה לי־מחול מיזמור לירושלים בנוכחות נשיא־המדינה יצחק נבון וראש עיריית ירושלים טדי קולק. לפני חודשיים הועלתה יצירתו של מרדכי סתר, שהכוריאוגרפיה שלה נעשתה על־ידי מירלה שרון, בארצות־הברית וזה שיכנע את הטלוויזיה הישראלית להביא אותה לשידור.

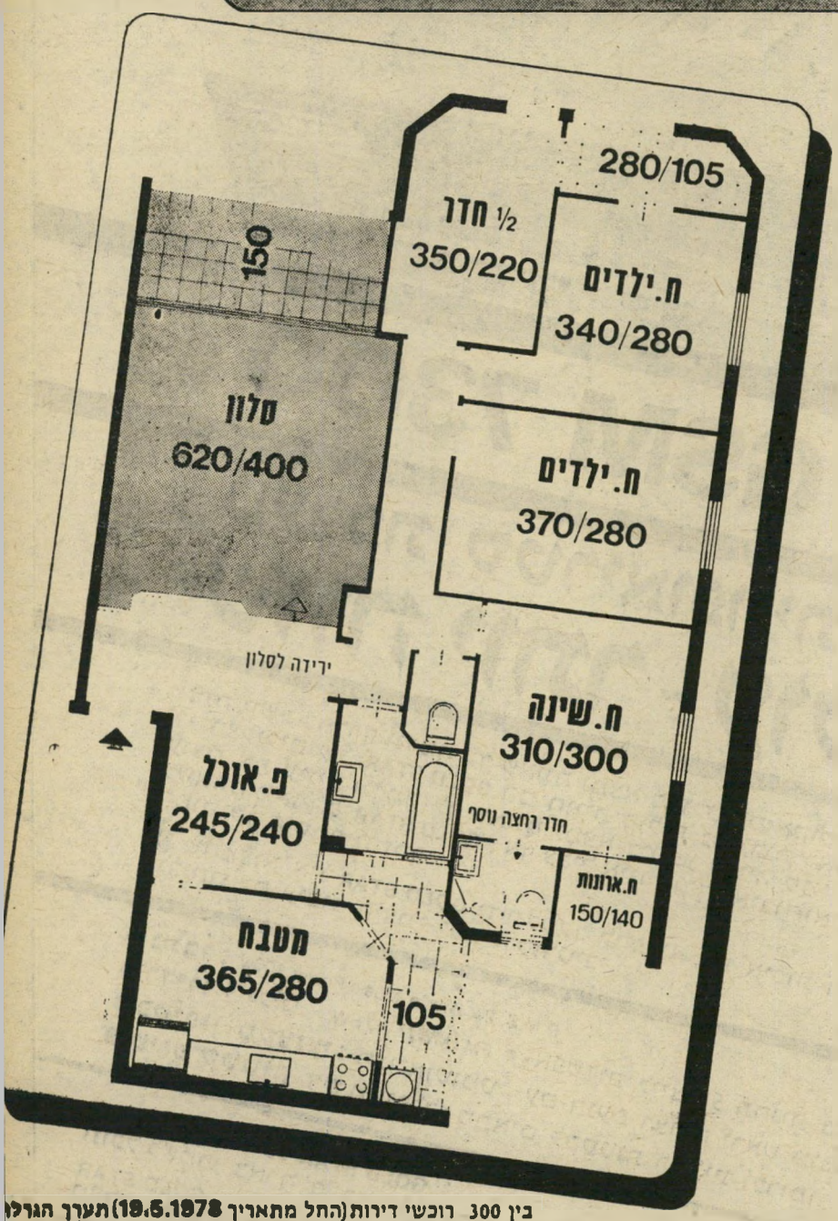
● **רוצח מצמיח כנפיים (10.40).** בשבוע שעבר הוקרן

הקניה הטובה ביותר 1978

בניני
אברהם גינדי

בונים ברמה בינלאומית בערים:
ראשון-לציון · פתח-תקוה · תל-אביב · רחובות
ועתה גם:

ברמת השרון

בין 300 רוכשי דירות (החל מתאריך 19.5.1978) תערך הגרל
בה יזכה אחד הרוכשים בסך של 1,000,000 ל"י (מליון לירות) במזומן

צמרת השרון

פרוייקט חדשני ויוקרתי ברמה בינלאומית באזור מגורים מרכזי ושקט!

תכנון ארכיטקטוני מרשים ע"י אדריכלי צמרת:
משרד אדריכלים „קורה", אבי רסקין והרי המלי.

בצמרת השרון מציעים:

- שני מפלסים לכל דירה
- הסקה לחימום הדירות
- 2 חדרי רחצה לכל דירה
- חדר ארונות בכל דירה
- ארונות מטבח מפוארים „דגש"
- חרסינה פרחונית במטבח
- רצוף קרמיקה באמבטיה ובשרותים
- חדר תרבות לכל בנין
- לובי מפואר בכניסה
- משטחי דשא וגני נוי
- מתקני משחקים בחצר לילדי הבית

משרדי מכירות: דירות גינדי - אברהם גינדי

ראשון-לציון - משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה פרטית למבקרים במשרד.

פתח תקוה - רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת השרון - רח' סוקולוב 84

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים.

GOLD STAR GSM 7300

מערכת סטריאופונית משולבת

שווה יותר - עולה פחות

אתה יושב בחדרך ונדמה לך שאתה נמצא באולם עם אקוסטיקה מתוכננת.
כי הצלילים של **GOLD STAR** הם חוויה־קולית ממדרגה ראשונה. אתה
עוצם את עיניך ונדמה לך שאתה נמצא במופע עצמו, סמוך לבמה.
כשאתה מאזין ל־**GOLD STAR** , אף צליל אינו הולך לאיבוד ואתה נסחף עם
המוסיקה, נסחף ונסחף...

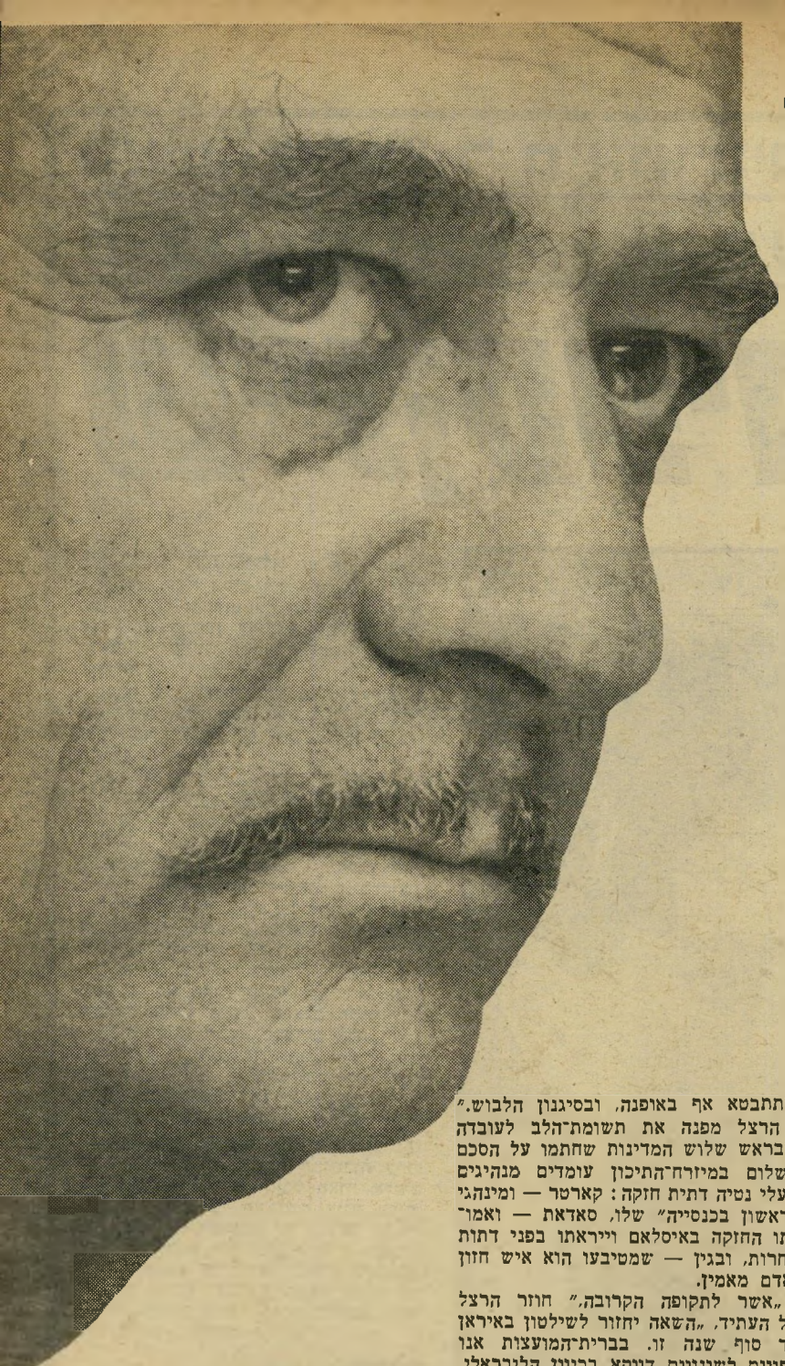
מי שהמציא את **GOLD STAR** ידע לשלב להפליא את איכות הצליל
הגבוהה עם עיצוב חיצוני יפה ודקורטיבי.

- **מגבר:** R.M.S. 2 x 20w • Music Power 100w
- **רדיו:** 4 גלים – FM/MW/LW/SW • אפשרות לייצב 5 תחנות ב־FM.
- **פטיפון מקצועי:** חצי־אוטומטי, עם הנעת רצועה וראש מגנטי.
- **טייפ־קסטות דק** משוכלל, מתאים לקסטות רגילות וכרומו.

אם לא שמעת על **GOLD STAR**
תוכל לשמוע בארה"ב, באירופה ובישראל, בחנויות המובחרות למערכות־סטריאו ולמוצרי חשמל.

GOLD STAR
מערכת סטריאופונית משולבת מתוצרת קוריאה.

יבוא ושיווק: טלנית תעשיות בע"מ — יצרני זניט בישראל.
תל־אביב, רחוב בן־יהודה 53, טל. 249631, 249648.

האסטרולוג הרצל ליפשיץ:

* תוך חמש שנים תפרוץ מילחמת־עולם!

* בית־המיקדש יקום בימי כהונתו של הנשיא הששי!

* כדור־הארץ עומד להשתנות!

הוא חזה את שינויי השילטון במדינה בבחירות 77'. הוא צפה את ה„מהפך הכלכלי". הוא חזה אף את שיחרורו של אסיר־ציון אדוארד קוזניצוב, בעלה של סילווה זלמנסון. שמו אף יצא למרחוק: מומחים כלכליים מחו"ל פונים אליו, לדבריו, לשם ייעוץ בעת הקמת חברות כלכליות חדשות, ואחרים מתייעצים עימו בקשר להשקעותיהם בבורסה.

הפעם מגלה האסטרולוג, הרצל ליפשיץ, תחזית סנסציונית של אירועים קריטיים ביותר לעצם קיומו של כדור־הארץ, בתוך חמש השנים הבאות. „האסטרולוגיה אינה מצטמצמת בראיית מצב זה או אחר של כוכבים," אומר הרצל, „לשם פיענוחה הנכון נדרש אדם גם לידע חיצוני רב ולרגישות אובייקטיווית לאירועים החלים בפועל סביבו." לדבריו, אנו צפויים להתפרצותם של כוחות אקטיביים חזקים ביותר; בחלקם יהיו אלה כוחות הרסניים, ובחלקם, כוחות חיוביים, אשר יכינו ראשיתו של עולם חדש.

הרצל ליפשיץ מדבר כאדם יהודי מאמין, גם אם אינו מקיים מיצוות הדת כהלכתן. לניתוח המצבים השמימיים הוא מוסיף את הנקודה היהודית: איך משתלבת הקמת מדינת־ישראל בשרשרת האירועים הכללית וכיצד תואמת התפתחות עם ישראל בארצו את דבר הנביאים, „והיה אור לגויים".

מתחת * לפני המים

מתאר הרצל ליפשיץ: „מזה זמן רב אני ער לעובדה שבשנים 1984—1982 אני צפויים למצב דיסהרמוני ביותר של כוכבים. ריכוזי הכוכבים השונים יהיו באופן חריג ביותר, וזה יביא למצב של חוסר איזון בקליפת כדור־הארץ. תופעה כזו מופיעה אחת לאלפי שנים — אני הייתי ממשיל זאת לתקופת נוח. אני חוזה שרשרת רעידות־אדמה במקומות הרגישים בעולם, שיטפונות, ושינויי אקלים."

לפני שבוע ומחצה חזר הרצל מביקור שמעל לכל שיא בגראפים — מופיע הסימן ×. שאלתיו לפשר הסימנים והוא הסביר כי השיאים מציינים זמן שבו צפויה רעידת־אדמה במקום מסויים. ה־× הוא סימן למצב בלתי־מאוזן של כוכבים בתקופה זו.

„מסתבר שהם בחנו את ההיבט האסטרולוגי ומצאו חפיפה בין מצבי חוסר־איזון של כוכבים לבין רגישות האדמה באותה עת והסיכויים לרעידת־אדמה. על סמך תצפיותיהם הסייסמולוגיות, גם הם צופים תקופת זעזועים לכדור־הארץ, תקופה ה־חורגת מכל תקדים בתולדות האדמה. המהנדס ביקש את הסברי — ואני תיארתי לו את המצב האסטרולוגי. הוא, מצידו, תיאר את המצב הצפוי מבחינה מדעית. הוא סיפר שכדור־הארץ עומד עתה לפני תקופה שבה ישנה את מצבו. הכדור נוטה עתה על צידו בזווית של 22 מעלות. לקראת 1984 צפויה אחת מההתפתחויות הבאות: או שזווית הנטיה תגדל; או שהזווית תקטן והכדור יתייצב בכיוון מאונך. כל התפתחות כזו מוכרחה להיות קריטית — מצב הקטבים ביחס לשמש ישתנה וזה יגרור תופעות רבות: שרשרת רעידות־אדמה ברחבי העולם; אורך היום והלילה עשוי להשתנות; צפויה מסה רבה של השפרת קרחונים. המהנדס דיבר על הקומה ה־30 בניו־יורק מתחת לפני המים...

„לכל השינויים האלה," ממשיך האסטרולוג הרצל ליפשיץ „חייבות להיות השלכות על מיבנה האישיות של האדם. ברור שההמון יהיה מפוחד. אורח־החיים ישתנה, וצפוי שינוי דראסטי בתפיסה. עם זאת, האדם יהיה גם צייתן וממושמע יותר, בגלל שינויים צפויים אחרים, במערכת השילטון בעולם. אני חושב שתחול ‚התקפות' האדם מבחינה מסויימת."

הרצל נמנע מלנקוב בשמות מקומות ספציפיים שייפגעו בתקופה זו. הוא הזכיר את לוס־אנג'לס, קליפורניה, כמקום רגיש, הוליווד עלולה להיפגע. גם בארץ תהיינה רעידות־אדמה. מקומות אחרים המועדים לפגיעה הם תורכיה, איראן, דרום־אסיה, יפאן, מכסיקו, צפון־אפריקה, וגם דרום־אירופה.

„קיימת נטיה לשינוי במגמה הפוליטית בעולם," חוזה הרצל, „בתקופה הקרובה תתחזק הנטיה לשמרנות. עליית השמרנים באנגליה אינה מיקרית. אני צפיתי את חזרת השמרנים לשילטון עוד באוקטובר 78'. אמרתי זאת לעיתונאי, טדי לויטה, אולם לא האמינו בכך, וסירבו להדפיס את הראיון עימי. שילטון הליכוד בארץ אף הוא מתאים למגמה זו. גם לדת צפויה התחזקות. תקופת ההיפים חולפת וקיימת תפנית כללית בכיוון של התחזקות המימסד. אני צופה מעין ‚תקופה ויקטוריאנית', שתתבטא אף באופנה, ובסיגנון הלבוש."

הרצל מפנה את תשומת־הלב לעובדה שבראש שלוש המדינות שחתמו על הסכם השלום במיזרח־התיכון עומדים מנהיגים בעלי נטיה דתית חזקה: קארטר — ומינחגי „ראשון בכנסייה" שלו, סאדאת — ואמונתו החזקה באיסלאם ויישראתו בפני דתות אחרות, ובגין — שמטיבעו הוא איש חזון ואדם מאמין.

„אשר לתקופה הקרובה," חוזר הרצל אל העתיד, „השאה יחזור לשילטון באיראן עד סוף שנה זו. בברית־המועצות אנו צפויים לשינויים דווקא בכיוון הליבראלי. מערכת היחסים של ברית־המועצות עם ישראל נמצאת באספקטים חיוביים ביותר ונראה, שתחודש מערכת הקשרים הדיפלומטית עד סוף 1979. כבר עתה אנו עדים לשיחרור אסירי־ציון ולהקלות במתן אשרות לעליה ליהודים. לא במיקרה הזכיר ראש־הממשלה את שיחרורם של כל אסירי־ציון. כדאי לשים לב שהתרחשויות אלה קורות דווקא אחרי חתימת הסכם השלום, שבו לא היה לרוסים חלק, ולמרות ההתמרמרות הערבית בנושא זה."

„מצפון * תפתח הרעה"

בשנים 1984—1982 צפויה, מילחמת מעצמות־העל. „קשה עדיין לומר איך בדיוק תפרוץ. מערכת השיקולים המנחה את המנהיגות תשתנה. הפעילות תהיה ספונטאנית יותר, אינטואיטיווית יותר. כיום ערך השלום — עליון. מנהיגים ומעצמות סופגים עלבונות ומהלומות רבות — אך מתאפקים בשם השלום. עד שנת 1982 המצב ישתנה. אדם יאבד את השליטה העצמית שלו (בעיקבות הזעזועים הגיאולוגיים), והמלחמה תפרוץ בשל דברים של מה־בכך. כל מעצמות־העל תיטולנה חלק במלחמה. נראה שלא יהיה שימוש בנשק הקטלני ביותר; אך יהיה שימוש מוגבל בנשק אטומי. יכול להיות שהמילחמה תתפשט באזורים שונים במישכי־זמן שונים, והמכה תצומצם.

„הכוחות הלוחמים העיקריים יהיו ברית־נאט"ו ולצידה סין ויפאן, ומולה — ברית־ואר־שה שלצידה תתייצבנה המדינות הערביות הקיצוניות. אני צופה שחוסיין מלך ירדן, יירצה, והפלסטינים ישתלטו על ירדן. במיקרה זה המדינה הפלסטינית תהיה לצד ברית־וארשה. ישראל תשתתף גם היא במילחמה. זה יהיה בחינת ‚מצפון תיפתח הרעה'. אולם, ישראל תעמוד במילחמה ותתקרב יותר לגבולותיה התנ"כיים.

„צפויות התפתחויות חיוביות בסעודיה: היא תהיה לצד סאדאת כבר בתקופה הקרובה — תוך חודש־חודשיים, ולצד ישראל ומצריים במילחמה. הברית בין ישראל ומצריים היא בסימן חיובי ביותר. סעודיה תתקרב אף היא לישראל עד סוף השנה הנוכחית, וצפויה ברית בין איראן (תחת שילטון השאה) ובין מצרים וישראל.

„למילחמה תהיה השפעה מכרעת על התגברות הנטיות ההומאניות והשאיפה לשלום. אני צופה שאחריה לא ירצו עוד להילחם. יווצר מצב חדש לגמרי. מבחינת מצב הכוכבים — צפויה התפוזרות הרמונית של הכוכבים למצב בעל אספקט חיובי ביותר. אני צופה אז את ימי ‚וכתתו חרבותם לאתים'. יש בהגדה של פסח, בשיר החד־גדיא, פסוק בקשר לכוכבים: ‚אחד עשר כוכביא'. עד עתה אנו יודעים על 10 כוכבים דומיננטיים: מארס, יופיטר, ונוס, מרקורי ושבתאי — הוותיקים; הכוכבים החדשים, יחסית: נפטון, אוראנוס, פלוטון, וכן השמש והירח. אני מצפה לגילויו של הכוכב האחד־עשר, שיהיה בעל אספקטים חיוביים ביותר למגמות של יצירתיות רוחנית. התקופה שאחרי המילחמה ואחרי הזעזועים הגיאולוגיים תצטיין בהישגיה הרוחניים, בשלווה, ובאושר.

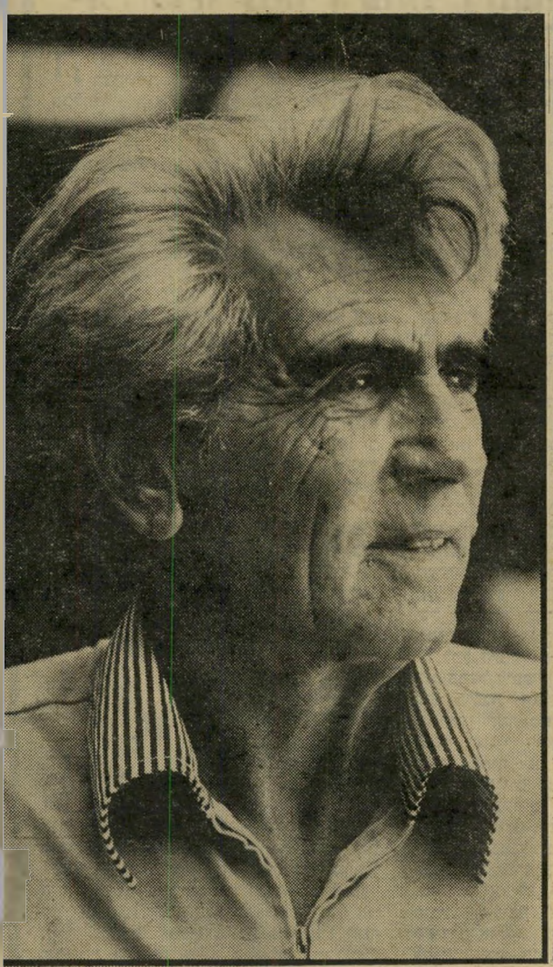
„פה אני מגיע לתפקידה המיוחד של

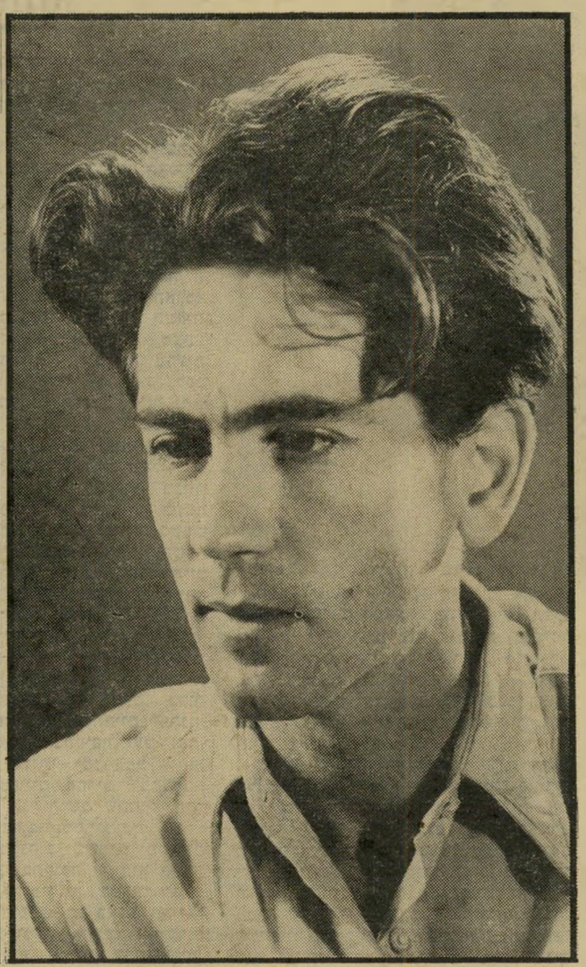
(המשך בעמוד 64)

להיות: כוכבים!

האיש שהפעיל תיאטרונים רבים פועל למען פתיחת תיאטרון נוסף - והפעם במחסן עזוב בנמל

שייקספיר בנמל יפו

פסובסקי — אז
שינוי שם —

מילוא — עכשיו
— בגלל מיבטא פולני

ה במאי יוסף מילוא יסד את הקאמרי ועזב. הוא הקים את התיאטרון העירוני בחיפה ואת מועדון התיאטרון, ויצא. כעת הוא מתכוון להגשים סוף־סוף את חלומו — לייסד תיאטרון עכשווי נסיוני בתל־אביב.

המסך עלה וירד לקול מחיאות־הכפיים של הקהל. אל הבמה עלה בקלילות גבר־קומה וכסוף־שיער. נערה צעירה הגישה לו זר־פרחים.

עשרות רבות של הצגות־בכורה עברו על הבמאי יוסף („ספו") מילוא. עתה הוא מתכנן את הצגת־הבכורה החשובה לו מכולן.

„תמיד הייתי פותח את ההופעות שלי בשאלה: מי מפחד מוויליאם שייקספיר? והייתי עונה: מי שלא מכיר אותו! אומר הבמאי יוסף מילוא. „אם לא מכירים מישהו, אז מפחדים ממנו, אבל ברגע שמכירים אותו, אין מה לפחד, כי שייקספיר משעשע לא פחות מאמי הגנרלית, אבל משאיר מיטען נפשי, שהאדם זקוק לו."

יוסף מילוא מבטא בדברים אלה רעיון שהשתרש בלבו במשך יותר מ־40 שנות־עבודה בתיאטרון. בחודשים הקרובים עומד רעיונו לקרום עור וגידים ועשוי, לדעתו, לקרב קהל של אלפים אל התיאטרון.

„אינני מסוגל, כאמן, להגיע לשקט נפשי כאשר מציגים הצגות המושכות לתיאטרון ציבור מייוחד, אבל מאות אלפים אינם באים. אנשי השכונות אינם באים. כל הפריפריה העצומה של ישראל האמיתית לא באה לתיאטרון. צריך להביא אותם. למענם אני רוצה להקים תיאטרון, שיעבוד תחילה בשכונות של תל־אביב, ואם נצליח, תינתן אולי דחיפה להקמת מוסדות דומים במקומות אחרים."

ברית מילוא

כ די להבין את הרעיון, העשוי לחולל מהפכה בתיאטרון בארץ, כדאי לחזור כמה עשרות שנים אחורה, ולעקוב אחר האדם, שכמוהו כמתאגרף, ספג נוקאאוטים לא מעטים, עבר תקופות משבר וליקוק פצעים, כדי לצאת שוב ושוב אל זירת־הקרב.

הוא עלה ארצה כשהיה בן שלוש, עם אביו המהנדס ועם אמו, בת למישפחת סופרים ידועה בצ'כיה. „הזיכרון הראשון שלי מתל־אביב עדיין מהדהד באוזני. אני שומע את אמי צועקת עלי: ‚ספו, ספו, בוא הנה! אל תעמוד שם!' הרמתי את ראשי וראיתי שאני עומד תחת גמל."

שמו המקורי של מילוא הוא יוסף פסובסקי. „הפולנים בארץ היו מבטאים את השם ‚פוצובסקי', לכן מיהר אבי להחליף אותו. מאוחר יותר החלטתי גם אני להחליף את שם המישפחה. פתחתי את הקונקורדנציה, ובאות מ"ם מצאתי את השם מילוא, שאותו אימצתי לעצמי. אשר לכינוי ספו, זה נדבק בי עוד בילדותי. כמה ימים אחרי ששיניתי את שמי למילוא, פגש אותי אברהם שלונסקי בכסית וצחל: עשו ברית מילוא לפוצובסקי."

בגיל תשע, ספג מילוא את החווייה התיאטרונית הראשונה, עת לקחו אותו הוריו להצגת היהודי הנצחי בהבימה. עוד באותו ערב ישב ספו הקטן ושיכתב את המחזה. הוא לא העלה כלל על דעתו שאפשר למצוא את המחזה כתוב בספר. הוא אסף כמה מחבריו, מצא צמה ארוכה של אמו בבית, ושיחק את תפקידה של חנה רובינא עם הצמה על ראשו ועם קולו, שהיה גבוה מאד וגרם לו באותן שנים לבושה.

את השראתו ספג באותם ימים מסירטי אדי־פולו, הקאובוי הנועז, שהוצגו בקולנוע אדיסון, ברחוב אלנבי, ומאוחר יותר בקולנוע אסתר, ברחוב הרצל.

תיאטרון־הבובות שבו שימש מילוא כקריין
שבעה קולות שונים

ספו (עם אמו) בתפקידו הראשון
מתחת לגמל

מילוא כריצ'ארד ה־3
לעשות נפשות לתיאטרון

נוע עדן. יום אחד החליטו הוא וחברו אהרון שטיינשלייפר, היום אהרון שמיר, איש ידיעות אחרונות, להסריט מערבון. לשניים לא היה כסף כדי לקנות סוס והם חלמו לקנות חמור. הם בנו עגלה קטנה, הוסיפו לה גלגלים, שאותם סחבו באחת החצרות וצירפו אליה כחצי תריסר כלבים ערביים, ואימנו אותם למשוך את העגלה. כדי לממן את הוצאות־ההסרטה תיכנן פפו לקנות מכשיר רדיו, שהיה יקר־המציאות בימים ההם ולהביאו לאחד מגגות השכונה, למכור כרטיסי־האזנה לילדי השכנים ולגרוף רווחים. הרעיון נכשל, מפני ש־לשניים לא היה הכסף הדרוש לקניית ה־רדיו.

באותה תקופה מילא בית־הספר את חייהם של נערי־השכונה. פפו למד עד גיל 14 בגימנסיה הרצליה, עד שאביו קיבל פרוייקט של בניית גשרים בפראג, והמיש־פחה נסעה לחו"ל. שם למד פפו באקדמיה למיסחר ונתקל בקשיי שפה וזהות. שנתיים מאוחר יותר אירע לו מיקרה, שלדעתו גרם לו לגבש את תפיסתו על התיאטרון.

כיוון דרך

פ פו היה קשור מאד אל אמו ומרוחק מאביו, שדרש ממנו לשפר את ציוניו במיקצועות הריאליים, אך לא מצא עימו שפה משותפת. יום אחד, אחרי עלייתו של היטלר לשילטון, הלך הנער לראות את הצגת דון קארלוס של פרידרייך שילר. כאשר דיקלם השחקן הראשי את המונו־לוג: „תן לנו את חופש־המחשבה," קמה סערה באולם. הקהל הנזעם החל משתולל ומפגין נגד היטלר. פפו רץ נרעש, להוריו, וסיפר להם את הדבר. אז, בפעם הרא־שונה בחייו, לקח אותו אביו לשיחת־רעים, וסיפר לו שכאשר היה סטודנט, גרמה או־תה הצגה לקהל הצ'כי להפגין בשימחה על נפילת המונרכיה האוסטרו־הונגרית, ועל שזכו בחופש־הדיבור.

„כשאתה נוכח שהתיאטרון מסוגל להע־ביר אליך חווייה כזאת, ויכול ליצור קשר בין אנשים, אינך יכול שלא לתהות לאן התגלגל התיאטרון בארץ, ושדווקא כאן הוא אינו מהווה גורם חברתי," טוען מילוא.

בגיל 16 התחיל לכתוב שירים וחיבר מחזה בגרמנית, בשם „מהפכת־הילדים. זמן קצר אחרי־כן אירע דבר, שפפו מתאר אותו, היום, כאחד המאורעות שכיוונו את דרכו. אביו, שרצה לקדם אותו, הכיר לו את מכס ברוד, ממבקרי האמנות החשובים אז בצ'כיה. פפו נתן למבקר את המחזה שכתב, ובאותה הזדמנות גם את שיריו, שאותם החשיב פחות. מכס ברוד קרא את השירים והרים את קולו עליו: „זאת שפה? זאת קטסטרופה? מדוע אינך כותב בעב־רית?" את המחזה כבר לא היה מוכן לקרוא.

אבל וחפוי ראש יצא פפו מהחדר. מאז חדל לכתוב.

„מאז לא היה לי הכוח הפנימי לחזור ולכתוב מחזות," מתוודה מילוא. „אולי, אם היה מעודד אותי, היתה הקאריירה שלי מתפתחת בכיוון אחר."

המישפחה חזרה ארצה ומילוא התחיל לעבוד בתיאטרון המארונטות (בובות־העץ) של פאול לוי, כמתרגם וכקריין. כישרונו לדבר בשבעה קולות שונים נתגלה אז, והוא החל מתפרסם בארץ. אחרי־כן שיחק במטאטא, אך כל אותו זמן חלם להיות במאי. הוא אסף את רוזה ליכטנשטיין מהמטאטא, את אברהם בן־יוסף מהאופרה, את בתיה לנצט מהבימה ואת ימימה פר־סיץ, שחקנית צעירה שאותה נשא אחרי־כך לאשה. עם קבוצה זאת, למרות שהיה הכי „ירוק" מכולם, התחיל לעבוד ולביים, תחילה מערכונים. אל הקבוצה הצטרפו צעירים נוספים, „כי לשחקנים הצעירים באותה תקופה לא היה עתיד," כך סיפר. „הקולקטיב שהיה קיים אז בתיאטרון הרס כל חלקה טובה. הוא תמיד, העלה את הבי־נוניים, והשאיר במיעוט את בעלי־הכי־שרון."

כמו פרפר לילה

כ ך קם התיאטרון הקאמרי, שמאוחר יותר גרם לזעזוע בתיאטראות האח־רים בארץ. הבימה ואוהל נקלעו למשבר קשה. הבימה כמעט התפרקה. מספר פפו: „היום אני יכול לגלות דבר ששמרתי עליו בסוד הרבה שנים. אהרון מסקין התכונן להצטרף לקאמרי, אבל כשהכל כבר היה מוכן, הוא בא אלי וטען שאם יעזוב את הבימה היא תתפרק, ואת זאת אינו רוצה לגרום."

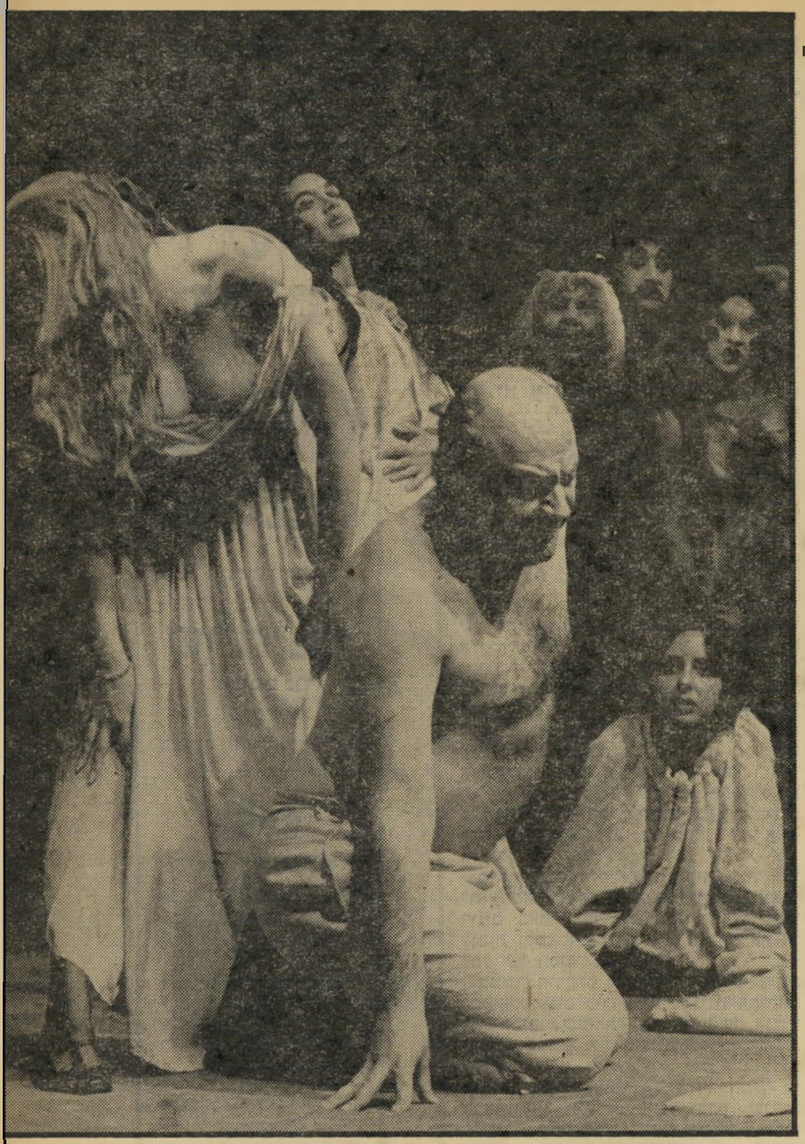
במקביל, יזם מילוא הקמת בית־ספר לתי־אטרון, שנוהל על־ידי אשתו. הוא הביא את טובי המורים מחו"ל. מאותו בית־ספר יצאו שחקנים כמו אילי גורליצקי, זהרי־רה חריפאי, עדנה פלידל, אברהם מור ואחרים. „עד היום," טוען מילוא, „אין בתי־ספר למישחק בארץ, העומדים על אותה רמה. כיוון שאין מסורת־הוראת מישחק." יחד עם זאת, הלך מילוא, והוא ־מוסיף והולך בדרך גיבושו של המחזה המקורי. „הייתי אומר לסופרים שהכרתי: ‚געוואלד, צאו לרחוב, פיקחו את העיניים, קחו נושאים מהמציאות והעלו אותם על ה־במה. זה הכי חשוב'."

לא איכפת לו להעלות על הבמה מחזה מתורגם בלתי חשוב. הדבר עדיף בעיניו מאשר להעלות מחזה מקורי גרוע, כי תפקידו של מחזה מקורי הוא, לדעתו, לצקת יסודות וליצור דפוסים, שיקבעו את עתידו. לראיה, היא מספר כיצד הזמין אותו דויד בן־גוריון להציג בסדום, שם ישבו פועלים רבים יוצאי מארוקו, הקאמרי הציג את קזבלן, וזלמן לביוש, שגילם את תפקיד הקציין־החוקר, נאלץ לברוח אחרי ההצגה מחשש שיעשו בו לינץ'. ואילו את יוסי ידין (קזבלן), נשא הקהל בתהלוכת־ניצחון על כפיים.

מילוא הוזמן לביים בשווייץ. בעת שהו־תו שם קיבל הצעות מבטיחות נוספות, אך הוא בחר לחזור לארץ. „התיאטרון הוא כמו פרפר־לילה," הוא מהרהר בקול. „ניסגר המסך ואין אחריו שום דבר. אפי־לו תקליט או סרט אינם יכולים להעביר אחזה החווייה. כך הרגשתי, וכך אני מר־גיש עד היום, ולי זה תמיד גרם מין רי־קנות. החווייה שאחרי הפרמיירה, כשאתה יודע שזה יחיה עוד חודש, חודשיים, שנה, אבל הסוף יגיע. לכן אני חושב שצריך לשאוף להשאיר מישקע בקהל. ליצור מסורת חיה. לכן הייתי קשור לתי־אטרון בארץ, ולקהלו, ומהם שאבתי את הסיפוק ואת הכוח להמשיך."

את הקאמרי עזב לפני כעשרים שנה על רקע של חילוקי דיעות רציניים בינו לבין מרבית שחקני־התיאטרון. במקביל, הקים את מועדון התיאטרון באולם נחמני וייסד את תיאטרון חיפה, למרות נסיונות

(המשך בעמוד 64)

הצגתו של מילוא „מרה־סאד" (1967)
האם זה מתאים לשכונת־התיקווה?

מילוא (עם תיקי דיין)
מישקע בקהל

מילוא מביים בתיאטרון חיפה (עם שימעון בר ואשתו)
החששות נתבדו

שייקספיר בנמל יפו

(המשך מעמוד 63)

חוזרים מצד תיאטרוני־תל־אביב להכשיל את הדבר. „הם חששו שהתיאטרון העירוני החדש יגזול מהם את הקהל בחיפה, אבל למזלי, ראש־עיריית חיפה דאז, אבא חושי חשב כמוני. לימים נוכחו כולם לדעת ש־הקמת תיאטרון חיפה גרמה בדיוק את ההי־פך ממה שחשבו: נוצר קהל חדש, ותיאט־רוני תל־אביב ביקרו בחיפה עשרות פע־מים יותר מאשר קודם.“

להמשיך את המסורת

הוא עזב את חיפה כדי להקים גם בירושלים תיאטרון קבוע, אבל אחרי שנתיים של עבודה מאומצת הודיעו לו כי התוכניות השתנו. הסיבה: חוסר קהל ב־ירושלים. „אני מנסה להסביר תמיד, כי התיאטרון עושה את הקהל, לא להיפך,“ מתרעם מילוא. „עשרות מיליונים משקיעה המדינה בתיאטרון בעשור אחד. מדוע אין תוכנית־אב? מדוע אין קשר בין מישרד־החינוך והתיאטרון? מדוע מוציאים מבתי־הספר את המיקצועות ההומניים? אני חר־שב שזה אבסורד. אם נער רוצה ללמוד אלקטרוניקה, הוא יכול לעשות זאת גם בגיל 17, אבל את הדברים שלא ילמד אחר־כך, את הסיפרות, את האמנות, צרי־כים לקרב אליו בבית־הספר. עשיתי כמה נסיונות כדי לבדוק אם באמת הקהל אינו אוהב חומר רציני. ראיתי שאם מסבירים את ההצגה לפני ההופעה, זה עובד. הכנ־תי, למשל, ערב של שייקספיר, והופעתי בעיירות פיתוח ופרברי הערים. התלמידים הקשיבו בצמא ובלעו כל מילה, וזה הלך, זה הלך מצויין!“

מאז עזב את תיאטרון חיפה, הפך מי־לוא במאי עצמאי והעלה מחזות בתיאט־רונים בארץ ובחו״ל. עתה התפנה כדי לנסות ולמצוא פיתרון כיצד לקרב את ה־קהל, על המוניו, לתיאטרון.

במשך חודשים ארוכים שוטט בשכונות כמו הקטמונים בירושלים ושכונת התיקווה בתל־אביב. „שוחחתי והתיידדתי עם אנשי־המקום. למדתי את הבעיות שלהם, הכרתי, הלכה למעשה, את הבעייה של התמוטטות בתי־אב, וכיצד אותו אב שהיה המלך ב־ארצות־ערב, מודח על־ידי ילדיו, שנעשו משכילים יותר ממנו. ראיתי מישפחות שבהן הנערים פנו למשע והנערות — לזנות. ראיתי תופעה נהדרת של הכנסת־אורחים. הייתי רוצה שאלה שמדברים גבוהה על ה־תרבות המערבית, יראו לנו מסורת כזאת אצל בני אשכנז, שגם אני משתייך אליהם.“

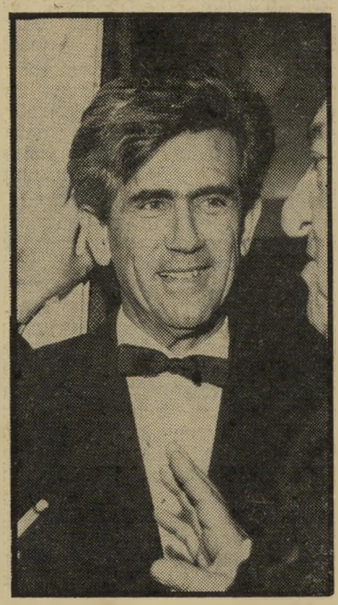
והוא ממשיך במסורת. הוא עובד עתה עם תיאטרון עינבל, השואף להפוך תי־אטרון פולקלור. מילוא מאמין שפולקלור הוא אחד האמצעים לעשות נפשות לתי־אטרון.

הוא עומד להגשים את חלומו מזה שנים: ליצור דגם של תיאטרון שיציג כשלוש הצגות בשנה. מחזה פולקלוריסטי, מחזה מודרני או תנ״כי, ומחזה קלאסי.

מילוא הציע להקים את דגם התיאטרון באחד המחסנים הריקים בנמל־יפו ובמרכז־הקהילתי החדש בשכונת־התיקווה. הוא מקווה כי המשא־ומתן, הנמצא עתה ב־שלבים מתקדמים עם גורמים שונים ב־עיריית תל־אביב, יסתיים בקרוב ויימצא התקציב הדרוש להפעלת המיתקנים.

מילוא בראשית דרכו
חלומות —

מילוא בשיא הקאריירה
— הצלחות

„זה לא יקום ביום אחד,“ הוא סבור, „צריך אולי 10 שנים כדי שהתיאטרון יפתח את מלוא השפעתו.“ גם ההצעות יהיו במתכונת שונה: באולם גדול, עם כמה במות, והקהל ילך עם השחקנים מבמה לבמה. יהיו הרבה מיפגשים עם הקהל, קונצרטים ומופעים בשאר האמנויות, כי פפו חושב שזה פשע שהתיאטרון בארץ מצטמצם בעשיית בידור, בזמן שהוא יכול להיות אחד הגלגלים שעושים תרבות.

מילוא קיבל כבר את פרס ישראל, את פרס תל־אביב, וכמה וכמה כינורות דויד. למה הוא חותר? משיב פפו: „תעזבו את הפרסים. לא ליקקתי דבש, אני פייטר, אני אוהב להילחם ואני מקווה שהפעם לא אלחם לשווא, כי אני לא נעשה יותר צעיר.“

מילוא עם בן־גוריון
— ותוכניות

זהירות: כוכבים

(המשך מעמוד 61)

מדינת ישראל. במשך כל התקופה הזו מדינת ישראל נתונה להשפעות חיוביות. היא תתחזק ותתפתח. אני צופה שאחרי המילחמה היא תבלוט ותהווה מוקד משי־כה בינלאומי. יתגשם בה דבר הנביא: ,כי מציון תצא תורה ודבר ה׳ מירושלים׳.“

„מעז“ יצא מתוק“

בדבריו על מדינת־ישראל משלב שוב הרצל את קריאת מערכת הכוכבים עם דרך ראייה אישית והרבה אמונה. „אני מאמין גדול, אולי יותר מהרבה רבנים מלומדים, אשר למדו להאמין מספ־רים, בעוד שאני למדתי להאמין מתוך המציאות, מתוך הכרה שחייב להיות בסיס אחר.“

מסביר הרצל: „אנו נמצאים בעיצומו של תהליך שהחל באמצע מילחמת־העולם השנייה עם השואה. הרבה תהליכים ותה־פוכות במדיניות העולמית היו מכוונים, בעצם, על־ידי האספקט האסטרולוגי החיובי — להקים מדינת־יהודים גדולה בארץ־ישראל.

„קשה, אולי, להתמודד עם עובדה זו — אולם השואה היא אחד הגורמים החזקים ביותר לכינון המדינה. ידוע שלמזלות ההורים, באסטרולוגיה, יש השפעה על מזלות הילדים. והנה, היטלר הוא בן מזל שור ואופק מאזניים, ומדינת־ישראל היא בת מזל שור ואופק מאזניים. בן־גוריון הוא בן מזל מאזניים, ובגין בן מזל אריה ואופק מאזניים.

„ישנה עובדה מעניינת נוספת הקשורה במילחמת־העולם השנייה. צ׳רצ׳יל הוא המנהיג שניצח במילחמה. אולם מעניין שדווקא משעלתה בעיית 100 אלף הסרטי־פיקאטים לארץ־ישראל עבור שארית ה־פליטה היהודית — היה בווין בשילטון. בווין היה חמור יותר בגישתו ליהודים מאשר וינסטון צ׳רצ׳יל. אין ספק שצ׳רצ׳יל היה מאשר את הסרטיפיקאטים. היהודים — שרקדו משימחה עם החלטת האו״ם על מדינת החלוקה, ללא ירושלים, לוד, רמלה וכו׳ — היו מסתפקים גם בסרטיפיקאטים. אולם דווקא בווין ויחסו השלילי הביאו למישלחת האנגלו־אמריקאית ולהצעה ל־הקים בארץ מדינה ליהודים. מעניין ביותר שאחרי הקדנציה של בווין — שוב חזר צ׳רצ׳יל לשילטון. בכך אני רואה ,אצבע אלוהים׳.

„אשר לגבולות המדינה — שימו לב עד כמה שונה מדינת ישראל בשיטחה הנוכחי מאותו שטח זעזורי שדובר עליו בתחילה, כמדינת חלוקה. המילחמות — שהן ללא ספק גורם שלילי שנכפה עלינו, הן שהביאו להתרחבות. יש בזה ,מעז יצא מתוק׳ וגם ,ואפר עצתם׳. בהתנגדותם העיקשת של הערבים — בה אני רואה את ,ויקשה אלוהים את לב פרעה׳ — הם הולכים ומביאים להתחזקות המדינה.

„יש עובדות נוספות — הערבים, לדוג־מה, יכלו להקים מדינה פלסטינית עד 67׳. אם היו מקימים מדינה כזו — ספק אם היינו יושבים היום ביהודה ושומרון. בכך שהם לא הקימו לעצמם מדינה, אני רואה שוב ניצחון למגמה הנצפית בכוכבים — לכונן מדינת יהודים גדולה בארץ־ישראל.

„ברצוני להעלות אלמנט נוסף — סימ־ליות הסיפרה 6 למדינת־ישראל. בשואה נרצחו 6 מיליון יהודים; מדינת־ישראל הוקמה ביום ששי; היו בה אז 600,000 יהודים; ביציאת מצריים היו גם 600,000 יהודים, מילחמת ששת־הימים היתה ה־מילחמה הגדולה שהביאה לחתימה על חוזה השלום; על חוזה השלום חתם ראש־הממשלה הששי של המדינה. ואוסיף דבר: בזמן כהונתו של הנשיא הששי — והוא יהיה אדם דתי — ייבנה בית־המיקדש. בארץ יהיו אז 6 מיליון יהודים.

„התפתחותה של המדינה היא אספקט חיובי ביותר בתקופה הקרובה. משה דיין נמצא במגמת עליה בכוחו הפוליטי. זאת ראיתי כבר ב־76׳. יש לו אוייבים הרוצים להכשילו — אולם הוא יתגבר עליהם. אמרתי בראיון קודם להעולם הזה שבספ־טמבר 77׳ מתחילה מערכת יחסים חיובית עם שכנינו, ובאמת בספטמבר 77׳ נסע דיין למארוקו. מערכת יחסי־החוץ של ישראל תשתפר, לרבות כינון יחסים דיפ־לומטיים עם רוסיה. ביולי יחל תהליך חיובי ביותר עבור הכלכלה הישראלית — תהיה התפתחות גדולה; המגמה תתפתח ותגיע לשיאה לקראת נובמבר 80׳. זו תהיה תקופה חיובית ביותר עבור המדינה.“

לנערות שי חינם

o.b.

או־בה

מלאי את התלוש להלן, ותקבלי בדאר חוזר

שי חינם

— 3 טמפונים בגרתיקון פלסטי

בצרוף חוברת ההדרכה לנערות של

o.b.

חוברת ההדרכה של או־בה נכתבה בידי צוות גניקולוגים מומחים, עבור יצרני טמפוני או־בה. החוברת הופצה כבר במליוני עותקים בארצות רבות בעולם; בגרמנית, אנגלית, צרפתית, יפנית ועוד, בברכת משרדי החינוך.

אנו שמחים להגיש לך את המהדורה העברית של החוברת.

בחוברת תמצאי כל מה שאת צריכה לדעת על המחזור החדשי. כיצד בנוי ופועל גוף האשה. איך להיות מוכנה לקראת בעיות הבגרות המינית ועוד.

לכבוד
או־בה, מחלקת ההסברה
ת.ד. 2115
חיפה

אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי.

שם

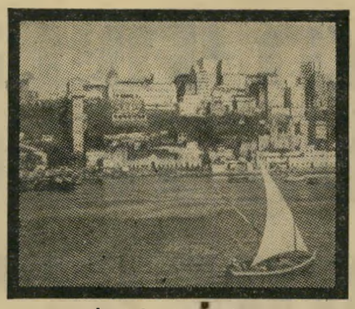
בתובת

גיל

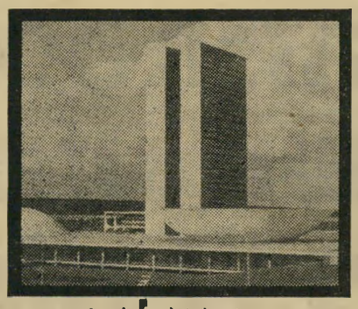
☐ משתמשת בטמפונים
☐ לא משתמשת בטמפונים

ריו

סלבדור

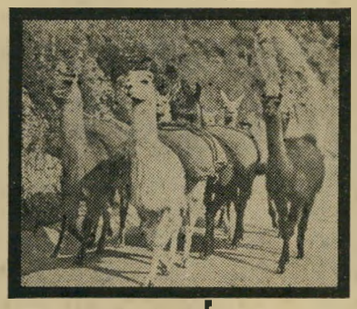

ברזיליה

בואנוס-איירס

רק קופל מציע לך טיול כזה

לימה

קוזקו

מאצו-פיצו

קיטו

מכסיקו-סיטי

אקפולקו

בתשלומים כאלה:

אפשרות מס' 1
ער הנסיעה: -.29,130 ל"י.
10 תשלומים של -.2,370 ל"י
ללא ריבית וללא הצמדה.
18 תשלומים של -.1,200 ל"י
בתשלומים חופפים.

אפשרות מס' 2
בעת ההרשמה: -.25,725 ל"י
להבטחת כל מחיר הטיול (בלירות ישראליות) ביום ההרשמה.
ער הנסיעה: -.27,130 ל"י.
היתרה ב־18 תשלומים של -.1,200 ל"י.

המחירים הנ"ל כוללים ריבית בסך -.3,250 ל"י עבור 18 התשלומים.
מחיר הטיול -.71,180 ל"י.

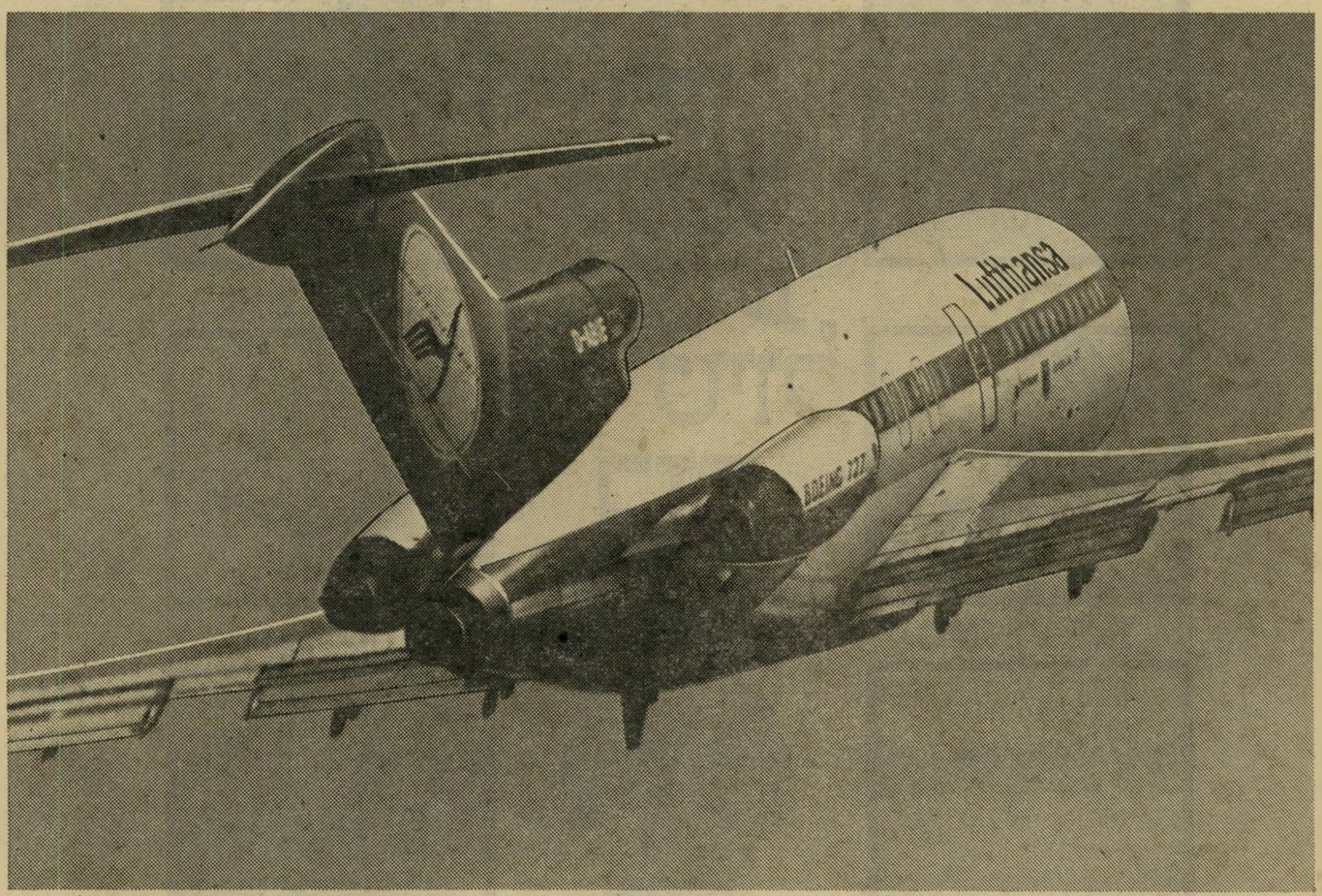
המחירים לפי שער המטבע ביום 23.4.79 (-.$1 = 22.58 ל"י).

קופל נסיעות

משרד ראשי: תל־אביב, רח' פרישמן 14, טל. 21 61 24. ירושלים, טל. 23 22 25. חיפה, טל. 88011. קרית־ביאליק, טל. 51 04 74.
נתניה, טל. 27410. הרצליה, טל. 938057. רמת־גן, טל. 05 11 73. באר־שבע, טל. 78860.

1979

ללופטהנזה שתי הצעות טובות להמנע משעות העומס – לצאת לפני או אחרי!

כאשר בנמל התעופה בן־גוריון דוחק וצפיפות נוסעי לופטהנזה כבר יושבים בניחותא על ספל קפה שני ונהנים מהנוף הנפלא של החוף האדריאטי.
לופטהנזה טסה למינכן ללא חניית ביניים בימי ראשון, שלישי וששי בבוקר.
אבל לאיש עסקים שצריך להיות בגרמניה רק בערב ורוצה עדיין לשהות כל הבוקר במשרד יש יום יום טיסה של לופטהנזה אחר הצהרים — אחרי שעות העומס.
הוא מגיע לטיסת ההמשך שלו באירופה ואפילו לדרום אמריקה...
בדבר פרטים נוספים והזמנות, התקשר נא לסוכן נסיעות ה־י.א.ט.א. שלך, לסוכן המטען או ללופטהנזה.

Lufthansa

במדינה

(המשך מעמוד 55)

או של עורך־הדין הטוען לאחד הצדדים. הפעם ניסיתי להסתכל על הליכי השפיטה בעיניו של שופט. הייתי שומעת עדויות ומנסה להחליט למי להאמין. כאשר עורכי־הדין היו מביאים סוגיות מישפטיות הת־אמצתי לברור את המתאימה ביניהן.

„זה היה קשה מאד. החובה להחליט, המוטלת על השופט, הפחידה אותי. אי־אפשר להתחמק מהחלטה. תפקידו של השופט הוא להחליט בכל מיקרה. ואם קרה שהחליט החלטה מוטעית, יתגלגל העניין לבית־המישפט לעיר־עורים ושם יכולים להפוך את החלטתו ואולי גם להעביר עליו ביקורת.

„ישבתי בבתי־הקפה של בית־המישפט ו־שמעתי את עורכי־הדין מלגלגים על שופ־טים מסויימים, מבקרים אותם ולפעמים צוחקים על חשבונם.

„גם אני עצמי התאכזבתי קצת מה־שופטים. תדמיתם כמורמים מעם, והיוקרה הגבוהה המלווה מיקצוע זה בחברה, אינם מתאימים בהרבה מיקרים. שמעתי שופטים חסרי סבלנות וחסרי נימוס. שופטים ש־לא התאמצו אפילו להבין טיעונים מיש־פטיים. חלק מהם נראה לי כמי שמצאו מיפלט בשפיטה, מחוסר הצלחה כעורכי־דין. לפעמים היו כאלה שהכוח והכבוד שבשפיטה גרמו להם הרגשת אדנות ו־זילזול באחרים. לאט לאט התילותי מהססת.

„כאשר שופט מתמנה לתפקידו, אין הוא נהנה בדרך־כלל להתפטר ממנו. זהו תפ־קיד יוקרתי, והתפטרות פירושה הודאה בכישלון אישי. חששתי מאד פן אתמנה ואחר־כך אחוש כי עשיתי טעות, כי אינני מצליחה לעמוד בעומס הנפשי הכבד של החלטות בלתי פוסקות. חששתי שלא אוכל לעמוד בציפיות החברה משופטת. חששתי שיהיה עלי לשנות את אורח־חיי, שלא אוכל יותר לנהוג בחופשיות להתלוצץ עם ידידים בציבור או להתלבש לפעמים בבגדים זרוקים. אומנם קסמה הפגרה הארוכה של השופטים, אולם מה שווה לי פגרה, אם לא יהיה לי החופש לעשות את כל מה שאחפוץ?

„חזרתי לחשוב גם על השיקול הכלכלי, כאשר החלטתי ללכת לשפיטה, ידעתי שאני עושה ויתור כלכלי משמעותי. עורך־דין בינוני משתכר יותר משופט. כאשר שקלתי זאת מול הכבוד והשלווה ה־צפויים לי כשופטת ויתרתי על הכסף. אחרי שהתעוררו בי ספקות חשבתי שוב בעניין, ובאשר התכנסה ועדת המינויים מחדש, הודעתי כי שיניתי את דעתי — אני מוותרת על הכבוד."

הנגב

גננות באוהלי קדר

בעיקבות התנגדותם של הבדואים לייסוד גננות מהצפון, מוקמת עתודה של גננות מבנות־השבטים

הילד הבדואי בן ה־5 נכנס בריצה לאוהל אביו. „הגננת אמרה לי שאני מפגר כמו אבא," סיפר לאימו כשהוא ממרר בבכי. האם חיבקה את בנה ושתקה. למחרת שוב לא שלחה אותו לגן.

אין זה מיקרה חריג ובודד. יחסן ה־משפיל של הגננות מעורר מורת־רוח ב־מאהלי הבדואים בנגב זה זמן רב. יותר מכך — מאמץ של שנים, שהושקע ב־שיכנוע הבדואים לשלוח את ילדיהם ל־גנים, עמד לרדת לטימיון.

לבדואים בנגב אין גננות משלהם. כא־שר ניפתח גן־הילדים הראשון, לפני חמש שנים, הובאו גננות מוסלמיות מהגליל ומהמשולש („צפוניות" בלשון הבדואים). כיום קיימים כבר תשעה־עשר גנים ה־מפוזרים, מרביתם, בשבטים סביב באר־שבע, וכולם מאויישים בגננות מוסל־מיות מהצפון.

זילזול והשפלה. הבדואים טוענים כי הגננות הצפוניות המלמדות באיזור מת־נשאות ומרגישות שהן עולות ברמתן על ילדי הבדואים ומישפחותיהם: „התנהגותן כלפי הילדים היא מזלזלת ומשפילה. ו־במצב זה לא נסכים לשלוח את ילדינו לגן."

עטיף חטיב, מפקח מטעם מישרד ה־חינוך על איזור הדרום במיגזר הערבי, מכיר את בעייתן של הגננות: „הגננות מהצפון באות אלינו בדרך־כלל מחוסר

גננות ערביות מהגיליל בכפר־שבע
איפור, לבוש מודרני ויציאה לבילויים

בירה. הן כולן צעירות שזה עתה סיימו את לימודיהן בסמינר לגננות ערביות. מחוסר משכורות הוראה קרובים למקום מגוריהן, מפנה אותן מישרד החינוך ל־איזור הדרום במיסגרת הדומה לשנת שי־רות. אם מישהי מסרבת, מונעים ממנה להתקבל לעבודה כגננת. לכן הן באות בחוסר רצון. הריחוק מן הבית מקשה עליהן, ועיקר מטרתן לסיים ולחזור צפונה למישפחותיהן הגרות בטייבה, בקע־אל־גרביה, טירה וכפרים אחרים."

צד אחר של הבעיה מעלה חיה פסטרנק, מפקחת על גני ילדים באיזור הדרום: „הגננות שהגיעו אלינו מאיזור הצפון הן צעירות חסרות ניסיון, שגיב השפה שהן מדברות שונה מהגיב המקומי. כ־תוצאה מכך נוצרים קשיי תיקשורת בינן לבין הילדים. גם המנטליות של הבדו־אים באיזור שונה מזו של ערביי הצפון; לבדואים יש גאווה מפותחת, אשר הגננות שבאות מכפרים ערביים בגליל ובמשולש, אינן מסוגלות להבין. על רקע זה נוצר העימות."

הגננות הצעירות מתאכסנות באכסניית־הנוער ביתי־ציב בבאר־שבע. רק אחת לשבוע הן נוסעות הביתה לכפריהן. כ־ערביות משכילות, חורגת התנהגותן מ־כללי המסורת החמורים: איפור, לבוש אופנתי, ויציאה לבילויים הם חלק מה־מינהגים החדשים שסיגלו לעצמן. לדעתן, הן מתקדמות. אולם הבדואים באיזור רואים בהתנהגותן של הגננות, הצריכות לחנך את ילדיהם, התנהגות הנוגדת את המסורת.

עיישה אל־סנעה, אם לחמישה ילדים בתל־שבע, מוכנה לגלות את דעתה: „הגננות הצפוניות מתלבשות ומתנהגות כמו בחורות יהודיות. הן לועגות לבחור־רות שלנו וקוראות להן פרימיטיביות. חלק מהצעירות הבדואיות מקנאות בהן ומושפעות מהן. האבות רואים בכך סכנה חמורה ומתנגדים להישארותן של הגננות. זאת היא בעצם הבעיה האמיתית."

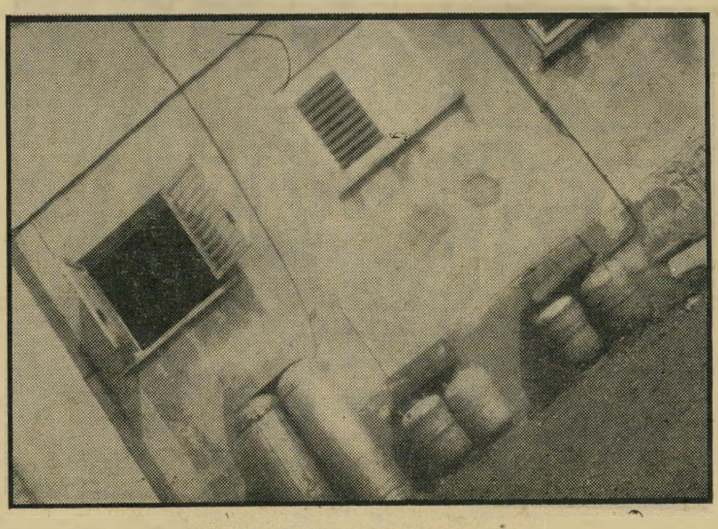
בידוד מגברים. הבעיה הגיעה גם לאוזניה של דיקטור נחמה ניר־יניב, ה־מפקחת הארצית על גני־הילדים במישרד־החינוך, אשר ערכה ביקור במאהלי ה־בדואים באיזור באר־שבע ופסקה: „צרי־כים להקים גרעין של גננות בדואיות מבנות המקום."

לפני כחמישה חודשים קרם הרעיון עור וגידים. בבאר־שבע נפתח קורס ראשון להסמכת 18 גננות בדואיות. מספרת רבקה דגן, מדריכה ומרכזת הקורס: „אחרי שנאלצנו לחזור ולהסביר את חשיבות הקורס ואת היתרון שיפיקו ממנו ה־בדואים, כאשר בנותיהם ישמשו כגננות ולא יצטרכו עוד לשירותיהן של הצפוניות, קיבלנו את אישורם של השייח'ים והאבות. אולם בזה לא היה די; התנאי לשליחת הבנות היה, שהקורס יתקיים בבידוד גמור מגברים, וכך אומנם נעשה."

הבנות שנתקבלו לקורס הן מן ה־משכילות שבבנות הבדואים. רובן בנות שייח'ים, שסיימו לפחות בית־ספר יסודי. יש ביניהן גם שסיימו 10 ו־12 שנות לימוד. הלימודים יתקיימו במשך שנתיים, בימים חמישי ושישי בבאר־שבע. בתום הלימודים תועסקנה הבנות כגננות בלתי מוסמכות, מתוך כוונה שהן תמשכנה ב־סמינר לקראת הסמכה.

לגבי הבדואים, השמרנים מטיבעם, פתיחת הקורס מהווה צעד קדימה לקראת הקידמה. לפי המסורת הבדואית אין הם נוהגים לאפשר לבנותיהם לצאת ללמוד מחוץ לבית. במיקרה זה יש תמיכה מצד השייח', בעיקר על רקע הדרישה להחליף את הגננות מהצפון. בכל זאת, הנושא הוא בעל רגישות רבה אצלם. „זו לא פנטסיה, זוהי התקדמות הדרגתית ש־אנחנו דוחפים את הבדואים לקראתה," אומרת רבקה דגן, „ישנן עדיין בעיות וחלק מהבנות אף נאלץ, בשל לחצים בתוך המישפחה והשבט, להפסיק את הלימודים."

בסוף שנת הלימודים הבאה תאיישנה הגננות הבדואיות הראשונות את גני־הילדים. כתוצאה מכך צפוייה עליה ניכרת בשיעור הילדים בגילאים 4—6 שיישלחו לגנים. גם הילדים וגם הוריהם מעדיפים גננות מבנות המקום, צנועות וענוות, תחת הגננות המתקדמות מהצפון.

מיכלי־הנאז ברחוב הגדוד האלמוני
הרואין, סדום, ונשים מבולבלות

פשעים

בום הסמים

עירנותו של עורך־הדין להבדלי המישקל בין החומר הנקי לחומר הארוז הביאו להקלה בעונשו של הנאשם

האשה הציצה בדאגה מבעד לחבלי־הכביסה. למטה, ארבע קומות מתחתיה, גחן בחור שחרחר, וחפר גומה מתחת למיכלי־הגז של הבניין. הוא הטמין משהו והסתלק.

הישישה נחבאה בפחד בתוך מירפסתה, וחיכתה שהזר יילך. אז רצה לשכנתה הצעירה, וסיפרה לה מה ראתה. אם היה זה מחבל, והחומר שהוטמן היה חומר־נפץ, היתה צפוייה סכנה לכל דיירי הבית.

השעה היתה ארבע אחרי־הצהריים, ב־ספטמבר שעבר. הנשים טילפנו למישטרה, ומייד הגיע חבלן למקום. הוא בדק מתחת למיכל־הגז שבחצר האחורית המוזנחת, ב־רחוב הגדוד האלמוני בידאליהו. בזהי־רות הוציא שקית ניילון קטנה ופתחה. לעיניו נתגלו תחבושות, בכיסים המיוע־דים לכך, 82 חפיסות קטנטנות של ניילון, שהכילו אבקה לבנה. חבלן המישטרה הכריז כי זה לא שייך לו, ואיש מחלק־סמים הוזעק למקום. החומר נלקח ל־מישטרה, והוחלט להציב מארב במקום.

מאחרי אחת הגדרות התחבא השוטר והמתין עד שיחזור הבחור הלבוש חולצה לבנה עם הדפס אדום, שהוזקנה ראתה.

איומים על העדות. לא עבר זמן רב והגיע בחור שחרחר. איש־המישטרה לא ראה אותו מחטט מתחת למיכל־הגז, אולם כאשר, סוף־סוף, הבחין בו, ראה אותו עושה תנועות של מבוכה ועצר מושך בכתפיו ומתיישב על הארץ. השוטר עצר אותו, ונתברר לו כי זהו דויד ניסים, המכונה „בום".

החומר נבדק במעבדת המישטרה ו־נתגלה כי היו שם 79 מנות של הרואין, ושתי מנות מורפין. מישקלה הכולל של החבילה היה 36 גרם.

בכתב־האישום, שהוגש בגדו, נאשם בום בהחזקת סם מסוכן במישקל הגדול של 36 גרם.

בום הכחיש כל קשר לסם. הוא טען כי בא לשם, כדי לבקר את אחותו ה־מתגוררת באותו הבלוק בכניסה אחרת. ומכיוון שחש בראשו עשה את התנועות המוזרות והתיישב על הארץ להתאושש.

בית־המישפט לא קיבל את גירסתו זו, בייחוד אחרי שהעדות זיהו את חולצתו של בום, חולצת טריקו לבנה ועליה כתוב באדום "LOVE".

הנשים שהעידו במישפט היו מבוהלות מאד. הן סיפרו כי אחרי שהגישו את התלונה למישטרה, באו שתי נשים צעי־רות ושאלו בבית למי יש טלפון ומי הוא זה שהגיש את התלונה. העדות המפוחדות ביקשו מהשופט רשות להעיד בלישכתו כדי שלא להסתכן. השופט מנחם אילן נדהם. כיצד זה יתכן שגם בתיקים כאלה באים לאיים על עדים. הוא כתב „הרי זה כמו סדום. עוד מעט נוכל לסגור את בתי־המישפט והמישטרה ונמסור את ניהול המדינה לפושעים." השופט הורה למיש־טרה לחקור בעניין.

חסם הצטמק. 36 גרם הרואין הם לכל הדיעות כמות רציבית. סניגורו ה־מוכשר של בום, דרור מקרין, עשה תרגיל מעניין. הוא ביקש לשקול את אריזות הניילון. נתברר כי מישקלן היה כמעט 29 גרם. כלומר, מישקלו של הסם, נטו, היה רק 7.2 גרם. זהו הבדל עצום מה־נטען בכתב התביעה. עוד המשיך וטען הסניגור, גם הכמות הזו אינה הרואין טהור. זוהי תערובת של הסם בחומרי דילול אחרים הנהוגים בשוק. אחרי בדיקה התברר כי בתוך שלושים ושישה הגרמים היתה כמות של 2.7 גרם הרואין נטו.

נראה שהצטמקותו הקיצונית של הסם השפיעה גם על השופט. למרות שהיו ברשותו של בום 81 מנות, דן אותו אילן לחצי שנה מאסר בילבד. השופט ציין, כי לא הוכח לפניו אם הסם הוחזק לצרכי מיסחר או שימוש עצמי, ומכיוון שהכמות אינה גדולה, החליט להקל ב־עונש. זאת למרות שהיו לבום שמונה הרשעות קודמות, אחת מהן על אחזקת סמים. מכיוון שבום מרצה כרגע עונש מאסר של שנתיים וחצי בשל עניין אחר, יהיו ששת החודשים הללו מצטברים. עוד שנה וחצי מאסר על תנאי הטיל השופט, כדי שבום לא יחזור על מעשיו.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש „חקירה מיוחדת" לשערוריית „ועדת הביטחון בראשון לציון", שהוקמה כדי להנציח את זכר חללי המושבה וחוסלה בשערוריה כספית. כין הדמויות המרכזיות בפרשה זו בלטו אי־שים מקומיים, כאליקים אוסשינסקי ואמנון נחמיאס. במיסגרת סידרת הראיונות שערך השבועון עם ראשי המיפלגות בישראל על בעיות השלום עם עמי ערב, הובא „ראיון מיוחד" עם ד"ר משה סנה, מנהיג מיפלגת השמאל הסוציאליסטי *.

מדור העיתונות של השבועון דיווח על הברזאליות שבה ניתקל כתב „ידיעות אחרונות", זאב אלתגר, כשבא לסקר מיפ־גש בין ח"כ אליעזר ליבנה וחברי קיבוץ דגניה. במדור „במרחב" תיאר דיזקו של סאלח סאלם (שכונה „המייגיור הרוקד"), איש מועצת ההפיכה המצרית. בגוף הכתבה נכלל, לראשונה בעיתונות הישראלית, סיפור על קצין אחר ממועצת ההפיכה, אנוור אל־סאדאת.

בשער הגיליון: ד"ר משה סנה, בעבר ראש מטה ה„הגנה".

„העולם הזה" 865
תאריך: 20.5.54

בן־גוריון קורא לנוער ✶ כנס נציגי המחתרות

✶ הפנתרים - התחלה! ✶ המחשבות של ס. יזהר

העם

תקופת האהבה

הקיץ בא לישראל. אפשר היה להבחין בו לפי צבע הרגליים של בנות המדינה: הן פשטו את גרבי הניילון, הציגו לראווה רג־ליים לבנות, שטרם הספיקו להשתזף.

הטבע (והמשוררים) יעדו תקופה זו לאהבה. אולם מדינת־ישראל לא מצאה את עצמה מוקפת מאהבים. להיפך, החום הפו־ליטי מסביב היה נעדר כל חיבה. הוא אומ־נם גרם להסרת הכיסוי מתוכניות פולי־טיות רבות, תוכניות לבנות. בעיני ישראל היו שחורות למדי.

לשווא קם בכנסת ישראל גואם אחר גואם והאשים את הממשלה האמריקאית, תוך כדי חזרה אינסופית איש על דברי רעהו ומשלוח חיצים מורעלים נסתרים זה לעבר זה. לשווא הכריז שר־הביטחון פינ־חס לבון על האידיאלים המשותפים ליש־ראל ולארצות־הברית, ח"כ שלום זיסמן חשף את אי־יציבותן של ממשלות ערב. האמריקאים, שלא נתרשמו ביותר מן ה־דברים הצוננים, התכוננו בשלוות־נפש לש־לוח לעיראק את הנשק, שישנה את מאזן הכוחות לרעת ישראל.

לפי כל הסימנים, תתחמם האווירה במר־חב עוד הרבה יותר בחודשי הקיץ הקרו־בים. השאלה היתה מי ישתזף בחום זה — ומי יסבול ממכת־שמש.

נוער

קריאה למיבצע

„סעיתי בלמדכם מדברי, כאילו אני עומד לפנות לנוער בקריאה ליישב (את) הנגב. אין בדעתי כלל וכלל לפנות בקריאה, לא לנוער ולא לאחרים. אין אני מאמין בקרי־אות מסוג זה, ואיני סבור שהנגב יישוב על־ידי קריאה."

מילים אלה כתב דויד בן־גוריון לפני חמישה חודשים, לעורך העולם הזה (846).

השבוע התברר כי דויד בן־גוריון שינה את דעתו. בעתיד הקרוב הוא עומד לערוך כינוס־ענק של תלמידי הכיתות השביעיות והשמיניות, ולקרוא אותם למיבצע חלוצי.

מקום הכנס: יער חולדה, מול מצבת מגיני המשק, לשעבר אחד ממקומות טמיס־גש המסורתיים של פלוגות ההגנה **.

עדות

לדפוק את הלבנים!

210 צירים נתכנסו בשבוע שעבר באולם הקונצרטים של בניין י.מ.ק.א. בירושלים וערכו בו את הקונגרס השני של הפדרציה הספרדית העולמית. 110 הצירים, שייצגו את 600 ספרדי הארץ, ו־100 הצירים, ש־ייצגו קרוב למיליון יחצי ספרדים בפזורה, עסקו בדיונים מופשטים למדי על העלאת קהילות ספרדיות ומיזוג הגלויות.

דיון זה לא מצא חן בעיני אליהו קס־טל, שליחם של יהודי פרו וקולומביה, שהורה לסדרנים לחלק מיכתב־גלוי בין ה־צירים. כתב קסטל, מי שהיה המזכיר הרא־שון של הפדרציה הספרדית העולמית:

„...מספיקים שלושת החודשים שביליתי ב־ארץ שאעריך את מצב הספרדים... עד כמה שהבנתי מגעת, איני מאמין במיזוג הספר־דים והאשכנזים. כל זמן ששני השבטים האלה, אחד יהיה מושל והשני נימשל, תמיד תשלוט ביניהם השינאה..."

המשיך והתרה קסטל: „עד מתי תאמינו בנביאי הבעל המנבאים על מיזוג שלם. למה לא תחרימו את הבוגדים ואת המסריעים ותקיצו מתרדמתם המרה הזאת? מדוע ית־נו לכם אחרים דבר אשר נמצא בידכם? הגה לכם משל ממשי: כל זמן שהיהודים היו חלשים וביקשו תחנונים מהעולם, לעגו עליהם. היום, כשהיהודים הרימו את ידי־הם ונלחמו באויביהם — מכבדים אותם. כל העולם מכבד את החזק ושונא את ה־חלש ורך הלבב."

מתוך משל זה מסתבר פיתרונו של קס־טל מאליו: „חצי מיליון הספרדים בישראל יקימו את המיפלגה החזקה ביותר. ובצדק תוכלו להביא 50% מהמועמדים לכנסת. רק כך תוכלו להיות אחים אמיתיים ולא אחים חורגים או שחורים."

טכסים

ה'כל הלוחמים

בתוך תא קטן במיבצר עכו נתכנס המון אדם, וניצב לאורך הכתלים המסוריים למשעי, קהל שהתרחק ככל האפשר מן המר־כז. במרכז התא היה פעור בור עמוק ומרובע. חבל עבה, קשור לסורג־ברזל, השתלשל לתוך הבור. כי ביום הראשון שעבר, במלאת 35 שנה למותו של מנהיג ני"י, אהרון אהרונסון, הפך תא־הגרדום של בית־הסוהר הבריטי לשעבר להיכל עור־לי־הגרדום של הדור, כאשר נוספו על שלושת לוחות השיש, עם שמותיהם של עשרה לוחמי אצ"ל ולח"י שניתלו בידי הבריטים, שני לוחות עם שמותיהם של חללי ני"י: נעמן בלקינד, יוסף לישנסקי, שרה אהרונסון וראובן שוורץ.

רק שם אחד היה חסר להשלמת רשימת עולי־הגרדום של דורנו: שמו של יעקב שווארץ, שניתלה זמן קצר אחרי קורבן הגרדום הראשון, שלמה בן־יוסף, על הריגת שוטר ערבי. שמו נשכח לחלוטין אפילו על־ידי אנשי ההגנה.

הכל נשתנה. שרידי אנשי ני"י עמדו בקבוצה נפרדת: רפאל אבולעפיה בחליפתו השחורה וכובעו השחור; אחותה של שרה, רבקה אהרונסון; אלמנת יוסף בלקינד.

סמוך לקיר וחיוור כטיח אשר עליו, עמד מנחם בגין, לבוש שחורים. הוא התבונן ב־לוח השיש הגדול אשר ממולו. שקטים לא פחות ממנו היו נתן פרידמן ילין־מור (מפקד הלח"י) וד"ר שימשון יוניצ'מן. ה־תא היה מלא בני־אדם שהכירו כמעט כל אבן של מיבצר עכו.

מנהל מכון־ז'בוטינסקי ויוזם הקמת הי־כל־עולי־הגרדום של דורנו, יוסף פעמוני, שלח הזמנות לנשיא ישראל יצחק בן־צבי, ראש־הממשלה משה שרת, יו"ר הכנסת יו־סף שפרינצק ורב־אלוף משה דיין. הנשיא השיב במיכתב, בו הביע צערו על שניבצר ממנו לבוא, מאחר והיה תפוס לאותו יום. האחרים לא השיבו — ולא באו.

סכין בגב

אלה שלמדו איתי

אתמול פגשתי את אלישע. הוא למד יחד אתי בבית־הספר. בית־ספר לבנים.

— מה שלומך? — שאלתי.

— מצויין — ענה לי — חזרתי עכשיו מפאריס. ואת מי פגשתי שם? אתה זוכר את מוישה זינגר? זה הצולע? אז הוא עובד עכשיו בפאריס בתור נהג, נשוי לצרפתיה ויש לו שני ילדים.

— ומה עם החבר שלו. זה שהיה בא תמיד עם פנס מתחת לעין. מה שמו?

— אה — אמר אלישע — אתה מתכוון לחיים שמרלינג? פגשתי אותו בלונדון לפ־ני שנה. עכשיו הוא בהודו, נשוי עם בת של מהרג'ה. אוי, ואתה זוכר את איציק פיצ'ורניק? הוא גמר מהנדס בקליפורניה ועכשיו הוא בוונצואלה מחפש נפט. עוד אחד שלמד איתו ואיתנו, נוח גסני, יושב עכשיו בברזיל. סוללים שם כביש בג'ונגל, חתם על חוזה לחמש שנים.

— ומה עם ההוא. מה שמו, איתמר בולד־ברג? זה שקראנו לו בוקי?

— אה, בוקי? בטח, אני יודע מה איתו! הוא עכשיו בפינלנד, עובד בתור עיתונאי. פגשתי אותו לפני שנתיים באמסטרדם יחד עם אתה יודע מי? עם נחצ'ה! נחצ'ה פיילה!

— איפה באמת נחצ'ה פיילה? — שאלתי.

— הי — אמר אלישע — הוא עכשיו איש גדול, נמצא באו"ם יחד עם המיש־לחת המכסיקאית. מומחה לבעיות אמריקה המרכזית. ואם אתה זוכר את בומבה, ה־חבר הכי טוב שלו, אז הוא עכשיו בניו־זילנד, מגדל בקר.

— אולי אתה יודע איפה עמוס? — שאלתי.

— שמעתי שהוא מסתובב במדינת־יש־ראל, מחפש עבודה. תמיד אמרתי שלא יצא ממנו שום דבר.

עמוס קינן

אנשים

● כשניישאל הסופר **יזהר** (ס. יזהר) **סמילנסקי**, המכהן גם כחבר־כנסת מטעם מפא"י, שידוע כי אינו משתתף לעולם בווי־כוחים שבמליאה, אך אינו חושב שהוא מבזבז את זמנו בכנסת לריק, השיב בני־מה פילוסופית: „רבות מחשבות בלב אדם..."

● בוויכוח הגדול על מדיניות־החוץ ש־נערך בכנסת, השתתף **חיים לנדאו**, ראש מטה אצ"ל לשעבר וח"כ חרות בהווה * ודיבר על הצורך בסיבוב מילחמה שני. הוא שאל באופן ריטורי: „למה אתם מחכים. רבותי..." הוא זכה לתשובה מיידית, שגל־חשה בתא העיתונאים: „מחכים לסוף הנאום...".

● מנהיגו של לנדאו, ח"כ **מנחם בגין**, הסביר מדוע לקח לליבו עלבון שהיה מכוון אל אחד מחברי תנועתו, והוא גילה: „אני טירוריסט סנטימנטלי."

● חבריו של בגין, אנשי פיקוד האצ"ל באירופה, נתכנסו בשבוע שעבר למסיבתם השנתית בביתה של **דורים כץ****, שהקדימה ושלחה להם הזמנה בחרוזים: להווי ידוע לכל המקבל / מיכתב זה בעזרת האל / כי כמה מחושבי בירת ישראל / ששהו אי־פעם באור בצל / במסין ה־מעון *** שגדולות חוב / החליטו כי טוב ונאה להקהל..."

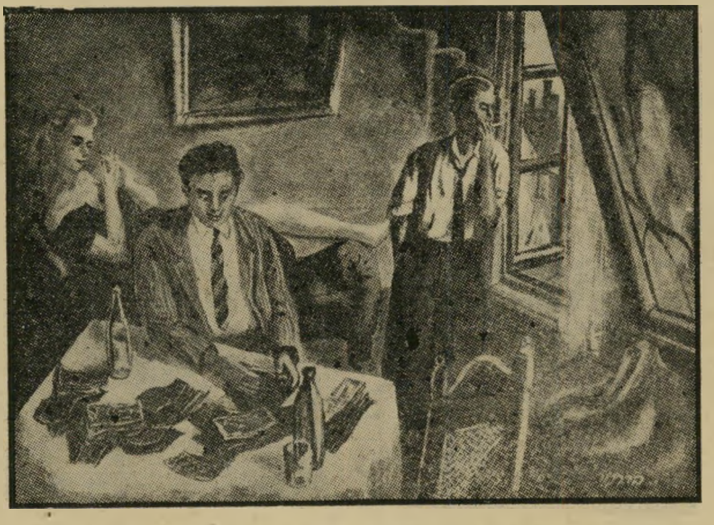
* כיום שר־התיקשורת.

** דורים כץ היתה אשתו של שמואל כץ, לשעבר יועץ ראש־הממשלה לענייני הסברה. מאוחר יותר נישאה דורים כץ ל־אליהו לנקין, מפקד **אלטלנה**.

*** די דה מסין, רחוב בפאריס שבו שכן מרכז האצ"ל באירופה.

הרצח ברחוב פריאן

סיפור הפרטים על רצח יאנק קליימן, השו־פך אור על פרשת חיים מופלאה, שהתרחשה בברלין הכבושה, לאחר מילחמת־העולם השנייה. גיבורי הסיפור הם ניצולי מחנות הריכוז, פליטי היערות, המון גרמני ושירות הריגול הסובייטי. הסיפור לווה בציורי שמואל בק.

"הסקנדלים" של "גלי" לקיץ 1979
"סקנדל" אמיתי, כזה אחד שהחבר'ה אוהבים,
הדוגמאות "המשגעות" והצבעים המלהיבים...
מה יש כאן הרבה "לברבר"
זה "הסטייל" שלך העונה!
נ.ב. "סקנדל" סטייל גלי הולך טוב עם ג'ינס, עם מיניביקיני...
או בלעדיו
בעצם עם כל דבר שהחבר'ה אוהבים.

"הסקנדלים" של "גלי"

™ m&m/mars

גלי-Gali®

"סקנדל" סטייל "גלי", כזה שהחבר'ה אוהבים.

חדש!
"סקנדל" ספורט
אלגנט בעקב רוקי

תיא מביאה לך את הטעם החדש של אמריקה:

מי-פה + פלואוריד

במקביל לפיתוח מוצר דומה
בארצות הברית,
תיא מפתיעה ומייצרת בארץ:
מי פה + פלואוריד למניעת עששת.

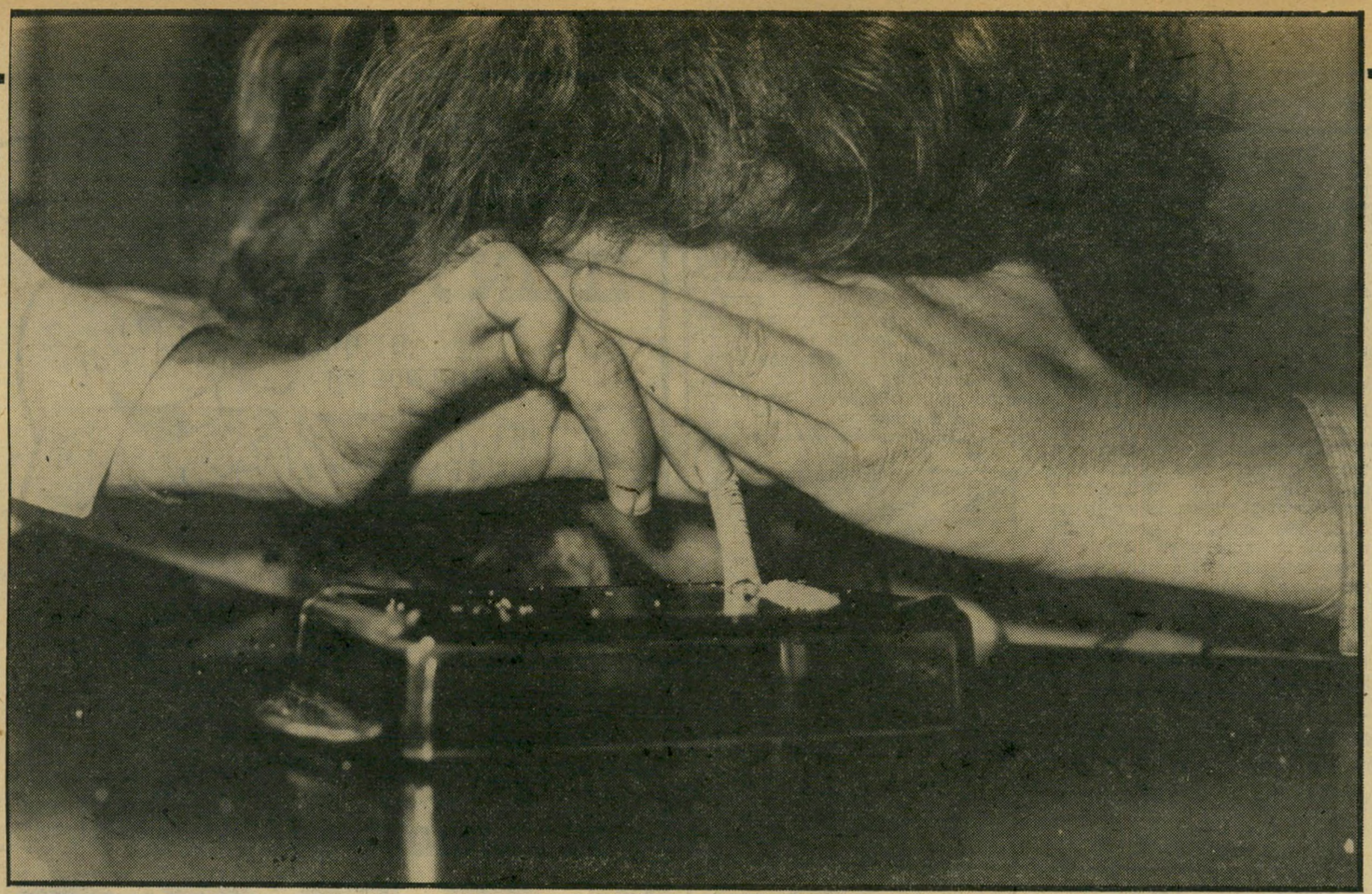
3 טיפות בחצי כוס מים, 3 טיפות
על מברשת לחה, לטעם משגע בפה,
לשמירה על שיניים בריאות ונשימה רעננה.

מי פה תיאדנט, המפיגים ריחות לוואי
שלאחר אכילה או עישון, חודרים אפילו
לחריצים הקטנים שבין השיניים: מסירים שומן,
מנקים ומרעננים את הפה
ואינם פוגעים בציפוי המגן על השן.

מי־פה תיאדנט + פלואוריד —
עוד הפתעה נעימה מ"תיא".

תיא

ליתר בטחון,
מי־פה תיאדנט

כל מה שרצית לדעת על הסם ולא העזת לשאול

הקוקאין

הגבר הוציא מכיסו חפיסה קטנה, עטופה בנייר־כסף, הנערה הוציאה ראי־איפור מארנקה - הם התכוננו לשאוף קוקאין, „סם האצולה", שהגיע לישראל והפך לאופנה

הזוג שחמק מהמסיבה לחדר השינה לא הלך להתעלס. כאשר מצאו פינה שקטה, הוציא הגבר מכיסו חפיסה קטנה טונת, עטופה בנייר־כסף, והנערה הוציאה את ראי־האיפור שלה.

הגבר זרה בעדינות שני פסים דקיקים של אבקה לבנה על הראי, הוציא שטר של 100 לירות, גילגל אותו כצינור ונתנו לנערה. היא הרכינה את ראשה ושאפה אל נחיריה שורה לבנה, והגבר אחריה.

הקוקאין, „סם האצולה", הגיע לישראל. במסיבות יום־העצמאות של השנה אפשר היה להיווכח כי הקוקאין רכש לו מקום בצמרת, הפך לאופנה החברתית האחרונה.

צפע על הסם

גם כתבי־המישפט החלו דנים יותר ויותר בעבירות סמים העוסקות בקוקאין. באחד המישפטים הסנסציוניים, המתנהל לאחרונה, נאשמו כמה אנשים, שכונו על־ידי המישטרה כ„לווייתני הפשע", בהחזקה ובסחר בקוקאין, במלון רמאדה בתל־אביב.

משה איש־כסית נעצר לא מכבר באשמת החזקת קוקאין. בחור צעיר אחר, ששמו נאסר לפירסום בשלבי המעצר, נידון ב־ימים אלה לשנה וחצי מאסר בפועל, על הברחת קוקאין לישראל.

הבחור, בן טובים מתל־אביב, ייבא 28 גרם של הסם מהולנד. הוא החביאו במכנסיו, בכיס נסתר באיזור המבושים. בארץ איכסן את הקוקאין בקופסת־חול, שעליה שמר צפע ארסי. לפני שנעצר הספיק למכור גרם אחד של קוקאין במחיר של 2500 לירות. הרווח שלו היה 150%.

להסניף — ומה הלאה?

הידה של זוהר אופפת את הקוקאין זה שנים רבות. אמנים ואנשי־רוח ידועי־שם גילו את הסם לפני כמאה שנה. החומר הגבישי הלבן, חסר הריח, ובעל הטעם המריר, כבש לו מעריצים רבים בקרב האצולה האירופית. זיגמונד פרויד, פיטיגרילי והבלש האגדי שרלוק הולמס השתמשו בסם המלהיב.

עיקר קיסמו של הסם הוא בכך שאינו גורם להתמכרות, שלא כהרואין, המשעבד את צרכניו גופנית ונפשית. הסם, המופק מצמח הנקרא „אריטרוקסילום קוקה", גורם לתחושת־רווח מרומם מאד. לפי אחת מהאגדות, אינו גורם כל תופעות־לוואי גופניות או נפשיות.

כדי להפריך דיעה זו אחת ולתמיד, הביא הפרקליט אברהם לנדשטיין מפרקליטות מחוז תל־אביב את עדותו של מגיסטר אברהם טורנאו. לצורך מישפטו של הבחור בעל־הצפע, גילה טורנאו, שהוא הרוקח המחוזי, את חוות־דעת המדענים על החומר.

לדברי המגיסטר, גורם החומר הלבן נזקים למשתמשים בו. אם הוא נלקח בשאיפה (או ב„סניפה", מהמילה „סניף" — לרחרח באנגלית) הרי הוא גורם לניקובן של רירויות האף. אחרי זמן הוא יכול גם לפגוע בעצם.

כאשר הוא נלקח בהזרקה, יש חשש למוות ממנת־יתר, מאחר שפעולתו על הלב היא מהירה כל־כך שאין כל אפשרות לטיפול רפואי יעיל.

אלה הן שתי השיטות המקובלות בנטילת קוקאין. הסם מאבד את השפעתו אם הוא נלקח בבליעה.

כל עשר דקות

הקוקאין גורם לעילזון (אויפוריה), מכיוון שהוא פועל ישירות על מערכת־העצבים המרכזית. אולם השפעתו קצרה מאד, בערך כעשר דקות.

אחרי חלוף השפעתו, מגיע תורו של הדיכאון העמוק. נוצרת מוטיבציה חזקה לנטילה חוזרת. יש משתמשים המזריקים לעצמם קוקאין כל עשר דקות. ידוע על אמנים מסויימים, הרצים במשך ההצגה מעבר לקלעים כדי לקבל עוד מנת־קוקאין.

הסם אמנם אינו גורם להתמכרות גופנית, אך הוא גורם לתלות נפשית.

בניגוד לאמונה הרגילה, יש לקוקאין השפעות גופניות. הוא גורם להפרעות בעיכול וחוסר־תיאבון, ויכול להביא לתת־תזונה ואנמיה. הוא גורם לחוסר־שינה כרוני, ומחליש את האדם מבחינה גופנית.

הסם גורם להזיות פרנואידיות, המלוות לעיתים ברעד והתכווציות. לדברי המגיסטר, יש גם נזק נפשי ושכלי למשתמשים בסם.

מאסר גם לנחש

חוות־דעת מדעית נוספת, זו של ד"ר דודי מאיר, הסבירה את מצבו הנפשי של הנאשם במישפט־הצפע.

מתברר כי הצעיר, בעודו בצה"ל, גנב יחד עם שניים מחבריו ג'יפ צבאי. הם התהפכו, האחד נהרג והשני נפצע. כאשר נשלח לבית־סוהר צבאי בעיקבות תעלול זה, סבל הצעיר מדיכאון ומזעזוע־מוח. ובבית־הסוהר טעם לראשונה סמים.

אחרי שיחרורו מצה"ל, פנה לעבוד בחוות־סוסים בעיר־הסרטים ליד אילת. שם ראה את אנשי־הקולנוע והכוכבים משתמשים בסמים, והדבר הוסיף זוהר לקוקאין. לכן החליט לנסוע לאמסטרדאם ולייבא את הסם.

למרות המלצת הפסיכיאטר וקצין־המיבחן, החליט השופט לשלוח את הצעיר ל־מאסר ממשי של שנה וחצי, ופסק לו עוד שנה ומחצה על תנאי. בכך נעתר השופט לטיעוניו של הפרקליט לנדשטיין, שהסביר כי עונש קל יפתה צעירים אחרים ללכת בדרכי הנאשם. תהיה זו הוכחה לכך שדרך ההברחה קלה, הרווחים עצומים, והעונש קטן.

המישטרה השמידה את הקוקאין והחרימה את המאזניים הזעירים.

את נחש הצפע שלחה למכון הזואולוגי של אוניברסיטת תל־אביב.

מני מן מגיש:
מחכון טונה מס' 1 לאביב

החומרים:
1 קופסה טונה בשמן של מן (180 גר')
1 אבוקדו 1 עגבניה
1 ביצה קשה
מלח, פלפל, לימון.
אופן ההכנה:
לחצות אבוקדו ולהוציא את תוכנו בזהירות.
לחתוך את כל החומרים לקוביות,
ולהכין סלט.
למלא חצאי האבוקדו ולקשט.
מני מן מבין בדגים.
אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

אמנות

ציור

חום השמש ירים

את רעיון השלום

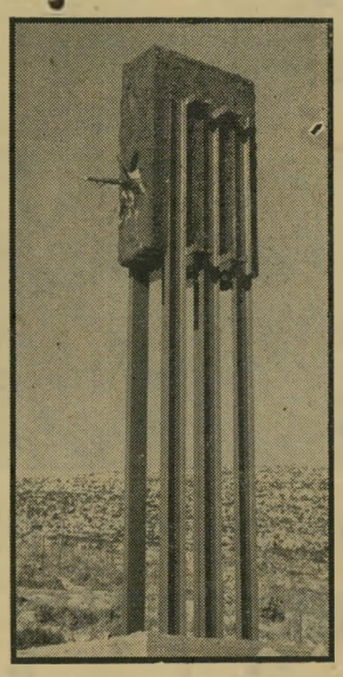
גלריה ג'ולי מ' בתל־אביב מציגה, זו הפעם השנייה בשנה זאת, תערוכה מיצירותיו של יגאל תומרקין. הפעם קורא תומרקין לתערוכתו השיר על הארץ, כשם יצירתו של מאהלר. השם מבטא את הרעיון שמאחרי הפסל והרישום, ומסביר מדוע מורכבים פסליו האחרונים מבוץ־חמרה, בתוספת בסיס ברזל, ואפילו מקושטים בירק ובצמחים. תומרקין מבטא דרך החומר — האדמה — את אהבתו העזה לארץ ואת דיעותיו על הפיתרון הפוליטי הרצוי למען חיי־שלום בארץ — הן בצורה פלסטית — בפסלים, והן במילים שהוא כותב על גבי רישומיו.

תערוכתו הנוכחית, למרות שהיא נראית כזעקה פיתאומית, או כהצהרה של רגע זה, היא, בעצם, תוצאה של תהליך שהחל עוד בסוף שנות השישים, בביקורו באירן. את שובכי היונים שהסבו את תשומת־ליבו, ואת הצריחים העשויים כולם חימר, הנציח בשנת 1971, בסרט שצילם שם. כבר אז, ראה באדמה חומר הנוטל חלק בהתהוות תרבויות עתיקות. רק עכשיו, כשהתומר תאם את המסר הפוליטי שלו, הוא ניצל אותו ביצירתו.

למרות ממדיהם הקטנים, יחסית, של הפסלים המוצגים בתערוכה, וזאת משום היותם וארציות על נושא הפסל הגדול שהוצג בקיץ הקודם ברחבי מוסיאון ישראל, יש בהם תפיסה מרחבית והרגשה של גודל ועוצמה.

על אף היותו אחד מארבעת או חמשת הפסלים הטובים ביותר בארץ, אין תומרקין זוכה במימון ציבורי או פרטי, כדי להקים את פסליו המתוכננים. כדי ליצוק פסל גדול־מידות העשוי ברונזה, או אחד מפיסלי האנרגיה הסולארית שלו, האמור להתרומם בעזרת חום־השמש ולהביע את רעיון השלום, זקוק האמן למימון שידו אינה משגת. תומרקין משתומם על כך שהאנשים אינם ששים להשקיע את כספם ביצירותיו, שכן, ידוע לכל, יחסו הבוטה והבלתי מתחשב במימסד ובתופעות שאינן נראות לו, אף שזוהי דרכו, והיא שיצרה סביבו הילה של פירסומת, אין הפירסום ואהבת־הציבור כרוכים יחדיו. ימי בית־מדרש ובית־בורגנים חלפו מן העולם, ופטרוני האמנות דואגים לחביביהם בלבד.

על העובדה שאין נביא בעירו, יעיד הסיפור הבא: בימים אלה נסע תומרקין לעיר ריאקה, ביוגוסלביה, שם יקבל פרס עבור רישום פיסלו, שיוקם על־ידי הטכניון. רישום זה הוצג בתערוכה בין־לאומית, שהיא למעשה הביאנלה היחידה לרישום.

„שדה עכשיו" של תומרקין
אדמה, פלדה וגזע עץ

כלבי־הזאב

של האמן הרגיש

כלבי־זאב המאיימים לטרוף האחד את רעהו, הרשומים בכישרון על רקע מעודן והמהווים סמל לחברה בת ימנו, הם אחד המוטיבים העיקריים בתערוכתו החדשה של עודד פיינגרש, בגלריה שלוש־עשרה וחצי שביפו.

עודד, גבה־הקומה ושחור־השיער, הוא אדם מעודן ורגיש. לא ניכרים בו כל סממנים חיצוניים, המאפיינים רבים מהאמנים. לא שיער מגודל, או מכנסיים בלויים. הוא די מופנם, ואפילו ביישן. זו אולי הסיבה, שגם כאשר התגורר בפאריס, בקרבת אנארכיסטים, מסוממים וכל מיני טיפוסים משונים — לא דבק בו מאומה. הוא נישאר כשהיה, אם כי הוא טוען שבשנותיו בפאריס ובבריסל, היו בית־הספר הטוב ביותר בחייו.

טביעת־יד על גיש־חימר מיכתם בצבע
פירסום ואהבת־הציבור אינם כרוכים יחדיו

כשצופים בתערוכה, מבחינים בשני סוגים של יצירות. האחד, משוחרר, עם גווני גוונים של צבעים מעודנים וכיתמיות רגישה. הסידרה השנייה ממושמעת יותר, קרה והגיונית. אך המשותף לכולן, הוא השימוש בעיפרון על רקע צהוב־עמום של הנייר, בשילוב של מריחת צבע שמן בשכבות עדינות ובשירבוטים חופשיים.

עודד, שזכה בפרס דיזנגוף בשנת 1976, והציג גם במוסיאון תל־אביב בתערוכת־יחיד באותה שנה, זוכה להציג בעת ובעונה אחת, יחד עם סבו, מאיר רוזין, שהיה אחד הציירים הראשונים בארץ בסוף המאה שעברה. עבודותיו נכללות בתערוכת

סנפיר - מרכז ימי
בשיתוף עם
נביעות - מרכז צלילה
מודיע על פתיחת
קורסי צלילה
בתל־אביב — ובנביעות
בדרגת 2 כוכבים
3.6, 17.6, 1.7, 15.7, 5.8, 19.8, 2.9
7 ימים — 13 צלילות
בדרגת 3 כוכבים
10.6, 8.7, 12.8, 9.9
סיורי צלילה
ראס אבו־גלום — 10.6, 8.7, 12.8, 9.9
ראס מוחמד — 27.5, 24.6, 22.7, 26.8
פרטים והרשמה: סנפיר, נמל ת"א, טל. 450366, 450995
משרד נביעות, תל־אביב, כן־יהודה 103, טל' 243811

האצבע המאשימה של פיינגרש
גווני גוונים של צבעים מעודנים

ציירי־סאטין מודגשים באור ניאון של אריאטי
הסדנה של האמן מתרחשת במוח

ציור ישראלי במאה התשע־עשרה, הנערכת בימים אלה במוסיאון ישראל.

בגלריות

גיזרי בדים וניאון

בדי סאטין בגוונים בוהקים, מורכבים מגיזרי־בדים, תפורים יחד ויוצרים דמויות, לרוב של נשים, גם בעירום. מעל לכל ציור מופיעה מילה בעלת משמעות לגבי נושא הציור, הרשומה בקו אור ניאון: בדידות, געגועים, ועוד. תוכן הציורים תמיד אירוטי, נשי, והרושם המיידי הוא של אווירת התיאטרון — שממנו צמחה אמנית חדשה, בתיה ארואטי.

בתערוכה מופיעים גם הדפסי משי על בד סאטין, במקום על נייר, כמקובל.

בתיה, שהופיעה בכמה הצגות בתיאטרון הבימה ומילאה תפקיד ראשי בסרט הישראלי אלווירה, מספרת שנהגה לרשום שנים רבות, אך את מירב השכלתה האמנותית ועיצובה הרוחני ספגה מאמנון ברזל, מורה באוניברסיטת חיפה. לדעתה, הסדנה של האמן מתרחשת במוח, והמידע הוא החומר שאיתו עובדים. העניין הטכני הוא מישני בלבד ובא לממש את כל שקיים בראש. היא טוענת שלימוד התיאוריה והפילוסופיה של האמנות, הם החלק החשוב ביותר בהתפתחותו של אמן.

אור־הניאון, שהוא המרכיב החדשני בעבודותיה, שאוב מהנוף העירוני על כל הפירסומות שבו, המייצג את החברה הצרכנית של ימינו.

הדפסים בשיטת מינוים

בגלריה שרה לוי, מוצגות ליטוגרפיות חתומות וממוספרות על־ידי האמנים עצמם. הליטוגרפיות נעשו בירושלים, במרכז ברסטון, בפיקוח מוסיאון ישראל. המייוחד בתערוכה הוא, שלכל אוהבי האמנות ניתנת הזדמנות לרכוש את ההדפסים במחיר נמוך מאד, הודות לשיטת המינויים. מנוי משלם סך של 3,600 ל"י ורשאי לבחור ארבעה הדפסים כרצונו, מתוך מיבחר עבודותיהם של לאה ניקל, ליליאן קלאפיש, אורי ליפשיץ ואמנים אחרים. בין הליטוגרפיות, מוצגות יצירותיו של פנחס כהן־גן, שקיבל בשבוע שעבר מידי נשיא־המדינה את הפרס הגבוה ביותר בארץ לאמנות הפלסטית, על שם זנדברג. בפרס זה זכו בעבר בני אפרת, יהושע נוישטיין, מיכאל דרוקס ומנשה קדישמן.

עבודות גדולות

„ארמון השאה עולה בלהבות," ו„מדינה־פלשתינאית", מורכבת מגזרי תצלומים מודבקים על הבד, היוצרים את דיוקנו של יאסר ערפאת, הם מהבולטים בבדים המוצגים בתערוכת יחיד של חיים אברהם, בגלריה אינפנמה בתל־אביב. חיים, שהוא בוגר בית־הספר הגבוה לציור וסטודנט שנה ג' בחוג לקולנוע וטלוויזיה באוניברסיטת תל־אביב, מרבה להשתמש בציוריו בגוונים של טורקיז, ירוק וכחול — האופייניים למיזרח התיכון, וזאת בגלל מוצאו הים תיכוני.

חיים אברהם, הוא אמן ישראלי טיפוסי. ימים אחדים בשבוע עובד לפרנסת משפחתו, ושאר הימים מוקדשים ללימודים, הפקת סרטים וכתיבת תסריטים. את שעות הפנאי הוא מנצל לריישומים, או עבודות בצבע וחולם על היום שבו יהיה לו סטודיו רחב־ידיים משלו, כדי שיוכל לבצע את העבודות גדולות הממדים, העשויות משכבות עצים ודיקטים, המעובדים בחלקם בצבע. עבודות אלה החל לעשות בדירתו הזעירה, אך מחוסר מקום הפסיק, ומתכונן להמשיך בכיוון זה כשיעמוד לרשותו מקום מתאים. ואת זאת הוא מקווה לעשות בעוד שנה. כשיסיים את לימודי הקולנוע.

כשעוקבים אחר הדרך שעשה מאז החל לעסוק באמנות, נוכחים באמיתות הפיתגם: אין דבר העומד בפני הרצון.

טיולים
מודרכים ל:
אירופה
★
ארה"ב וקנדה
★
ארה"ב ומכסיקו
★
המזרח הרחוק
★
דרום אמריקה
ומכסיקו

טיולים מיוחדים
לצעירים

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

הטיול
הטוב ביותר זה

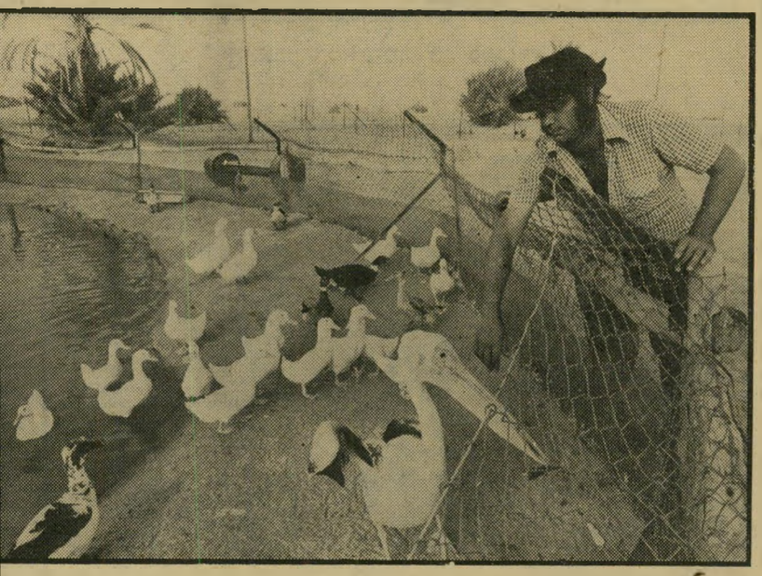
50 שנות נסיון לשרותך!

קול המפרסם

אנשי נואייבה יושבים על גחלים. הברירה

חולות לוהטים

מרין ושות' חברו הקרוב של מריו, השקנאי החכם, הוא משה רון מהנהלת בית־ההארחה. שניהם מתכוונים להישאר במקום עד כמה שאפשר. מריו אכל דגים קפואים ומשה רון ישמע את צרותיהן של התיירות.

זרוקה בחוף לנביעות מגיעים טיפוסים שונים ומשונים. יש כאלה שנוסעים שעות רבות כדי להתפשט; חלקם כדי לחזור שזופים בכל אברי גופם וחלקם כדי להרגיש: „סוף־סוף, גם אני זרוק אמיתי."

ה חזה הספירה לאחור. עוד שנה, עוד פסטיבל, חגיגה אחת נוספת. סוף. ה„זרוקים" ישובו צפונה, ה„ערומים" יחפשו מקום אחר ותושבי נביעות יתגוררו, אולי, בנביעות אחרת. בינתיים מנסים למצות כל רגע שנותר. אין חושבים על התקלות, אבל מכינים אותה. אין חושבים על פיצויים, אך מגדילים את הרכוש. אין מפגינים ואין צועקים, אך מתכננים את הצעדים הבאים בקפידה.

נביעות־נואייבה שוכנת במרחק של 75 קילומטרים דרומית לאילת. בעוד שלוש שנים תפוגה ותוחזר, ככל הנראה, לריבונות מצרית.

שעות היום חמות מאד. „חמישים מעלות בצל." מספרים התושבים. בלילה קר, „לפעמים אפילו לוקחים סוודר!" הם מצייגים. שעות אחרי־הצהריים הן הנוחות ביותר. ילדים רבים מתרוצצים בין הבתים, הנשים יושבות ומשוחחות, „על כוס קפה כמו בדיונגוף," הן מבטיחות לכל הספקנים, והבעלים מסיילים על חוף־הים ומסתכלים בחתיכות.

חיפשנו דרכים אחרות

ע רב בנביעות. מריו, פורטונה ומרדכי קיבלו ארוחת־ערב. מריו קיבל דגים שאינם מטוגנים ואינם מבושלים, חלילה, הם היו קפואים. הוא עילעל בגרונו ועיניו הקטנות והעגולות התרוצצו בהנאה מעל מקורו רב החשיבות. פורטונה ומרדכי בעלה, קפצו בהנאה כשקיבלו ערימת מלונים ובגנות. זנבם נתלה על אחד משלבי הסולם וישבנם הוורדרד עלה וירד בעליזות.

אחרי חצי שעה השתרר שקט. זוג הקופים נכנס למיבנה־העץ המישפחתי שלו. מריו השקנאי הגדול והחכם עמד מהורהר והסתכל בברבורה יפהפיה ששטה בבריכה. התייש המאולף גמר לשחק במילחמות־שוורים. ברווזים וארנבות התנועעו בשקט.

החי־בר של נביעות עמד לפני כיבוי אורות. התושבים סיימו את עבודתם והתכוננו לדיונים שיימשכו אל תוך הלילה.

כאשר הפגינו תושבי ימית מול בניין הכנסת, אחרי ועידת קאמפ־דייוויד, הצטרפו אליהם גם תושבי נביעות. מאז — שקט. הם אינם אומרים את דברם בקול־

בני המקום התושבים הבדווים של נואייבה התיידדו עם תושבי המקום, ושני הצדדים עושים ככל יכולתם, כדי להתפרנס. אלה מוכרים ג'אלביות ואלה מוכרים לחם.

פולשים מצפון לא רק בחורות מתערטלות בנואייבה, גם גברים מרגישים שם רחוקים מהציוויליזציה ופושטים את בגדיהם.

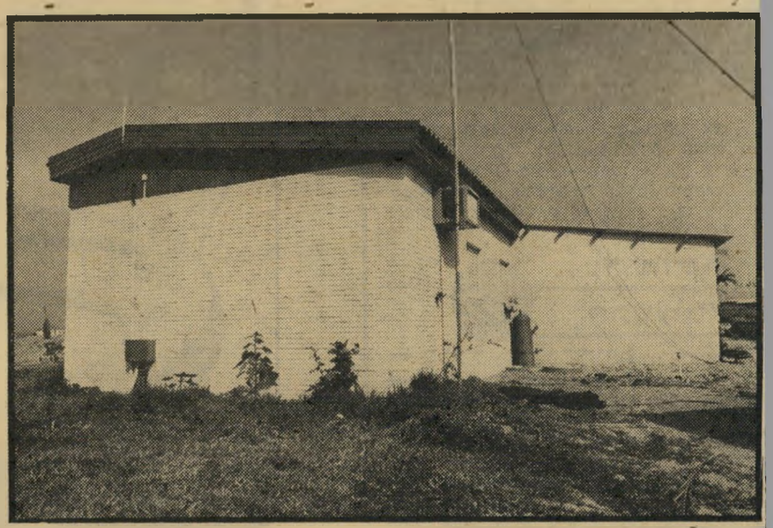
היא: כסף או מושב?

רם, אינם שורפים צמיגים ואינם חוסמים כבישים. הם החליטו לפעול ללא רעש, ולהבטיח את עתידם, לכאן או לכאן, בפעילות מתחת לפני השטח.

„מה זה יעזור אם נזרוק אבנים?" שואל אלון עמנואל, ראש ועד־הפעולה של נואיבה ומנהל בית־ההארחה. „יש בציבור פניקה של שלום. קומץ קסנים לא ישפיע. כל המהומות האחרונות גרמו לכך שהדיביקו למפונים תווית של עוכרי־ישראל ועוכרי־שלום. לא מספיק שמתפנים, גם מקללים אותם. רעש לא עוזר! כל המדינה רוצה בשלום, אז טוב. גם אצלנו האווירה של חלק מהאנשים היא שיש לתת צ׳אנס לשלום, אפילו שזה פוגע בנו באופן אישי. החלטנו לא להרעיש! חוץ־מזה יש לנו סיבה פשוטה: בשבילנו לצאת להפגנה פירושו שלושה ימים — יום הלוך, יום חזור, ויום הפגנה. לימית זה צ׳יק־צ׳אק: הולכים, מפגינים, מרעישים, שורפים קצת וחוזרים. בשבילנו זה ימי עבודה נקיים. חיפשנו לנו דרכים אחרות!"

ההיסטוריה של נביעות דומה לזו של עיירות מערב ארצות־הברית. שלוש שנים אחרי מלחמת ששת־הימים החליטה הממשלה לסלול כביש דרומה מאילת לכיוון אופירה. סולל־בונה החלה בעבודות הפיתוח וגייסה סוללים, מודדים ופועלים. לעתרתם באו חלק מיושבי גרופית. אחד ממתנות המגורים שלהם הוקם בכפר נואיבה, שבו ישבו בעבר חיילים מצרים, ומעט דרומית לו שכן מאהל בדווי. בהמשך החליטו יוצאי גרופית להקים גרעין ולהתיישב במחנה של סולל־בונה. אליהם הצטרף שמעון ופרידה ברק, שני ילדיהם ו„השלישי שבדרך" אינם חברי המושב. „צורת החיים נראית לנו, אבל עכשיו קשה מאד להחליט מה לעשות. אם נעזוב עכשיו, אז אולי נפסיד את הפיצויים, אם לא, אז אולי נפסיד עתיד במקום אחר." בינתיים מנהל שמעון ברק את הצרכניה במקום ופרידה היא עקרת־בית ומטפלת בילדים.

מה לעשות?

תוספות אחרונות

תושבי נביעות מכינים את רכושם לקראת ספירת המלאי. הם מוטיפים חדרים לאלה הקיימים וקונים מכוניות מסוג המותר רק מעבר לגבולות 1948. כשיגיע היום יתבעו פיצויים הולמים.

שמואליק משיח, איש מכון־התקנים, שהיה אחראי למדידות ולתקינות הדרך. הם התמקמו במקום שבו נמצא היום בית־ההארחה. בנו בתי־פח והתחילו בגידולי חרף — אבטיחים ומלונים. אחר־כך פירסמו מודעות בעיתונים וביקשו חברים חדשים. במקביל, פנו לסוכנות שתכיר בהקמת מושב.

„אנחנו לא זרוקים"

היום חיות במקום ארבעים מישפחות, שאליהן נוספו תושבים שאינם חברי המושב. שמעון ברק, שהגיע מנווה־אטיב שברמת הגולן כדי לנהל את הצרכניה, עדיין מתלבט אם להיות חבר או לא. „עכשיו בכלל קשה לו," צוחקים החברים, „אם הוא לא יעזוב, הוא יכול להפסיד עבודה טובה בעיר, ואם הוא יעזוב, אז אולי הוא יפסיד פיצויים בפינוי." בינתיים אומר שמעון: „אני מבסוט וטוב לי כאן." אילנה לביא, הגננת מקיבוץ בית־העמק, שהגיעה לנביעות בשנת החופש שלה, מתלוננת: „למה לא להקים צעקות שהאנשים בצפון ידעו שקשה לעזוב יופי שכזה?"

לנביעות קוראים „מקום של זרוקים". לחוף הפתוח מגיעים צעירים, ישנים בשקי־שינה, הסוגדים לאל־השמש ביום, ולאלת האהבה בלילה.

תושבי המקום מנסים להדגיש את התדמית הזרוקה והריווחית של החוף החופשי, אך הם נזהרים במה שיאמרו עליהם. „נכון שצריך להיות קצת משוגעים וקצת משונים לגור כל־כך רחוק," מסביר משה רון, „אבל אנחנו רציניים לגמרי, באמת שאנחנו בכלל לא זרוקים!"

במושב התפתחו יחסי ידידות עם הבדווים שגרים בקירבת מקום. הצעירים עוברים בבית־ההארחה והמבוגרים יותר מוכרים ג׳אלאביות ומארגנים סיורים על דבשת של גמל מקומי. עבדאללה הוא מנהיג הכפר הבדווי והוא מבטיח למוסה־משה: „יש לי קשרים טובים עם המצרים, אני אלך לדבר עם אל־סאדאת ואני אסביר לו. הוא יעזור לכם. אולי תוכלו להישאר ואולי בכלל הוא יסכים לוותר ולא לקבל את המושב בחזרה!"

עשרה מחברי המושב עובדים בבית־ההארחה, שביתניו תפוסים במשך כל חודשי השנה, בעיקר על־ידי תיירים סקנדינבים שהגיעו לאילת בטיסות־השכר הישירות. הצרכניה בחוף החופשי מלאה קיטנים ישראלים ומהווה מקור רווח למושב.

(המשך בעמוד 76)

בלי צעקות

מבקש אלון עמנואל, ראש ועד־הפעולה, „לא רוצים להיות כמו מקומות אחרים שקיבלו תדמית של צעקנים ומחפשי כסף". בנביעות אין מארגנים הפגנות ואין שורפים צמיגים. „עושים עבודה שקטה," לדבריהם.

עם צעקות

מבקשת אילנה לביא, הגננת שהגיעה לנביעות מקיבוץ בית־העמק, „צריך להרים קול, לצעוק, להראות לכולם שאיכפת לנו, להראות שכואב לנו להחזיר מקום כזה, חוף כזה ומים כחולים שכאלה".

חולות לוהטים

(המשך מעמוד 75)

לכל חקלאי 20 דונם קרקע חקלאית שעובדה מתוך הדיונות. הם מגדלים מלונים ואבטיחים, שעונת־הקטיף שלהם חלה באמצע החורף האירופי וכולם משווקים לייצוא על־ידי אגרקסקו. חממת גידול החרצית גם היא רווחית, הפרחים מיוצאים לאירופה. אין עובדים ערבים בחקלאות, ובעונות הקטיף הם מבקשים מתנדבים. מסביר משה: „אנחנו חוששים מפגיעה בטעם הטוב, שלא נגיע לניצול של מישפחה שלמה תמורת 5 לירות!"

המבקר במקום רואה אידיליה. כולם מחייכים, אין צורך בכסף, הכל נרשם — יש ילדים שמעולם לא ראו שטר כסף ישראלי — בסוף השנה מסכמים, אך עד אז „לא עושים חשבון." מספרים תושבי המקום. היחסים החברתיים טובים. „לא נכחיש שלפעמים יש צעקות, אבל ככה זה בכל מישפחה טובה." הם מתנצלים.

מתחת לפני השטח — תסיסה. הם אינם מעזים לטעון בקול, מחשש שמא ידמו בעיני הציבור לתושבי ימית, ושמא ידבק בהם נושא הפיצויים והם יושמו ללעג בפי אזרחי המדינה.

בדיונים הספורים שערכו עם הסוכנות, האחראית על תנועת המושבים, הם מבקשים: מושב תמורת מושב, בית־הארחה תמורת בית־הארחה, חוף המורת חוף, וחקלאות דומה. השילוב של חקלאות ותיירות נראה להם מוצלח.

המתיישבים בנביעות אינם רוצים להצטרף למושב קיים ואינם רוצים לצרף אליהם תושבים אחרים. „אנחנו מסוג מיוחד!" הם מצהירים.

„אך יש בעייה," מסביר אלון, „אין בארץ הרבה מקומות כאלה. אני לא רוצה לדבר על מים וחוף כמו אתם יודעים מי... אבל חקלאות חורף ותיירות כל השנה, זה דבר קשה מאד להשגה."

הם מוכנים להתפשר ולחפש מקום בתוך האפשרות המוגבלת של חופי־הארץ. אך שוב בעייה. אומר משה: „לא פתוחים מספיק לשינויים. המקום היחידי, שנראה לנו כרגע, הוא החוף מאשקלון עד עזה. אבל אשקלון לא נמצאת במפת ההתיישבות! אנחנו רוצים לשכנע אנשים בסוכנות להיות פתוחים לשינויים, פתוחים לגמישות. שיבואו לראות. הם ישתכנעו שכדאי להם!"

„עד הדקה התשעים"

בזכות להצהרותיהם על רצונם במושב, הם החליטו להבטיח את עתיד הפיצויים. אין מדברים על הנושא בפומבי, אך מבצעים. כמעט בכל בית נעשות תוספות בנייה חדשות. חלקן בתהליך בנייה. חלק אחר נצבע בצבעים התואמים את צבע הבית כולו. תחילה קשה לראות את החדרים הנוספים. התוספות נבנו במקומות כמעט זהים. אחרי דקות אחדות של טיול במקום, מסתבר שיש חריגות מהמיבנה המלבני הקבוע של הבתים שנבנו על־ידי הסוכנות. בעין בוחנת אף רואים הבדלי גוון בציפוי הסיד החיצוני של הבתים.

כששואלים את התושבים, הם אומרים: „זה מזמן, סתם בשביל להרחיב." אך למעשה, הבתים מרווחים דיים, המישפחות אינן דווקא „ברוכות־ילדים" ונראה כי הטעם העיקרי לבנייה נוספת הוא תוספת שטח לדרישת פיצויים מהממשלה, לכשיגיע היום.

ליד הבתים המורחבים חונות מכוניות־פרטיות רבות. סוג אחד של מכונית חוזר על עצמו פעמים רבות — מכוניות מרצדס גדולות הנושאות מיספר בעל רקע שחור וסיפרות לבנות. לאזרחי ישראל מוכרות מכוניות אלה כמוניות להסעת נוסעים. דרמית לאילת, מתיר מישרד־התחבורה לנסוע במכוניות בעלות מנועי דיזל והן נושאות מיספרים מקומיים. מאז השנה האחרונה התרבו והלכו רוכשי המוניות־לשעבר. הן זולות לרכישה ובבוא העת אפשר יהיה לומר: „יש לי מרצדס, אז תביאו מרצדס!". ושוב מחייכים המתיישבים. כאשר חוזרים על שאלת המכוניות, הם עונים בשיברי מישפטים: „זה חוסך", „זה משתלם", „זה נחמד" ותו לא. ישראלי שטייל במקום חייך והפטיר: „בחיי, ממזרים!"

הכוונה היא להישאר עד תום שלוש השנים, „עד הדקה התשעים!" מסביר משה רון. „קודם כל, לא יודעים מה יכול לקרות ביניתיים. חוץ מזה, אנחנו רוצים לתת צ'אנס לממשלה לתת לנו ישוב במצב טוב. שיהיה בנוי ושלא נחיה על פתיליות. אם לא ילכו לקראתנו, נראה..."

סטלה קורן ■

תמצאו אותנו בתערוכת "אדם ומעונו" בביתן "תכן"

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב, טל' 297263
יום שלישי — 29.5
„על הנעשה בבתי הסוהר בישראל"
האסירים לשעבר: מני כהן
רמי ליבנה
התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

חן טרמפ לחייל

נמר של עיר

הנביא המזדקן של ציור „הקיטש־הציוני" ✷ תמונת מצב הספרות המצרית ✷ במה ניגב בנציון תומר את עבוזו? ✷ חייה ומותה של אינגבורג באכמן

אמנות

בזמת

לפני יותר מעשר שנים שאל כותב שורות אלה את הצייר **אורי ליפשיץ**: „מהי הסכנה הגדולה ביותר המאיימת על הציור הישראלי?" תשובתו של ליפשיץ היתה קצרה: „**הבזמת**." כוונתו היתה לציור הקיטשי מאסכולת **נפתלי בזם**, ציור שמרכיביו החזותיים הינם: ארונות־קודש, שופרות, דגים מלוחים, מזלגות, סירות, חלות־שבת ודגלים.

החודש הפכה הבזמת למגיפה. את סימני המגיפה מציג נפתלי בזם בתערוכה של עבודותיו בגלריה רזנפלד בתל־אביב.

האות הראשון למגיפת הבזמת היה פין־מון שאותו פירסמה הפיזמונאית של ארץ־ישראל השלמה, **נעמי שמר**, במוסף היום השישי של דבר. בין השאר כתבה שמר בפיזמונה: „**נפתלי בזם מצייר מת־נחלים / והצבעים ממכחולו אינם כלים / כי כד־הקמח של אהביתיו / חזר והתמלא כאילו מאליו / ושב ומתמלא, ומתמלא ישב / כאשר הוא מצייר עכשיו...**" במילים אחרות, פיזמון זה ניראה כהזדווגות מילולית־חזותית בין הפיזמונאית של ארץ־ישראל השלמה לצייר של ארץ־ישראל השלמה.

נפתלי בזם היה בשנות ה־50 מראשי הזרם האמנותי של „הריאליזם הסוציאליסטי" * בציור הישראלי. הבולט שבהי־שגיו האמנותיים הוא הציור לעזרת הימ־אים **, שלו הוא מתכחש כיום. בזם, ש־

נפתלי בזם מצייר מתנחלים
מיטען לאומי

שרידי „הריאליזם הסוציאליסטי" שלו נש־תמרו בתיספורת נוסח **ברטוזד ברכט**, והוא מנסה לשפץ את מראהו בעזרת

* בראשית שנות ה־50 שימש נפתלי בזם באמנות הישראלית, תפקיד מקביל לתפקידו של משה שמיר בספרות הישרא־לית. הוא היה מעין דיקטטור אידיאולוגי, שעל פיו נקבעו דברים. סימן לשרידים אלה בהלך מחשבתו של בזם מצוי באימ־רותיו המצוטטות כאן.

** כאשר הוצע לבזם לכלול את ציוריו **לעזרת הימאים** בתערוכה רטרוספקטיבית „אמן—חברה—אמן" היתנה זאת בכך, ש־הנהלת מוזיאון תל־אביב תרכוש מכלול מעבודותיו האחרונות. הנהלת המוזיאון סירבה, בשל ערכם המועט של יצירות בזם בשנים האחרונות.

זקן נוסח הרבי מלובביץ', העניק ראיון תמוה למדי לעיתונאי **אדם ברוך**. במה־לך הראיון השמיע בזם דיעות, נבואות, אמונות ושאר הברות, שאין להן צידוק כלשהו באיכות עבודותיו ויצירותיו בשנים האחרונות. בין השאר אמר בזם:

● **חזרתי בתשובה, אבל לא ממש דתי...**

● **אני לא מנהיג, אני שואף לציור המכטא מימעון לאומי. אני מצייר מתוך חיוב הקיום שלנו כאן כיהודים בישראל.**

● **פירקתי התאגדויות של אמנים רק**

נפתלי בזם
חוזר בתשובה

משום שנכללו בהן אנשים שהאמנות שלהם לא ניראתה לי.

● **שמחתי שזכולון המר מנה לשר החינוך התרבות. השר הקודם, אהרון יד־לין, העליב אותי. כשכיום את תפקידו אמר משהו, כמו: „עדיף חינוך הומני על יהודי..." ידלין גמר בזה את הקאריי־רה שלו כפונקציונר בשטח התרבות. העם לא יכחר בו עוד...**

מאחר ובשנים האחרונות אין נפתלי בזם זוכה לתשומת לב, ולו אף הקטנה ביותר, מצד המוזיאונים, הרי שהוא מנצל את פיתחון הפה שהעניק לו אדם ברוך להת־קפתם של שני מעצבי המדיניות המוזיאו־נית בישראל.

קובע בזם:

● על מרק שפס, מנהל מוזיאון תל־אביב — **הוא כניראה פעל שהתייאש מ־עצמו...**

● על האוצר לאמנות ישראלית במו־זיאון ישראל וחתן פרס ישראל יונה פישר — **יושב שנים על גבי שנים באותה עבודה, מתוך סנוביזם של פרובינציה. הוא היה בן של פקיד, אביו היה שגריר, והוא עצמו, ללא השכלה פורמאלית נאו־תה *...**

לסיכום: **העמדתו של נפתלי בזם כראש**

* השמצתו של בזם על יונה פישר, שאביו, מורים פישר, היה כמה שנים שג־ריר ישראל בכמה בירות באירופה. יונה פישר עמל שנים רבות לקידומו במיס־גרת המוזיאון (בהתחלה במוזיאון **בצלאל** הישן) וקידם בהרבה את האמנות הישרא־לית, ועל כך אף זכה **בפרס ישראל** שנים רבות לאחר פטירת אביו.

מסך החול

הניתוח הגדול

על מעט הספרים שתורגמו לעברית מה־ספרות המצרית במשך השנים נוספה החו־דש אנתולוגיה, שיש בכוחה להציג בפני הקורא הישראלי מעט מיצירותיו של דור־הביניים של הספרות המצרית כיום. האנ־תולוגיה בעריכתו של פרופסור **ששון סומך**, כוללת עבודות מאת **נגיב**

נגיב מחפוז
דיכאון שלאחר מפלה

מחפוז, יוסף אידרים, יוסף אל־שארוני, פרימאן פייאד, עבד אל־רחמאן שרקאוי, מוחמד שרף ואיברהים עבד־החלם.

הסיפורים שניקבצו באנתולוגיה מבי־אים מעט מתוך החוויה המצרית, בעיקר מתוך עבודותיהם של הסופרים המצריים שכוכבם החל לדרוך בסוף שנות הארבעים וראשית החמישים. הבולט שבסופרים אלה, לו הקדיש ערוך האנתולוגיה מקום רב, הוא הסופר **נגיב מחפוז**, המיוצג בספר, בין השאר, בסיפורים תחת הסככה והשינה, ששניהם ניכתבו סמוך לאחר מילחמת ששת הימים, ומביאים מהדיכאון ששרר בעם המצרי לאחר המפלה, המזכיר את הדיכאון הישראלי שלאחר מילחמת 73.

לא פחות בולט ממחפוז הוא הסופר **יוסף אידרים**, שסיפוריו מהווים מעין

תחת הסככה — אנתולוגיה מצרית; מיבחר ומבוא: פרופסור ששון סומך; תרגומים: שימעון בלס, ששון סומך, מתתיהו פלד ושמואל רגולנס. „ידיב" הו־צאה לאור + הוצאת „הדר", 193 עמודים (כריכה רכה).

המגמה הציונית בציור הישראלי, והפי־כתו לגביא־זעם, בכוחם להצביע בפני הציירים, הפסלים, אוצרי האמנות ומנהלי המוזיאונים על אופיו של הציור, שהשר **זבולון המר** חפץ ביקרו. את הראיון עם אדם ברוך מסיים בזם בהערכות אפולו־גטיות, עד כמה הוא מוכן להיות „מעין עורך־ראשי של המוזיאונים, של הביקורת, למשך חמש שנים, במסגרת שיקום־אי־דיאולוגי של העם, על־פי עקרונותיו..." והוא מוסיף: „אם זה היה קורה, הייתי נותן גם לדיעה ההפוכה להגיע לידי כי־טוי. זו שאלה של סובלנות. אני סובלן תרבותי..."

ציטוטון

תוגות יוני

אחד מהסיפורים המרגשים ביותר בקובץ תחת הסככה — אנתולוגיה מצ־ריית, שראה אור החודש, הוא סיפורו של המספר **סולימאן פייאד** תוגות יוני, המתאר מעט מתחושותיו של חייל ששב נכה ממילחמת יוני 1967. כותב פייאד בסיפורו:

רבות הגתה בגורלו לאחר שתלך לעולמה. יותר מש־הצרה על גורלה שלה, חצרה עליו שיישאר עיריר אחריה. דין שיט־עם קצת נחת בחייו, חשבה לה ונאנ־חה. בפעם האלף חשבה שהוא צריך להתחתן וליהנות מאשה ומצאצאים, שהוא צריך למצוא מי שיסעד אותו. עוד הוא לוגם מן הקפה, אמרה:

„אחיך אינו רוצה להתחתן עכשיו. כל פעם שאני מסיחה אתו בזה, הוא עונה: עד שתסתיים המילחמה. אבל המילחמה לעולם אינה מסתיימת, בני. תמיד יש מילחמה, זו מיצוות הבורא לברואיו. מילחמת וילהלם ומילחמת היטלר, ספור־נא כמה מיל־חמות ידעה ארצנו. המילחמה שלעו־לם לא תסתיים, בני. המילחמה כמות כמוות — גורל שאין מפלט ממנו. מדוע לא יתחתן? אנשים מתחתנים גם כשהם יודעים שיום אחד יילכו לעולם־האמת."

הוא הביט בה בחמלה ובאהבה. המילחמה תסתיים פעם, אמא, יום אחד ישרור שלום בעולם. זה חלומנו וזה רצוננו. בוא יבוא הדבר פעם, אמא, אבל הדרך קשה, שטופה דמעות ודמים ורצופה רגליים קטועות, חללים וטרופי־דעת...

עברית: **שימעון בלס**

כתוצאה מכך, עולה אכזבת הרופא הצעיר מהפרופסור המנתח, שהיה בעיניו, עד לרגע הניתוח, מנהיג ומורה דרך עליון.

האנתולוגיה מהווה מעין תמונת־מצב של הספרות המצרית העכשווית. תמונה המתארת לעיתים עד לתדהמה את העולם מעבר למסך־החול, שהחל להתרומם. בכוח האנתולוגיה לגרות קוראים רבים, להעמיק קרוא וחקור בספרות המצרית החדשה.

כתבי־עת

ספחת

כאורח נשים, כן פולטת הספרות העב־רית פעם בחודש, פלט־עת בשם מאזניים, שכל קשר בינו לבין הספרות העברית המתהווה הינו מקרי בהחלט. במאזניים מזיגה של ריאליזם ופיוטיות. הבולט בסי־נה אליגורי, המהווה ביקורת נוקבת וישי־רה של אידריס על הסתבכותו של **גמאל עבד־אל־נאצר** במילחמת 67. מאחר והמשל הוא הופא מנתח מומחה, הרי ש־מפלת המנהיג היא מפלת הפרופסור. הסו־פר מתאר את שאיפתו של המנתח להפגין ידענות, תוך שהוא גורם למות החולה.

נמר של נייר

(המשך מעמוד 77)

ניתן למצוא את מיצובו הפסולת של מכשירי הכתיבה הפגומים, שבהם מחזיקים עסקני אגודת הסופרים. החוברת האחרונה של מאזניים הרקיעה להישגים חסרי תקדים *.

במהלך מאמרו מנסה פרופסור **נתן רוטנשטרייך**, לפענח את המשמעויות העמוקות המסתתרות מאחרי הסיסמה הבן־גוריונית "מעמד לעם". אלא שרוטנשטרייך מגלה מעט בורות בהיסטוריה של היישוב, ומסתבר כי העובדות הפשוטות, של הכר־תרת הבן־גוריונית לא נודעו לו **, כך שהמילים עולות ומקימות תלי־תלים של השערות, בלא יסוד כלשהו.

ירושלים של גגות הוא מחזה שלא הוע־

בנציון תומר
ירושלים של גגות

לה על במה כלשהי. מחברו, עסקן הספרות **בנציון תומר**, קיבל עבור כתיבתו מע־נקים על חשבון משלם המיסים. למקרא הקטעים מהמחזה, המתפרסמים במאזניים, נוצר הרושם, כי משלם המיסים השליך את כספו על קרן הצבי. מזר מאוד ש־מאזניים מעודו לא טרח לפרסם בעמודיו הקדושים, מחזות פרי עטם של כחמשה ישראלים ידועים כ**ניסים אלוני, עמוס קינן, חנוך לוין** ואחרים, ותמיד פתח את עמודיו למחזות כאלה של בנציון תומר.

במסגרת שחורה מאיים **בנימין מיכלי** (דוחובני) על קוראיו הנאמנים, כי "דברי ההערכה על שירת שמשון מלצר, ליום הולדתו השבעים — באחת החוברות הקרו־בות". לאיזם זה מצטרפים שיריהם של **מאיר ביסאק ויצחק עקביהו**. אין כותב שורות אלה יודע מה לשירה העב־רית העכשווית ולשורות כמו: "גינדור כה צברי של רישול־מה לה. / אלף כוחות־סוס קפאו לנד־חומה..." פרי השראתו של **עקביהו** הנ"ל.

היות שקוראי הספרות הישראלית מו־דעים ליצירותיהם של הסופרים המהוללים **רחל זימן־קורי, ת. הוכמן**, פוטר כותב שורות אלה את עצמו מהצגתם בפני הקוראים.

משה בן גרשון. תוך כדי עיון בחו־ברת הבין כותב שורות אלה שישנם סופ־רים שלעיתים נחים מכתיבתם, דשים ב־נשותיהם ומביאים לאוויר העולם ולדות, שהינם בבחינת עונג לספרות. בחוברת זו מצוייה ההוכחה שכמיקרה הזה אירע ל**גרשון שופמן** לפני שנים רבות, ובנו משה בן גרשון מביא מזכרונותיו, שכל קשר ביניהם לספרות הוא כשאר הדברים המתפרסמים בחוברת זו, מיקרי בהחלט. וכותב משה בן גרשון שופמן על עליית אביו, אמו והוא — הרך הינוקא — ארצה:

„אך ירדנו מן האנייה, ונתארחנו בימים הראשונים במלון **מאבי שעל מירפסת**. לנוכח הים כבר חיכה לנו כרל כצנלסון וקיבלנו בלבביות רבה, שבעיני החמימות והשובבות, כאילו נשתפק הים הוזהר מאותו ים ליולי. הניחו עכשיו, לא מכבר, המחבלים, זורעי ההרג והחרדה יערכו שם את השחיטה, כה נהרס המלון. וכחש עתידות, לא להאפירנו אף לרגע קט, החל מייר לשאת ולתת עם אבי, בנוגע להשתתפותו כמוסיף לספרית של „דבר", שהוא היה עורכי הראשון..." במילים אח־רות: אם **ברל כצנלסון** לא היה מסדיר לגרשון שופמן עבודה בדבר הרי מישפחת שופמן היתה מתגוררת עד לבוא המחב־לים, בסירת גומי מהים, במלון סבוי. שמו של כתב־העת הזה, אומנם מאזניים אלא שמעורכו ניטלו כנראה מאזני־הבינה, כא־שר החליט לפרסם איווולת שכזאת.

ממשיך בנו של שופמן, ומתאר את החשוב שברגעים של חיין: „באשר הו־בלתי את אבי, בן התשעים ושתיים, בכי־סא הגלגלים בבית־המרפא שכנדרה, הרי עם כל העצבות שבדבר, היתה לי גם קורת־רוח פנרתא: עתה הוא כולו שלי... וכשפיקש אתי לפעמים אבי, כאן אמי בבית, לשפשף את גבו בספרים, חשתי מעין פיצוי לאותי ריחוק בנעני בקצות אצבעותי בכשרו הישיש..."

רשימה אחרת היא רשימתו של **נפתלי טוכר** וכותרתה שיבה למחוזות הילדות, שהיא בחינת מסע־רימום לבנציון תומר האמור. את הרשימה מסיים טוקר בדברים הבאים: „על עצמו מספר הסיפר כי כה־יותי בן ארבע נזקק לנייר טואלט ומצא רק עיתון בעברית. אף שאינו בא מבית דתי לא יכול היה להשתמש בו..."

לא ברור מה לזכרונות בנו של שופמן, ולעכוזו הבלתי מנוגב של בנציון תומר ולספרות הישראלית בהווה הזה, לכן מפ־תיע למצוא דברים שכאלה בעיתון שמת־יימר לייצג את הספרות העברית. בנוסף לכך יש במאזניים גם מדור ביקורת, שבו כותב **שמואל רקוכץ** על אסופת שיריה של מפקחת החינוך **בת־שבע שריף**, והוא כותב: „שוועה נואשת לא־הבה, אימת הבדידות המכלה... ערגנות וכיסופים של כיכשון־הלב... כמה מיללת כואבה במארתה... היא מפעפעת כאדם חישפת ומכלה... כאיתו עוף החול הנשרף ועולה שוב מאפרו... פה ושם אתה מוצא איזה שיר 'אינגרדי' יתר על המידה ש־אינו הולם את האווירה..." יישר כוח **רקוכץ**, איך היה?

מבקר נוסף בעל יומרות הוא **חזי ויס**, שנתקבל באחרונה לאגודת־הסופרים, ואיש אינו יודע בעבור איזו יצירה שהעניק לספרות העברית. וייס הנ"ל מבקר את מסע מסביב לציר של **יצחק אורן־נדב** (הרוויזור). וייס מלמד את קוראי מאזניים לא פחות ולא יותר את הדברים הבאים: „כוחו של **יצחק אירן (נדל) בכושר הא־ינציאטיבי המדהים שלו, בהיותו המי־תולוג הגדיל ביותר מאז ברדיצ'בסקי...**" והעם ההולכי בחושך לא ידע זאת.

מדור נוסף המרתק את קוראי מאזניים הוא המדור ידיעות, שמתוכו למדים הקור־אים הנאמנים כי **אהרון מגד ומרדכי אות־יקר** חברו לועד היובל למאזניים וכי מישלחת של ידידי אגודת־הסופרים, **משה קול וישראל ישעיהו** ניפגשו עם **ירחם משל**.

תיאור הדברים הנ"ל מעורר שאלה אחת ויחידה: מי זקוק למאזניים? והתשובה היא: מיכלי הנייר של הוועד למען החייל זקוקים למאזניים. הספרות הישראלית מס־תדרת היטב בלא מאזניים.

תרגום
סופשבוע

בספר מונטוק, שראה אור החודש בעב־רית **, מצליח הסופר השווייצי וחתן פרס ירושלים **מכס פריש** להדגים חשיפה וכנות יוצאי־דופן בעולם הספרות. במונ־טוק מביא פריש תיאור של סופשבוע ש־ערוך סופר שווייצי בשם מכס פריש ב־מונטוק — שהוא השם האינדיאני של לונג־איילנד עם אמריקאית צעירה בשם ליין. קשר האהבה הקצר בין פריש לנערה ליין משמש מיסגרת ספרותית, שבמהלכה פורש הסופר יריעות שלמות מתוך חייו. הוא מתאר את ילדותו הזעיר־בורגנית ב־שוויץ, לימודי האדריכלות שלו, יחסיו עם אשתו **מריאנה** שהיא אם שלושת ילדיו, ויחסיו המוזרים עם אשתו האחרת, המשור־רת **אינגבורג באכמן**. הוא מתאר את העולם שהביא את המחזות והספרים שלו, את לבטיו, את חייו בצרפת, בגר־מניה, שווייץ ואיטליה — ומסעותיו באר־צות־הברית.

פריש בוחן במהלך סיפור האהבה הקצר הזה, את יחסיו עם הספרות הגרמנית, מרכז־אירופאית, עם סופרים כ: **פריד־ריך דירנמאט; אוזה יוהנסון; כריסטה וולף; יעקב וינד; פטר האשל; יורק באקר; הנס מגנוס אנזנסברגר; גינטר גראס והיינ־ריך בל**. פריש גם משתעש בסיפרו עם כותרת סיפרו של **פיליפ רות** חיי כגבר.

במיסגרת של סיפור עכשווי, רצוף ב־מיזכרים מהעבר, מצליח מכס פריש לחשוף את עולמו, את לבטיו ואת מגעיו עם הצעי־רה האמריקאית. הוא מפענח בספר זה לקוראיו חלק מהדמויות המופיעות בספריו הומו־פאבר; אינני שטילר ויהא שמי גנט־ריין. אחד מהפרקים המרתקים שבמונטוק הוא הפרק העוסק באשתו המנוחה של פריש, המשוררת אינגבורג באכמן. קודם

„מונטוק" של מכס פריש
מחבייש ושותק

שיצוטט קטע מהפרק הזה, מן הראוי לצטט קטע אחר שראה אור במדור זה, בראשית פברואר 1977 (העולם הזה 2058) כביקורת על הספר היינץ ובנו והרוח הרעה מאת **אהרון מגד**:

„נוסף על ציפוי המרציפן התרביתי ש־בהם עוטף מגד את סיפוריו, מהדימה למדי היא בורותו. למרות שישמש משך שנים רבות כשליח ממשלתי, ניספח רישמי ושגריר נדוד של התרבות הישראלית עלי כמות בינלאומיית רבות, מצאתי ב־היינץ ובנו והרוח הרעה את הציפקה הבאה, המעידה על טיח תרבותי שהוא רק טיח: '...והמליין לפניו על ספריו של סופר גרמני חדש, אינגבורג באכמן (111)...' אלא שאליבא דמגד, אינגבורג באכמן אינו סופר, אלא משוררת. גם אם יטען מגד שציפה במתכוון להכעות את המבקרים, או לשטות בהם על בורי־תם, באותה מידה שטולסטוי מחזיק במל־חמה ישלום גברת אחת בהריון הנימשך 21 חדשים, הרי יש להדגיש כי מגד אינו טולסטוי, ובוריותו היא בורות אמת..."

הקורא הישראלי, שיקרא את מונטוק יתמוגג עד למאד, כאשר יקרא את שכותב פריש על רעייתו המנוחה באכמן, הנחשבת בעיני מגד ל„סופר גרמני חדש, אינגבורג באכמן..." וכותב פריש על באכמן רעייתו: „חריפתה הוא חלק מזוהרה. הקינאה הינה המחיר מצידי; אני משלם אותו במ־לואו. בליל קיץ על המירפסת עם המראה על בני רימא אני ישן עם הפנים כתוך הקיא של עצמי. אני סובל להתברת כמי־התי הענוגה. אך כאשר היא ישנה, הרי היא ישנה. ואילו אני מוזה? מה שמעולם לא היה: נישואין כביתיות פהכנית. מה מעיק עלי? אני ישב ואיני מצותת לדב־ריה, אך אני שומע שהיא מדברת עם מישהו כטלפון; קולה עליו, היא צוחקת, השיחה מתארכת; אין לי כל מושג למי היא אומרת: מחרתיים אני נוסעת ללונ־דון! מכלי להוכיח, כי אני נוסעים ביחד ללונדון, להצגה שלי. פעם אחת עשיתי מה שאסור לעשות: קראתי מיכתבים שלא היו מופנים אלי, מיכתבים מגבר; ההזכרי כהם נישואין. אני מתבייש ושוי־תק..." ופריש מפיים את זכרונותיו ל־אינגבורג כך: „לא אירע דבר, שום דבר: אני בא מרימא! זה הכל. אני פה. מדוע לפחות לא מילפנתי, איני יודע; לא חשבתי על כך, רק קיוויתי, שהיא תהיה כאן. והיא כאן. זה היה לפני שלוש־עשרה שנה. אינגבורג שוב אינה בחיים. לאחרונה ניפגשנו כ־1963: כבית־קפה ברומא, כשעת לפני־צהריים; נימסר לי, שבאותה דירה, בית לאנגנאים, מצאה את היומן שלי כמגירה סגורה; היא קראה כי ישרפה אותו. לא עמדנו היטב במיכחן הקיץ, שנינו לא..."

כוחו של מונטוק בכנותו ובחשיפתו הנדירה ומרתקת של מחברו — מכס פריש.

* מאזניים, ירחון לספרות; חוברת 4, כרך מ"ח; העורך בנימין מיכלי (דוחוב־נ'); 87 עמודים.

** תמוה למצוא שפרופסור רוטנשטרייך אינו יודע שבשנת 1928, כאשר בן־גוריון היה מזכיר ההסתדרות, היתה כותרת מא־מרו הנ"ל: „ממעמד עובד לעם עובד" ורק כאשר ניבחר לראש הסוכנות היהו־דית, המיר את הכותרת הנ"ל: „ממעמד לעם".

* באכמן נולדה באוסטריה ב־1926, מהבולטות בשירה ובפרוזה הגרמניים של־אחר מילחמת־העולם ה־2, מתה ברומא ב־1976.

* דומה ששימושו של וייס הנ"ל במילה „מיתולוג" מעידה העד על איכויותיו.

** מכס פריש, מונטוק, עברית: שמשון עופר, הוצאת זמורה + ביתן + מודן, 151 עמודים (כריכה רכה).

בחטף
בלתי אם נועדו...

●● הסופר **יצחק בן־נר** עומד לצאת בקרוב לשנת שבתון בארצות־הברית. שנת השבתון סודרה לבן־נר בעזרת הוצאת ה־ספרים כתר, העומדת להוציא לאור קובץ מסיפוריו של הסופר, ויש בכוונתה לפרסם גם רומן בכתובים של בן־נר, העוסק ב־מו"פים (חברי המיפלגה הקומוניסטית — בימי המנדט הבריטי) ●● בין הספרים שזכו בציונים לשבח בינלאומיים לסיפרי ילדים, לרגל שנת הילד הבינלאומית מצויים הספרים חיית החושך מאת **אורי אירלב** וסומכי מאת **עמוס עוז** ●● אגב, בימים אלה עומד לראות אור, ספר של מאמרים וקיטעי ראיונות של **עמוס עוז**, העוסקים בנושאים מדיניים וחברי־תיים ●● מוסד סיפרותי חדש, המתחיל למצוא לו מהלכים בספרות הישראלית, הוא המוסד של ספרים מוזמנים. הניכתבים בידי סופרים מוזמנים. ספר כזה הוא מוכרי הנפשות מאת גברת בשם **גברי־אלה**, הנועד לרומם ולהלל את **ח"כ פראטו־שרון** בעצם הימים שבהם נערך מישפטו בפאריס ●● ספר אחר שזכה בתגובה מתמיהה למדי הוא סיפרו של יו"ר מיפלגת העבודה, **שמעון פרס** לך עם האנשים. התגובה היא תגובתו של הסופר, **א.ב. יהושע**, שפירסם בדבר (מחוץ ל־מיסגרת המוסף לספרות) רשימה תחת הכותרת הדיוקן שמאחרי הדיוקנאות, שבה ביקר את סיפרו של שמעון פרס. על רשי־מה זו העיר סופר אחר, בן־גילו של יהו־שע: „הייללו שניים בלתי אם נועדו..." לדעת אותו סופר, נודף מרשימה זו ריחם של מאמרי שבח והלל, נוסח שנות ה־50 ●● הצייר **יאיר גרבוז**, שפתח השבוע תערוכה בגלריה הקיבוץ, הציע את עבו־דותיו להצגה במוסיאון תל־אביב. גרבוז שהינו מהשורה הראשונה של הציירים הישראליים כיום, שעבודותיו בתערוכה זו ענקיות־ממדים, הציע אותן למוסיאון תל־אביב בעיקר בשל היקפן. אך אוצרי המו־סיאון הבהירו לו, שהם מוכנים לפתוח את שערי המוסיאון בפני תערוכה רט־רוספקטיווית, לא בפני קבוצת עבודות מוגדרת וניבחרת בידי האמן ●● בין הספרים העומדים לראות אור לקראת שבוע הספר העברי, בולט קובץ סיפוריו של **עמוס קינן** מתחת לפרחים, העומד לראות אור בהוצאת פרוזה. הספר מקבץ סיפורים של קינן מאז מלחמת 48' ועד היום, בסיגנונו המיוחד. ספר אחר העומד לראות אור, הוא ספר ואריאציות של **גבריאל מוקד**, קובץ סיפורים נוסף של **יותם ראובני** ●●

מאת בן עומר

6 ימי שלווה בלב ים...

הקיץ צא לחופשה משגעת: יוצאת דופן על *K-Sun Boat* ספינת השעשועים של „קופל"
תאים כפולים וממוזגים • פנסיון מלא • משקאות קלים חפשיים ! יציאה מאילת בכל יום ראשון וחזרה ביום שישי.
המסלול: אילת - ראס בורקה - ראס אבו גלום - די זהב - טיראן - שארם־א־שיך - ראס מוחמד - טיראן - אילת

הרפתקה לצוללים

K-Sun Boat מצוידת בכל שדרוש להנעיק לצוללים
חופשת צלילה בלתי נשכחת • 2 מחזורי צלילה ליום !

• במחיר של: 6,600 ל"י בלבד כולל מע"מ •

K-סיורי־ים בע"מ* משרד מכירות ראשי: "קופל טורס", רח' הירקון 252, ת"א, טל. 452111
"קופל" אילת, מרכז מסחרי חדש, טל. 059-4105-7 ובכל סניפי "קופל" בארץ.

* חברה ב"ק" אחוקות בע"מ

פבס

פיג'ו 504
היא הקניה הטובה ביותר
גם בארה"ב.

במשך שמונה שנים רצופות זוכה פיג'ו 504 בתואר "הקנייה הטובה ביותר" בישראל. השנה זכתה 504 בשני תארים בישראל — תואר הקניה הטובה ביותר ותואר המוצר הנבחר. והשנה גם בארצות־הברית, שבה דרישות הטיב והבטיחות הן הגבוהות ביותר בעולם, זכתה פיג'ו 504 בתואר הקניה הטובה ביותר בין המכוניות המיובאות שזכו בתואר זה על ידי שנתון ארגון הצרכנים האמריקאי, אשר מתקריו נחשבים לרציניים ביותר. רשימת ההישגים של פיג'ו 504 היא ארוכה ומרשימה.

היא בנוייה על יסודות איתנים — לידע הטכנולוגי המתקדם של פיג'ו ורמת־הייצור הקפדנית והמחמירה הנהוגה במפעלי פיג'ו, כבר יצאו מוניטין בכל העולם.

פיג'ו 504, המכונית שעברה בהצלחה את כל המבחנים הקשים ביותר, תעבור גם את המבחן שלך.

האריי שבחבורה
PEUGEOT

רחל מרחלת על כל השולם

נישואין כפולים

זה ש**יאיר צברי** מקדיש את חייו ל־בעלי־חיים, זה לא סיפור חדש. וזה שהוא עובד 24 שעות ביממה וטוען שהוא חי חיי־כלב, גם זה לא חדש. אבל על הנסיעות התכופות שלו לחוץ־לארץ הוא לא מוותר, למרות שהוא נוסע לבד, בלי כלב ובלי ציפורים ואפילו בלי החברה הצמודה. כי יאיר צברי החליט שהוא רוצה, יותר מכל, ללמד תוכים לדבר, ולצורך העניין הוא נוסע אחת לחודש לחפש ציפורים חדשות ומאמנים מהימנים בעולם הרחב.

לדברי יאיר, אין דבר מקסים יותר מ־

יאיר צברי וטלי ברק
חתונה משותפת

ציפור מלומדת המסוגלת להצחיק, לדבר ולהעביר הודעות.

יאיר, המעיד על עצמו כעל מי שעומד להינשא בקרוב, הוא בחור שלא עושה בעיות משום דבר. כשאירע הפיצוץ בשוק־הכרמל וחברו הטוב **שמחה נייזר** נפצע בפיצוץ, עזב יאיר מייד את חנותו בידי מכר שעבר במיקרה בסביבה ואץ לטפל ב־חנותו של שמחה, סוחר הדגים. אחרי־כן, בבית־החולים, הבטיחו יאיר ושמחה האחד לשני להתחתן באותו יום ובאותו מקום, והם מתכננים חתונה שישראל לא ראתה מימיה. כי ברוך־השם, כסף לא חסר ל־שניים וגם לא דימיון. יאיר ישא את חב־רתו החיילת **תמי קפוסטה**, ושמחה את חברתו הדיילת **טלי ברק**.

אז חוץ מאשר לחכות לרגע המאושר עם מצלמות מוכנות, לא נותר לנו, אלא לאחל לשימחה הבראה שלמה ומהירה וליאיר הצלחה עם הציפורים, הכלבים ובעיקר — האהבה.

אמא גזענית

נכון אומנם שזה שוב סיפור אנונימי, אבל הרי אלה מהטובים שיש.

ישנה **אמא צעירה** ברוחה, ממיטב שכבת־הצמרת בארץ, ולה **בת נחמדה** ויפה כבת 26. שתי אלה, למרות שאינן מספרות האחת לשניה את הכל, עדיין נחשבות כחברות טובות, ומערכת־היחסים ביניהן יוצאת מגדר הרגיל.

בקיצור, לבת יש כבר תקופה ארוכה מחזר נלהב, ונראה שהפעמונים עומדים לצלצל שם בבית כל רגע. אבל זה עדיין לא העניין.

ביום בהיר אחד רואה האמא הגיזענית מין סימן־מציצה, כזה גדול ואדמדם, טבוע בצוואר בתה. היא התחלחלה ושאלה מה זה, ובלי בושה ענתה הצעירה שאת זה עשה לה החבר האוהב.

ראתה האמא, ומה שראתה לא מצא חן בעיניה. אפשר לעשות הכל בלי להשאיר סימנים כאלה שכל עם־ישראל יראה ויבין מה בדיוק עשתה בלילה הקודם.

ישבה והשבה איך תוכל, בצורה יפה ונאותה, להסביר את העניין לבחור. ואכן, אחרי קצת מחשבה הגיעה לפיתרון, קמה, נכנסה למכונית ונסעה לבית־המרקחת הק־רוב ושם קנתה מוצץ לתינוקות, כזה ורוד, יפה ועטוף בצלופן.

כשבא הבחור בערב לקחת את הבת, נתנה לו אמא מתנה צנועה.

הסמיק הצעיר והבין את הרמז.

מחזה אהבה פרטי בהחלט

רינה רון ועומרי ניצן
ליל־כלולות מחוץ לבמה

סיפור שתמיד יש לי נחת לספר לכם הוא סיפור־אהבה שמסתיים בנישואין. במיוחד, כשעושה זאת במאי מצליח, המח־ליט לקחת את העניינים לידיים ולביים את חייו שלו עצמו, ושל המיועדת, כמובן.

הבמאי הממושקף־מוזקן הוא **עומרי ניצן** בן ה־29, שהחליט כי מספיק לו עם חיי הרווקות. הגיע הזמן שיקח לו אשה מבנות ישראל, יבנה לה בית ויהיה להם טוב.

יתכן שהמחזה ליל־הכלולות שביים לפני זמן־מה בתיאטרון הבימה, נתן לו את ה־רעיון, אך מה זה חשוב, העיקר שהחליט מה שהחליט.

עומרי, בכלל, נמצא עכשיו בתקופה יפה בחייו, כמו שמגבאים ההורוסקופים. הוא מביים את מות הסוכן בתיאטרון הקאמרי, הוא מאוהב וכאשר תקראו שורות אלה, יהיה כבר איש נשוי בדת וכדין.

המאושרת היא **רינה רון**, כלכלנית בת 29, המועסקת באחד הבנקים. עמרי ורינה מכירים זה את זו שנים רבות, אך רק לפני כמה חודשים החליטו שהאהבה היא הדבק שיאחד אותם. רינה תעמוד אומנם, תחת החופה לא בפעם הראשונה בחייה, אך נקווה שהפעם תהיה מוצלחת יותר. גם עומרי היה מאוהב כמה פעמים בעבר. הידועה באהבותיו היתה הזמרת **שלומית אהרון** מלהקת הכל עובר חביבי, אך אהבה זו נסתיימה כדרך אהבות רבות.

את החתונה עורכים השניים בחוג מיש־פחתי מצומצם, מטעמי צניעות. הם מתחי־לים דף חדש. וכל מה שנשאר לומר להם זה — מזל טוב.

מחיר התהילה

את הסיפור על **אושיק לוי**, על אשתו **עירית** ועל **מיכאל תפוח** כבר סיפרתי לכם לפני כשבועיים. מאז, ברוך השם, יש התפתחויות. אומרים, אומנם, שעירית לא עזבה ממש את הבית, וכל הדיבורים על

עירית ואושיק לוי
מסתדרים יפה

גירושין לא כל־כך נכונים. אבל עצם הרומן הסוער שמנהלת עירית עם מיכאל תפוח, זה רבותי, נכון וחצי.

אחרים מספרים שאושיק מסתובב שבור ומדוכא. אז, לשמחתי, אני יכולה לספר לכם גירסה אחרת לגמרי. אולי יש לו בעיות משלו, אבל הוא יוצא מהן בקלי־קלות, כי אושיק, שהוא נחמד אמיתי, מס־תובב בימים אלה עם **עדנה אברמוביץ**. אל תתפסו אותי במילה שיש שם רומן־אהבה בוער ורציני, אבל לכל המקומות הם הולכים יחד ודי צמוד. עדנה בת ה־28 הי־תה בזמנו חברתו של **יאיר רוזנבלום**, ומי שמסתכל הרבה יותר רחוק, יכול לדלות מן העבר ספורי־חיזור של **איציק לוי**. כל אחד מן השניים מסתדר יפה, לדע־תי, ואם אנשי הארץ ומדורי הרכילות תפ־סו טרמפ על חייהם הפרטים וסיפורי האה־בה המוזרים שלהם, אין זה פלא. זהו מחיר התהילה.

בת המיליונר מתגרשת

על הרומן הסוחף המתנהל מזה זמן רב בין **מצדה זאבי**, בתו של **רחבעם זאבי** לבין **בני קלפר**, עוזרו („גנדי") האישי של **אריק שרון**, סיפרתי לכם כבר לפני חצי שנה. גם סיפרתי שאשתו החר־קית של בני, שהיא בתו של המיליונר **משולם ריקליס** חיה וקיימת בניו־יורק. גם גיליתי לכם שלשני אלה יש הסכם לא כתוב, המאפשר לכל אחד לחיות את חייו בחופשיות, כרצונו.

אבל היום המצב שונה וזה, בעצם, החי־דוש. בין ריקליס מניו־יורק וקלפר מתל־אביב החלו להתנהל בימים אלה, הליכי גירושין. מאיזה צד בדיוק הגיעה הבקשה לגט, איני יודעת, אבל מה שברור לחלו־טין זו העובדה שבני קלפר ומצדה זאבי מתכננים נישואין בקרוב. מצדה, שהיתה, בעבר, דיילת־אוויר באל־על עמדה לעזוב את הארץ יחד עם בני, לטובת לונדון ואי־זה עסק רציני. מה שהוחלף בימים אלה בביסוס רציני יותר בארץ, ובפתיחת עסק בתל־אביב.

דינה פרימה בלרינה

את **דינה לסקה**, בת ה־27, פגשתי כשעיניה נוצצות ככוכבים וכולה קורנת אושר. הבחורה, אמריקאית קטנת־קומה ובלונדית, היא הפרימה־בלרינה של הניו־יורק קלסיקל בלט, והגיעה ארצה לשלו־של חודשים, להופיע בחצי מחיר, לדבריה, אבל העיקר להיות בארץ. היא יהודיה מוש־בעת וזה אצלה בדם.

דינה, שהיא פרימה־בלרינה כבר מגיל 18, באה ארצה להכין את הכוריאוגרפיה להצגת הבלט לילדים פיטר והזאב. זו הי־תה משאת־חייה מאז שהיא זוכרת את עצ־מה מסתובבת בחוצותיה המוכלכות של מנהטן, שם זרקו עליה ילדים אבנים, בגלל היותה יהודיה.

אבל זה עוד לא הכל. רק באה וכבר מצאה רומן בארץ, עם הייהלומן בן ה־29, **גדעון מכנס**. השניים הכירו במכולת ברמת־אביב, על לחם קימל וביצים.

הסיפור החל כשגדעון ירד למכולת לע־רוך קניות ושם צדה עינו יצירת־מופת ב־דמותה של דינה. אבל הוא לא ידע איך להתחיל, עד שראה שהאשה במכולת מת־קשה עם האנגלית ודינה מתקשה עוד יותר בעברית והתנדב להסוך מתורגמן.

כיום אפשר לראותם מבלים יחדיו במקו־מות הנכונים, וגדעון מבטיח שהוא יראה לדינה את הארץ דרך עיניים כאלה נהד־רות, שהיא תרצה להישאר פרימה־בלרינה בארץ לצמיתות.

רחל מרחלת על כל השולם

צמודים בבריכת־מים

כשרואים את שניהם יחד, מייד אומרים כולם שהם דומים זה לזה כשתי טיפות מים. שניהם כל־כך יפים, כהי־עור, שחורי שיער ועיניהם כאגוז. כוונתי **לדודו טופז**, השחקן־מנחה־בדרן ולידידתו הקבועה הדוגמנית היפהפיה **אירים קנר**, שהיא גם שחקנית בתיאטרון צה"ל.

כבר מזמן הדלפתי לכם שכנראה מתבשלת שם חתונה. גם היום אינני שוברת את המילה שלי בעניין. אבל עד שייצא מזה משהו רציני, הנה מה שקרה לזוג היפים האלה: לשניהם היה שבוע מוצלח. דודו קיבל תוכנית טלוויזיה חדשה, שהיא בעצם מישחק מועתק מהטלוויזיה באר־צות־הברית. התוכנית תוקרן בשעות הערב וזה, כמובן, הישג לא מבוטל. גם לאיריס היה שבוע מוצלח. היא השתכנעה סופית להשתתף בתחרות מלכת־היופי, וזה אחרי שיכנועים רבים ולחצים עצומים מכל הכיוונים. בקיצור, החליטו שניהם לחגוג ונסעו לנתניה להתארח אצל ידידיהם משכבר הימים, הזמרת ואשת יחסי־הציבור **ריקי מנור**, ו**רודולפו**, המשמש כמנהל מלון.

דודו טופז
הנאה —

אירים קנר
— רטובה

נחו להם בני־הזוג ונהנו מחיי־שלווה ורווחה, מהנוף והאוכל וכמובן, מהבריכה. נכנסו למים ולא יצאו במשך שעות. עמדו ליד המעקה, התנשקו והתגפפו ונהנו האחד מהשני, כאילו עומדים הם להיפרד לעד. הכל מסביב ראו ונהנו גם הם. איש לא הפריע לזוג־היונים. העולם מסביב היה כולו ורוד, עד שקם אחד התיירים ואמר די. ניגש אליהם וביקש בקול תוקפני שיעזבו את שטח הבריכה, ושילכו לחדרם להתבודד. יש ילדים קטנים בסביבה וזה לא יאה ולא נאה. יצאו השניים מהמים ועלו לחדר מבסוטים מהחיים. אפילו התייר המזדקן לא הצליח לקלקל להם את השימחה.

לא דובים ולא יער

הסיפור הבא ירגיע אתכם על בטוח. לא הם לא מתחתנים. אומנם אחד העיתונים הודיע חגיגית על חתונה קרובה, אבל אחרי דין ודברים עם **רותי גביזון** היפה, הרשו לי להודיעכם אחרת. נכון שכבר המון זמן נראים גביזון ו**דיויד ברזזה**, ביחד. נכון גם, שהם גרים יחד וטוב להם, אבל מכאן עד חופה וקידושין עוד ארוכה הדרך.

רותי, המנהלת צוות במלון מפואר, עו־

דיויד ברזזה
בלי חופה וקידושין

שה חיל בעבודתה ומתקדמת שם מעמדה אחת לאחרת, ברורה יותר. כבר ברור שהחיפאית הזאת היא בחורה מוכשרת ולעניין.

כמו לכל אחת, יש לה זכרונות יפים מן העבר הרחוק והלא כל־כך רחוק, כמו למשל, מהזמן שהיתה חברתו הצמודה, ואפילו לתקופה די ארוכה, של השחקן־משורר־סופר, **עמוס טל שיר**, בעלה לשעבר של **ירדנה ארזי**.

אז אם החיים מזמנים לה אהבות והצלחות, לא נותר אלא לאחל לה שהעתיד יהיה טוב לפחות כמו העבר וההווה.

קאריירה ואהבה

איך קרה שסיפור פגזי כזה לא הוכנס לשום טור רכילות עד היום, איני יודעת. זוהי סיבה טובה שאינכם יודעים כי **דפנה ארמוני**, הזמרת־שחקנית שפיארה את הסרט הלהקה וכיום שרה בתוכניתם של **אריק איינשטיין** ו**שלום חנוך**, יוצאת קבוע עם **יונתן פגז**, השחקן היפהפה מאסקימו לימון.

דפנה ארמוני
שניים יחד —

יונתן פגז
— בדירה אחת

מתברר שהשניים האלה ברומן רציני מאז ימי ההסרטה של יוצאים קבוע, ועד כדי־כך גדולה שם האהבה, שהם גרים יחד באושר בדירה ליד רחוב גורדון בתל־אביב. דפנה המתולתלת אמרה מיד שכל משאת חייה זאת הקאריירה והאהבה. כיום יש לה גם זה וגם זה — ונקווה שלאורך זמן.

מעשה בבחורה מבולבלת

טובה חסון היא דמות מוכרת לאלה המסתובבים בין הבוטיקים האופנתיים בזמנו היתה השותפת של **ציפי שביט** בבוטיק הילדים שלה, וכיום היא עובדת, כהרגלה בקודש, בבוטיק חדשני בצפון תל־אביב. אבל לעניין עצמו. טובה, שהיא אמא לשלוש בנות, היא קיבוצניקית לשעבר, בת 33, ונשואה כיום לשותף בחברת כנף, בחור בשם **עמית**. לימים, ילדה טובה, בת בשעה טובה, והחליטה לקחת אותה לטיול אורירי בעיר העליזה. היא הניחה אותה על שולחן הטיפולים, החליפה לה חיתולים ובגדים, לקחה את העגלה ויצאה מהבית.

אחרי שהלכה כחצי־שעה, פגשה בחברה ותיקה וזו רצתה לראות את התינוקת החדשה. הסתכלו שתיהן לתוך העגלה ואוי לעיניים שלא ראו את הרך הנולד. כי זה, רבותי, נשאר על שולחן הטיפולים. טובה, הידועה כמבולבלת לא קטנה, פשוט שכחה את התינוקת שם ויצאה לטייל עם עגלה ריקה.

האופנוען נשאר בלי אופנוע

מאז ש**יהודה תמיר** הצליח לשגע כמעט את כל ישראל בהופעתו הסופר־מוצלחת בארוויזיון, התעוררו יפות רבות והחלו מתעניינות בו. מי הוא? מאין בא? והיכן הסתתר כל הזמן? מה קרה שאחד כמוהו לא היה מוכר לכלל ישראל? ובכן, כמו שכבר סיפרתי לכם לפני הארוויזיון ואחרי פסטיבל הזמר, הבחור הזה שר כבר שנים, אבל לא הגיע לעיני מצלמת הטלוויזיה ולכן גם לביתכם לא חדר.

אז עכשיו, אחרי שגם קולו ושירתו ובייחוד מראהו, שבו בקיסמם את בנות המין היפה ואפילו אחדים מבני המין החזק, תרשו לי לספר לכם נתח רכילות רציני על יהודה'לה, שחוץ מזה שהוא בחור מקסים בן 28, הוא גם טבח מעולה ואופנוען לעניין. אי־שם, מאחרי הקלעים, מסתתרת בחורה. הסיפור ביניהם נראה לי די רציני וארוך כאורך הגלות.

את **אילנה רך** הכיר יהודה עוד בימי בית־הספר היסודי בחולון, עיר מגוריו.

יהודה תמיר
המישפחה לוחצת

ההיכרות נמשכה דרך התיכון והצבא. בקיצור, השניים מוכרים כזוג. נכון שהם לא בדיוק מהטיפוסים המסתובבים בתל־אביב של לילה. בהחלט לא. הם מעדיפים פיזה שקטה בביתו של יהודה'לה בצהלה. ועם ארוחה מהבה, מעשה ידיו של יהודה, כשברקע מתנגנת המוסיקה, מעבירים השניים את זמנם באהבה ובנעימים.

אילנה, שחברים מספרים עליה שהיא זרוקה אמיתית, עובדת כפקידה בכירה בבנק.

אז לכל אלה שטיפחו רעיונות מטורפים בנוגע למקטים התורן שכבש את ישראל והעולם, אין לכן צ'אנס. למרות שיהודה אינו מודה בכך, יש חברים־קרובים המספרים שמישפחתה של אילנה לוחצת אישית בכיוון של חתונה. ומי יודע מה ילד יום.

בינתיים, יהודה אומלל וסובל מאד. את האופנוע שלו, שחנה ליד הבית, פרקו לחתיכות וגנבו את הפריטים הבסיסים, כמו מגוע, למשל. אחרי שנואש, הלך יהודה וקנה טוסטוס שיסיע אותו העירה, אבל לא עבר לילה אחד שניצב הרכב החדש־ישן בחוץ, וכבר הצליח איזה פירחח־עוברורורח אורח לפרק לו את הכידון.

אז באמת, מה יהיה הסוף, איך אפשר לחיות ככה? תארו לעצמכם שעכשיו, אחרי שחרש את העולם וראה מה טוב, והשיגעון הזה לאופנועים יעביר אותו על דעתו, יקום יהודה ויקנה איזה ב.מ.וו. חדש וחזק, ואז לא תהיה לו ברירה, אלא ללכת לישון עם האופנוע בתוך הבית. אחרת מי יודע איזה תעלול ניבזי יערכו אנשי השכונה בכלי־התחבורה השלישי שלו?

רהיטי ברג מבטיחים את כיפה אדומה מפני הפתעות בלתי צפויות.

כל אחת מהספריות של רהיטי ברג אכן תפתיע את כיפה אדומה, אולם אך ורק לטובה.

די היה לכיפה אדומה עם הפתעות בלתי צפויות, שהרי לא בכל יום יבוא לעזרתה הצייד הטוב.

לכן, בעומדה לקנות ספריה, בחרה כיפה אדומה בדרך הבטוחה, הדרך המובילה אל רהיטי ברג.

הספריה של רהיטי ברג שומרת שנים רבות על תפקוד מושלם — סגירה חלקה של מגירה, שלמות ידיות ועמידות חומרי גלם, בדיוק כמו ביום הקניה. זו הספריה שכיפה אדומה יכולה לבטוח בה.

לרהיטי ברג מבחר עשיר של ספריות ילדים ונוער, בעיצוב יפהפה, נוחות ואמינות המתאימות לצורת החדר. הספריות כוללות שולחן כתיבה מרווח, מדפים, מגירות ותאי אחסנה עליונים.

רהיטי ברג

אחת מאגדות הילדות.

אולם תצוגה: ת"א, רח' מטלון 11
ובחנויות הרהיטים ברחבי הארץ.

כ"ו אייר תשל"ט, 23.5.79 מספר 2177
שנה 43 המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אם הפעוט, שנחשדה בהריגת בנה במכות, מאשימה:

רחל קקון

„המאהב שלי הרג את בני!"